NICOLA UPSON

UN EXPERT ÎN CRIMĂ

Moartea bântuie în West End

Nicola Upson

UN EXPERT ÎN CRIMĂ

Traducere din limba engleză
ADELINA VASILIU

rao international publishing company

Lui Phyllis și lui Irene,
pentru înțelepciunea
și credința lor, cu dragoste
de la noi amândoi

Se lăsa noaptea când în sfârșit el se așeză jos, pregătit să scrie. Aruncându-și privirea dincolo de grădină, privi cum cerul posomorât și cenușiu era înlocuit – puțin câte puțin – cu o întunecime ce se înfășura ca un giulgiu în jurul tufișurilor de la limita vederii sale. Iarna își jucase șiretlicul obișnuit, țesând peisajul într-o pânză de culori pale și creionând cu o uniformitate istovită tot ce se putea vedea. Frigul curmase bogăția lumii. Dimineața, era un înveliș de chiciură pe pervaz.

Acum nerăbdător să-și cedeze trecutul, turnă ultima picătură de căldură din sticla de whisky de pe birou și-și goli paharul înainte de a se întinde după o foaie de scrisori. Era, se gândi el cu satisfacție, o formă originală de testament. Ca din considerație pentru semnificația momentului, casa – de obicei atât de vie de sunete slabe, dar familiare – se liniști în timp ce el ridică volumul subțire maroniu ce stătea pe masă în fața sa. Răsfoi grăbit până ajunse la secțiunea pe care dorea să o folosească; expresia întotdeauna i se păruse ciudat de potrivită, și niciodată mai mult decât acum. Cu un zâmbet amar, care provenea jumătate din regret și jumătate din resemnare, luă stiloul și începu, buzele formând cuvintele în perfectă armonie cu cerneala de pe pagină. „A deveni un expert în crimă, scrise el, nu poate fi atât de dificil."

Capitolul 1

Dacă ar fi fost superstiţioasă, Josephine Tey ar fi putut crede că destinul îi era potrivnic atunci când a văzut că trenul ei, expresul de dis-de-dimineaţă din Highlands, venea cu o oră şi jumătate mai târziu. La ora şase, când a coborât treptele spre peronul de sud, se aştepta să găsească aerul de entuziasm care însoţeşte întotdeauna învălmăşeala de oameni şi de geamantane a unui tren gata de plecare. În schimb, o întâmpină neplăcerea unei lungi aşteptări: vagoanele erau în întuneric, chiar şi locomotiva amuţise şi un munte de bagaje se ridicase treptat de-a lungul marginii reci şi cenuşii a peronului. Dar, ca şi cei mai mulţi oameni ai generaţiei sale, care supravieţuiseră războiului şi pierderilor, Josephine dobândise un simţ al perspectivei, şi eşecul mecanic al trenului nu prezicea pentru ea nimic mai sinistru decât o aşteptare obositoare în bufetul gării. În realitate, deşi aceasta era ziua celei dintâi crime, nimic nu putea să îi strice starea de dispoziţie până în dimineaţa următoare.

După ce golise trei ceşti de cafea fără nici un gust, trenul părea să fie gata pentru călătorie. Părăsi căldura şi aglomeraţia bufetului şi se pregăti să urce în tren, oprindu-se pe drum să cumpere un *Times* de ieri şi un baton de ciocolată Fry de la chioşcul de ziare de lângă peron. În timp ce îşi ocupa locul, nu se putu abţine să nu simtă un val de entuziasm în ciuda întârzierii: în câteva ore va fi în Londra.

Ceasul înzorzonat din gară anunţă ora 8.15 când trenul părăsi, în sfârşit, gura gării şi se mişcă încet spre ţară. Josephine se aşeză confortabil în locul său şi lăsă ritmul monoton al roţilor trecând peste macazuri să alunge orice nemulţumiri tărăgănate ale dimineţii.

Dându-şi jos mănuşile şi scoţând o batistă, ea şterse o porţiune a ferestrei aburite şi urmări cum lumina tot mai puternică îndepărta o parte din mohoreala zilei reci de martie. În general, iarna fusese blândă. Nu avusese loc, slavă Domnului, o repetiţie a rafalelor de zăpadă şi a vânturilor puternice care blocaseră calea ferată din Highlands, cu un an în urmă, lăsând-o pe ea şi pe mulţi alţii abandonaţi peste noapte în săli de aşteptare. Maşini cu pluguri de zăpadă ataşate fuseseră expediate pentru a forţa o intrare, şi nu a putut uita niciodată imaginea lor izbind mormanele în plină viteză, azvârlind blocuri de zăpadă la peste cincisprezece metri în aer.

Cutremurându-se la această amintire, despături ziarul şi dădu la paginile de recenzie unde află cu surprindere că selecţia Societăţii cărţilor poliţiste fusese o „povestire înfricoşătoare", numită *Domnul Munt merge mai departe*. „Este imposibil ca ei să fi citit cartea", se gândi, odată ce şi ea încercase s-o citească şi considerase că domnul Munt mersese mult prea departe ca cineva să merite să dea şapte lire şi şase penny pe cărţulie. Când ajunse la rubrica de teatru, pe care o păstrase intenţionat pentru sfârşit, zâmbi în sinea ei la vestea că *Richard de Bordeaux* – piesa scrisă de ea şi acum încă cea mai jucată în Londra – era pe cale de a intra în ultima sa săptămână.

În timp ce trenul se îndrepta către sud, parcurgând fără efort porţiuni din cei peste patru sute de kilometri de tunele şi viaducte, câmpuri deschise şi comunităţi închise, ea observă că primăvara venise timpuriu în Anglia – la fel de grăbită să împodobească provincia liniştită ca şi să sublinieze frumuseţea regiunii Highlands cu ale ei înălţimi profilate pe cer. Era ceva desăvârşit la modul în care călătoria cu trenul îţi permitea să vezi peisajul, se gândi ea. Mersul cu trenul oferea o amplitudine pe care limitarea unei maşini pur şi simplu nu putea să o egaleze; ea îndrăgise acest mod de a călători de când îşi petrecuse în tinereţe vacanţele străbătând fiecare centimetru al liniei ferate simple ce umbrea brazdele de iarbă de la Inverness la Tain. Chiar şi acum, la mai mult de douăzeci de ani mai târziu, nu putea pleca din Scoţia cu trenul fără să îşi amintească vara în care împlinise şaptesprezece ani, când ea şi iubitul său – sfidând vremea cumplită – exploraseră regiunea Highlands cu trenul, alegând o rută diferită de la Gara Daviott în fiecare dimineaţă. Când războiul a izbucnit cu

aproape un an mai târziu, lumea s-a schimbat pentru totdeauna – pentru ea cel puţin – acea relaţie specială cu o altă vârstă rămăsese aceeaşi şi poate va rămâne pentru totdeauna.

Această legătură cu trecutul a devenit mai greu de păstrat în momentul în care s-a trezit pe neaşteptate în atenţia publicului. Avusese treisprezece luni şi patru sute şaizeci de reprezentaţii să se obişnuiască cu gândul că este autoarea celei mai populare piese din Londra, dar faima încă i se părea ciudată. *Richard de Bordeaux* îi adusese succes, dar succesul a adus o renunţare la viaţa privată, care, deşi necesară, nu fusese abandonată uşor sau de bunăvoie. De fiecare dată când călătorea spre sud, se simţea îndoită între celebritatea ce o aştepta în Londra şi legăturile care o ţineau în Inverness şi ştia că nu se simţea în largul ei cu nici una din ele. Dar parcurgând kilometrii dintre cele două localităţi, pentru câteva ore preţioase, încă îşi putea aminti cum era să ai şaptesprezece ani şi să fii sigur de ce vrei.

Astăzi însă, anonimatul dispăru chiar mai devreme decât era de aşteptat, când o femeie tânără cu aspect plăcut se urcă în tren la Berwick-upon-Tweed şi se strecură pe uşa vagonului lui Josephine. Fără să vrea să deranjeze se luptă cu bagajele, dar un domn se ridică rapid şi o ajută să îndese geanta de voiaj mare şi frumos brodată în plasa de bagaje de deasupra capului, şi ea îi zâmbi cu recunoştinţă când el îi oferi locul său de lângă fereastră. În timp ce fata se aşeza confortabil, Josephine o privi îndelung cu fascinaţie, dar nu atât trăsăturile ei erau cele ce atrăgeau atenţia, ci remarcabila pălărie ce le încadra – o pălărie-clopot, făcută din paie negre fine, accentuată într-o parte de o pană de struţ albă, curbată şi punctată cu bej şi maro şi ataşată cu un ac de pălărie cu vârf negru. Nu era nici pe departe genul de lucru pe care Josephine l-ar fi purtat vreodată, şi îi făcea propria pălărie simplă, de catifea, să pară banală prin comparaţie, dar totuşi ea îi admira frumuseţea delicată.

Tânăra o salută vioi din cap şi Josephine se întoarse la ziarul ei, dar, cum frunzărea rapid paginile, era neplăcut conştientă că era privită. Când ridică privirea, fata se întoarse în grabă la revista ei, vădit ruşinată că fusese prinsă şi începu să studieze paginile cu interes exagerat. Dându-şi seama că va fi mai plăcută călătoria

pentru amândouă dacă uşura trecerea momentului, Josephine sparse gheaţa.

– Ştii, mă gândesc adesea, cu toate prostiile vorbite de pundiţii aştia agitaţi, aş putea câştiga şi eu bani din asta, spuse ea.

Fata râse, încântată că avea şansa să lege o conversaţie cu Josephine.

– Cât timp nu vă ţine departe de scenă, replică ea şi, îndată ce observă uimirea lui Josephine, păru şocată de propria familiaritate. Îmi cer scuze că vă deranjez, continuă, nu vreau deloc să vă bat la cap, dar chiar trebuie să spun ceva. Dumneavoastră sunteţi, nu-i aşa? V-am recunoscut imediat din articolul acela minunat. Ce coincidenţă extraordinară!

Josephine se strădui să schiţeze un zâmbet şi blestemă în sinea ei fotografia de publicitate ce apăruse într-unul dintre cele mai obscure jurnale de teatru, confirmând puţinilor cititori că Gordon Daviott – numele sub care scria – nu era cu siguranţă al ei de la naştere.

– Ce perspicace, zise ea, ruşinată să vadă cum ceilalţi ocupanţi ai compatimentului căpătau un nou interes în colega lor de călătorie. A apărut acum un an, sunt uimită că îţi aminteşti.

– Asta e coincidenţa – am citit-o din nou zilele trecute când am aflat că vin să văd *Richard* în ultima sa săptămână şi o am acum cu mine. Arătă către bagaj ca dovadă a fericitei întâmplări. Ascultaţi, sper că nu credeţi că spun asta doar pentru că este vorba de dumneavoastră, dar chiar ador piesa asta. Am văzut-o deja de atâtea ori şi îi voi simţi lipsa când nu va mai fi. Făcu o pauză, distrată, jucându-se cu o suviţă din părul negru în timp ce se uita pe geam. Presupun că majoritatea oamenilor ar considera stupid să devii aşa de absorbit de teatru ca mine sau să pui atâta preţ pe poveştile inventate de alţi oameni, dar pentru mine reprezintă mult mai mult decât o piesă. Se uită la Josephine. Nu ar trebui să vorbesc cu dumneavoastră aşa când abia ne-am cunoscut şi vreţi să vă citiţi ziarul, dar trebuie să vă mulţumesc acum când am ocazia. Tatăl meu a murit anul trecut şi a fost foarte greu pentru mama şi pentru mine şi uneori piesa m-a ajutat să trec prin asta. Era singurul lucru în care mă puteam pierde.

Impresionată, Josephine îşi împături ziarul.

– Nu e stupid, spuse ea. Dacă îi iei prea mult în seamă pe cei care gândesc asta, nu ar mai fi nici o plăcere pe lume. Totuşi, îmi pare rău să aud de tatăl tău. Moartea lui a fost subită?

– A, nu. Fusese bolnav de multă vreme. Vedeţi, a fost în armată şi nu şi-a revenit niciodată din război. Zâmbi amar. Şi câteodată cred că mama nu îşi va reveni niciodată după moartea tatălui meu. A fost distrusă când l-am pierdut – amândouă am fost –, dar şi-a mai revenit în ultimul timp. Şi lucrăm împreună, deci măcar am putut să o supraveghez îndeaproape.

– Cu te ocupi? întrebă Josephine, sincer curioasă.

Fata îşi ridică ochii, dar de data aceasta zâmbetul ei era cald şi conspirativ.

– Nu puteţi ghici? Lucrăm în confecţii de pălării. Întinse mâna. Sunt Elspeth, fiindcă veni vorba. Elspeth Simmons.

– Spune-mi Josephine. Este frumoasă, ştii, pălăria ta. Elspeth roşi şi începu să protesteze, dar Josephine o întrerupse: Nu, sincer – dacă eu trebuie să stau aici şi să accept complimente – atunci trebuie să îţi vină şi ţie rândul. Ai un talent real – probabil vine din familie.

– Poate, dar nu ştiu cu adevărat, vedeţi, eu sunt adoptată, explică Elspeth candid. M-au luat la scurt timp după naştere. Aveţi dreptate – mama mea adoptivă m-a învăţat tot, dar nu ne asemănăm prea mult, cu toate că ne înţelegem straşnic de bine. Toată treaba asta cu piesele o înnebuneşte – urăşte teatrul, cu excepţia a un pic de varieté de Crăciun, deci de obicei merg cu unchiul meu. Când îi voi spune cât de încântată sunt că v-am cunoscut, probabil nici nu va şti despre ce vorbesc. Cu toate acestea, adăugă ea, cu puţină nostalgie, îmi place să cred că părinţii mei naturali au avut pe undeva o înclinaţie spre teatru.

Uitându-se din nou la pălăria de neuitat, Josephine bănui că mamei adoptive a lui Elspeth nu îi lipsea un simţ propriu al dramaticului. Deşi până acum tânăra îşi pierduse mare parte din timiditatea iniţială şi vorbea cu înflăcărare despre teatru, Josephine nu regreta pierderea păcii şi liniştii dragi. Mai degrabă, simţea o admiraţie din ce în ce mai mare pentru firea lui Elspeth şi pentru că nu îşi plângea singură de milă. Conversaţia nu masca în totalitate seria de lovituri grele pe care le primise de la viaţă: abandonată de mic copil, apoi

revendicată numai pentru ca a doua şansă la fericire să îi fie distrusă de un conflict petrecut la o vârstă la care nu îl putea înţelege – dacă o astfel de vârstă exista. Ar fi putut fi mii de copii ca Elspeth, dar participarea la această tragedie – chiar la o astfel de scară – nu compensa sacrificiul personal astfel încât să fie mai uşor pentru fiecare dintre cei afectaţi. Josephine ştia asta la fel de bine ca oricine. La douăzeci de ani după ce începuse, războiul îşi reinventase suferinţa pentru o a doua generaţie sub forma unei întemniţări de neevitat cu cei bolnavi şi răniţi, şi cu o posibilă pierdere a cărei durere era simţită mai profund cu cât întârzia mai mult. După boala lungă a tatălui său şi apoi moartea sa, cine o putea învinovăţi pe Elspeth pentru că s-a refugiat în emoţiile mai puţin solicitante ale scenei, sau pentru contemplarea unei alte identităţi, mai fermecătoare? Nu era foarte diferit de ceea ea însăşi făcuse şi – confruntată cu sănătatea fragilă a tatălui său – de ceea ce continua să facă.

– Sper că nu vi se pare nepoliticos din partea mea, continuă Elspeth, dar veţi fi tristă când piesa se va termina?

Josephine se întrebase acelaşi lucru când văzuse anunţul din presă mai devreme. Pentru a răspunde nu fusese nevoie de multă introspecţie, cu toate că ar fi fost grosolan să arate adevărata măsură a uşurării.

– Nu, nu prea, spuse ea. Piesa va merge în turneu, în cele din urmă, şi e frumos să te gândeşti că oamenii din toată ţara o vor vedea. Am o altă piesă sau două pregătite şi editorul meu vrea o a doua piesă poliţistă la un moment dat, deci sunt destule să mă ţină ocupată.

Nu recunoscu de faţă cu Elspeth, dar mai era un motiv pentru care sufletul ei nu mai era în piesa care îi făcuse cunoscut numele: situaţia de anul trecut cu Elliott Vintner îi făcuse întreaga experienţă neplăcută. Vocea raţiunii îi spusese de nenumărate ori că nu ea era vinovată pentru proces şi pentru consecinţele sale, dar gândul că un om îşi luase propria viaţă din cauza succesului ei o înfiora şi nici o sumă de argumente raţionale nu putea schimba acest lucru.

Din fericire, înainte ca Josephine să meargă mai departe pe această cale, un însoţitor de la restaurant a trecut pe lângă vagoane pentru a anunţa că se serveşte prânzul.

– Să mergem să mâncăm ceva, îi sugeră ea lui Elspeth, conştientă că entuziasmul tinerei pentru activitatea sa începea să mai scadă cu toţi ceilalţi în compartiment: A fost o dimineaţă lungă.

Întârzierea trenului crease o mare poftă de mâncare călătorilor. Vagonul-restaurant era aproape plin când au ajuns, dar un chelner le-a condus către ultima masă liberă.

– Doamne, ce frumos! spuse Elspeth, uitându-se în jurul ei la lămpile de bronz, covoarele de pluş şi la lambriurile de nuc furniruite. Nu cred că am mâncat vreodată într-un loc atât de luxos ca acesta. Îşi dădu jos pălăria, apoi se uită neliniştită în jur după un loc unde să o pună când chelnerul îi veni în ajutor şi luă pălăria făcându-i cu ochiul. Nu sunt obişnuită cu clasa întâi, recunoscu ea, luând un cuţit de argint pentru unt pentru a admira crestătura ca o linie de cale ferată de pe mâner. Biletul a fost un cadou. Comandaţi pentru noi, sunt sigură că totul este delicios.

Josephine îi zâmbi.

– Să fiu sinceră, spuse ea, Inverness e departe de a avea cele mai multe restaurante de prim rang, deci cred că ar trebui să ne considerăm într-o cafenea şic şi să comandăm ce vrem. Eu voi lua calcan – tu?

Elspeth studie meniul şi, când chelnerul sosi, alese o friptură simplă şi budincă de rinichi.

– Un pahar de vin, domnişoară? întrebă el.

– Mi-ar plăcea unul, dar nu aş şti nici ce să aleg, spuse Elspeth, uitându-se la Josephine.

– Vinul de Burgundia ar merge bine cu prânzul tău, prin urmare, să bem amândouă asta, spuse ea şi privi amuzată cum chelnerul despături şervetul lui Elspeth şi strecură o vază de argint cu flori mai aproape de ea, făcându-i din nou un semn din ochi care o făcu să roşească.

– Mi-ar plăcea să aflu mai multe despre distribuţie, spuse Elspeth, în timp ce băuturile lor ajungeau. Spuneţi-mi – John Terry şi Lydia Beaumont sunt la fel de apropiaţi în afara scenei ca şi pe scenă? Nu voi spune nimănui dacă este un secret, dar fac un cuplu atât de frumos ca Richard şi Anna!

Josephine zâmbi pentru sine, imaginându-şi cât de încântat ar fi Terry răspândească un zvon despre o idilă cu fermecătoarea actriţă principală, dar trebuia să îi spulbere speranţele lui Elspeth.

– Nu, ambii sunt... vezi tu, sunt doar buni prieteni, spuse ea. Presupun că ar fi greu să lucreze împreună dacă ar avea o relaţie şi mai au un proiect comun legat de piesa mea următoare.

– Pot întreba ce este?

– Sigur că poţi. Este o piesă despre regina Maria a Scoţiei. De fapt, am scris-o pentru Lydia. Întotdeauna a dorit să o joace.

– Ce deosebit să ai o piesă scrisă pentru tine! Trebuie să fie foarte încântată. Abia aştept să o văd în piesă.

– De fapt, o vei vedea mai curând decât atât. Mă întâlnesc cu ea la King's Cross dacă trenul ăsta ajunge înainte ca ea să trebuiască să fie la teatru, explică Josephine, terminând de mâncat şi încurajând-o pe Elspeth să facă la fel. Te voi prezenta dacă vrei să o cunoşti.

– O, asta ar fi minunat. Ştii, abia aştept să îi spun unchiului Frank despre toate astea. A văzut *Richard* aproape de la fel de multe ori ca şi mine.

– El este cel la care stai?

– Da, mereu stau la el când sunt în Londra. El şi mătuşica Betty au un magazin în Hammersmith – pantofi şi tricotaje, genul ăsta de lucruri.

– Vii des aici?

– Cam o dată pe lună. Aduc pălăriile şi ajut un pic la magazin. E o afacere de familie şi de aceea contribuim cu toţii. Dar unchiul Frank este pasionat de teatru. Colecţionează suvenire şi o înnebuneşte pe mătuşica Betty pentru că au doar un mic apartament deasupra magazinului şi el îl umple cu mărunţişuri. Când sunt aici, petrecem cât timp putem în West End[1]. Va fi aşa de entuziasmat când îi voi spune despre călătoria mea! Presupun că nu aţi putea semna un program pentru el şi să-l lăsaţi la intrarea actorilor? Ar fi prea mare deranjul?

[1] Cartier londonez în vestul centrului, renumit pentru atracţiile sale, printre care teatre, magazine, restaurante de lux (n.tr.)

– Sigur că nu, şi îţi semnez şi revista dacă vrei. Se gândi pentru un moment şi spuse: Ai deja bilete pentru spectacol? Am câteva rezervate pentru săptămâna asta şi ai fi mai mult decât bine-venită să mi te alături într-o seară.

Nu îi stătea în fire să încurajeze apropierea în acest fel, dar, dintr-un motiv sau altul, se simţea protectoare cu această tânără din faţa ei. Spre marea ei surprindere, răspunsul la întrebarea ei fu o roşeaţă ce începea dinspre gâtul lui Elspeth şi se ridica încet în sus.

– De fapt, mă duc cu cineva mâine-seară şi a făcut rost de locuri excelente, explică ea. Am ieşit de câteva ori şi este grozav. Este prima lui slujbă în teatru şi nu are mult timp liber, deci presupun că ultimul lucru de care are nevoie este să reziste din nou la piesă, adăugă ea, şi dintr-odată privi cu groază. Nu că nu îi place piesa, desigur, numai că...

Se opri, în încurcătură, încercând să dreagă cele spuse, iar Josephine îi veni în ajutor:

– Nu te îngrijora, te rog – dacă aş putea alege între încă o seară la *Richard* şi o cină bună la Clubul Cowdray, chiar nu ar fi o dilemă. Ce-i prea mult strică. Oricât de distractiv ar fi pentru public, este dificil dacă lucrezi acolo – trebuie să fie mort după tine să meargă oricum.

Pe când Elspeth roşea din nou şi se scuza pentru un moment, Josephine ceru nota. Privi amuzată cum chelnerul îşi muta atenţia de la Elspeth la o altă masă, unde petrecu mai mult timp decât strict necesar lustruind un pahar de cristal pentru o tânără care lua masa singură. Această fată era mai receptivă, şi Josephine se uita cum cei doi îşi aruncau ocheade, întrebându-se care va fi rezultatul. Când Elspeth veni, ea îi respinse repede insistenţa de a plăti nota pe jumătate şi se îndreptară către compartiment.

În sfârşit, vagoanele începură să şerpuiască prin împrejurimile capitalei. „Cum se schimbă oraşele Angliei“, se gândi Josephine, uitându-se la casele mici şi moderne şi la cinematografele uriaşe care păreau să fi apărut peste tot. În timp ce trenul îşi încetinea viteza şi intra într-un pasaj adânc, lumina descrescândă a zilei dispăru cu totul. Când aceasta apăru din nou, contura masa întunecată formată din St. Pancras şi Midland Grand, un edicifiu care ar fi părut mai

potrivit într-o poveste gotică de groază decât pe lângă formele comune ale lui King's Cross. Josephine auzise că mecanicii locomotivei pe această rută se mândreau cu călătoria, încercând să depăşească graficul şi întrecându-se între ei pentru a atinge viteze mai mari de o sută patruzeci şi cinci de kilometri, şi ea nu era singurul pasager care să facă în linişte o rugăciune de mulţumire pentru firea competitivă ce adusese trenul la destinaţie cu mai puţin de o oră în urma graficului.

Bătând din picioare pentru a învinge frigul zilei, Lydia Beaumont era totuşi într-o dispoziţie uimitor de bună. Dintotdeauna actriţă, simţise mereu o afinitate cu efemeritatea şi varietatea unui loc precum King's Cross: populaţia rătăcitoare de călători şi de negustori de stradă avea un anonimat care o intriga şi o bogăţie de culori care rezonau cu slăbiciunea ei pentru arta spectacolului şi cu talentul pentru imitaţie.

Celălalt motiv pentru buna dispoziţie de nezdruncinat a Lydiei se afla exact lângă ea. Ea şi Marta Fox erau, pentru a parafraza personajul său în piesă, încă la stagiul din relaţia lor unde cerul putea cădea fără prea mare pagubă pentru oricare din ele. Până în martie, nu era neobişnuit ca anul să îi fi oferit Lydiei cel puţin trei versiuni diferite ale iubirii vieţii, dar Marta reuşise să intre victorios în a patra lună de dominaţie. După cum admitea şi Lydia, aceasta era o relaţie de o anumită stabilitate.

Din trenul care se apropia, Josephine îşi identifică prietena şi simţi acelaşi amestec de admiraţie şi temere ce însoţea mereu întâlnirile lor: admiraţie pentru farmecul plin de graţie şi pentru zburdălnicia de copil, pentru veselia care se găsea întotdeauna în ochii ei şi niciodată departe de zâmbetul său; temere pentru că, dacă ar fi fost sinceră, Josephine era aproape la fel de stânjenită de celebritatea altora cum era de propria celebritate. Însă cu Lydia fusese o apreciere reciprocă de la început – o încredere autentică pornită de la francheţea lor comună şi de la ura pentru vanitate sub toate formele sale –, iar Josephine ajunsese să aprecieze mult prietenia lor, nevenindu-i să creadă că îi aparţine. Din obişnuinţă, o cântări din priviri pe femeia care stătea lângă Lydia pe peron şi fu mulţumită să

constate că primele sale impresii se potriveau cu descrierea pe care scrisorile prietenei sale o purtaseră în Inverness. Chiar şi de la distanţă, avea un aer de calm, o cumpătare liniştită în poziţia fermă, ea putea fi tocmai antidotul de care Lydia avea nevoie pentru nestatornicia care era o parte inevitabilă a vieţii sale în teatru.

Elspeth era atât de emoţionată la vederea Annei de Boemia în carne şi oase şi la mai puţin de cincizeci de metri depărtare încât semnul subtil de salut al lui Josephine putea fi observat cu greutate de pe peron. Nerăbdătoare să coboare şi să o cunoască pe Lydia, fata se întinse să-şi tragă valiza jos din plasa de bagaje, dar, în graba sa, uită că o deschisese mai devreme să găsească revista pentru a i-o da lui Josephine să o semneze. Când conţinutul se vărsă pe jos, ea păru îngrozită şi Josephine – al cărui instinct spre amuzament era învins de compasiunea pentru vulnerabilitatea lui Elspeth – îi veni repede în ajutor. Cât timp cele două umblau pe jos după dulciuri rătăcite şi mărunţiş, se uitau una la alta printre picioarele celorlalţi călători şi în curând izbucniră în râs. Stând înapoi lângă fereastră pentru a permite celorlalţi să îşi strângă bunurile, aşteptară un minut pentru a se aduna într-atât încât să iasă din compartiment. Josephine îşi putea imagina cu greu ce fel de scenă creau pentru cei de pe peron.

– Uite-o în sfârşit, spuse Lydia, arătând spre fereastra vagonului. Doamne, dragă, ai văzut pălăria aia?

Marta se uită şi murmură ceva despre a ocupa un loc la coada pentru taxiuri.

– Vom fi cu tine într-o clipită, strigă Lydia după ea.

Când ea se întoarse înapoi către tren, Josephine era pe drum împreună cu însoţitoarea sa care făcuse o aşa impresie la sosirea trenului. Dacă nu ar fi cunoscut-o, Lydia nu ar fi ghicit vreodată că această femeie liniştită din Scoţia, îmbrăcată simplu într-un costum închis la culoare şi cu perle, era autoarea celui mai mare hit din West End. Nimic nu se schimbase la Josephine de când Lydia devenise conştientă de prezenţa rezervată a acesteia din timpul repetiţiilor, când lua loc mai în faţă. Arăta mai mult ca o profesoară sau una dintre acele femei singuratice pe care o vedeai scriind scrisori în colţul unei sofale dintr-un hotel. Fusese greu să ajungă să o cunoască, pentru că descuraja intimitatea şi rar se încredea în cineva, dar efortul

meritase. Josephine era atentă şi sensibilă, interesată de orice şi avea o isteţime ghiduşă şi sarcastică la fel de evidentă în conversaţie, ca şi în operele sale.

Întâmpinând-o pe Lydia cu o îmbrăţişare, Josephine o prezentă pe fată ca pe o prietenă pe care o cunoscuse în călătorie. Actriţa, mereu graţioasă în faţa publicului, parcurse rutina conversaţiei şi a autografelor care îi devenise a doua natură reuşind să o facă pe Elspeth să simtă că ea era prima persoană care a menţionat vreodată intensitatea scenei morţii. După un calculat schimb politicos de farmec şi admiraţie, îşi aminti de Marta şi de taxiul care aştepta.

– Vino, trebuie să te ducem în siguranţă la casa aia de nebuni în care stai, îi spuse ea lui Josephine. Sunt sigură că ţi-ar prinde bine o odihnă după o zi aşa de lungă şi trebuie să fiu la teatru la timp sau Johnny va fi un pachet de nervi tot actul întâi. Îi aruncă un zâmbet victorios lui Elspeth şi ridică geanta de voiaj a lui Josephine. Restul bagajului este pe drum? întrebă ea.

La menţionarea bagajului, o expresie de panică apăru dintr-odată pe faţa lui Elspeth.

– Nu pot să cred, se plânse ea. După toată agitaţia aia, mi-am lăsat geanta în tren. Trebuie să mă duc după ea şi să o aduc şi pe urmă ar fi bine să îl găsesc pe unchiul meu. Toată gama nouă a mamei este acolo, explică ea, gesticulând către un munte de cutii de pălării pe care un însoţitor ghinionist se simţise obligat să le transfere de la vagonul de bagaje la un cărucior de peron, şi ne va omorî dacă nu o ducem în siguranţă la Lillibet.

Îmbrăţişând-o strâns pe Josephine şi promiţând să o caute la teatru, Elspeth dispăru înapoi în vagonul din care se ivise cu atâta atenţie, prea preocupată de bagaj pentru a observa că pana i se desprinsese de la pălărie şi acum zăcea pe peron. Josephine se aplecă să o ridice.

– Păstreaz-o, îţi va sta bine, o tachină Lydia, uitându-se jumătate admirativ, jumătate cu înţelegere la prietena sa. Chiar ai răbdarea lui Iov. Nu ştiu pe nimeni altcineva care ar putea petrece o zi înconjurată de atâta entuziasm şi tot să pară sănătos la minte după aceea.

Josephine zâmbi.

– Spre marea mea surprindere, a fost o plăcere. Trebuie să i-o înapoiez totuşi, spuse ea, întorcându-se către tren. Ar fi aşa de tristă să nu o aibă când îşi întâlneşte iubitul.

Lydia o luă de braţ.

– Chiar trebuie să plecăm, Josephine – nu pot întârzia. Dă-i-o când va veni să te caute la teatru. Părerea mea este că nu va dura mult.

Josephine ezită.

– Nu, ai dreptate. Probabil o voi vedea mâine. Să mergem să o găsim pe Marta – mor de nerăbdare să o cunosc.

– Da, şi îmi poţi spune dacă romanul ăsta pe care îl scrie este sau nu bun la ceva. Pentru mine e prea minunată să mă pot pronunţa. Ar putea face o schiţă a prognozei maritime şi eu aş crede că este Daviot pur.

Râzând, cele două femei ieşiră pe stradă, prea absorbite în discuţia lor să observe silueta care se îndrepta acum spre tren.

Înapoi în tren, Elspeth văzu cu uşurare că geanta ei era încă pe podea unde o lăsase. Trenul părea aproape părăsit, singurul zgomot venea de la vagonetul unde personalul se presupune că se pregătea pentru călătoria următoare. Uitându-se la revista care purta acum două semnături scumpe, zâmbi pentru sine şi o puse cu grijă în buzunarul lateral al genţii, gândindu-se cu emoţie la plăcerea pe care o va dobândi din urmărirea următorului spectacol acum când cunoştea doi dintre oamenii implicaţi.

În timp ce încheia bine nasturii şi se asigura că de data asta restul bagajului era închis, auzi un zgomot la uşa din spatele ei. Întorcându-se să îi explice paznicului că uitase ceva şi că era pe cale să plece, privi cu ochii mari recunoscându-l pe cel din faţa ei şi apoi cu confuzie la un chip pe care nu se aştepta să îl vadă în tren. În mod instinctiv, înainte de a apuca să ia aminte la ciudăţenia momentului, ea luă cadoul ce i se oferea cu un surâs şi se uită la păpuşa din mâinile ei, un suvenir al piesei sale dragi şi un lucru pe care de mult dorea să îl aibă. Când însoţitorul său luă semnul „Nu deranjaţi“ din suport şi îl agăţă în afara uşii, apoi păşi rapid spre fereastră pentru a trage jaluzelele, Elspeth deschise gura pentru a protesta, dar cuvintele fură prea încete pentru a o salva.

Un braţ se întinse spre ea, trăgând-o într-o îmbrăţişare ucigaşă ce părea să sfideze afecţiunea fizică pe care ajunsese să o cunoască atât de curând. Nu era timp pentru a ţipa. Mâna care o apucase de gât, ţinând-o aproape, era iute şi sigură, şi deja nu mai era nevoie de nici o putere. Mirarea făcuse loc unei spaime paralizante şi nu avea mai mult control asupra membrelor decât păpuşa care tocmai căzuse pe podea şi zăcea uitându-se în sus, un martor indiferent la ultimele ei momente. Încercă să respire, să rămână calmă, dar faţa îi era împinsă în pieptul atacatorului, iar panica spori în ea în timp ce îşi dădea seama că aceasta trebuie să fie în mod sigur moartea. „Te rog, Doamne, se gândi ea, nu acum, nu acum când sunt atât de fericită."

Când vârful aducător de moarte îi străpunse pielea, nu simţi mai mult decât o lovitură ascuţită sub coaste, dar nu era nici o şansă să fie recunoscătoare pentru lipsa durerii, nici să se mire că trupul său se predă aşa de repede fără să opună rezistenţă. În cel mai scurt dintre momente, undeva între trezie şi uitare, între viaţă şi moarte, era conştientă de tot ceea ce avea să piardă, dar aşteptarea se termină în curând, înlocuită pe când cădea în genunchi de o durabilă, chiar dacă prematură, pace.

Capitolul 2

Detectivul inspector Archie Penrose nu putea niciodată călători în zona King's Cross fără să se simtă în mod instantaneu deprimat. Nordul Londrei oferea privirii oraşul sub cel mai respingător aspect al său şi apăsător totodată prin lipsa de spaţiu, în ciuda lărgirii străzilor. Conduse pe o insipidă stradă principală mărginită de case cenuşii, dintre care puţine fuseseră vreodată decorate sau măcar curăţate, şi trecu de mizeria împrăştiată din Gara Euston. Apoi urma chiar King's Cross; întotdeauna crezuse că faţada gării – două mari arcade separate de un ceas-turn din cărămizi galbene îngrozitoare, acum negre cu murdăria de peste ani – arăta mai mult ca intrarea într-o temniţă decât deschiderea către o capitală. Cu siguranţă că nu ajuta cu nimic un om pe cale de a ancheta o crimă.

O mulţime destul de mare se adunase la capătul peronului opt, împiedicâdu-i vederea către trenul în care corpul fetei fusese descoperit cu mai puţin de o oră în urmă de un tânăr angajat al căilor ferate. Potrivit colegului lui Penrose, sergentul Fallowfield, băiatul era acum în stare de şoc. Fallowfield, care se ocupase de un incident de după colţ de pe Judd Street când venise telefonul şi fusese primul la locul faptei, se apropia de el acum, făcându-şi loc printre privitori cu foarte puţină răbdare pentru curiozitatea lor morbidă.

– Ai crede că ar avea ceva mai bun de făcut într-o seară de vineri, nu-i aşa, domnule? Vulturii naibii, ei toţi!

Comentariul nu îi era caracteristic sergentului, care de obicei avea o perspectivă mai favorabilă despre natura umană în ciuda

anilor de experienţă potrivnică. Orice ar fi văzut în tren îl atinsese cu siguranţă.

– Biata copilă, nu poate avea mai mult de douăzeci de ani, spuse Fallowfield, ca şi cum i-ar fi citit gândurile. Prea puţin a avut vreo şansă să îşi înceapă viaţa, ca să nu mai vorbim să o trăiască.

– Ştii cine este? întrebă Penrose.

– Presupunând că geanta din vagon îi aparţine, numele ei este Elspeth Simmons şi este din Berwick-upon-Tweed – cel puţin acolo s-a urcat în tren, şi este un bilet dus-întors. Este un caz neplăcut, ăsta, domnule – la fel de odios ca tot ce am mai văzut. Socot că avem de-a face un ticălos nebun.

Când văzu ce îl aştepta în vagonul izolat, Penrose nu putea decât să fie de acord. Fata moartă stătea – sau părea să fi fost aşezată – în mijlocul celor trei locuri din dreapta compartimentului, un preţios şi mortal ac de pălărie ieşindu-i afară din stern. Mâinile îi fuseseră strânse împreună ca pentru a mima în chip nefericit aplauze la scena pe care cineva o crease pentru ea pe locul liber din faţă. Acolo, o pereche de păpuşi – una închipuind un băiat, cealaltă, o fată – fuseseră aranjate cu grijă pe banchetă ca nişte actori pe scenă. Stăteau împreună într-o îmbrăţişare parţială, şi el observă că mâna stângă a păpuşii cu plete lungi – cea care purta verigheta – fusese ruptă şi atârna singură în faţa celor două păpuşi ca o proptea sinistră dintr-un film horror. Aproape de ele, pe scaun, era un bileţel scris de mână pe o hârtie ce arăta scumpă: „Crinii sunt mai la modă", spunea, dar floarea ce zăcea pe jos nu era un crin, ci un iris.

Îi fu imediat limpede că aceasta nu era o crimă întâmplătoare sau spontană, ci un act de violenţă gândit în detaliu şi probabil profund personal. Nu se gândi nici pentru o secundă că asasinul dorea să fie repede identificat, dar fără prea mare îndoială un mesaj putea fi urmărit în fiecare obiect pe care el – sau ea – fusese atât de atent să îl lase pe corp sau pe lângă acesta. Era o crimă care ceruse sânge rece.

– Jaluzele erau sus sau jos când a fost găsită? întrebă el.

– Ambele jos, domnule. Băiatul spune că a tras-o pe aceea sus cum a intrat.

Chiar şi aşa, se gândi Penrose, trebuie să fi luat câteva minute ca scena să fie aranjată odată ce crima fusese comisă, şi asta ar însemna un risc mai mare de a fi descoperit decât şi-ar permite majoritatea oamenilor. Asta era şi ideea totuşi: într-o crimă simbolică precum aceasta nu aveau de-a face cu temerile şi îndoielile unei persoane normale, ci cu argonţa şi sentimentul de invulnerabilitate ce însoţeau în mod invariabil răul.

– A fost găsită exact aşa?

– Da, sau cel puţin aşa spune. Numele lui este Forrester şi e vizibil îngrozit până în măduva oaselor. Maybrick a eliberat camera de aşteptare şi l-a dus acolo cu o ceaşcă de ceai. Bietul amărât – nu mă mir că e speriat: nu mi-ar fi plăcut să dau cu ochii de o aşa priveliişte la vârsta lui. Păpuşile alea sunt de ajuns să bage în sperieţi pe oricine şi i-au provocat o sperietură – la fel de mult ca şi găsirea cadavrului.

Penrose se întoarse să se uite la ele. Păpuşile erau fiecare înalte cam de treizeci de centimetri şi minuţios îmbrăcate în mantii cu ciucuri şi aveau coafuri de modă veche. Intrigat, se mişca puţin mai aproape, minunându-se de minuţiozitatea cu care feţele fuseseră modelate, arătând stăruitor de însufleţite într-un loc al morţii.

– Nu sunt nişte păpuşi oarecare, Bill. Mă întreb dacă erau ale ei sau dacă le-a adus criminalul. Sunt suvenire de la o piesă care se joacă zilele astea în West End – *Richard de Bordeaux;* este o piesă istorică despre Richard al II-lea. Păpuşile alea au fost făcute special să arate ca personajele din ea. Şi bucăţica aia de hârtie, continuă el, arătând către bileţelul de pe scaun, este un citat din ea: „Crinii sunt mai la modă". Cred că regina spune asta la un moment dat.

Fallowfield nu auzise niciodată de piesă, dar nu a fost deloc o mirare pentru el că superiorul său ştia totul despre ea. Pe lângă poliţie, teatrul era marea pasiune a lui Penrose şi avea o cunoaştere completă a subiectului la fel ca şi alţi câţiva prieteni şi rude implicate în domeniu.

– Eu am crezut că doar era un fel ciudat de scrisoare de dragoste, spuse Fallowfield.

– Presupun că într-un fel este, replică Penrose. Întrebarea e – de la cine este? Şi va fi expeditorul distrus când îi vom da vestea că domnişoara Simmons este moartă?

– Sau ştie deja, vreţi să spuneţi? Fallowfield duse până la capăt ideea. O carte de vizită destul de evidentă, asta, nu credeţi, domnule? Vreau să spun, vom afla dacă era curtată şi, dacă într-adevăr ucigaşul ar fi putut la fel de bine să ne fi lăsat adresa şi să ne fi economisit timpul.

– Da, presupun că da, dar nu cred nici pe departe ca va fi aşa simplu cum spui tu. Pentru început, nu avem nici o garanţie că este o scrisoare de dragoste şi, ţinând cont de toate celelalte care au fost puse aici cu un motiv, aş spune că la mijloc este un înţeles mult mai adânc decât un fel de gest romantic stângaci. Şi, în afară de toate nimicurile astea, nu ţi se pare că acul ăla de pălărie e o alegere bizară de armă? Nu e o manieră de crimă foarte masculină. Este scoasă din Agatha Christie: *Murder on the Royal Highlander*[1] în cincisprezece capitole uşoare.

– Probabil, toţi au făcut-o atunci, domnule. Şi sunt doar nouă capitole, apropo, spuse Fallowfield, fără ironie voită, trădând o familiarizare deplină cu ficţiunea poliţistă actuală, care îl surprinsese întotdeauna pe Penrose.

Deodată acesta avu o imagine a pragmaticului său sergent grăbindu-se acasă de la Yard în fiecare seară pentru a devora ultimul thriller lângă şemineu. Şi, mai bine, poate chiar îşi scria propriul roman. Era straşnică ideea ca domnişoara Dorothy L. Sayers să se dovedească a fi un ofiţer al legii solid şi cu mustaţă, depăşind vârsta de cincizeci de ani şi îşi puse în gând să îi pomenească asta lui Josephine când o va vedea mâine-seară.

Numai că acum, desigur, va trebui să o vadă mai devreme decât era plănuit şi nu va fi nici o plăcere în întâlnirea lor. Dintr-un oarecare motiv, criminalul acestei fete era legat de piesa ei şi, oricât de nevinovată ar fi explicaţia, el nu i-ar ascunde acel fapt şi nici ea nu ar dori acest lucru. Îşi dorea să atenueze şocul promiţându-i genul de soluţie îngrijită cu care ea îşi încheiase prima poveste poliţistă, dar nu îi putea insulta astfel inteligenţa şi nici nu i-ar fi mers chiar dacă

[1] *Crimă în Royal Highlander* (n.tr.)

ar fi încercat. Ar putea râvni la genul de noroc de care omologul său fictiv, Alan Grant, se bucurase la apariţia sa de debut, dar atât el, cât şi Josephine ştiau că realitatea morţii era diferită şi crima aducea cu ea o întinare contagioasă, o pată de mâhnire, oroare şi distrugere ce refuza să fie reţinută în paginile unui roman.

Îşi dădu seama jenat că Fallowfield continuase conversaţia dincolo de cunoaşterea sa erudită a operelor doamnei Christie, dar nu avea nici cea mai mică idee despre ce spusese omul. Sergentul, care era obişnuit cu tendinţa lui Penrose să-şi lase mintea să zburde, repetă cu răbdare ultima idee:

– Ziceam doar despre acul de pălărie, domnule. Se pare că asta era slujba ei, pălăriile de damă adică. Deci poate a fost doar convenabil să o înjunghie cu asta.

Penrose aruncă o privire la pălăria care zăcea zgâriată şi mototolită pe jos aproape de cadavru, o victimă a violenţei care avusese loc.

– Da, poate.

Se uită atent la fată, încercând să vadă dincolo de trăsăturile ce fuseseră aplatizate de moarte, să îşi imagineze cum fusese doar cu câteva ore în urmă şi să descopere ce l-ar fi impresionat la ea dacă ar fi trecut pe lângă ea pe stradă. În orice investigaţie a unei crime, ţinea să îi ofere celui decedat o demnitate şi o individualitate pe care nu întotdeauna putea presupune că şi le-a îngăduit în viaţă. Vechiul adagiu era adevărat: Nu erau decât câteva motive reale pentru crimă – iubirea, lăcomia şi răzbunarea erau în fruntea listei –, dar fiecare victimă era diferită şi fiecare avea dreptul să fie tratată ca şi cum moartea sa ar fi fost unică. Se apropie de cadavru, îndeajuns încât să observe o pată de sânge pe gulerul ei. Semnul indica o tăietură pe gât care însă era atât de mică încât ar fi fost uşor să o rateze. Capul victimei era înclinat într-o parte şi uşor înainte, şi se putea vedea o porţiune de păr ce fusese ras la spate. Acest lucru fusese făcut brutal – era limpede că asasinul fusese prea grăbit să mai stea pe gânduri că îi sfâşie pielea – şi câteva şuviţe de păr încă zăceau pe umărul stâng al fetei. „Ce lucru ciudat, se gândi el – atât de neînsemnat şi totuşi cumva atât de umilitor."

Aerul din compartiment era greu şi sufocant, şi Penrose era bucuros să iasă pe coridor.

– Unde este bagajul, că veni vorba? îl întrebă pe Fallowfield. Era pe cale de a fi trimis sau plănuia să îl ia cu ea?

– Am pus să fie încuiat într-una dintre camerele paznicilor, domnule. Nu erau instrucţiuni să fie trimis undeva.

– Atunci poate cineva trebuie să vină să o ia. Mai bine ai merge şi ai vedea pe cine ai putea găsi în mulţimea aia, sergent. Oricine ar fi, trebuie să fie foarte îngrijorat până acum dacă nu are ceva de ascuns, fireşte. Vom lăsa scena pe seama băieţilor, dar spune-le că vreau multe fotografii – fiecare mic detaliu, mai ales tăietura de pe gâtul ei. Şi vom avea nevoie să începem să lucrăm la lista de pasageri, deci cu cât faci rost de ea mai repede şi de o evidenţă a personalului de serviciu, cu atât mai bine. Voi merge să văd dacă Forrester ne poate spune ceva ce nu ştim deja – nu m-ar deranja o ceaşcă din ceaiul lui Maybrick, acum că pomeneşti de asta –, dar dacă afli că o aştepta cineva, indiferent cine, vreau să mi se spună imediat. Te-ai uitat deja prin geanta ei?

– Am aruncat rapid o privire, domnule. Câteva foi şi vreo două săptămânale, şi asta era în buzunarul lateral cu biletul de tren, spuse Fallowfield, ţinând o revistă. Uită-te la pagina paisprezece.

Penrose făcu cum i se spuse. Când văzu dedicaţia datată, i se înmuiară picioarele: „Cu drag pentru Elspeth, cu mulţumiri pentru o călătorie de neuitat. Sper să ne întâlnim în curând! Cu multă dragoste, Josephine (Gordon)". Deci o cunoscuse şi ea şi e posibil să fi fost printre ultimele persoane să o vadă în viaţă. Dintr-odată, avea nevoie de ceva puţin mai puternic decât ceaiul lui Maybrick.

Penrose realiză că era puţin probabil să audă ceva de prea mare ajutor când îl văzu pe cel mai plauzibil martor pe care îl avea stând în camera de aşteptare şi ţinând strâns o ceaşcă plină de ceai care trebuie să fi fost rece de ceva vreme. Fallowfield apreciase corect frica lui Forrester, şi nu era de mirare. Cei mai mulţi oameni erau îndeajuns de norocoşi încât să atingă o vârstă mijlocie confortabilă înainte ca o conştientizare a caracterului trecător al vieţii să înceapă să îi împovăreze, dar acesta era un lux care fusese refuzat generaţiei

sale şi el ştia prea bine să recunoască momentul în care cineva ajungea pentru prima dată faţă în faţă cu propria efemeritate.

Pentru Penrose, acel moment venise înainte ca el să aibă o şansă reală să afle orice despre sine, să ştie cine ar fi putut deveni dacă lumea s-ar fi dovedit a fi altfel. Încă îşi putea aminti acea săptămână la început de septembrie – aproximativ o lună la puţin timp după întoarcerea sa la Cambridge pentru ultimul an la Facultatea de Medicină – când războiul începuse, dar înainte de a face vreo impresie marcantă. În Cornwall fusese foarte cald în timpul anului şi se bucura de ultimele sale zile acasă. Cerul avea cel mai intens albastru, şi căldura era slab atenuată de aerul dinspre mare. Păşunile şi grădinile fuseseră arse de secetă, iar merele, perele şi ghindele căzuseră cu mult înainte de timpul lor. Satul hotărâse să continue după plan cu Festivalul Recoltelor în ciuda grijilor legate de război, aşa că se alăturase restului familiei într-o plimbare spre biserica din vârful dealului de la marginea moşiei bunicului său pentru a asculta cum unchiul său, pastorul parohiei, Îi mulţumea lui Dumnezeu pentru recolta nemaipomenită şi vremea necapricioasă ce permisese să fie adunată.

De îndată ce văzuse marele Union Jack[1] care înlocuise scena răstignirii prezentă îndeobşte în faţa amvonului, Penrose îşi dădu seama că reprezentantul lui Dumnezeu – un fanatic evlavios în cel mai bun caz, chiar dacă era parte din familie – îşi schimbase planul. După ce ţinuse o predică îngrozitoare despre gloriile luptei, preamărind mutilarea, masacrul şi vărsarea de sânge cu binecuvântarea unui autorităţi superioare, pastorul făcuse un apel la toţi tinerii să se înroleze în armată, să potolească pofta ţării pentru soldaţi care să apere dreptatea războiului. Ceea ce nu apucase să menţioneze era cauza în numele căreia li se cerea miilor de tineri să îşi dea viaţa, dar predica sa de recoltă avusese efectul scontat: până la sfârşitul anului, fiecare bărbat apt de luptă din sat se înscrisese pentru noua armată a lui Kitchener, un exod ce fusese reprodus în toată ţara, umflând rândurile armatei cu aproape un milion în intervalul a numai patru luni. Unii aşteptaseră acasă serviciul de garnizoană, în timp ce soldaţii adevăraţi plecaseră imediat pe front. Majoritatea

[1] Union Jack sau Union Flag – drapelul Regatului Unit al Marii Britanii şi al Irlandei de Nord (n.red.)

dăduseră crezare ziarelor care susţineau că va fi un război scurt, terminat cel mult până la Crăciun. Toate greşiseră şi încă mai era scârbit când se gândea la chemarea aceea de la altar către tineri să se ofere pe sine pentru gloria lui Dumnezeu şi pentru opt şilingi şi nouă pence pe săptămână.

În momentele sale mai întunecate, când o legătură cu viaţa era mai greu de găsit, se întreba dacă acest lucru era motivul care îl ţinea în această slujbă – nu o aspiraţie abstractă pentru dreptate sau o credinţă că ar fi putut face orice să împiedice răul nativ ce se găsea în sufletele unor oameni, ci o nevoie disperată să înfrâneze sentimenul de vină pe care îl purtase din acele zile. Câteodată funcţiona, şi mersul natural al unei investigaţii în care umanitatea unui individ prima risipind sentimentul de pierdere care venea din vederea morţii la o scară de o asemenea mărime – dar acele momente erau rare, iar furia care fierbea în sufletul lui de la război încoace părea doar să crească şi mai mult cu timpul.

– Să ne întoarcem înainte de momentul în care ai găsit-o pe domnişoara Simmons în compartiment, îi spuse el blând băiatului.

– Acesta este deci numele ei?

– Da, se numea Elspeth. Ce făceai în acel vagon?

– Eram acolo doar ca să mă asigur că era curat şi ordonat, gata pentru următoarea călătorie.

– Dar nu asta era datoria ta, nu-i aşa? Eşti chelner, nu însoţitor.

Tommy se uită la faţa inspectorului şi ştiu imediat că ar fi inutil să-l ducă cu vorba pretinzând o mare sârguinţă în munca sa.

– Era vorba de o fată, înţelegeţi? În vagonul-restaurant, îmi arunca ocheade, aşa că l-am rugat pe unul dintre colegi să mă lase să verific nişte vagoane pentru că ştiam că ea era pe undeva pe aici. M-am gândit că aş putea să o prind înainte să coboare şi să văd dacă i-ar plăcea să mănânce ceva mai târziu. Nu era nimic rău în asta, termină el provocator.

– Şi ai reuşit?

– Ce anume?

– Să o prinzi înainte să părăsească trenul.

– Am reuşit, întâmplător. Trebuia să o întâlnesc în afara gării când terminam treaba. Presupun că a renunţat deja, spuse Tommy cu o privire nostalgică în direcţia uşii.

– Şi fata asta are un nume?

– Ivy. Nu ştiu care este celălalt nume. Nu am ajuns aşa departe.

– Eşti sigur că de fapt nu te-ai dus să o cauţi pe domnişoara Simmons în compartimenul ăla?

Vocea lui Penrose dobândise o notă mai serioasă şi deodată lui Tommy îi deveni clar că încercarea lui de a obţine o întâlnire ar fi putut să îi aducă o mai mare încurcătură decât se aşteptase.

– Nu credeţi că am fost eu, nu? ţipă el cu groază. Ştiu că am flirtat cu ea la restaurant, dar nu eram decât prietenos şi aşa sunt cu toată lumea. Nu i-aş face rău nici unei fete şi, oricum, credeam că a plecat deja din tren – am văzut-o pe peron în timp ce vorbeam cu Ivy.

– În regulă, calmează-te. Penrose îl trimise pe Maybrick să vadă dacă evaziva Ivy avea ceva mai bun de făcut decât să se învârtească pe lângă o gară toată noaptea aşteptându-şi bonul de masă, apoi îşi întoarse atenţia înapoi către Tommy. Nu, de fapt nu cred că ai avut nimic de-a face cu asta, dar am nevoie să fii sincer cu mine despre ce ai văzut şi când. Spui că ai observat-o pe domnişoara Simmons pe peron, dar sigur erau mulţi oameni mişunând pe acolo? Ce o făcea să se distingă?

– Pălăria ei pentru început, replică Tommy. Era imposibil de ratat. Şi bagajul – avea mormane. Îmi amintesc că eram bucuros că nu a trebuit să descarc atâta. Şovăi pentru un moment, apoi apelă la criteriul ce avea cel mai mult sens pe lume. Nici nu arăta rău. Nu era aşa de frumoasă ca Ivy, desigur, dar nu te-ar deranja să fii văzut ieşind cu ea.

– Şi la cât timp după ce ai văzut-o pe domnişoara Simmons pe peron i-ai găsit cadavrul?

– Nu ştiu – la zece sau cincisprezece minute cred. Am ajuns-o din urmă pe Ivy exact când era să se dea jos din tren – cred că se învârtea pe acolo, sperând că voi veni să o găsesc – şi am vorbit exact afară lângă uşa vagonului câteva minute. Apoi am văzut-o pe fată. Era un pic mai departe pe peron, vorbind cu încă vreo două femei. Atunci l-am văzut pe domnul Folkard – el este şeful – venind spre

mine, trebuia să stabilesc ceva repede cu Ivy şi să o şterg înainte să mă întrebe ce făceam. Mi-a luat numai câteva minute să trec pe la celelalte compartimente să mă asigur că nimeni nu uitase nimic – apoi am ajuns la ăla.

– Ai observat pe cineva zăbovind pe acolo?

– Nu am *văzut* pe nimeni, nu.

– Dar?

– Păi, când am ajuns la compartimentul ăla, semnul „Nu deranjaţi" atârna pe uşă, deci am bătut la uşă şi am spus să se grăbească, şi apoi m-am dus la următorul compartiment.

– Cum ştiai că era cineva acolo? Nu era mai probabil ca semnul să fi fost doar lăsat pe uşă?

– Puteam să aud pe cineva mişcându-se pe acolo. Tommy se uită în jos, jenat. Credeam că se distrau un pic... bine, ştiţi dumneavoastră. Aşa că i-am lăsat să se pună în ordine şi m-am întors vreo două minute mai târziu, când am auzit pe cineva închizând uşa şi plecând.

– Ce zgomote ai auzit venind exact din compartiment?

– Doar un pic de agitaţie. Se uită la Penrose, dintr-odată mai agresiv. Nu credeţi că aş fi lăsat-o dacă ştiam ce se întâmpla, nu-i aşa? De unde era să ghicesc că în tren era un psihopat violent?

Deci de aceea băiatul era atât de defensiv. Nu era doar şocul şi descoperirea cadavrului care îl afectaseră aşa de mult, ci realizarea a cât de aproape fusese de crimă şi un sentiment de vină în urma eşecului de a o opri. Penrose continuă mai blând:

– Ce ai văzut prima dată când ai intrat în compartiment?

– Era aproape întuneric pentru că jaluzelele erau lăsate, dar se putea vedea că cineva era încă acolo. Am crezut că probabil dormeau, aşa că m-am dus şi am ridicat o jaluzea la fereastră. Când m-am întors, am văzut fata şi nişte păpuşi ciudate pe celălalt loc.

– Cât ai stat acolo?

– Nu trebuie să fi fost decât un minut sau două, dar parcă au trecut secole. Nu aş fi stat atâta, dar deodată m-am gândit – dacă făptaşul era încă pe acolo? Atunci a căzut floarea aia de pe scaun şi am trecut peste ea. Sună prostesc, ştiu, dar nu puteam să mai suport.

– Ai atins ceva?

– Numai jaluzeaua când am intrat. Vedeţi, era prea întuneric să fac curat.

– Şi femeile cu care vorbea domnişoara Simmons – le-ai recunoscut din tren?

– Pe una din ele, cea mai înaltă cu părul închis la culoare şi costum pretenţios. Fusese în tren de la Edinburgh şi luaseră prânzul împreună în vagonul-restaurant. Au petrecut mult timp vorbind.

– Deci păreau să se cunoască bine?

– Nu ştiu despre asta, dar cu siguranţă se înţelegeau de minune.

– Iar cealaltă femeie?

– Nu cred că am văzut-o înainte, dar au fost servite multe mese în călătoria aia – e posibil să nu fi observat. Dar sigur nu mânca cu celelalte două.

– Cum arăta?

– Plăcut, presupun, pentru vârsta ei – trebuie să fi avut peste patruzeci de ani. Păr lung, cam asta e tot ce îmi amintesc.

Penrose auzise îndeajuns ca să confirme că însoţitoarele lui Elspeth se potriveau cu semnăturile din revista ei.

– Erau încă cu domnişoara Simmons când ea s-a întors în tren? întrebă el, încercând să-şi ţină departe de voce senzaţia de leşin.

– V-am spus – nu ştiu. Au dispărut toate până m-am mai uitat o dată şi am presupus doar că au plecat. Nu am văzut pe nimeni urcându-se din nou, dar ştiţi cum e când oamenii se dau jos şi sunt bagaje peste tot – este mult prea plin să supraveghezi tot ce se întâmplă.

– În ordine, să ne oprim aici, dar este vital să nu spui nimănui ce ai văzut în tren – înţelegi? îl întrebă cu asprime, fără vreo speranţă reală ca să fie luat în seamă.

Era clar că băiatul va vorbi cu cineva, după cum Penrose ştia din propria experienţă, nu era nimic mai rău decât intimitatea diformă de a fi primul care să privească un corp neînsufleţit. Singurătatea era insuportabilă.

Maybrick reintră în cameră şi salută scurt din cap.

– Ei bine, Tommy, spuse Penrose, se pare că Ivy a ta este mai dornică decât ai crezut. A confirmat ce ne-ai împărtăşit, aşa că spune-i sergentului unde te putem găsi dacă avem nevoie şi poţi pleca. Mai

bine nu ai face-o pe fata aia să te mai aştepte, dar aminteşte-ţi ce am spus – nici un un detaliu nimănui.

– Să fiu sincer, nu prea am chef pentru a face curte acum, spuse Tommy cu deznădejde în timp ce Maybrick îi înmână un creion să-şi scrie adresa, dar presupun că nu ar trebui să o dezamăgesc.

Părăsind camera de aşteptare să îşi caute sergentul, Penrose îl văzu pe Fallowfield apropiindu-se deja şi ştiu instantaneu că omul de lângă el venise la King's Cross să o întâlnească pe Elspeth Simmons. Tatăl ei, socoti el, sau poate un unchi – prea în vârstă, oricum, să îi fie iubit. Dar orice legătură avusese cu fata, vestea morţii sale părea să îl fi devastat: mersul lui, umerii, mişcarea constantă a mâinilor şi expresia goală de pe faţă – toate semnalau neîncrederea încăpăţânată în faţa brutalei pierderi.

– Acesta este Frank Simmons, domnule, spuse Fallowfield. Este unchiul domnişoarei Simmons.

Archie întinse mâna, ştiind din experienţă că formalităţile uzuale ale vieţii de zi cu zi puteau, chiar prin familiaritatea lor, să acţioneze ca un sprijin mic, dar liniştitor pentru cei a căror lume tocmai se prăbuşise.

– Detectivul inspector Archie Penrose, spuse el, şi apoi simplu: Îmi pare foarte rău.

Omul încuviinţă din cap.

– Este numai vina mea, vedeţi dumneavoastră, spuse el, ca răspuns la o acuzaţie ce nu venise de la poliţişti, ci de la o voce interioară. Am întârziat aşa mult să o iau! Dacă doar aş fi rămas unde eram, ar fi fost bine acum.

Penrose îl lăsă să vorbească şi să facă orice confesiune pe care o credea necesară, în vreme ce îl conducea către un loc în camera de aşteptare.

– Asta va fi dificil pentru dumneavoastră, ştiu, dar este important să vă pun acum nişte întrebări despre Elspeth şi despre orice aranjament făcut pentru ea pentru această seară. Ce aţi vrut să spuneţi când aţi zis că trebuia să fi stat unde eraţi?

Simmons îşi frecă fruntea cu degetele, ca şi cum presiunea l-ar fi ajutat să îşi pună gândurile în ordine.

– Am venit cu furgoneta să o iau, cum fac de obicei, începu el, dar când am ajuns aici unul dintre paznici mi-a spus că trenul întârzia şi nu va veni decât în aproximativ o oră şi jumătate. Deseori trebuie să aştept şi de obicei stau cu nerăbdare pe peron sau beau o ceaşcă de ceai după colţ, dar azi nu îmi terminasem tura şi m-am gândit că o oră mi-ar ajunge să las ultima comandă şi să mă întorc să o întâmpin pe Elspeth. Astfel, ne puteam duce direct acasă şi ar fi fost şi destul spaţiu pentru noul stoc pe care îl aducea ea. Întotdeauna avem de suferit cu Betty, soţia mea, dacă se striveşte ceva.

Penrose rămăsese deja puţin în urmă cu discuţia.

– Ce livraţi? întrebă el.

– Ceai mai ales, şi cafea, dar magazinul de pe Conventry Street avea nevoie de nişte echipament nou şi asta e ce duceam sus în cameră. În vreme ce inspectorul continua să se uite întrebător la el, Simmons dădu mai multe amănunte: Sunt şofer pentru Lyons. Am fost la ei de când am părăsit regimentul. Nu este cea mai palpitantă slujbă, dar ajungi să te descurci prin zonă. De aceea eram sigur că nişte scurtături m-ar duce acolo şi înapoi într-o clipită, dar se întâmplase ceva pe Judd Street. Am fost prins acolo timp de secole înainte să scap şi să fac livrarea şi apoi nu am găsit nici un loc unde să parchez la gară. Până m-am întors pe peron, umblau peste tot poliţişti şi am ştiut că se întâmplase ceva.

Fallowfield deschise gura să vorbească, dar Penrose, anticipând ce voia să spună, dădu din cap dezaprobator. Va fi un timp pentru a-i cere lui Frank Simmons să probeze că fusese departe de King's Cross atunci când sosise trenul, dar nu acesta era momentul; toată viaţa se scursese din el şi urma să-i fie şi mai rău. Păstrând orice alt interogatoriu pentru ziua următoare, îşi îndreptă toată atenţia asupra inevitabilului.

– Mă tem că va trebui să vă cer să identificaţi cadavrul lui Elspeth, spuse el liniştit. Rudele cele mai apropiate trebuie informate, desigur. Sunt părinţii ei?

– Da. Bine, mama ei în orice caz – cumnata mea. Fratele meu a murit anul trecut. Elspeth este adoptată însă. Nu au putut avea copiii lor şi ea a însemnat totul pentru ei, pentru noi toţi de altfel. Nu ştiu cum ar fi trecut Alice prin ultimele luni dacă nu ar fi fost ea. Elspeth

o făcea să zâmbească în continuare. În timp ce se convingea tot mai mult de realitatea morţii ei, Simmons îşi pierdu până la urmă controlul de sine de care se agăţase atât de stăruitor. Cum o voi mai privi vreodată pe Alice în faţă, ştiind că i-am luat toate astea?

Admiţând întrebarea, dar înţelegând că nu era nici un răspuns pe care să-l poată da, Penrose nu spuse nimic. În schimb, îl conduse pe Simmons din camera de aşteptare spre corpul nepoatei sale şi spre temerile sale cele mai îngrozitoare.

Capitolul 3

Când Josephine se trezi a doua zi dimineaţă, era puţin trecut de 9.00 şi St. Martin's Lane era în plină activitate. Era sâmbătă şi, chiar şi la această oră matinală, un aer de distracţie îi cuprinsese inevitabil pe locuitorii şi pe turiştii de weekend din West End. De la fereastra ei la numărul 66, Josephine se uită la sud spre Trafalgar Square, minunându-se ca de obicei de multitudinea de drame umane care se dezvăluiau jos, pe stradă – cu mult mai multe decât se puteau juca în fiecare seară pe tărâmul mai artificial al teatrului londonez. Captivată de culoarea şi mişcarea vieţii, privi cum fiecare scenetă familiară păleşte în străzile mărginaşe, rezultatul său putând fi doar ghicit. Momente ca acesta de observaţie detaşată chiar dacă fantezistă i se potriviseră întotdeauna şi nicăieri nu se găseau mai des decât în Londra, un oraş care nu deranja niciodată şi în care găseai companie potrivit dispoziţiei tale sufleteşti sau te puteai bucura de singurătate desăvârşită.

Îşi mută privirea contemplativă de la strada îngustă la clădirea de vizavi şi se întrebă cât va dura până când Elspeth o va căuta la intrarea actorilor aşa cum promisese. New Theatre, unde *Richard de Bordeaux* era pe cale să intre în ultima săptămână de punere în scenă, stătea impunător între Salisbury şi County Court din Westminster, berea, justiţia şi iluzia convieţuind paşnic. A spune că New Theatre era cel mai bun teatru din Londra se dovedea la fel de fără sens ca alegerea celei mai bune biserici – toate serveau unor credinţe diferite şi fiecare era la fel de bună ca toate celelalte –, dar acest teatru era nemaipomenit, chiar şi pentru cineva mai puţin subiectiv decât ea. Construit numai ca alternativă la altceva pe un

petic de pământ situat în spatele lui Wyndham, de care era încă legat printr-un pod, New Theatre era totuşi un exemplu splendid de design clasic, faţada sa din piatră de Portland, ornamentaţia îndrăzneaţă şi pilaştrii uriaşi oferind o demnitate şi o stabilitate trucului iluzoriu al distrării publicului. Şi asta, Josephine se convinsese de mult, şi era succesul: un truc, un noroc neaşteptat ce depindea aproape numai de tendinţele epocii. Frumoasa boltă din fontă care decora intrarea teatrului arăta îndeajuns de solid, dar nemurirea pe care o dăruia scriitorilor, ca şi interpreţilor era schimbătoare, o fiară capricioasă care se potolea numai din întâmplare. Se nimerise că anul acesta zeii decretaseră că era rândul ei: cozile pentru matineu deja începuseră să se formeze la casa de bilete şi optimiştii veniţi pentru bilete ieftine continuau să se adune în jurul clădirii ca un şarpe până când spectacolul de seară începea la 20.15 fix.

La numărul 66 pe St. Martin's Lane va fi casa lui Josephine pentru următoarele câteva zile, aşa cum era deseori când vizita Londra. În favoarea sa erau mai multe decât apropierea de teatru: cândva atelierul în care Thomas Chippendale crease mobilă rafinată pentru o piaţă entuziastă era acum locul potrivit pentru un alt nume vestit pentru simplitate şi sobrietate. Talentatele surori Motley revoluţionaseră designul de teatru şi contribuiseră la unele dintre cele mai mari succese pe care West Endul le trăise în ultimii ani. Josephine era prima care să admită că atracţia pentru piesa ei stătea la fel de mult în romantismul costumelor cât în dialoguri, iar în timpul celor optsprezece luni, cele trei femei deveniseră bune prietene. Era uimită cât de natural se strecurase pe decorul vesel, intim, iar sosirea la numărul 66 era mereu pentru ea ca o venire acasă.

Ademenită din camera ei în marele studio central de gândul de a lua micul dejun, fu amuzată să constate că spaţiul era şi mai haotic decât de obicei. Epuizată după călătorie, se retrăsese înainte ca gazdele să sosească acasă şi dormise un somn profund, ignorând activitatea intensă care în mod clar continuase până târziu în noapte.

Pereţii erau acum acoperiţi de schiţe iscusite ale costumelor pentru o nouă înscenare a piesei *Hamlet* despre care ştia că intra în program mai târziu în acelaşi an; chiar şi în această etapă timpurie, era limpede că surorile Motley se întrecuseră pe sine. Proiectele erau împărţite în secvenţe contrastante, fiecare executată cu stil într-o imagine a Danemarcei medievale, care nu se îndepărta de formele uzate ale depresiunii economice din era curentă, şi fu captivată imediat de naturaleţea lor. Pe podea se începuse deja lucrul la materialele pentru costume: bucăţele de pânză de decor acoperite de vopsea şi pigmenţi metalici erau împrăştiate de-a lungul podelei, accentuate de pătrate de postav gros care fusese puternic tratat cu săpun de bucătărie şi vopsea pentru a semăna nefiresc de bine cu pielea.

Fu mulţumită să vadă că arhitectul acestei dezordini glorioase era, ca de obicei, la telefon şi în centrul propriei creaţii. Veronique Motley – sau Ronnie, cum i se spunea deseori – moştenise frumuseţea mamei sale şi indiferenţa tatălui pentru convenţie. Întinsă într-un şezlong de un albastru-verzui-închis pe care chiar ea şi sora ei îl vopsiseră şi acoperită de o mantie din blană de urs ca din consideraţie pentru climatul rece scandinavian în care petrecuse noaptea, Ronnie era în plin avânt.

– Draga mea, abia ne recuperăm după ruşine, plânse ea în receptor. Trebuia să fi ştiut din momentul în care au adus maimuţa că întreaga producţie va fi un fiasco de la început până la sfârşit. Creatura a muşcat pe toată lumea la repetiţia cu costume şi eram toţi de-a dreptul îngroziţi. Hephzibar a dat din mâini cu aşa spaimă încât cusătura a cedat şi a trebuit să o coasem din nou. Încă nu şi-a venit în fire. Şi nici nu întreba de cost – cheltuisem patru mii de lire înainte ca să se ridice cortina şi tot arăta ca Trocadero[1] într-o vineri seara. Nu mai spun de *Dream*[2], a fost un coşmar oribil!

Prinzând expresia uluită a lui Josephine, făcu o faţă de *ennui*[3] studiat şi grăbi sfârşitul convorbirii:

---

[1] Trocadero – restaurant deschis în 1896 pe Shaftesbury Avenue, aproape de teatrele din West End, acum numele multor restaurante şi cluburi din lume (n.tr.)

[2] *Visul* (în lb. engl. în orig.)

[3] Plictiseală, din fr. *ennui* (n.tr.)

– Oricum, dragă, trebuie să plec. Ne întâlnim cu Johnny în curând şi ştii cum e – va dori să treacă direct la scena morţii Ofeliei şi nu avem un costum în care biata fată să se descurce.

– Au fost deci Crummlii în oraş pentru săptamâna de gală? întrebă confuz Josephine cât timp Ronnie puse la loc receptorul şi călcă cu grijă printre mormane de tapiţerie şi stambă pentru a-şi învălui prietena într-o îmbrăţişare. O altă victorie a sorţii potrivnice asupra speranţei, după cum se aude. Nu ştiu cum vă supuneţi la aşa ceva.

Ronnie se strâmbă.

– Cu cât uităm mai repede, cu atât mai bine, deşi cred că lui Johnny îi va veni mai greu să-şi revină – trebuie să fi pierdut o avere. În cele din urmă a trebuit să vindem decorul pe obiecte numai ca să recuperăm ceva. A făcut pe curajosul, totuşi; tot ce a spus după prima noapte – care a durat cinci ore şi jumătate, apropo – a fost că nu credea că „vom scăpa basma-curată". Am încercat să îl consolăm rostind vechiul clişeu că banii nu aduc fericirea, dar nu cred că am fost foarte convingătoare.

– Nu, îmi închipui. Atitudinea lui Johnny este că banii aduc o imitaţie atât de bună a fericirii că numai un expert poate face diferenţa.

Ronnie râse şi o conduse către masa unde serveau micul dejun.

– Este chiar minunat să te văd, să ştii. Lettice şi cu mine spuneam mai deunăzi că de data asta ai petrecut prea mult timp în Invernessul bătrân şi uscat.

Zâmbind, Josephine îşi puse mult zahăr în cafea.

– Mă bucur să fiu aici, zise ea. Cel puţin în Londra nu simt nevoia să îmi cer scuze tot timpul pentru că am o piesă de succes. Englezii sunt mult mai generoşi decât scoţienii.

– O, toate oraşele mici sunt la fel, dragă. Nu te deranjează cu adevărat, nu?

– Sincer? Da, presupun că mă deranjează puţin. Este o treabă de genul: „fata băcanului s-a descurcat bine", ca şi cum nu am dreptul la o viaţă aici cu prieteni diferiţi şi o perspectivă nouă. Se vor grăbi mereu să pună jugul înaintea boilor.

– Dă-i naibii pe toţi atunci! Încă un necaz şi Lettice şi cu mine vom veni şi-i vom pune la locul lor. Nu vor şti ce i-a lovit.

– Nu face promisiuni nesăbuite – nu ţi-am spus încă despre femeia care conduce poşta.

– Vorbind despre femei formidabile, spuse Ronnie, încă râzând, mi se pare că ar trebui să te previn că Becaţa[1] este supărată azi; nu-i cea mai bună zi a ei. Am folosit avansul de la *Hamlet* ca să-i ofer o maşină de gătit cu gaz pentru că întotdeauna se plângea că îi e dor de Eagle-ul ei vechi, dar nu prea a învăţat încă să-l regleze. Dumnezeu ştie ce vom primi de micul dejun.

Ca o confirmare, o înjurătură se auzi din camera mică din spate pe care surorile Motley o transformaseră într-o bucătărie improvizată şi uşa se deschise cu putere pentru a-şi face apariţia o femeie solidă de o vârstă nedeterminată care în mod evident folosise deja puţina răbdare pe care şi-o îngăduia pe zi. Serviciul într-o gospodarie unde abunda culoarea şi strălucea moda schimbătoare nu avusese nici un efect asupra doamnei Snipe: uniforma sa – rochie neagră, şorţ, ciorapi de lână şi papuci de casă – era la fel de întâlnită în toată ţara ca şi cea a unui poliţist sau unei asistente şi, exceptând lungimea fustei sale, ea ar fi putut cu uşurinţă servi pâine prăjită într-o casă victoriană.

– Dacă vă aşteptaţi la rinichi, puteţi să vă luaţi gândul, anunţă doamna Snipe cu un accent care la orice volum normal putea fi un rârâit din vestul ţării. S-au boţit de la căldură. Îmi închipui că voiaţi peşte, domnişoară Josephine, dar se întâmplă că nu e deloc, deci va trebui să vă aduc şuncă şi ouă, dar veţi fi norocoasă să le primiţi şi pe astea până chestia aia termină cu ele.

Josephine nu se intimida uşor, dar era ceva la Dora Snipe care întorcea pe dos relaţia normală dintre un musafir şi o menajeră, aşa că zâmbi, confirmă printr-o înclinare a capului şi acceptă ce i se oferea. Familiaritatea ei cu numărul 66 nu o făcuse mai puţin atentă cu bucătăreasa surorilor. Ele nu cunoscuseră viaţa fără ea, cu toate acestea doamna Snipe rămăsese o engimă în cei peste treizeci de ani în care fusese cu familia lor, prima oară în Cornwall şi acum în

[1] Becaţă – din engl. *snipe*, pasăre migratoare de baltă, cu ciocul şi picioarele lungi, cu penaj pestriţ, care trăieşte în locuri mlăştinoase şi este vânată pentru carnea ei. (n.tr.)

Londra, unde le servea pe Ronnie şi pe Lettice şi era menajera vărului lor, Archie, căruia îi era devotată. În timp ce trântea pe masă un grătar de pâine prăjită, perfect maronie şi se întorcea la bucătărie de unde să revină mai respectuoasă, se izbi uşa principală şi se auzi un ţipăt de bucurie din hol.

– Scumpa mea, ce minunat să te văd! Abia aşteptam vizita ta şi ce bine arăţi!

Ca şi sora ei, Letitia Motley moştenise atât aspectul plăcut, cât şi conduita, dar în cazul său era combinaţia opusă: dacă Ronnie aspira la simţul speculativ şi întreprinzător, Lettice era foarte prinsă în filosofia mai practică a mamei sale de supravieţuire cu orice preţ, o atitudine potrivită cu constituţia încurajator de pragmatică pe care o moştenise de la tatăl său. Cu faţa mai pătrată şi cu o fire mai veselă decât a lui Ronnie, sora mai în vârstă avea de asemenea o vitalitate alarmantă, o energie care devenea cu atât mai supărătoare prin comparaţie cu seriile de mişcări lipsite de vlagă care constituiau mersul lui Ronnie prin cameră sau chiar prin viaţă. Era un contrast care sprijinise relaţia profesională a surorilor la fel de ferm cum servise căsniciei părinţilor.

Josephine zâmbea când Lettice intră în cameră şi se îndreptă spre ea ca o furtună, târându-l în urma sa pe logodnicul ei răbdător, George, şi patru pungi mari.

– Am încredere că ai adus cu tine o poveste poliţistă, spuse Lettice enigmatic în timp ce îşi îmbrăţişa prietena şi arunca ziarul de dimineaţă pe un scaun, unde în curând dispăru sub un morman de cumpărături. Viaţa e mereu mult mai captivantă când eşti la sud de graniţă. Îmi pare rău că nu am fost aici să te întâmpinăm cum trebuie în această dimineaţă, dar astăzi este vânzarea de solduri de pantofi Selfridges şi trebuie să ajungi acolo devreme dacă vrei să ai o şansă să găseşti o pereche.

– Nu se vând pe perechi atunci? întrebă Josephine, schimbând cu George un semn amuzat şi înţelegător cu ochiul în vreme ce acesta îşi turna o ceaşcă de cafea.

– A nu, dragă, asta ar strica toată distracţia, spuse Ronnie, care avea limbuţie din naştere. Un pantof este la un şiling, dar nu prea plăteşti pentru încălţăminte, cât pentru şansa de a petrece o dimineaţă ca un fel de Cenuşăreasă modernă.

– Cu excepţia că acest Făt-Frumos sfârşeste de obicei trebuind să care acasă suficientă piele pentru întreaga pantomimă, interveni binevoitor George.

Ca întotdeauna, Lettice luă tachinarea cu dragă inimă şi găsi refugiu în micul dejun. Ungând bine cu unt pâinea prăjită pe ambele părţi, dar cu spirit de sacrificiu necaracteristic adăugând Silver Shred[1] doar pe deasupra, se uită vesel la sora sa.

– Vei rânji cu cealaltă parte a chipului tău fermecător când Lydia va strica o a treia pereche de pantofi în prima săptămână. Ştii cât de neîndemânatică poate fi dacă trebuie să danseze. Întorcându-se spre Josephine, adăugă: Am fost la teatru să luăm corespondenţa. Câte o scrisoare pentru Ronnie şi pentru mine, dar toată punga e a ta.

Josephine murmură ceva şi merse spre sacul de corespondenţă la care se repezise Lettice cu pâinea prăjită în mână.

– Ştii, abia dacă mai trebuie să le citesc zilele astea, spuse ea, luând o mână de scrisori din vârful grămezii. Pot să îţi spun după scrisul de pe plic în ce categorie vor intra: măgulitoare şi nepretenţioase – la care răspund mereu; pedante şi înfumurate – de obicei cu sugestii despre cum aş putea tinde către o mai mare acurateţe istorică data viitoare; şi cele mai rele, invitaţiile – pe acestea le folosesc ca să scutesc cărbuni. Să mă ajute Dumnezeu când brigada lui Mary Stuart intră în acţiune.

– Cum merge distribuirea rolurilor pentru *Regina scoţienilor?* întrebă Ronnie. Ai găsit deja un Bothwell pentru Lydia?

– Nu. Lydia şi cu mine ne gândim că Lewis Fleming ar fi perfect, dar înţeleg că există un alt chip frumos la orizont pe care l-ar prefera Johnny, replică Josephine, şi ştim cu toţii ce înseamnă asta. Swinburne este numele lui, dar singurul lucru pe care îl ştiu despre el este că a făcut impresie la teatrul Wyndham recent. Oricum ăsta e unul din lucrurile din programul său pe după-amiaza aceasta. Johnny

[1] Sortiment scoţian de marmeladă (n.tr.)

l-a rugat pe Fleming să fie dublură pentru Richard la matineu ca să ne putem duce să rezolvăm totul cu Aubrey. La urma urmei, sunt banii lui. Sperăm să deschidem în iunie, dar acum când lui Johnny i-a intrat în cap să încerce un film după *Richard,* totul a cam rămas în aer. Şi nu ştiu cum crede că va putea regiza *Regina scoţienilor,* să lucreze la un film şi să plece în turneu în acelaşi timp. Chiar şi tânărul nostru meteorit nu poate fi în trei locuri odată.

– Mi-a spus deunăzi că spera să iasă din turneu convingându-l pe Aubrey să îl trimită pe Fleming în locul lui, spuse George, actor el însuşi şi autoproclamat manager al surorilor Motley, care era obişnuit să aibă de-a face cu orgolii considerabil mai fragile decât al său şi cu caractere mai puţin liniştite şi blânde. Dar nu e absolut nici o şansă ca el să scape de contractul ăla: în provincii *Bordeaux* este o licenţă care aduce foarte mulţi bani, însă de data asta Johnny a subestimat valoarea numelui său pe reclamă. Publicul recunoaşte un singur Richard şi vrea omul adevărat, nu un aspirant fără tragere de inimă.

– Zăpăceşti un pic dramele istorice, scumpule, spuse Lettice. Dar se pare că pe Josephine o aşteaptă o după-amiază înfiorătoare. Tot ce fac băieţii ăia când se întâlnesc este să se plângă, să se ciorovăiască şi să vorbească despre bani.

– Ai încredere în mine, le fac concurenţă la plâns şi ciorovăit atâta timp cât ajungem la bani până la urmă, râse Josephine. Fiindcă veni vorba, ce voiai să spui când m-ai întrebat dacă am adus cu mine o poveste poliţistă?

– A, a fost o treabă urâtă la gară noaptea trecută, spui Lettice, a cărei putere de înţelegere a tragediei rupte din viaţă nu era niciodată la fel de pătrunzătoare ca abilitatea de a o aduce pe scenă în faţa publicului. Ziarele sunt splendid de melodramatice dimineaţa asta în privinţa asta, dar nu vrem să ne stricăm micul dejun. Ce mor să ştiu, continuă ea, aruncându-i o privire şireată lui Ronnie, este ce părere ai despre descoperirea cea nouă a Lydiei. Te pricepi de minune la a vedea caracterul oamenilor, şi îmi imaginez că a venit să te întâmpine, nu-i aşa? Cele două sunt practic inseparabile la acest moment – nu am mai văzut aşa ceva. I-am dat trei săptămâni Lydiei până să înceapă să se orienteze în altă parte şi Ronnie a spus două săptămâni. George, să-l bată norocul, a socotit vreo două luni, dar

bărbaţii nu au idee cât de capricioase putem fi când suntem plictisite. Oricum, după cât ne putem da seama, nici unul dintre noi nu a avut dreptate, nu pare nici să se fi gândit la altcineva. Câteodată aş fi spus că era chiar fericită.

Josephine fu de acord.

– Nu am stat cu ele prea mult timp, dar Lydia *părea* cu adevărat fericită. Şi nu era nici acea fericire bolnăvicioasă a noii iubiri. Trebuie să admit, coborând din tren, mă temeam de asta – este mereu aşa de stânjenitor când eşti prins la mijloc. Era mulţumire la fel de mult ca fericire şi nu am văzut-o niciodată aşa până acum pe Lydia – întotdeauna a fost schimbătoare.

– Şi Marta? întrebă Lettice din nou, hotărâtă să îşi primească verdictul.

– Ei bine, şi ea este o altă frumuseţe, desigur. Şi pare foarte drăguţă, termină ea, conştientă că oferea un fel de anulare a apogeului aşteptat ce nu ar putea niciodată înfrunta privirea neînduplecată a surorilor.

– Drăguţă? Ce fel de cuvânt este ăsta pentru o scriitoare? se nedumeri Ronnie indignată. Ştim că e drăguţă, putem vedea asta şi singure, dar ne bazăm pe tine pentru ceva puţin mai sofisticat. Ce îţi spun ochii ăia căprui mari?

– Că are ochi căprui mari, spuse Josephine, cu un prozaism nativ pe care nici ele nu îl puteau pătrunde. Doar nu crezi toată prostia aia despre citirea caracterului după faţă? Nu folosesc asta decât când ajung într-o fundătură cu intriga şi trebuie să mişc lucrurile. Să fiu sinceră, nu a zis mai nimic şi asta în sine e un lucru bun, dacă vrei părerea mea. Dar ceea ce a spus a părut foarte – vezi tu, drăguţ.

– Că veni vorba de genul tăcut, dar tare, dragul nostru văr a telefonat la revărsatul zorilor să se asigure că eşti bine şi să spună că va trece pe aici în dimineaţa asta, spuse Ronnie, dându-şi seama că orice cercetare în plus nu ar duce-o niciunde. Nu părea în apele lui, de fapt. Când i-am spus că mie şi lui Lettice nici nu ne-a trecut prin minte că ar fi în stare să aştepte până la cină să te vadă, aproape că mi-a sărit la gât. Asta e problema cu poliţiştii: nu au simţul umorului.

Într-o perfectă confirmare a observaţiei lui Ronnie, se auzi o bătaie nerăbdătoare la uşă.

– Îmi închipui că el este acum, spuse ea, iar doamna Snipe se strecură să primească oaspetele cu viteza unei corăbii de război cu toate pânzele sus.

– Mai bine nu ne-am mai distra atâta sau ne va aresta pe toţi.

Când menajera se întoarse, bărbatul care o urma chiar părea nelalocul lui în tot amuzamentul din încăpere. Cu certitudine avea o vagă asemănare cu Archie Penrose cel care, în ciuda reproşului nedrept al verişoarei sale, îşi lăsa de obicei cu hotărâre slujba în urmă atunci când răspundea la apelul surorilor şi se armoniza perfect cu excentricitatea şic din studioul lor.

– Doamne, Archie, arăţi de-a dreptul îngrozitor! spuse Ronnie, care excela în a vorbi pe şleau.

Lettice făcu apel la cea mai mare consolare pe care o ştia:

– Să îţi aducă doamna Snipe ceva de mâncare? întrebă ea, împingând coşul cu pâine prăjită, acum o umbră a ceea ce fusese, către locul liber de la masa de micul dejun.

Josephine împărtăşi îngrijorarea surorilor despre starea de dispoziţie a lui Archie, dar nu şi uimirea lor. De-a lungul unei prietenii care durase douăzeci de ani, ajusese să îşi dea seama că erau două laturi ale acestui complex individ: un amfitrion chipeş şi sociabil, a cărui cordialitate şi inteligenţă făcea pe oricine să se simtă imediat în largul lui şi care era sincer interesat în orice om pe care îl cunoaştea; şi un observator detaşat, serios, a cărui simpatie pentru cineva nu îl orbea în faţa motivaţiilor fundamentale ale minţii sau a durerii care puneau temelie mai multor relaţii decât admite majoritatea. Cu toate că se bucura şi îi admira latura sociabilă, afinităţile emoţionale ale lui Josephine se îndreptau instinctiv către cea din urmă trăsătură şi, deşi Archie obiecta că acestea erau calităţi pe care i le cerea Scotland Yardul, adevărul era că găsea în munca lui o supapă pentru o viziune asupra lumii care deja se născuse în sufletul lui.

Penrose respinse toate ofertele de mâncare, dar acceptă recunoscător o ceaşcă de cafea.

– Trebuie să vorbesc cu Josephine, spuse el, uitându-se la ea pentru prima dată. Între patru ochi, dacă nu vă supăraţi.

– O, nu îţi face griji pentru noi – doar locuim aici, murmură Ronnie timp în care Lettice o înghionti puternic în umăr şi îl trimise pe George să adune pantofii.

– Ignor-o, dragă, trebuie să ieşim oricum. Lydia are nevoie să-i fie făcute unele modificări la timp pentru după-amiaza asta. În pofida ciumii, se pare că Anna de Boemia se îngraşă. Unii pur şi simplu nu au nici o autodisciplină când vine vorba de mâncare.

La momentul potrivit, doamna Snipe reapăru şi, ignorând protestele lui Archie, îi puse în faţă o farfurie plină de richini perfect gătiţi şi ceva care arăta în mod suspect ca o scrumbie. Pe când surorile Motley umblau de colo până colo, aducând paltoane şi eşarfe şi diverse bucăţele de costum de care aveau nevoie pentru după-amiază, Josephine se uită întrebător la Archie.

– Ce se întâmplă? întrebă ea cu voce joasă.

– Într-o clipă, spuse el, aşteptând să plece surorile.

Ea continuă să îşi deschidă corespondenţa, bucuroasă să aibă ceva de făcut, dar atenţia i se tot abătea înapoi la Archie. Privi cum el îşi plimba degetele fără ţintă pe toarta ceştii sale de cafea, pierdut în propriile gânduri şi, pentru un moment, gestul o duse înapoi cu gândul în vara anului 1919, când se întâlniseră prima dată după război şi pe chipul său se citea o tristeţe încordată aşa cum se putea vedea şi acum. Între timp, cunoştinţa lor comună care-i legase la început – iubitul ei şi cel mai bun prieten al lui Archie – murise de aproape trei ani, ucis în timp ce ajuta un alt ofiţer la Somme, şi Archie venise în sfârşit în Scoţia să o vadă. Ea nu avea să uite niciodată durerea din vocea lui în timp ce îi descria cum, în timpul măcelului lipsit de sens, totul de dragul a câtorva metri de noroi, Jack Mackenzie, un tânar soldat din garnizoana a doua Gordon Highlanders, răspunsese unui strigăt dintr-o zonă a nimănui. Acolo, un alt soldat, care zăcuse nemişcat în apropiere de sârma ghimpată germană aproximativ două zile şi despre care trupele britanice consideraseră că nu poate fi ajutat, îşi recăpătase cunoştinţa în ciuda aşteptărilor şi ceruse ajutor. Urmând toate instinctele pregătirii sale – medicale, nu militare – Jack îşi părăsise tranşeea şi străbătuse distanţa scurtă spre locul unde zăcea omul. Înarmat numai cu o batistă, pe care o flutură în direcţia terenului mai înalt deţinut de inamic, sosi neatins şi i se permise să bandajeze rănile pe cât de bine putea, dându-i soldatului să bea şi liniştindu-l că o echipa de brangardieri va fi trimisă să îl ia în siguranţă sub acoperirea întunericului. Odată misiunea îndeplinită, Jack se întoarse să se ducă

înapoi către tranşeea sa şi un trăgător german îl împuşcase după ce făcuse nici şase paşi.

I se spusese că iubitul ei murise pe loc, dar desigur că întotdeauna spuneau asta şi ea nu avea cum să ştie dacă era adevărul sau dacă existau lucruri care nu îi fuseseră spuse, lucruri care explicau de ce Archie o evitase atât de mult timp, deşi ştia că era disperată să audă despre moartea lui Jack de la cineva căruia îi păsase de el. Nu îl învinuia pe Archie, dar o dezamăgise: confruntându-se cu propria mâhnire pentru Jack, fusese incapabil să facă faţă suferinţei ei şi, cu toate că prietenia lor durase, rămăsese – de ambele părţi – o senzaţie de regret. Acum, aproape că nu se putea recunoaşte în fata care fusese înainte de moartea lui Jack: îi era greu să se creadă capabilă de o astfel de iubire.

După ce Jack fusese omorât şi după ce văzuse astfel de tragedii repetându-se de nenumărate ori, Archie renunţase la orice speranţă de a continua pe calea pe care o alesese odată – medicina nu era o carieră pentru cineva care îşi pierduse credinţa în abilitatea sa de a păcăli moartea. Dar, dacă nu mai era surprins de moartea venită prematur, nu a putut alunga niciodată sentimentul de furie la nepăsarea acesteia – şi asta se dovedise o bază excelentă pentru cariera spre care într-un sfârşit se îndreptase.

Acum, neputinţa lui Archie de a aplana cumva cruzimea inerentă a lumii părea să excludă temporar din viaţă orice altceva şi Josephine fu uşurată când fetele erau în sfârşit gata să iasă şi să îi lase să vorbească în pace.

– Voi doi puteţi să staţi cât vreţi, repetă Lettice, luând distrată ultima felie de pâine prăjită. Vom fi la teatru toată după-amiaza şi rezervările pentru cină sunt la 18.30, deci să nu întârziaţi. Urăsc aşa de mult să iau desertul pe fugă!

– Şi poate te înveseleşti până atunci.

Plecarea pe fugă a lui Ronnie fu urmată de trântirea uşii principale şi după aceea se făcu linişte totală.

– Ţin mult la ele, dar e aşa frumos când încetează totul, zise Josephine. Aceasta nu este o vizită de curtoazie, nu-i aşa?

– Mi-aş dori să fi fost, dar mi-e teamă că este vorba de ce s-a întâmplat aseară la King's Cross. Ai văzut deja ziarele azi-dimineaţa?

– Nu. Lettice a menţionat că s-a întâmplat ceva la gară, dar nu a dat multe detalii. Ce legătură are asta cu mine?

– Ai semnat ieri un autograf pentru o tânără. Cât de bine ai cunoscut-o?

La folosirea timpului trecut, inima lui Josephine îngheţă.

– Aproape deloc. M-a recunoscut în tren şi am luat prânzul împreună. Adoră teatrul şi voia să ştie totul despre *Richard* aşa că am petrecut majoritatea timpului vorbind despre asta. I-am prezentat-o Lydiei când am ajuns aici şi am invitat-o să vină să mă găsească la teatru dacă voia, şi asta a fost. De ce? Ce s-a întâmplat cu ea?

Archie nu văzu nici un motiv să îi spună altceva decât simplul adevăr.

– A fost ucisă, zise el. Îmi pare rău că nu există o manieră mai blândă să îţi spun, dar nu a fost un accident şi se pare că tu şi Lydia aţi fost printre ultimii oameni care au văzut-o în viaţă.

– Vrei să spui că a fost omorâtă? Cine Dumnezeu ar vrea să îi facă rău?

– Nu ştim încă, dar trebuie să te întreb asta: cum v-aţi despărţit?

Josephine se holba la el cu neîncredere.

– Ne-am luat doar rămas-bun pe peron. Era atât de entuziasmată să o întâlnească pe Lydia, încât îşi uitase geanta în tren şi a trebuit să se întoarcă să o ia.

– Nu ai văzut-o deloc după aceea?

– Nu. Trenul întârziase, deci ne grăbeam. Marta, iubita Lydiei, ne aştepta afară cu un taxi şi Lydia trebuia să ajungă la teatru. Le-am lăsat la intrarea actorilor şi am venit direct aici.

– Şi nu ai mai ieşit?

– Desigur că nu, eram epuizată. Ce era de aşteptat să fi făcut, Archie? Să o urmăresc pe biata fată şi să o ştrangulez cu eşarfa? Pentru numele lui Dumnezeu, credeam că eu sunt cea cu imaginaţia bogată. Archie rămase tăcut, iar Josephine se ridică şi merse la fereastră. Cum a murit, sau ca suspect nu am voie să ştiu? întrebă ea sarcastic.

– A fost înjunghiată în compartimentul trenului, replică el, ignorând înţepătura. Trebuie să se fi întâmplat destul de repede după ce ai plecat.

– Dacă doar *aş fi mers* după ea! exclamă ea, furia dispărându-i la fel de repede cum apăruse.

– Ce vrei să spui?

– I-a căzut pe peron pana de la pălărie şi am vrut să i-o dau înapoi, dar Lydia era în întârziare şi nu era timp.

– Nu ai fi putut să o salvezi, spuse el binevoitor. Oricine a făcut asta, avea o înclinaţie diabolică spre violenţă, deci slavă Domnului că nu i-ai stat în cale.

Faţa lui Josephine era încă întoarsă spre fereastră, dar el putea spune din vocea ei că orice sfat împotriva învinovăţirii de sine era inutil.

– Ştii, doar cu o oră în urmă mă uitam la teatru, aşteptând parcă să o văd deja la coadă, spuse ea trist. M-am trezit parcă aşteptând cu nerăbdare asta. Este ciudat, nu, cât de repede te impresionează unii oameni? Ieri era prima dată când am văzut-o vreodată pe fată, dar probabil îţi pot spune mai multe despre ea decât despre oameni pe care îi cunosc de ani de zile. Lucrurile importante – oricum – felul în care era, la ce ţinea.

– Cum era?

– Era genul tăcut care trece mereu neobservat. Nu mă refer la tăcut literalmente, dar cei mai mulţi oameni ar fi considerat probabil că nu sărea cu nimic în evidenţă. La o petrecere, ar fi fost persoana cu care vorbeai până găseai pe cineva mai important. Cred că se obişnuise ca oamenii să o treacă cu vederea încât nici nu mai observa. Cu siguranţă nu părea să o deranjeze, dar nu îşi plângea deloc de milă.

– Nu era o victimă evidentă, atunci. Nu pare genul care să inspire genul acela de emoţie extremă.

– Nu, nu era o victimă în nici un sens al cuvântului. E un clişeu, dar a profitat la maximum de ceea ce i-a oferit viaţa şi cumva asta înrăutăţeşte totul. Nu pot să nu simt că atunci când te-ai străduit să înţelegi cum ai intrat pe lume, ar trebui să ai mai multe de spus cu privire la modul în care o părăseşti – dar nu trebuie să îţi spun ţie asta. Ştii că era adoptată, presupun?

– Da, am vorbit cu unchiul ei. A venit la gară să o ia.

– Bietul om! Din ce a spus ea, erau foarte apropiaţi.

– Ce altceva ţi-a mai spus despre sine?

– Ei bine, părinţii adoptivi sunt din Berwick-upon-Tweed – acolo s-a urcat în tren –, dar tatăl ei a murit destul de recent. A lucrat cu mama ei – îmi închipui că ai găsit până acum pălăriile pe care le-au

făcut. Nu era neobişnuit pentru ea să vină la Londra: mătuşa şi unchiul au un magazin aici şi întotdeauna aduce gama noului sezon şi ajută puţin. Unchiul – Fred, cred că este numele lui, sau Frank?

– Frank – lucrează ca şofer la Lyons.

– Frank, da – şi lui îi place teatrul, aşa că atunci când venea aici petreceau mult timp împreună. Deşi presupun că toate acestea s-au schimbat acum că şi-a întâlnit iubitul.

– Deci sigur se întâlnea cu cineva? I-a menţionat numele?

– Nu, nu cred că a menţionat asta. Doar roşea mult. Vezi tu, o idilă romantică era ceva nou pentru ea şi se leagă de ce am zis înainte despre ea ca nefiind obişnuită să i se acorde atenţie. Părea destul de uluită că ar vrea cineva să o aleagă, aproape ca şi cum nu ar fi meritat asta. Singurul lucru pe care ţi-l pot spune despre el este că lucrează în teatru. A spus că o ducea să vadă astă-seară *Richard* şi am râs de faptul că el îşi petrece timpul liber tot la serviciu.

Oricât ar fi încercat Archie să îşi păstreze mintea deschisă pentru a admite şi alte posibilităţi, totul se întorcea la piesa aceea.

– Nu este puţin cam mare coincidenţa? întrebă el. Încercă să-şi aleagă următoarele cuvinte cu grijă astfel încât să nu o alarmeze, dar exista o limită cu privire la cât putea evita subiectul. Cel mai mare fan al tău este în acelaşi tren cu tine şi tocmai se întâmplă să te recunoască. Şi apoi este omorâtă.

– Iubea teatrul în general, nu era vorba doar de mine. Ştiu că nu am tocmai o faţă familiară, dar oricine a citit la fel de mult ca Elspeth despre scenă, e inevitabil să vadă o poză pe undeva, spuse Josephine neliniştită, conştientizând dintr-odată că aceasta era prima dată când fusese în sfârşit capabilă să folosească numele fetei moarte. Oricum, continuă ea ironic, singurii oameni care nu cred în coincidenţe sunt cei care citesc romane poliţiste – şi poliţiştii. Lucrurile astea se întâmplă, Archie, chiar dacă nu se presupune că trebuie să le folosim în cărţi.

Archie dădu din cap afirmativ şi îşi recunoscu înfrângerea aşa cum adesea făcea cu Josephine, deşi mintea sa era foarte tulburată cu privire la relevanţa piesei pentru crimă şi prezenţa ei atât de aproape de locul faptei. Se uită la ceas întrebându-se exact cât de mult ar trebui să îi spună lui Josephine despre scena ce fusese creată pentru a însemna moartea lui Elspeth.

– Este timpul să plec. Mă întâlnesc cu patologul în douăzeci de minute, apoi va trebui să vizitez familia să văd ce altceva îmi poate spune. Poate pot să lămurească puţin cum e cu prietenul. Încă un lucru înainte să plec însă: acele păpuşi suvenir – avea Elspeth cu ea vreuna?

– Putea să fie ceva în geanta ei fără ca eu să observ. Mă îndoiesc totuşi, pentru că cele mai multe lucruri au sfârşit pe jos la un moment dat. Oribile lucruri – nu îmi pot imagina de ce cineva ar vrea aşa o păpuşă, dar este genul de lucru de care ea s-ar fi bucurat şi avea foarte multe bagaje. De ce Dumnezeu ai vrea să ştii asta?

El nu spuse nimic, dar arăta mai preocupat ca niciodată.

– Ce s-a întâmplat, Archie? întrebă Josephine, nedumerită să-şi vadă propria tristeţe reflectată în cineva care nu avea nici o legătură personală cu evenimentele pe care le investiga. Nu eşti deloc străin de moarte. Ai văzut de nenumărate ori ce îşi pot face oamenii unul altuia. Bineînţeles că nu poţi să îţi îngădui să devii imun la asta, dar nu ştiu să te fi văzut vreodată aşa afectat pentru un străin.

– Asta e problema. Nu de un străin sunt îngrijorat. Nu îţi pot spune detaliile, dar după maniera în care corpul a fost lăsat, trebuie să presupun o legătură cu *Richard de Bordeaux,* spuse Archie, hotărând că, indiferent cât de inacceptabilă, sinceritatea e cea mai bună opţiune. Acum, asta ar putea fi pur şi simplu pentru că victima era obsedată de piesă; s-ar putea ca iubitul să fi făcut asta într-o criză de gelozie şi – una dintre coincidenţele tale – el tocmai se întâmplă să lucreze la teatru. Pe de altă parte, pentru că Elspeth nu pare genul care să aibă duşmani, s-ar putea ca cineva să vrea să îţi facă ţie rău stricându-ţi reputaţia sau, Doamne fereşte, rănindu-te cu adevărat.

Josephine nu ratase implicaţiile spuselor lui Archie, cu toate că el îşi putea închipui că ea le-ar interpreta diferit: pericolul de care încerca să o avertizese nu era deloc pierdut în mâhnirea ei pentru Elspeth.

– Deci într-un fel sau altul, a murit din cauza mea, zise ea.

Nu era o întrebare, dar cu toate acestea Archie protestă:

– Nu asta am vrut să spun. Spun asta pentru că o fată a fost omorâtă, n-ai cum să nu suferi – nu este acelaşi lucru. În cel mai bun caz, numele îţi va fi târât prin ziare din nou pentru că este clar că asocierea va ieşi cu siguranţă la iveală; în cel mai rău caz – şi am nevoie ca tu să iei asta în serios – viaţa ta ar putea să fie în pericol. Nu a fost

nimic spontan la crima lui Elspeth şi, dacă se dovedeşte că asasinul a greşit persoana, poţi paria că el sau ea va încerca din nou. Nu îţi pierde timpul simţindu-te vinovată de ceva ce nu ai făcut. Dacă e să te îngrijorezi, atunci fă-ţi griji pentru tine.

– O Archie, nu fi atât de al naibii de naiv! Cum să nu mă îngrijorez când chiar ultima dată când eu şi cu tine am stat în această cameră a fost după o anchetă a unei alte morţi care nu s-ar fi întâmplat niciodată dacă nu ar fi fost nenorocita aia de piesă?

– Am mai discutat asta de o mie de ori. Elliott Vintner s-a sinucis pentru că era un om ruinat. A avut noroc cu un roman şi şi-a petrecut următorii zece ani încercând să facă asta din nou. Când a descoperit că pur şi simplu nu avea talent, a încercat să profite de al tău. Nici un om întreg la minte nu ar acuza pe cineva de plagiat pentru un crâmpei de istorie – să fim serioşi, dacă asta ar fi un argument viabil legal, Shakespeare şi-ar fi petrecut întreaga viaţă în boxa acuzaţilor. Vintner a riscat dându-te în judecată şi a pierdut – şi cu asta basta. Dacă viaţa lui era atât de jalnică încât nu avea altceva pentru care să trăiască, cu greu poate fi pus acest lucru pe seama ta. Orice ar fi, ţine doliu pentru o fată care ţi-a plăcut şi a murit prea tânără, dar nu irosi nici o clipă în amintirea nenorocitului ăluia.

– Ştiu că ai dreptate, dar nu schimbă faptul că în această după-amiază se presupune că trebuie să semnez un contract pentru a autoriza un turneu al lui *Richard* şi poate chiar pentru a face un film, când în realitate mă simt ca şi cum ar trebui să pun punct la tot înainte ca oricine altcineva să mai fie rănit. Ştiu că-i face pe toţi bogaţi şi faimoşi, dar încep să cred că piesa aia e blestemată şi nu văd de ce trebuie să răspândesc răul în teatrele din toată ţara. Dumnezeule, ar fi mai în siguranţă cu *Macbeth*. Poate toate piesele sortite eşecului vin din Scoţia. Încă nu e prea târziu să ne retragem şi să se aleagă praful de prostia asta o dată pentru totdeauna. Toţi vor fi furioşi, desigur, dar există lucruri mai importante decât să luăm două mii de lire şi câteva chemări la cortină ale publicului din Morecambe.

– Fă orice trebuie cu piesa – asta nu contează. De tine îmi pasă.

– Ştiu şi îţi sunt recunoscătoare – chiar dacă nu pare întotdeauna. Dar nu-mi spune că tu crezi – dacă totul a fost atât de atent pregătit aşa cum spui – că ucigaşul a trecut cu vederea chestiunea neimportantă a nimeririi victimei potrivite?

Archie nu spuse nimic, recunoscând logica raţionamentului lui Josephine, însă nu fu în stare să îşi lase doborâte instinctele în timp ce ea continua, mai blând de această dată:

– Nu trebuie să îţi pierzi timpul făcându-ţi griji pentru mine, dar voi avea grijă, promit. Însă este altceva ce poţi face ca să mă simt mai bine.

– Şi anume?

– Mi-ar plăcea să văd familia lui Elspeth. Pot veni cu tine după-amiaza asta?

– Dar cum rămâne cu întâlnirea ta cu băieţii?

– Cum am spus, sunt lucruri mai importante şi trebuie să decid o dată pentru totdeauna ce voi face înainte să îi văd. Sunt sigură că Ronnie şi Lettice ar merge în locul meu dacă le-aş ruga, deci măcar aş şti ce se întâmplă. Uite, ştiu că nu e procedura comună şi nu vreau să stau în cale, dar mi-ar plăcea să vorbesc despre Elspeth cu cineva care a cunoscut-o şi asta ar putea ajuta familia de asemenea.

Archie se ridică, gata să plece.

– Vin să te iau la două. O sărută scurt la uşă. Este plăcut să te văd, spuse el, zâmbind pentru prima dată în acea dimineaţă.

Capitolul 4

Devenea acel gen de zi care îi făcea chiar şi pe cei mai loiali dintre londonezi să-şi pună la îndoială devotamentul faţă de oraş. O întindere de nori de neînduplecat se stabilea greoi peste vârfurile acoperişurilor, secând culoarea din orice atingea înainte de a se dizolva în stradă într-o ceaţă şovăielnică, deprimantă. Chiar şi aşa, ieşind din casă pe Queen Anne's Gate, Bernard Aubrey savura suflul de libertate care însoţea orice plecare dintre cei patru pereţi care îi erau cămin, cu toate că rar se simţea între ei ca acasă. Această relicvă pitorească a Londrei georgiene, construită în secolul al XVIII-lea de fondatorul Băncii Angliei, era o reflecţie potrivită a simţului estetic şi a judecăţii financiare solide care îl făceau pe Aubrey unul dintre cei mai prosperi şi influenţi manageri de teatru din West End. Ca şi casele vecinilor săi, de care se deosebea doar prin modelul draperiilor sau prin alegerea florilor într-o vază, locuinţa lui Aubrey emana succes. Era o îngâmfare de care el se descotorosea ca de o companie neplăcută de fiecare dată când închidea uşa.

Cu un salut prietenos către statuia care dădea numele pieţei, Aubrey întoarse spatele seninătăţii manierate şi se îndreptă către mai lumescul St. Martin Lane. Îşi iubea munca şi era sârguincios în sarcinile sale, petrecându-şi cele mai multe ore ale zilei în cele două teatre pe care părinţii săi le construiseră şi i le încredinţaseră, teatre pe care le dezvoltase dincolo de cele mai îndrăzneţe speranţe, reuşind să împace arta cu banii. Era o afacere bazată pe risc şi el nu era infailibil, dar greşelile sale de judecată erau puţine şi rare şi fusese binecuvântat cu talent la anticiparea a ceea ce publicul va căuta în continuare, ca şi cu mijloacele financiare cu care să ofere spectacolele dorite. Averea

considerabilă pe care o strânsese de-a lungul timpului fusese reinvestită înţelept şi instinctele sale erau sprijinite de o energie inepuizabilă: petrecea la fel de multe nopţi la teatru ca şi oricare actor şi, duminicile, când scena era goală din consideraţie faţă de amvon şi pentru masa în familie, el era mereu de găsit la birou, profitând de liniştea adusă de o reuşită pentru a o plănui pe următoarea. Faţă de actorii şi dramaturgii nedeprinşi cu astfel de angajament, era un binefăcător neobservat; personal, ştia că abilitatea de a face sau de a ruina o carieră peste noapte nu era decât o urmare a căutării lui de a-şi demonstra ceva sieşi, căutare care se apropia de o obsesie. Lucrurile stătuseră astfel de când îşi amintea. Privind în urmă, nu putea spune sincer dacă relaţia cu soţia sau copilul fuseseră sacrificate din cauza asta sau dacă, intuind că angajamentul emoţional cerut de viaţa de familie nu era pentru el, îşi orientase instinctiv energia spre ceva la care era sigur priceput. Antrenat mai degrabă de orgoliu decât de ambiţie sau lăcomie, Aubrey nu era genul de om care să ia în calcul eşecul cu uşurinţă sau căruia îi plăcea să fie altcumva decât cu câţiva paşi în faţă.

Astăzi, ca de obicei, respinse opţiunea comodă de a ajunge la serviciu în zece minute folosind metroul şi porni pe jos. Atmosfera stranie evocată de tunelurile Londrei nu era pentru el şi mereu se minuna de bunăvoinţa cu care oamenii acceptau acum întunericul şi întemniţarea ca o parte naturală a existenţei lor de zi cu zi. Pentru Aubrey, mirosul obositor, înţepător al acelor pasaje subterane făcea să se întoarcă fantome dintr-un trecut pe care încerca zadarnic să îl uite. Prea bătrân la cei patruzeci şi cinci de ani ai lui să ia parte la un război al tranşeelor, dar cu o istorie de război remarcabilă în spate, petrecuse acei ani groaznici ca tunelist în măruntaiele teritoriului francez şi nu avea nici o dorinţă să se întoarcă la ororile sale în orele de veghe ca şi în coşmaruri. Războiul unui tunelist cerea un tip diferit de eroism faţă de lupta de deasupra şi, dacă forţa şi curajul implicate fuseseră mai degrabă psihologice decât fizice, sacrificiul era adesea acelaşi. Mii de mineri fuseseră omorâţi în subteran în explozii care făcuseră apa din tuneluri să curgă cu sânge şi aerul preţios să abunde de mirosul greu al morţii.

Patru ani de luptă cu pământ şi sufocare, dar şi cu inamicul nevăzut îşi puseseră amprenta asupra minţii sale, iar frica şi anxietatea acelor ani îl bântuiseră pe Aubrey mereu de atunci. Într-o ocazie, nu la mult

timp după război, soţia lui se străduise să îl elibereze de claustrofobia care îl dezavantaja, convingându-l să încerce metroul la Piccadilly Circus. Înainte să coboare jumătate din trepte, putea simţi încă o dată miros de păr arzând şi bătăile inimii lui îi bubuiau în cap ca zgomotul înăbuşit al târnăcopului unui miner. Capitulând în faţa panicii pe care mereu reuşise să o suprime atunci când conta, ieşise sufocându-se şi plângând cu sughiţuri într-o mulţime de trecători jenaţi. Nu s-a mai vorbit niciodată de vreun leac, iar suferinţa doar s-a agravat cu timpul: a se amesteca printre oameni într-un spaţiu strâmt – chiar şi într-un bar de teatru sau într-un foaier – îi pretindea cel mai strict autocontrol. Un vast oraş subteran se deschise dedesubtul trotuarelor Londrei, extinzându-se mai departe pe măsură ce omologul său de la aer liber se dezvolta, iar el era mai mult decât fericit să rămână în afara perimetrului acestuia.

Trăgându-şi şi mai bine pălăria pe cap împotriva ploii care tocmai începuse să cadă şi mai tare şi blestemând umbrela care încă era în coşul din hol, Aubrey merse cu paşi mari pe lângă birourile guvernamentale de pe Great George Street spre Parliament Square, unul dintre spaţiile mari, deschise, pentru care binecuvânta oraşul că le păstrează. Nici şirul de case sărăcăcioase din vestul pieţei nu puteau afecta grandoarea locului peste care au prezidat multe feţe din trecut. În timp ce mergea, se uită în sus să vadă dacă o locatară cunoscută de la unul dintre acele geamuri prăfuite stătea la locul ei obişnuit. Nu fu dezamăgit: acolo era, la fel de nemişcată şi neclară ca întotdeauna, dar încadrată în această dimineaţă de un oblong de lumină galbenă pe care o aprinsese pentru a contracara obscuritatea zilei. În ultimele câteva săptămâni, această siluetă devenise o parte din drumul său zilnic ca şi statuile impasibile din piaţă. În fiecare dimineaţă, indiferent cât de matinală era ora, ea stătea la fereastră cu atâta dăruire încât el începuse să se întrebe dacă şi ea era o statuie, până când o văzuse ridicându-se şi mişcându-se înapoi în cameră. Se întrebă ce viaţă ducea în acea clădire anostă, mult prea aproape de vârf pentru a fi doamna casei şi nu destul de sus pentru a fi servitoarea. Cu toate că aceasta era genul de casă în care serviciile unei servitoare nu mai erau cerute. Trebuie să fie mii de femei ca ea acum în Londra, văduve sau singure şi trecute cu mult de vârsta la care măritişul ar fi o perspectivă realistă, trăind în

condiţii modeste într-o cameră de zi cu pat, uitându-se lung la viaţă, mai degrabă decât trăind-o.

Se gândi să facă cu mâna, dar decise, reflectând, că un salut de la un străin bine îmbrăcat şi cu stare ar putea fi considerat neavenit sau condescendent, aşa că merse mai departe. O privire aruncată spre ceas îi confirmă că era timp îndeajuns să se abată până la Westminster Bridge pentru un peisaj de care nu se sătura niciodată, indiferent de vreme. De data aceasta, nu era nici o grabă să ajungă la New Theatre, unde îl aştepta o zi lungă şi cu siguranţă plină de controverse. În acea după-amiază trebuia să facă ultimele aranjamente pentru turneul în provincie a uneia dintre cele mai longevive producţii şi să discute regizarea în West End a noii piese a aceleiaşi autoare. De obicei, aştepta cu bucurie astfel de întâlniri, sigur pe deciziile sale şi neîndoindu-se că cei implicaţi vor avea încredere în experienţa sa, dar necazul se ţinea scai de *Richard de Bordeaux*. Fireşte, nici una dintre probleme nu era insurmontabilă: actorul principal, care se închipuia – cu o anumită justificare – domn al scenei londoneze, se răzgândise în privinţa atractivităţii unui turneu în provincie în favoarea ecranului argintiu şi voia să renunţe la contract, dar Aubrey nu avea nici o intenţie să îl elibereze de obligaţii; ar lua poate în socoteală finanţarea filmului, dar numai după ce John Terry va fi fermecat Manchesterul cu prezenţa sa regească. Cât despre Josephine Tey, aceasta avea prea multe principii ca să trateze uşor cu ea, cu toate că îi admira şi respecta scrierile şi putea vedea potenţialul său pe termen lung. Spre deosebire de dificultăţile cu Terry, chestiunea cu Tey o aducea *în* atenţia publicului şi acel proces nefericit nu ajutase. Nu pentru întâia oară, blestemă în sinea lui faptul că nu împiedicase procesul. Cunoscându-l pe Vintner, trebuia să se aştepte la un astfel de sfârşit.

De fapt, cei mai neexperimentaţi cu gustul succesului decât Aubrey păreau a fi transformaţi de brusca notorietate – şi nu întotdeauna spre mai bine, în opinia sa. Întreaga distribuţie părea să creadă că acea piesă de succes zdrobitor era de ajuns să îi menţină pe scenă pentru restul vieţii lor profesionale, şi toată agitaţia şi tensiunea începeau să îl obosească. În definitiv, de obicei putea găsi asta acasă. Ştia că era perfect capabil să pună punct, dar se simţea stânjenit cu privire la disputele ce urmau. Dacă ar fi fost un om superstiţios, ar fi putut spune că a plănui viitorul unei noi piese înainte ca afişul piesei

curente să fie luat înseamnă să te joci cu norocul, dar era mult prea bătrân să înceapă să încurajeze obiceiurile mai ridicole ale profesiei sale. Odată spus acest lucru, poate diseară nu era timpul potrivit să se lase în voia unei tradiţii proprii. Ori de câte ori o piesă aflată sub managementul său intra în săptămâna finală, obişnuia să-şi facă apariţia scurt pe scenă şi diseară trebuia să apară ca paznic în scena finală. Era pentru el un moment de sărbătoare, singura ieşire în lumina rampei pe care şi-o îngăduia vreodată, şi ideea – gândită într-un moment de exuberanţă la teatrul său preferat St. John – îl amuzase mereu. Astăzi, i se părea mai degrabă un blestem.

Starea sa de spirit se îmbunătăţi pentru scurt timp în momentul în care păşi în Westminster Bridge. Nu era deloc un fan al poeziei romantice, dar era dispus să cadă la pace cu Wordsworth şi să fie de acord că pământul nu avea nimic mai fără de cusur de arătat decât măreţia acestui râu. Fireşte, se schimbase considerabil de când acele cuvinte fuseseră scrise, dar frumuseţea sa nu se stinsese: perspectiva Caselor Parlamentului şi Turnului Victoria, cu întinderea maiestuoasă a clădirilor care mergeau de la Millbank până la Lambeth Bridge, era cu adevărat splendidă. Întorcându-se să se uite jos spre râu, admiră într-un mod diferit conturul înalt, gri al Embankment Victoria, dominat de un nou turn cu ceas care te făcea să tresari şi accentuat de politeţea liniştitoare a lui Savoy. Privi îndelung Casa Somerset în fundal şi îşi aminti astfel că trebuie să depisteze informaţia de care avea nevoie. Chestiunea devenea urgentă.

Cum stătea acolo, Aubrey observă că mulţi oameni îşi încetineau mersul pentru a aprecia priveliştea. Un tânăr cuplu îi atrase atenţia în particular. Stăteau apropiaţi unul de celălalt, ţinându-se de mâini la ascunzişul hainelor lor şi ţinându-se strâns de o umbrelă veche cât timp se aplecau peste pod să îşi fixeze privirea asupra apelor de dedesubt. Vorbeau puţin, dar când făceau asta era despre speranţe pentru viitor, lucruri mărunte, probabil, dar bucuria cu care abia aşteptau o viaţă de intimitate era atât de deosebită de orice cunoscuse Aubrey vreodată încât simţea fizic contrastul, ca o mustrare, şi îşi dorea acel miracol comun atât de arzător încât trebui să se uite în altă parte. Propria căsnicie nu păruse niciodată să împărtăşească aventura descoperirii la care sperase; nici el, nici soţia lui nu se stabiliseră vreodată în acea tovărăşie comodă de la vârsta mijlocie care de multe ori

compensa monotonia primilor ani. Rămasă acasă în timp ce el era plecat la război sau la muncă, ea avusese destul timp să se întrebe de ce erau căsătoriţi, cu toate era mult prea manierată să fi pus vreodată această întrebare cu voce tare. Probabil ura să nu aibă dreptate sau pur şi simplu îi era frică să trebuiască să admită faptul că şi el se simţea singur. Oricum, trecuse momentul unei a doua şanse şi o senzaţie de irosire plutise între ei de ani de zile. Cel mai rău, se pare că molipsise şi generaţia următoare. După cât îşi putea da seama din comunicarea lor sporadică şi stângace, căsnicia fiului său nu era mai satisfăcătoare decât a sa.

Poate că era tristeţea lunilor de iarnă, dar acum era adesea copleşit de sentimentul că viaţa lui îl ajunsese într-un final din urmă, că întunericul pe care îl ţinuse la distanţă prin culoarea lumii iluzorii a scenei începuse să se întoarcă exact prin această modalitate. De data aceasta, intuia, întunericul nu putea fi negat. Regretul fusese de mult timp emoţia pe care o cunoscuse cel mai bine, dar recent simţise mai mult decât atât: îi fusese teamă. Cât de mult din această frică era propria plăsmuire ezita să recunoască, dar ştia în adâncul sufletului că riscase prea mult, că scopul nu putea justifica mereu mijloacele. În acele tuneluri văzuse condamnarea pe feţele altora mult prea des pentru a nu o recunoaşte imediat când spectrul pierzaniei îl privea din oglindă.

Nu mai putea suporta frigul, aşa că se întoarse pe lângă Bridge Street şi o luă pe Parliament Street şi Whitehall, unde dimineaţa lăsa agale locul amiezii. Înaintea sa, în mijlocul străzii şi în inima amărăciunii ţării, se afla monumentul extraordinar închinat morţilor de Lutyens, liniştit, impunător şi stând ca martor pentru cea mai mare trăire pe care Anglia o simţise vreodată. Trecuseră cincisprezece ani şi mai mult de când fusese tras ultimul foc – îndeajuns pentru ca memoria să devină leneşă –, dar în trecere maşinile încă mai încetineau, bărbaţii din autobuze continuau să îşi descopere capetele, iar părinţii îşi aduceau copiii să stea în linişte la baza acoperită cu flori a monumentului, transmiţând o părere de rău mută generaţiei următoare. Uitându-şi pentru o clipă grijile privind viitorul, Aubrey luă irisul mov-închis dinăuntrul hainei de ploaie şi îl puse uşor pe trepte, îndepărtând floarea muribundă pe care o lăsase acolo cu o săptămână în

urmă. După un minut sau două de reflecţie, se îndreptă hotărât către silueta subţire şi întunecată a Columnei lui Nelson.

Londra putea fi dură cu cei singuri, se gândi Esme McCracken în timp ce stătea la fereastra ei şi se uita spre piaţa de jos. Slavă Domnului că nu fusese niciodată susceptibilă de acea melancolie inutilă pe care o existenţă solitară încerca atât de des să o justifice. Dacă ar fi fost, greu ar fi rezistat în acea vizuină decăzută, sleită, unde locatarii celorlalte camere păreau a fi renunţat la viaţă mai mult sau mai puţin în acelaşi moment ca şi tapetul. Noaptea, când în cele din urmă urca scările înguste spre etajul trei şi se târa într-un pat de o singură persoană deloc atrăgător, stătea trează până la primele ore ale dimineţii, încercând să refacă modelul decolorat cu ochii minţii ca un antidot la scenele şi conversaţiile care alergau prin capul ei şi-i alungau somnul. Era singurul moment în care acorda atenţie împrejurimilor: camera sărăcăcioasă, lipsurile mobilei, fotoliul lăsat, îngreunat şi mai mult de grămezi de ziare şi cărţi, şi o masă urâtă cu patru picioare, zgâriată dincolo de orice strădanie de luciu – nu o deranjau niciodată. De ce ar face-o? Avea ochii şi gândurile îndreptate categoric spre viitor. Nu mai putea suporta frigul, înverşunat şi crud în această perioada din an. Gratiile reşoului electric, insuficient chiar şi îl cele mai bune momente, nu dogoriseră deja de multe zile, având în vedere că fiecare penny pe care îl câştiga era cheltuit pe cuvinte mai degrabă decât pe căldură. În fiecare dimineaţă, în drum spre serviciu la New Theatre, se strecura în anticariate pentru a-şi aţinti ochii asupra rafturilor cu noile apariţii. Câteodată avea noroc şi reuşea să furişeze un volum subţire de Ibsen sau Cehov sub haină în timp ce vânzătorul era ocupat cu un alt client. Citind cartea mai târziu, cum stătea în colţul sufleurului, nu simţea nici o remuşcare, ştiind că este o beneficiară vrednică de ideile conţinute în acele pagini. Era mai bine să-i cadă ei în mâini decât să fie risipite pe oameni cu buzunarele pline, dar minţile goale sau să zacă, prăfuindu-se pradă uitării.

Oamenii păreau hotărâţi să se ferească de viaţă în zilele noastre, se gândea ea, să se împotrivească bucuriilor şi necazurilor ei în favoarea unei mulţumiri blânde. Cu siguranţă, nu îşi găsea locul vreo piesă a sufletului în West End. Dispreţuia prostiile romantice care păreau să fascineze pe toată lumea. Numai dacă i s-ar da şansa, ştia că putea

să îi facă să înţeleagă ce pierdeau. Dar, după cum stăteau lucrurile, Daviot – şi alţii ca ea – stăteau îngâmfaţi în sală, bucurându-se de un succes nemeritat şi plănuind un alt basm fără noimă pentru a seda mulţimile, în vreme ce se socotea că locul ei era în spatele scenei, unde lucra ore întregi să se asigure că faima mergea strună.

Urletul aspru al unei motociclete tăia aerul de dedesubtul ferestrei în timp ce se ridica să aprindă lumina. Semiîntunericul dimineţii uşură mai mult ca de obicei efortul slab al becului de a lumina camera, dar încă mai avea câte ceva preţios de care să se bucure. Tremurând, luă pătura de pe pat şi şi-o înfăşură în jurul umerilor, înainte de călca grijuliu pe un covor de hârtie veche întorcându-se la trunchiul bătucit care funcţiona ca o masă de scris provizorie. Maşina sa de scris – un Good Companion, cumpărată cu douăsprezece guinee preţioase – părea nelalocul ei în acea cameră, dar era mai aievea decât orice altceva de acolo şi îi fusese foarte folositoare: era în sfârşit pregătită. Ridicându-şi privirea de pe pagină, zâmbi amar la vederea lui Bernard Aubrey, plimbându-se tacticos în priveliştea ei ca un răspuns la una dintre sugestiile sale sincronizate perfect. O amuza gândul că el ar face efortul să o observe aici, în aceasta cameră anonimă, când la teatru o trecea cu vederea zilnic fără măcar să se deranjeze să îi reţină numele. Părea mereu destinul ei să treacă prin viaţă neobservată sau uitată uşor, dar el avea să o recunoască totuşi cât de curând. Sigilă plicul şi îşi ridică haina, trântind uşa la plecare.

Rafe Swinburne se strecură repede şi fără zgomot din cearşafurile încâlcite cu o uşurinţă ce trăda o lungă practică şi văzu uşurat că tânăra roşcată şi subţire pe care o lăsa în urmă – Sybille, credea că o cheamă, sau Sylvia – rămase cufundată în somn. În pat şi în afara lui, ea se dovedise a fi mai distractivă decât majoritatea tinerelor care se învârteau pe lângă intrarea actorilor de la Wyndham la sfârşitul fiecărui spectacol, aşteptând ca tineri actori ca el să iasă, dar nu îşi dorea deloc ca relaţia să continue şi a doua zi. Exista, descoperise el, o sursă aparent inepuizabilă de fete drăguţe care sperau ca el să se ridice la înălţimea aşteptărilor rolului său de pe scenă de tânăr amant mârşav, iar el era mai mult decât fericit să se conformeze. A juca avea mai multe avantaje decât un salariu de treizeci de lire pe săptămână şi

mereu fusese genul ambiţios, la fel de avid de adoraţie pe scenă ca şi în afara ei. Aseară, fusese adorat până la primele ore ale dimineţii.

Se îmbrăcă în linişte în baie, cercetându-şi imaginea din oglindă de peste un raft plin de creme şi pudre. Cu indulgenţă, reflexia sa confirma că nu avea nevoie de mai mult de o împroşcare cu apă rece pentru a arăta prezentabil. După cum bine ştia, era un tânăr bărbat izbitor de chipeş, înalt şi brunet cu trăsături uscăţive, domolite tocmai cât trebuie de părul purtat puţin mai lung decât era considerat la modă. Dacă ochii săi ar fi avut ceva mai cald decât obişnuita îndiferenţă cinică, Swinburne ar fi fost frumos; cu toate acestea, avea mai presus de orice îndoială un aer de stăpânire de sine care atrăgea atenţia ambelor sexe.

Ducându-şi pantofii până când era în ordine să facă zgomot, luă o vedere scrisă dinainte din buzunarul hainei şi o lăsă pe masa din hol – o atenţie plăcută – se gândea întotdeauna, şi care să garanteze diminuarea dezamăgirii plecării lui timpurii. Deschise uşa principală uşor şi, cu ieşirea asigurată, se furişă pe scări. Ignorând ploaia şi aplecându-se să îşi lege şireturile, aruncă o privire în jur să se orienteze şi fu surprins să observe că se afla în Hammersmith. Călătoria din West End până la această locuinţă închiriată nu păruse foarte lungă aseară, dar atunci gonise prin Londra cu braţele unei fete drăguţe în jurul taliei sale şi cu mintea la foarte puţine lucruri pe lângă dorinţa arzătoare de sex care nu făcea distincţia între cartiere. În lumina rece a zilei, îşi dorea ca soarta să îl fi cuplat cu cineva puţin mai aproape de casă. Trecuse deja de amiază şi nu era deloc destul timp înainte de matineu să se întoarcă la apartamentul lui din zona de sud a râului şi să se schimbe, cu atât mai puţin să treacă pe la John Terry aşa cum sperase – nu, după cum avea nevoie – să facă înainte de întâlnirea de după-amiază. Swinburne se bucura oarecum de reputaţia pe care o avea că întârzie, dar nu era gata să îşi ducă apariţiile de ultim moment până la extrem şi să rişte ratarea primei sale intrări. Va trebui să o scoată la capăt cu un telefon în drum spre teatru.

Găsi, spre marea sa mulţumire, că scumpa sa motocicletă – un Ariel Square Four 1932 – era încă la capătul pasajului unde o lăsase în grabă puţin după miezul nopţii. Cu mult înainte să devină o activitate de timp liber atât de mondenă, Swinburne adorase motociclismul cu pasiune. În copilărie, tatăl său îl dusese prin toată provincia pe un

model zdravăn Scott, pe care îl păstrase când fusese lăsat la vatră pe motive de sănătate, cocoţându-l pe fiul său pe locul special în faţă care odată servise unei mitraliere, dar care fusese inteligent adaptat pentru a oferi cea mai palpitantă poziţie potrivită pentru un prichindel. Cele mai timpurii amintiri erau cu entuziasmul simţit când se învârtea cu ghidonul, încrezător în manipularea abilă a maşinii de către tatăl său. Niciodată nu s-a mai simţit atât de aproape de pericol, dar şi atât de în siguranţă. Atunci erau deja numai ei doi – îşi pierduse mama în timpul războiului şi a trebuit să se bazeze pe poveştile tatălui său pentru majoritatea lucrurilor pe care le ştia despre ea –, iar ataşamentul pentru părintele său era de netăgăduit. Mulţi ani mai târziu, când tatăl său murise, condusese Arielul ore întregi, nepăsându-i unde mergea, dar disperat să scape de cea mai puternică durere pe care o cunoscuse vreodată. S-a dovedit a fi de nezdruncinat însă, şi îl urmărise mereu de atunci.

Fu nevoie de mai multe lovituri cu piciorul pentru ca motorul şovăielnic să se trezească la viaţă pe o vreme atât de neplăcută, dar se simţi mai liber de griji imediat ce intră în trafic, croindu-şi drum fără efort printre maşini şi făcând un timp mai bun decât ar fi putut spera. Când ajunse la King's Road, încetini şi opri la Chelsea Town Hall, lăsând motocicleta unde nu o putea pierde din ochi şi aşteptând nerăbdător lângă cabina de telefon în timp ce un om înalt şi lung, cu o faţă afurisită şi o haină de ploaie imensă îşi termina convorbirea. Un miros neplăcut de ploaie amestecat cu transpiraţie şi tutun îl învălui în spaţiul limitat, jignindu-i caracterul pretenţios din natură, şi fu uşurat când vocea de la celălalt capăt al firului îi captă atenţia.

– Da? Muzicalitatea vocii pentru care interpretarea lui Terry era atât de lăudată de critici, lipsea cu desăvârşire din această întâmpinare scurtă. Era evident un moment prost, dar cerşetorii nu au de ales, iar Swinburne urma să se afle exact în această situaţie.

– Swinburne sunt. Voiam să vorbesc cu tine înainte de după-amiaza asta. Ai idee din ce direcţie va pica Aubrey?

Cu toate că nu avea încă treizeci de ani, John Terry începea să se întrebe dacă nu se bucurase deja de cel mai mare succes al carierei sale. Ştiuse în momentul în care deschisese manuscrisul *Richard de Bordeaux,* cu paginile sale curate tipărite cu grijă în cerneală albastră, la care se uitase ca la un dar din ceruri. Citindu-l în garderobă în timpul unui matineu al lui *The Good Companions*[1], aproape că îi ratase titlul, atât era de absorbit de farmecul şi umorul său, cu dialogul modern care transforma un rege într-un om al poporului. Mai târziu află că piesa fusese inspirată de interpretarea lui ca Richard al II-lea la Old Vic cu un număr de ani în urmă, dar nu ştia nimic despre autor la acel timp. Nu avusese nevoie de asta pentru că scenariul vorbea de la sine. Aubrey s-a lăsat foarte uşor convins să finanţeze punerea în scenă, iar instinctele lor au fost curând răsplătite. Suprapunerea cu o altă premieră însemnase o primă interpretare cu mai puţini spectatori, însă la ora 13.10 în ziua următoare, telefonul începu să sune la casa de bilete şi nu se mai oprise de atunci. Timp de paisprezece luni, nu fusese un loc liber în teatru, iar unii văzuseră piesa de treizeci sau de patruzeci de ori.

La început, îl încânta adularea. Cina la Savoy fusese o noutate pe care nu şi-o permisese niciodată înainte şi se bucura să fie recunoscut pe stradă. Dar plăcerea se transformă în stinghereală, stinghereala în plictiseală, şi acum era sătul până peste cap de Richard. Fusese fotografiat, caricaturizat şi pictat şi avusese orice de la păpuşi la sculpturi în bronz făcute după imaginea lui. Inimi albe – emblema regelui – îl învăluiau în orice formă imaginabilă, brodate pe batiste sau bătute pe cutiile de ţigări. Fete tinere îl urmăreau de la teatru până la apartament; altele apăreau neanunţate în mijlocul nopţii; şi pierduse numărătoarea dăţilor în care răspunsese la telefon doar pentru a fi întâmpinat de chicoteli adolescentine şi de zgomotul receptorului, fetele care-l sunau pierzându-şi curajul înainte de a vorbi.

Dar cel mai rău dintre toate era ştiinţa că interpretările sale îşi pierduseră sinceritatea, că devenise manierat şi exagerat în încercarea de a păstra viu interesul pentru rolul său. Cu un an în urmă, epuizarea îl obligase să ia o scurtă vacanţă, dar neputând să stea departe, se

---

[1] *The Good Companions – Prieteni buni,* piesă a romancierului şi dramaturgului englez John Boynton Priestley (1894–1984) (n.tr.)

întorsese devreme din vestul țării pentru plăcerea de a se strecura într-o lojă și de a-și urmări dublura pe scenă. Atunci, piesa îl mișcase până la lacrimi; acum, rugase adesea pe cineva să îi țină locul pur și simplu pentru că el nu putea face față încă o dată până la capăt. Regreta amarnic entuziasmul precoce prin care făcuse contractul pentru rol atât în Londra, cât și în turneu, dar nu vedea vreo altă cale de scăpare decât să îl facă pe Aubrey să se răzgândească și știa că mai degrabă ar îngheța iadul decât să se întâmple asta.

Se uită în jur prin apartamentul mic, mobilat nepretențios, în speranța că împrejurimile familiare îl vor ajuta să treacă peste noua emoție pe care o recunoscu ca fiind deznădejde. Privirea goală i se opri asupra teatrului de jucărie pe care mama lui i-l dăduse de Crăciun când avea numai șapte ani: stâlpii crem și aurii deveniseră ciobiți și zgâriați peste ani, cortinele de catifea roșie de lux erau acum decolorate și uzate, dar încă vedea în el posibilități infinite care îl captivaseră de-a lungul copilăriei. Ca băiețel trăise într-o lume fantastică, inconștient de tot ce se întâmpla în jurul lui, iar scena sa miniaturală era centrul lumii. Când i se făcuse cunoștință cu realitatea, știa că era complet pierdut, mai puțin în fața atracțiilor lipsite de griji ale creării de iluzii decât în fața delectării cu o experiență senzorială totală: culoarea și luminile, texturile lumii vorbite, prezența fizică a mulțimilor, gustul antrenant al succesului și, ca dublură a acestuia, izul înțepător al eșecului. Devenise cel mai mare star al momentului, dar recent se trezise tânjind după teatrul de jucărie și după o lume care păruse mai ușor de controlat. Trebuia să se sfârșească. Avea nevoie de o nouă provocare înainte ca ambiția și dorința să pălească în niște certitudini confortabile. Trebuia să își păstreze calmul cu Aubrey și să iasă din această rutină o dată pentru totdeauna.

Un bărbat înalt de o frumusețe suavă apăru la ușa dormitorului, frecându-și ochii și trecându-și degetele prin părul blond rărit.

– Cine era? întrebă el, și inflexiunea dulce irlandeză făcu întrebarea să pară mai frivolă decât era cu adevărat. Lasă-mă să ghicesc: Este o problemă cu piesa și numai tu poți să o rezolvi. Am sau nu dreptate?

Fără speranță prea mare de câștig, Terry încercă să disipeze o altă rundă inutilă de ciondăneală înainte de a începe:

– Era numai Rafe Swinburne adăugând încă o cerinţă la lista pentru astă după-amiază. Dacă Aubrey nu este într-o dispoziţie bună, ne vom trezi cu toţii cărând harpoane în Morecambe înainte de sfârşitul lunii.

Era un efort slab de seninătate, ştia, şi singurul răspuns pe care îl aduse fu o sprânceană ridicată plictisit.

– Ar fi asta un lucru aşa de rău? Măcar ai veni acasă câteodată.

– Nu fi atât de al naibii de ipocrit – nu ţi se potriveşte, spuse Terry, lăsându-se repede cuprins de nervi. Nu mă culc cu el, dacă despre asta e vorba, aşa că poţi să nu îţi mai faci griji.

– Chiar nu înţelegi, nu-i aşa? Dacă ar fi despre sex, aş fi aproape uşurat, dar este mai mult decât atât. Aş avea o şansă în faţa altui bărbat, dar nu pot concura cu tot West Endul. Eşti obsedat.

– Cândva spuneai că asta e sexy.

– Asta a fost înainte să trăiesc cu tine. Atunci trebuia să faci un efort să mă vezi; acum sunt doar o întrerupere incomodă în ziua de lucru. Actorii, scriitorii, băiatul care mătură scena – mereu vin pe primul loc, indiferent dacă vrei să te culci cu ei sau nu. Cum crezi că mă face asta să mă simt?

Nu exista un răspuns la asta. Actoria era viaţa lui, munca şi joaca lui şi, dacă era sincer, singura lui iubire; fără ea, nu îi păsa de nimic. Conştient de tristeţea pe care o cauza tăcerea lui, dar prea sincer în egoismul lui ca să mintă, Terry trecu pe lângă iubitul lui să se îmbrace pentru teatru.

De regulă, până când sosea Lewis Fleming, sanatoriul particular era aproape întotdeauna în întuneric. Merse în linişte pe coridoarele ce miroseau acru şi se deschideau în camere identice, salutându-le din cap pe asistentele care mergeau pe vârful picioarelor pe podelele lustruite şi conştient de ochii neadormiţi ce îl priveau trecând, bucuroşi de orice punct de atenţie care să îi distragă de la întunecimea şi singurătatea în care îi abandona seara. Pentru cei bolnavi şi disperaţi – şi această clădire anostă, din cărămidă roşie de pe Gray's Inn Road, era ultimul refugiu de speranţă pentru ambele categorii – noaptea era cel mai greu moment şi somnul cel mai nesigur partener, aşa că merse să o scoată puţin din acel iad, stând de veghe lângă patul ei şi lăsând-o să adoarmă în siguranţă cu ştiinţa că, pentru

câteva ore cel puţin, nu era singură. Odihnindu-se pe cearşafurile albe, rigide, mâna ei părea rece într-a lui.

Înconjurat de murmure şi de neastâmpăr care ajungeau la el prin pereţii subţiri ca hârtia, Fleming avea destul timp să îşi facă griji despre ce s-ar întâmpla dacă nu ar reuşi să o susţină pe soţia lui prin boală. Actoria era o modalitate precară de a-şi câştiga existenţa; fusese norocos să dea lovitura cu o piesă ce fusese jucată peste un an, dar acum era la sfârşit şi viitorul lui era incert. În vreme ce peste stradă ceasul anunţă ora şi apoi jumătatea de oră, el simţea că viaţa lui trecea de două ori mai încet decât a oricărui om, în timp ce a ei risca să se sfârşească atât de curând. Durerea începuse să îi lase riduri în jurul ochilor pe care nici somnul nu le putea netezi cu totul, dar încă arăta tânără în comparaţie cu ceilalţi locatari ai căminului, care cel puţin atinseseră vulnerabila vârstă mijlocie din care se hrănea această boală necruţătoare. Chipul ei încă îşi purta frumuseţea şi forţa, păturile nu arătau slăbirea corpului ei, dar, uitându-se la mâinile ei de culoarea cerii nealbite şi vizibil subţiri, fu copleşit de sentimentul amar al nedreptăţii care îl însoţise din ziua în care cancerul fusese diagnosticat. Îşi amintea amestecul de curaj şi groază cu care ea îi spusese vestea şi neîncrederea îndărătnică cu care el o primise. Se poate ca asta să fi fost cu numai trei luni în urmă?

La prima licărire cenuşie a zorilor, când camerele începeau să se agite de viaţă, el o trezea uşor cu un sărut, aşa cum ea îl făcuse să promită şi se strecura din patul ei, pe lângă chipurile ofilite şi vieţile distruse, şi apoi o lua pe scări şi pe stradă. Un drum de douăzeci de minute îl ducea acasă, unde cădea epuizat în pat şi dormea până la amiază; la ora 15.00 se întorcea pentru intervalul de vizită mai convenţional şi îşi ocupa locul printre rândurile de soţi şi soţii înarmaţi cu flori, exersau voioşia şi planurile de sosire acasă atent repetate şi, cu o hotărâre ce se şifona în momentul în care vizitatorul ieşea din raza de vedere a ochilor căutători din pat. În zilele cu matineu, era cruţat de acest ritual colectiv şi nici nu îndrăznea să se ducă acasă, de frică să nu doarmă după-amiaza şi spre seară. Ştia că această oboseală îi va afecta munca – Aubrey îi făcuse clar acest lucru –, dar nu spusese nimănui de situaţia sa, îngrozit că i-ar fi fost luate mijloacele de a-şi câştiga existenţa şi, odată cu acestea, şi mica rază de speranţă că el ar putea face ca ei să treacă împreună peste asta, că banii puteau

cumpăra timp sau poate chiar un leac. Doctorii spuseseră că nu era exclus: acea şansă măruntă şi credinţa nestrămutată a soţiei în el erau singurele lucruri care îl menţineau pe picioare.

Joia şi sâmbăta, se târa recunoscător în cantina din apropierea teatrului, descotorosindu-se de mireasma de flori, medicamente şi compasiune care pluteau mereu în jurul lui cu ajutorul aerului îmbâcsit de fum. Bea nenumărate ceşti de cafea tare, fierbinte, în speranţa că îi vor ajunge pentru două reprezentaţii pe scenă şi pentru o a treia lângă patul soţiei, dar mânca puţin, conştient că fiecare penny trebuia păstrat. Astăzi, ca de obicei, camera era plină de oameni pentru care conta fiecare şiling, dar o femeie la masa vecină se distingea de mulţime, nu doar pentru că arăta la fel de obosită şi îngrijorată cum se simţea şi el. Îi era cunoscută de la teatru şi o observase în special pentru că îi amintea de soţie. Ea ridică privirea în timp ce chelneriţa îi lua o ceaşcă goală de pe masă şi se uită în direcţia lui, schiţând un zâmbet când îl recunoscu. Jenat că a fost prins privind-o fix, răspunse la salut şi îşi termină repede cafeaua.

Încă ploua când părăsi cantina să meargă spre teatru. În timpul prânzului de sâmbătă, zona dintre Charing Cross şi St. Martin's Lane era mereu plină de tineri actori care se îndreptau către spectacole în care se bucurau mai mult sau mai puţin de succes, şi el salută din cap nişte feţe obişnuite în timp ce trecea. Acolo, peste stradă, îl văzu pe Terry ieşind dintr-un magazin de şelărie care se afla în aceeaşi clădire cu apartamentul său şi mergând repede în direcţia New Theatre. Câteva secunde mai târziu un alt bărbat, pe care Lewis îl recunoscu ca ultimul iubit al actorului, îi luă urma, prinzându-l uşor doar din câţiva paşi mari. Îl apucă pe Terry de braţ şi cei doi păreau că se ceartă pentru un minut înainte ca, într-o manifestare de afecţiune nesăbuită într-un loc public, bărbatul mai înalt să înhaţe o floare de pe o tarabă şi o împinse melodramatic către Terry, care nu se putu abţine din râs. Tensiunea dintre ei se disipă imediat, iar Terry îşi continuă drumul singur, floarea acum împodobindu-i butoniera.

Fleming simţi o străpungere bruscă de furie că Dumnezeu ar permite acestor oameni să îşi arate ostentativ iubirea lor murdară şi schimbătoare, în acelaşi timp părând să îi pedepsească pe el şi pe soţia

lui pentru devotamentul lor. Dacă el trebuia să o piardă pe singura femeie căreia îi vorbise de iubire, singura femeie pe care o dusese în patul său, ştia că nu o va putea înlocui niciodată cu o alta. Într-o clipită, se simţi răzbunat pentru decizia pe care o luase într-una dintre nopţile lungi de veghe, o decizie ce venea în totală opoziţie cu caracterul său – sau cel puţin cu ceea ce fusese caracterul său odată. Cancerul avea obiceiul de a eroda moral, la fel ca şi fizic, şi tot ce iubise era sub ameninţare. Nu trebuia să se ruşineze de propriile acţiuni. La urma urmei, ce mai avea de pierdut?

Garderoba mirosea a parfum şi a reşou. Afară, un val constant de trafic trecea de-a lungul coridorului şi, de fiecare dată când se deschidea uşa, Lydia putea să audă tropăitul înăbuşit al culisierilor şi să simtă mirosul slab a unei platforme proaspăt vopsite. În afară de o mică sofa de creton, mărimea fiind atent aleasă pentru a limita numărul de admiratori care să stea comod în cursul unei vizite, camera avea foarte puţină mobilă inutilă, dar, după paisprezece luni de ocupaţie, i se părea acasă la fel de mult ca şi locuinţa închiriată din josul străzii. Oricât de bine ar fi repetat replicile despre provocările profesionale şi despre rezistenţa la mulţumirea de sine, nici o actriţă nu era imună la avantajele unei piese îndelung jucate: gloria şi siguranţa financiară erau evidente, dar la fel de preţioasă era senzaţia de apartenenţă. Devenind altcineva mai mult de şase săptămâni la rând, descoperise şi că era mai bună la a fi ea însăşi.

Gradele de familiaritate fuseseră construite succesiv în timpul orelor numeroase petrecute la teatru, manifestându-se în sute de scrisori şi articole personale care formau un album viu al momentului prezent, un registru emfatic a tot ce îi era mai drag în viaţă. Un perete era acum complet acoperit de tăieturi din presă, cu pagini ilustrate dedicate piesei de *Theatre World*[1] şi sute de recenzii care oferiseră orice adjectiv pozitiv existent pentru interpretarea sa. Pe un alt perete, un cuier ţinea trei costume atractive şi numeroase accesorii, care o transformau în mod simplu şi elegant în consoarta lui Richard al II-lea: rochia aurie cu guler identic şi o ghirlandă de crini – atât de ciudate şi de exotice când şi le pusese prima oară, chiar şi pentru o

[1] *Theatre World – Lumea teatrului*, revistă dedicată activităţii de teatru (n.tr.)

actriţă obişnuită cu roluri istorice – acum i se păreau o parte firească din garderoba sa ca orice altceva ar fi găsit în Kensington.

Măsuţa de toaletă era păstrată pentru lucruri mai intime: fotografii ale tatălui său la apogeul carierei sale muzicale înainte să fie distrus de boală şi depresie; scrisori lungi şi drăgăstoase de la mama sa, căreia îi răspundea săptămânal; şi o fotografie neobişnuită a Martei făcută într-o plimbare de înviorare într-o duminică prin Regent's Park nu cu mult după ce se cunoscuseră. Iubita sa, de obicei timidă în faţa aparatului, se uita din poză cu lacrimi de râs, spre surprinderea unui tânăr din fundalul fotografiei, privind-o pe Marta care încerca zadarnic să nu se amuze de ghinioanele unui cuplu mai în vârstă care se aventurase cu barca pe lac. Zâmbea acum la imaginea neclară, amintindu-şi cum şi ea râsese în imposibilitatea de a menţine camera fixă.

Alene, Lydia luă o altă bomboană de ciocolată din cutia Prestat pe care Marta – împreună cu o aluzie că ia dulciuri din poala reginei – o aranjase jucăuş sub fustele unei veridice păpuşi suvenir care stătea în spatele măsuţei de toaletă. Era straniu, se gândi ea, că singurul lucru care nu dădea o senzaţie liniştitoare de familiaritate era chipul care o privea înapoi din oglindă. Încă nu se obişnuise cu ridurile fine ale vârstei care începuseră inevitabil să dănţuiască în jurul ochilor şi gurii şi nici cu urmările acestora pentru carieră. La patruzeci şi trei de ani, aşa cum Bernard Aubrey îi făcuse foarte clar în urmă cu mai puţin de două săptămâni, se apropia rapid de vârsta temută de toate actriţele, acei ani dificili de la mijlocul vieţii care se tărăgănau, fiind prea în vârstă pentru Ofelia, prea tânără pentru Gertrude. Avusese noroc cu Anna şi era fericită că o convinsese pe Josephine să o imortalizeze pe obositoarea şi încântătoarea regină a scoţienilor, dar, în definitiv, îşi dădea bine seama că o puteau aştepta nişte ani neproductivi, în care sprijinul reconfortant al lui Aubrey nu ar depinde mereu de ea.

Pierdută în propriile gânduri, Lydia nu observă că uşa garderobei fusese deschisă până nu văzu reflecţia Martei în oglindă. Astfel de vizite erau rare, deoarece Marta prefera să păstreze distanţa de spaţiul teatrului, pe care îl considera lumea Lydiei, iar actriţa zâmbi cu plăcere, uitându-şi temerile instantaneu.

– De cât timp eşti acolo? întrebă ea.

– De îndeajuns de mult să ştiu că ai ciocolată pe buze, spuse Marta, râzând aplecându-se să îi sărute ceafa Lydiei acolo unde fusese rasă pentru a putea purta acoperământul elaborat al Annei.

– Nu ma deranjează. Lydia se întoarse cu scaunul şi cuprinse faţa Martei în mâini trăgând-o într-un sărut lung, intens. Te simţi mai bine?

– Cred că am băut destulă cafea să omor sau să vindec durerea de cap o dată pentru totdeauna, dar acest loc cu greu ridică moralul unei fete. Tipul ăla Lewis era la Corner House arătând destul de jalnic, John Terry este sus la intrarea actorilor ţipând la cineva şi băiatul ăla care face toată treaba în timp ce regizoarea voastră cehoviană tot mâzgăleşte la noua ei operă de artă aproape că şi-a ieşit din fire când l-am salutat. Înţeleg şi eu de ce nu mă aventurez aici foarte des.

– Nu o lua personal. Hedley are probleme grave cu Bernard în legătură cu ceva; a fost convocat în biroul lui după matineu pentru a fi luat la trei păzeşte. Iar Lewis deja e amărât de săptămâni încoace. Se spune că l-a părăsit soţia şi Johnny zice că a căzut în patima beţiei, dar el şi Lewis s-au urât întotdeauna, aşa că s-ar putea să fie numai răutăcios. Oricum, la cine ţipa Johnny?

– Nu ştiu, era la telefon. Probabil cu unul dintre cei mulţi nefericiţi care sunt mai puţini divini ca el, presupun. Dar nu am venit aici să vorbesc despre ei, spuse Marta renunţând la sarcasmul din voce şi strecurându-şi o mână în rochia de mătase a Lydiei. Cât de repede poţi ajunge de aici la scenă zilele astea?

Dintr-odată uşa fu trântită de perete şi apăru Ronnie, clătinându-se sub greutatea unei extraordinare peruci de epocă.

– O, deci *chiar* întrerupem ceva, sper, spuse ea maliţios. Am venit să-ţi dăm drumul la cusături, deşi, dacă ai face mai mult exerciţiu înaintea fiecărui spectacol, ne-ai scuti de efort.

Scânteia din ochii ei o făcu să roşească puternic pe Marta, aduse o nuanţă roz pe faţa Lydiei şi smulse un zâmbet suferind de scuze de la Lettice, care venea din urmă pe tocurile sale.

– De unde ai vrea să începem?

În mod normal, Hedley White ar fi aşteptat cu nerăbdare seara liberă, dar în timp ce aşeza mobila pentru prima scenă şi se îndrepta către marginea scenei pentru a trece prin lista de bunuri pentru fiecare

schimbare succesivă, mintea sa era preocupată de alte gânduri. Ştia că se comportase îngrozitor şi se blestema singur încă o dată pentru un asemenea act nesăbuit de prostie, act pe care nici o sumă de dorinţe sau speranţe nu l-ar mai putea repara. Fapta fusese făcută; Aubrey ştia de ea şi mai târziu va trebui să suporte consecinţele când va fi chemat în biroul producătorului.

Deşi lucrase pentru el numai de şase luni, Hedley deja îl admira pe Aubrey ca pe tatăl pe care nu îl cunoscuse niciodată, respectându-l ca pe un om care, numai prin muncă grea, făcuse un succes veritabil dintr-o profesie cu un caracter mai neobişnuit. Hedley ştia prea bine că tinerii din clasa muncitoare ca el nu intrau în mod obişnuit în teatru, dar, oferindu-i o slujbă ca asistent de regizor, Aubrey risipise orice noţiune masonică de excludere arătându-i că exista o alternativă la universităţi şi şcoli de teatru şi la a proveni din familia potrivită, o alternativă care îl făcea să îşi folosească talentul şi îi dădea experienţa pe care şi-o dorea arzător. Lucrând atât la Wyndham, cât şi la New Theatre, îşi petrecea ziua făcând ceai, vopsind apartamente, măturând scena şi mergând pe lângă garnituri în timp ce electricienii focalizau lămpile. Era o muncă grea fizic, potrivită forţei şi energiei sale şi responsabilităţile suplimentare îi dădeau încredere mai repede decât ar fi crezut vreodată. Dacă i-ar fi spus cineva pe timpul ăsta anul trecut că ar fi primit roluri de figuraţie în faţa a sute de oameni şi că i-ar fi plăcut, i-ar fi râs în faţă.

Ca toţi amatorii care sunt primiţi pe neaşteptate într-un club şi care se îndoiesc de dreptul lor de apartenenţă, Hedley era foarte priceput în limbajul straniu al teatrului şi îi venera tradiţiile şi ritualurile. În fiecare seară, găsea o mare plăcere în a pregăti terenul pentru ricardieni, un grup exclusiv, stabilit în primele zile ale producţiei, a cărui calitate de membru era restricţionată la cei trei actori rămaşi pe scenă la sfârşitul lui *Richard de Bordeaux*. Regulile clubului erau atent urmate după toate spectacolele în afară de matineuri şi era sarcina lui Hedley – sau a lui McCracken în absenţa lui – să aşeze o măsuţă şi trei scaune în culise în timpului actului final. Bolingbroke, primul din grup care îşi făcea ieşirea finală, deschidea o sticlă de vin roşu de Bordeaux, a cărui calitate se îmbunătăţise spectaculos odată cu creşterea succesului piesei; Maudelyn, servitorul loial al regelui, era următorul şi turna cu conştiinciozitate vin în paharele care aşteptau, câtă vreme

John Terry îşi lua un răgaz pe scenă pentru a exprima cât mai bine amărăciunea şi regretul din replicile de final ale lui Richard. Când piesa se termina, Terry se alătura celorlalţi doi pentru a face un toast pentru următorul spectacol şi, după ce distribuţia răspundea la numeroasele chemări la cortină, toţi cei trei ricardieni se întorceau să savureze restul sticlei.

În această seară, când Aubrey revenea pe scenă pentru obişnuita sa apariţie simbolică în rol de paznic – un rol pe care Hedley însuşi îl jucase adesea –, membrii clubului urmau să ajungă la patru şi, cum producătorul nu bea altceva decât scotch, era sarcina asistentului regizorului să asigure ca un singur scotch să fie adăugat la inventar înainte de a pleca acasă după matineu. Sentimentul că dăduse cu piciorul locului său în acest mic univers îl bântuia pe Hedley chiar mai mult decât posibilitatea de a fi predat poliţiei; era cu totul la mila lui Aubrey. Ar omorî pentru o a doua şansă, se gândi el, punând carafa pe raft lângă vinul roşu, gata pentru spectacolul de seară.

Capitolul 5

Penrose stătea la biroul său la etajul trei de la New Scotland Yard şi privea fix colecţia de fotografii sumbre aşezate în faţa sa. Fallowfield trebuie să îi fi urmat instrucţiunile întocmai, pentru că fotograful fusese implacabil în seriozitatea lui: într-un alb şi negru dezolant, cadrele obţinute prezentau moartea din orice unghi, provocându-l să şteargă semnele de întrebare privind orice ungher al acelui mic compartiment de tren şi conservând scena pentru cei care ar fi avut nevoie să comenteze mai târziu asupra întrebărilor pe care el le-ar fi putut pune. Oricât de detaliate ar fi fost imaginile, memoria sa nu avea nevoie de suvenire materiale care să îi aducă aminte cu ce se confrunta: va trece multă vreme până imaginea mult mai puternică a acestei morţi i se va şterge din minte. În cap, auzea cuvintele familiare de atenţionare ale superiorului său: „Nu vezi decât ceea ce cauţi, şi cauţi numai ceea ce este deja în mintea ta". Problema era că mintea sa era goală. În rare ocazii fusese atât de lipsit de inspiraţie într-un caz nou, neavând nici un instinct în afara senzaţiei că lucrurile se vor înrăutăţi înainte de a deveni mai bune.

Cu toate acestea, încă era devreme şi era mulţumit că nici un moment din noaptea lungă nu fusese irosit. Numele putea fi romantic în literatură, dar el cunoştea realitatea Scotland Yardului, care era o maşinărie complexă, de o eficienţă rece şi ale cărei griji nu încetau în weekend; în timp ce scriitorii ar fi dezamăgiţi cu siguranţă de natura practică a activităţii din spatele acelor pereţi din cărămidă roşie de pe Thames Bank, el aprecia mai presus de toate devotamentul acestor bărbaţi – şi, mulţumită lui Dumnezeu, o mână de femei – al

căror scop era să limiteze răspândirea infracţionalităţii pe cât era omeneşte posibil. Mulţi dintre ei erau isteţi, majoritatea experimentaţi, dar nu era nici o vrajă – numai muncă grea, organizată, asiduă.

Trecu acum la obiectele personale etichetate cu grijă care, dacă doar ar fi ştiut să le citească, spuneau povestea ultimelor ore din viaţa lui Elspeth Simmons. Luate de la locul faptei şi puse în pungi tip pentru probe, lucrurile transmiteau foarte puţin din căldura şi veselia care, conform lui Josephine, o caracterizaseră pe fată în viaţă. Era o batistă, o pudrieră şi un pieptene, un pachet de Symington's Jelly Crystals şi un altul de Mackintosh's Toffee[1], o poşetă şi o grămăjoară de mărunţiş, compus din două jumătăţi de coroană[2], două monede de şase pence, un şiling, patru pence şi o jumătate de penny, şi revista care o legase pe Espeth de Josephine în ziua în care a murit – toate nimicurile unei tinere plecate în călătorie şi, după puţină reflecţie, înduioşătoare în normalitatea lor. Ceea ce găsi mai interesant totuşi erau bileţelul şi floarea care indicau o promisiune de afecţiune, chiar dragoste. Privi irisul, cu triada sa remarcabilă de petale mov-închis, şi se întrebă ce însemnase pentru ea sau pentru persoana care îl trimisese. Cum se simţise ea când îl primise? Şi cum să se fi simţit dacă privise chipul iubitului său în timp ce i se scurgea viaţa din ea? Spera să poată atribui un nume acelui chip când îi va chestiona pe Frank Simmons şi pe soţia lui în aproximativ două ore.

Nu era nimic neobişnuit la geanta în sine, cu excepţia faptului că obiectele conţinute nu justificau nici pe departe mărimea sa fantastică. Poate că păpuşile erau răspunsul. Fără îndoială că era mai logic ca ele să fi fost ale ei mai degrabă decât aduse de criminalul pentru care viteza şi invizibilitatea erau esenţiale; raportul pentru amprente îi va spune cel puţin dacă ea le-a mânuise. Se uită la regele şi la regina în miniatură, mai puţin veridice în învelitoarea lor judiciară, şi se cutremură involuntar. Era ceva deznădăjduitor la violenţa cu care mâna păpuşii cu plete lungi fusese ruptă şi aruncată, dar probabil gestul nu era nimic mai mult decât duşmănie faţă de victimă, o batjocură a

---

[1] Mackintosh's Tofee – sortiment de bomboane creat de John Mackintosh, care şi-a deschis magazinul de dulciuri în Halifax, Anglia, în 1890 (n.tr.)

[2] Monedă de doi şilingi şi jumătate (n.tr.)

iubirii lui Elspeth pentru pasiunile artificiale ale scenei, mai degrabă decât o lovitură sinistră împotriva lui Josephine. Oricât de mult i-ar fi părut rău de fată, o sfadă între iubiţi în care păpuşile reprezentau pur şi simplu o ridiculizare a relaţiei lor ar fi fost o explicaţie binevenită pentru crimă.

O bătaie neprevăzută în uşă îi întrerupse gândurile şi, fără să aştepte un răspuns, Sir Bernard Spilsburry intră în cameră. Alţii ar fi putut fi surprinşi să îl vadă pe patologul de la Home Office[1] la Yard într-o sâmbătă, dar, practic vorbind, era şi un membru al CID[2] şi se comporta ca orice alt membru al echipei care munceşte din greu. La cincizeci şi şapte de ani, vorbea adesea de pensionare, dar era în realitate mai ocupat ca niciodată, chemat adeseori de poliţie la propria insistenţă. La apogeul faimei sale şi la punctul culminant al profesiei sale, chemat ca simplu GP[3] sau nou detectiv cu multe de arătat, iar simţul datoriei îl făcea disponibil la orice oră. În toţi anii în care Penrose lucrase alături de Spilsburry, nu îşi amintea să fi refuzat o chemare. Rapoartele sale nu erau la fel de prompte ca odinioară, şi vârsta îl făcuse să exagereze puţin în seriozitatea lui, dar Penrose întotdeauna era gata să aştepte puţin mai mult ca să audă părerile unui om pentru care avea un respect enorm. Deşi nicidecum infailibil, Spilsbury dovedise că în nenumărate ocazii medicina nu se lăsa mai prejos în faţa morţii, că era o cale spre adevăr chiar şi atunci când viaţa era păcălită de nenorocire – şi dreptatea putea învinge dacă cineva îi netezea calea cu sârguinţă şi grijă.

– Îmi pare că am întârziat, Archie, dar traficul pe Gower Street era infernal. Desigur, dacă Poliţia Metropolitană ar considera că merită să ajungă din urmă lumea civilizată şi să construiască un laborator propriu, atunci ai fi avut raportul până acum şi probabil ai fi fost deja pe cale să prinzi un alt criminal de pe străzi. Dar cine sunt eu să critic?

Penrose zâmbi la critică, mereu primul lucru pe care Spilsbury îl spunea când ajungea la Scotland Yard. Era bine ştiută părerea

---

[1] Home Office – departament al guvernului britanic, responsabil cu securitatea şi ordinea (n.tr.)

[2] CID – Departamentul de Investigaţie Criminală, ramură a poliţiei de care aparţin detectivii. (n.tr.)

[3] GP – medic internist, din engl. *general practioner* (n.tr.)

patologului că Marea Britanie rămânea în urma celorlalte ţări când venea vorba de probatoriu judiciar şi, după Penrose, justificată pe de-a întregul. Printre colegii săi era încă o prejudecată împotriva aducerii a prea multă ştiinţă într-o investigaţie, chiar dacă majoritatea dintre ei ajungeau să se bazeze pe astfel de progrese ca un lucru de la sine înţeles; analiza prafului din buzunarele suspectului sau a noroiului de pe ghete erau foarte bune, ar spune ei dacă ar fi întrebaţi, dar era încă o preferinţă pentru metode directe, mai degrabă decât ştiinţifice pentru a dovedi vina şi, chiar dacă poliţia ar putea fi convinsă că expertiza judiciară ar fi mai degrabă un ajutor decât un înlocuitor pentru observare şi răbdare, va mai dura până să fie depăşit argumentul că judecătorii englezi şi juriile aveau tendinţa să fie neîncrezătoare în probele de laborator. Dar, dacă cineva putea schimba asta, acela era Spilsbury; nici un nume nu era mai îndeaproape asociat cu moartea violentă sau misterioasă. Avea o autoritate potolită şi o inimă de fier, însă era greu de imaginat un personaj mai cordial şi mai plin de înţelegere. Penrose nu îşi amintea să îl fi întrecut cineva la interogatoriu, deşi personal se întreba dacă influenţa indubitabilă pe care o avea punctul de vedere al lui Spilsbury îşi adusese mereu contribuţia la dreptate.

Astăzi şarmul şi forţa erau ambele evidente pe când el se aşeza şi lua raportul din geanta mare pe care o purta peste tot.

– Este un caz meschin, ăsta, spuse el, fără să mai piardă timpul cu politeţuri sociale, şi, aşa cum făcea întotdeauna, tratându-l pe Penrose cu respectul datorat unui coleg medic. Cauza morţii este destul de clară – hemoragia internă ca rezultat al unei traume precise la inimă dintr-o leziune penetrantă venită de sub stern. După unghiul rănii, aş spune că stătea în picioare când arma i-a intrat în corp şi că leziunea a fost făcută cu o înjughiere îndreptată în sus – nu vezi asta prea des –, făcută de cineva cu câţiva centimetri mai înalt şi dreptaci.

– Barbat sau femeie?

– Ar putea fi oricare, mă tem. Victima era numai de vreo 1,57 metri înălţime, deci chestiunea înălţimii nu ne ajută. Dacă ar fi purtat ceva mai solid, aş fi spus destul de sigur că atacatorul a fost un bărbat, dar haina ei nu era închisă şi un vârf ascuţit ar fi putut trece foarte uşor prin acea rochie. Ţesuturile sunt destul de moi, ştii, şi o femeie destul de în formă, mai ales una furioasă, ar fi putut să comită crima

fără nici o problemă cât timp arma a fost ascuţită îndeajuns – ceea ce sigur a fost.

– Ai dat vreodată peste un ac de pălărie care să fie folosit ca arma crimei până acum?

– Nu, Archie, nu am dat; şi aici devine interesant. Arma găsită în corpul ei nu a fost cea care a omorât-o – de asta măcar pot fi sigur.

Chiar şi cu toate posibilităţile pe care le avusese în vedere, asta nu îi trecuse prin cap lui Penrose. Unul dintre puţinele lucruri pe care crezuse că le putea lua ca fiind sigure era dintr-odată înlăturat şi simţi că bazele cazului se cutremurau din nou sub picioarele sale. Un plăpând: „De unde ştii?“ a fost tot ce a putut scoate.

– Din cauza sângelui. Nici un ac de pălărie nu ar fi cauzat o pierdere de sânge internă atât de masivă. Nu a fost imediat evident pentru că practic nu era nici o leziune în locul străpungerii şi nici o hemoragie externă evidentă, dar înăuntru e cu totul altă poveste. Era o cantitate imensă de sânge în cavitatea pleurală şi în zona din jurul inimii şi o parte trecuse în cavitatea abdominală pe lângă linia penetrării. Da, putem concepe că un ac de pălărie ar putea cauza îndeajuns rău încât să fie fatal, dar ar fi o moarte mult mai lentă decât a fost cazul aici şi cu certitudine nu te-ai putea baza pe asta. Odată ce ştii că te uiţi la două intrări diferite, poţi vedea că acul de pălărie a luat o cale uşor diferită decât împunsătura iniţială cu lama, dar este numai marginală, iar schimbarea uneia cu alta are un efect foarte mic asupra rănii externe înseşi.

– Deci ce fel de armă căutăm?

– Ceva îngust – cum am spus, foarte puţin sânge a găsit cale de ieşire din punctul de intrare – şi destul de lung; ar trebui să fie cel puţin cincisprezece centimetri să ajungă la inimă prin ficat şi diafragmă. Un cuţit bun de hârtie ar face treaba, de exemplu, dacă ar fi îndeajuns de ascuţit – şi asta e cheia problemei: nu există târâre a ţesuturilor la capătul rănii, deci a intrat şi a ieşit curat.

– Cât de mult a suferit? întrebă Penrose, conştient că în curând va trebui să vadă familia lui Elspeth.

– Ar fi fost foarte rapid şi mă îndoiesc că a ştiut prea mult ce i se întâmplă. Din daunele la peretele inimii, aş spune că atacatorul a mişcat cuţitul prin corp odată ce rana iniţială a fost făcută şi asta va fi

grăbit procesul şi mai mult. Sângele din pericard a împiedicat astfel inima de la pomparea efectivă şi presiunea sângelui trebuie să fi scăzut aproape instantaneu, înainte ca impactul înjunghierii rapide şi ferme chiar să-şi facă efectul. Este posibil ca şocul a ceea ce se întâmplase, împreună cu pierderea rapidă a presiunii sângelui, să fi venit înaintea oricărui răspuns comportamental dureros al victimei şi aş crede că a fost inconştientă pentru un minut, probabil chiar mai puţin. Prin urmare, în funcţie de punctul de vedere, arma asta în particular a făcut o treabă minunată. Ştii, mă uimeşte mereu că mai mulţi dintre răufăcătorii noştri nu preferă cuţitul. Este o târguială mult mai bună decât un vătrai sau o ţeavă de plumb şi mult mai imaginativ. Şi de asta nu ducem lipsă aici – de imaginaţie.

Penrose fu de acord. Răsfoind repede raportul post-mortem, găsi secţiunea care se ocupa cu raderea gâtului fetei, un act de pângărire aparent fără scop, pe care, în mod straniu, îl considera mai deranjant decât leziunea fatală. Numai de data aceasta, concluziile lui Spilsbury nu îi spuneau prea multe; cantitatea mică de sânge arăta că tăietura fusese făcută la foarte puţin după ce moartea avusese loc, dar el deja bănuise asta. Era inutil să-i ceară patologului să-şi dea cu părerea, aşa că îşi îndreptă atenţia înapoi către probele materiale.

– Poţi să îmi spui orice altceva despre criminal? Un nume ar fi frumos, dar mă voi mulţumi cu păr sau haine.

Spilsbury zâmbi.

– Ei bine, el – să spunem el de dragul de a vorbi – cu siguranţă nu a fost plin de sânge când a părăsit trenul, deci poţi elimina această atracţie pentru public. Se poate să fi avut puţin pe mână, dar nu de ajuns să îl facă să se distingă în mulţime, şi nu era sânge sau piele sub unghiile fetei care să indice orice leziuni care ar fi putut trezi suspiciune. Şocul ar fi împiedicat-o să lupte prea mult, chiar dacă el i-ar fi dat ocazia să lupte. Şi nu era nici o amprentă pe acul de pălărie în afară de ale ei. Într-o notă mai pozitivă, continuă el în timp ce Penrose arăta din ce în ce mai abătut, s-au găsit unele fibre sub unghiile ei şi mai multe în gură, care nu par să se potrivească cu nimic din ce purta, deci, când vom face mai multe teste, poate o să-ţi spun din ce era făcută haina sau puloverul său. Bănuiala mea este că ucigaşul a tras-o spre el cu mâna sa stângă – e o urmă pe ceafa ei care susţine acest lucru – şi a înăbuşit

orice sunete pe care ea le-ar fi făcut ţinându-i faţa în piept în timp ce o înjunghia cu cuţitul. Avea mult praf pe fustă, dar asta este compatibil cu ce era pe podeaua compartimentului, aşa că ne spune foarte puţine cu excepţia faptului că desigur nu asta este curăţenia pentru care plăteşti la clasa întâi. Trebuie să fi căzut în genunchi când şi-a pierdut cunoştinţa şi apoi să fi fost ridicată pe bancheta unde a fost găsită: mai uşor pentru un bărbat, dar, încă o dată, nu imposibil pentru o femeie. Are unele smucituri la ciorapi şi rochia este uşor ruptă sub un braţ, ceea ar putea sugera că a fost mutată fără prea multă grijă sau solemnitate, dar nu este deloc uimitor că a fost făcut în grabă. Asta e una dintre cele mai riscante crime din câte am văzut – ar trebui să intri şi să ieşi în câteva minute. Oricum, te voi anunţa imediat cum sunt făcute testele asupra fibrelor. Nu e cine ştie ce, dar e tot ce am în acest moment. Numai de data asta, timpul morţii este sigur aproape la minut, dar ştii despre asta la fel de mult ca şi mine.

Se făcu linişte pentru o clipă, în timp ce Penrose se gândi la informaţiile pe care Spilsbury i le dăduse.

– Mă pot gândi la două motive pentru schimbarea armei crimei, spuse el. Ori lama folosită era prea deosebită încât să o lase în urmă ar fi însemnat să se dea de gol; sau este ceva semnificativ la ceea ce a ales ca să o înlocuiască. Tu pe ce ai paria?

Ani în instanţă îl învăţaseră pe Spilsbury să nu îşi expună punctele de vedere decât dacă i se cerea – şi Penrose îi cerea asta mai des decât majoritatea colegilor –, însă atunci când îşi spunea opinia, simţul său pentru detaliu, abilităţile sale pronunţate pentru argumentare şi o memorie ce servea ca un registru pentru moarte în toate formele ei însemnau că întotdeauna merita să fie ascultat.

– Crima este foarte personală – atât de personală pe cât se poate –, dar a fost şi executată rapid şi eficient, deci este aproape sigur premeditată. Caz în care, criminalul puţin probabil ar plănui să folosească orice putea să-l dea de gol şi apoi să fie obligat să se descotorosească de acel lucru. Nu, metoda de crimă în acest caz este legată de victimă; să ajungi să o cunoşti şi ea te va conduce la omul tău.

Penrose îi mulţumi mai neatent decât îi stătea în fire, dar mintea lui se juca cu un dezechilibru de întrebări şi răspunsuri, cel mai stăruitor gând fiind că era foarte corect să ajungi să cunoşti victima dacă ai

fi sigur că intenţia fusese moartea ei – dar juriul său personal mai avea până să dea acest verdict. Nu ar fi fost prea mult de câştigat dacă şi-ar fi exprimat îndoielile faţă de patolog în această etapă: ar trebui să adune informaţie despre crima comisă mai degrabă decât să încerce să investigheze una care exista numai în coşmarurile sale cele mai negre.

– Văd că Lerwill şi-a făcut singur seama şi a primit ce merita în sfârşit, spuse Spilsbury, referindu-se la un caz la care lucraseră împreună cu un număr de ani în urmă, în care un tânăr şi soţia sa fuseseră suspectaţi de escrocarea unui fermier în vârstă cu o sumă de bani considerabilă înainte ca aceştia să îl otrăvească cu morfină. Spilsbury fusese chemat să deshumeze cadavrul şi eliminase diagnosticul de moarte prin hemoragie cerebrală al medicului internist local, dar juriul refuzase să declare vinovăţia, iar Lerwill scăpase basma curată, iniţiind un proces de calomnie pe deasupra. A fost un pierde-vară consecvent de la început până la sfârşit. Ştii că şi-a părăsit soţia şi copilul cu toţi banii, nu? O să mor întrebându-mă cum a făcut să scape atâta timp. Totuşi, a primit ce a cerut; este aşa o ruşine pentru sistemul nostru justiţiar că Lerwill a trebuit să se pedepsească singur!

– Chiar şi aşa, nu aş dori o doză de acid prusic pe nimeni, spuse Penrose. Este un mod oribil de a te duce. Ar fi fost mai bine să meargă la noroc cu frânghia. Trebuie să fi avut ceva curaj să înghită asta, indiferent cât de falit era.

– Chiar trebuie să înveţi să îţi temperezi licărirea asta rezonabilă a ta, Archie, spuse Splisbury provocator, cu toate că putea vedea că Penrose era departe de a fi în dispoziţia pentru genul de sfadă pe care o savurau cei doi adesea. Nu fi naiv când un răufăcător decide să facă ce trebuie: nu îl face deloc mai puţin răufăcător. Te voi anunţa când mai găsesc şi altceva. Şi noroc – cred că vei avea nevoie.

Rămas singur, Penrose se gândi la rezultatul mult întârziat în cazul Lerwill şi zâmbi amar. Ca să se facă dreptate în cazul lui durase opt ani, dar cu toate acestea venise şi timpul pedepsei lui, deşi în modul cel mai bizar. Va veni şi aici, dar ştia că va trebui să muncească din greu pentru asta: acest răufăcător nu va alege calea de ieşire onorabilă. Uitându-se la ceas şi dându-şi seama că întârziase să o ia pe Josephine, Penrose merse să îl caute pe Fallowfield să îi dea veştile

cele bune: în primul rând, că arma crimei era lipsită de orice amprente în afară de cele ale victimei; în al doilea rând, că nu este de fapt deloc arma crimei. Nu era cu adevărat decât o cale pentru ca norocul lor să se schimbe.

Capitolul 6

Josephine aştepta deja pe trotuar când maşina lui Penrose o luă pe St. Martin's Lane şi îşi închipui că fusese acolo de ceva timp. Uitându-se la chipul ei plin de îngrijorare, puse la îndoială pentru o clipă decizia de a-i permite să îl însoţească în ceea ce trebuie să fie un interviu foarte dureros pentru toţi cei implicaţi, dar ştia că, dacă ar fi refuzat, ea cu greu ar fi trecut singură printr-o după-amiază, suferind pentru o situaţie de care se credea parţial vinovată sau implicată fară să fie nevoie într-o încurcătură a orgoliilor barbare şi a penelor zburlite, ce aşteptau la teatru. Mai puţin caritabile, instinctele sale îi spuneau că Josephine ar reprezenta o coardă utilă pentru arcul său când venea vorba de a-i chestiona pe cei din familia Simmons. Negreşit, întâlnirea avea să ofere date importante şi o femeie blândă la vorbă, cu o curiozitate naturală şi ochi calzi avea mai multe şanse să se apropie de miezul problemei decât Fallowfield sau el însuşi, mai ales dacă avea un anumit statut de celebritate în ochii a jumătate din publicul său. Când telefonase înainte să se asigure că nu era nici o obiecţie la includerea lui Josephine în întâlnire, Frank Simmons dăduse de înţeles că, dimpotrivă, era singurul lucru care putea face chinul suportabil.

Dar dacă îşi depăşise presimţirile negre legate de participarea ei la discuţie, era încă nemulţumit în privinţa supunerii ei la metoda de transport aleasă. O după-amiază petrecută cu detectivul sergent la volan era de natură să zdruncine şi nervii celei mai calme persoane; pentru cei care erau mai sensibili din fire, experienţa nu era deloc departe de purgatoriu. După toţi anii împreună, încă nu se hotărâse dacă Fallowfield conducea foarte bine sau foarte prost. Pe străzi largi sau în provincie, ar fi putut spune că era antrenant, dar orizontul larg

şi spaţiul se întâlneau rar în Londra, iar sergentul nu lăsa împrejurimile să îi afecteze stilul. Cum ieşeau de la Yard spre Derby Gate, evitând la mustaţă duba unui băcan care îndrăznise să meargă la o viteză decentă pe partea dreaptă a străzii, Penrose se blestemă singur că dăduse impresia că e urgent să ajungă la destinaţie. Fallowfield, între timp, care putea să conducă, să înjure şi să arate cu pumnul fără să piardă o secundă din viteză, rămase concentrat asupra misiunii lui. În câteva minute, maşina se opri cu o smucitură în faţa lui Josephine, care reuşi – cu efort considerabil, se gândi Penrose – să facă doar doi paşi grăbiţi înapoi.

O sărută scurt, îi strânse braţul liniştitor şi aşteptă să intre. Cu o smucitură, o luară din loc, iar maşina înainta în curând cu o viteză incredibilă pe Manmouth Street. Rezistând impulsului de a-şi închide ochii, Josephine îi zâmbi lui Archie ca unui tovarăş de călătorie spre drumul pierzaniei şi îi înmână un pachet împăturit în hârtie contra grăsimii.

– Becaţa a insistat să îţi aduc asta, spuse ea. Este brânză cu roşii şi în plus murături. Crede că ai nevoie să fii pus la îngrăşat pentru că deja ai lăsat neatinse două mese pe care ţi le-a pus în faţă azi şi m-a rugat în mod deosebit să îţi spun că este ultima ta şansă. Mănâncă asta sau îţi dă preavizul.

– Trei Becaţe şi zburaţi de acolo, domnule, se amestecă în discuţie Fallowfield de pe locul din faţă în timp ce goneau pe Hyde Park Corner, ignorând semaforul care tocmai se făcuse roşu. Dar atenţie, mereu va fi bine-venită acasă la mine, dacă renunţă la dumneavoastră. Puteţi să îi spuneţi asta, domnişoară Tey, când o vedeţi data viitoare, continuă el, făcându-i lui Josephine cu ochiul prin oglinda retrovizoare, cât timp ea se uita pentru el înainte pe stradă. Ce femeie de treabă şi se iroseşte pe voi, vrăbiilor!

– Vorbeşte foarte frumos şi despre tine, Bill, spune Josephine. Este aici un sandvici şi pentru tine.

– Daţi-l încoace, domnişoară, dacă sunteţi amabilă, spuse sergentul dornic, întinzându-şi un braţ cât un schimbător de viteze spre locul din spate. Îl mănânc pe drum. Josephine făcu cum i se ceruse, iar Fallowfield avu timp să desfacă al doilea pachet, care părea chiar mai

substanţial decât primul înainte ca mâna sa stângă să trebuiască să o ia brusc prin labirintul străzilor lăturalnice situate de-a lungul Kensington High Street. Voi fi mai rapid pe aici fiind sâmbătă, explică el luând o gură de pâine cu brânză şi nimeni nu îl contrazise: Fallowfield avea o bună cunoaştere a străzilor din Londra care ar fi fost invidiată de orice şofer de taxi. Este o treabă dubioasă, asta, domnişoară Tey, continuă el acum cu patos, aparent nederanjat de faptul că petrecuse o dimineaţă neproductivă la King's Cross, interogând personalul gării şi trecând printr-o listă de pasageri care nu avusese de spus absolut nimic interesant.

Una dintre numeroasele calităţi pe care Penrose le admira la sergentul său era imunitatea totală la melancolie, indiferent peste câte obstacole ar fi dat. Fallowfield aparţinea acelei şcoli de poliţie cu o credinţă de nezdruncinat în faptul că adevărul va ieşi întotdeauna la iveală; optimismul său, care era fără îndoială cultivat şi prin timpul liber considerabil pe care îl petrecea în compania detectivilor fictivi pentru care norocul şi inspiraţia nu cunoşteau limite, îl înseninase în multe ocazii pe mai cinicul Penrose şi îi ridica acum moralul din nou. Când îi făcuse sergentului o scurtă relatare a raportului lui Spilsbury pe drumul către maşină, se aşteptase ca Fallowfield să îi împărtăşească dezamăgirea cu privire la absenţa armelor, mai ales lovitura despre absenţa armei crimei, dar nu fusese cazul. Nu era nimic care să îi placă sergentului mai mult decât un puzzle, iar aici avea destul cu care să îşi ocupe gândurile.

Josephine, nerăbdătoare să audă mai multe despre natura „dubioasă" a cazului decât reuşise să întrezărească din relatarea de mai devreme a lui Archie şi ştiind că ar scoate mult mai mult de la sergentul său, murmură ceva aprobator.

– De la început, mi-a amintit de cartea dumneavoastră, domnişoară, începu el din senin, referindu-se la romanul poliţist al lui Josephine în care un bărbat fusese înjunghiat într-o coadă la teatru. Ştiţi, o crimă într-un loc aglomerat şi pe deasupra riscantă. Şi apoi inspectorul mi-a spus că arma reală fusese un cuţit subţire, şi nu un ac de pălărie – ei bine, aproape că mă aşteptam să încep să caut un dago[1], cu o cicatrice pe mâna stângă, fluturând un stilet.

[1] dago – meridional (peior.) (n.tr.)

Sugestia nu era una serioasă, dar asemănările îi veniseră deja în minte lui Josephine şi i se păru ironic ca tocmai ea, dintre toţi oamenii, să se găsească la marginea unei crime adevărate, mergând să stea de vorbă cu familia victimei, împreună cu poliţistul pe care îşi bazase popularul inspector fictiv, Alan Grant. Nu ca înfăţişare desigur: Archie, înalt, brunet şi plăcut la înfăţişare era la un milion de mile depărtare de constituţia mai subţire a lui Grant şi – din dorinţa unei lumi mai bune – statura lui mică şi spilcuită; nu, o voce plăcută şi un costum bine croit erau tot ce aveau în comun din punct de vedere fizic, dar, profesional vorbind, se potriveau perfect. Dorise un inspector de poliţie sârguincios şi bine intenţionat, un detectiv credibil care să se distingă printre siluetele izvorâte din fantezie şi speranţe, găsite în atât de multe alte romane poliţiste, dar în Penrose avusese modelul perfect. Nu putea chiar pretinde palmaresul perfect al lui Grant de a fi rezolvat toate crimele din cazurile sale, dar era răbdător, atent şi inteligent, un individ sensibil căruia îi păsa de cei din jur atât ca om, cât şi ca poliţist. Adăugase câteva pasiuni proprii – Archie nu ridicase niciodată o undiţă, de exemplu, pe când se pricepea să pescuiască folosind muşte ca momeli –, dar esenţa lui Grant, natura egalitară a viziunii sale asupra lumii, fusese inspirată în mare parte din ceea îi plăcea la Penrose. Văzându-l acum însă, preocupat cu gânduri ce erau nelalocul lor cu tachinarea blândă a lui Fallowfield, Josephine înţelese cât de mult se schimbase acesta în cei cinci ani de când fusese scrisă cartea. Începuse chiar să arate ca un poliţist, iar cea mai mare calitate a lui Grant era că nu arăta astfel.

– Credeţi că aţi putea scrie încă un roman? întrebă Fallowfield şi o luă pe Hammersmith Road, unde mirosul de ciocolată de la uriaşa fabrică Lyons de pe partea stângă ajunse la ei imediat, ducând-o pe Josephine înapoi în anii săi de război – pe care îi petrecuse la Cadbury, predând educaţie fizică – cu o intensitate subită pe care numai o experienţă senzorială o putea evoca. Poate toate acestea vă vor impulsiona, adăugă el încrezător.

– Nu ştiu, Bill. Nu l-am scris pe primul decât dintr-un pariu. O prietenă de-a mea a jurat că ar fi imposibil să ucizi pe cineva într-o mulţime şi am ţinut să nu fiu de acord, dar, privind în urmă, nu sunt sigură că nu a avut dreptate. A trebuit să o scriu în două săptămâni şi aproape că m-a omorât, scriam tot timpul, zilnic, dar trebuie să

admit – chiar îmi place de Grant. Ar putea apărea din nou cu bunăvoinţa Brisenei.

– Brisena?

Fallowfield avea o privire goală.

– Dactilografa mea. I-am dedicat ei cartea pentru că a muncit aşa de mult să o termine. Totul a fost cam ca o glumă, de fapt. Născocirea morţii are un obicei de a-ţi distrage mintea de la lucrul real, totuşi, deci poate ai dreptate – acum ar putea fi un moment bun pentru a începe.

Cum treceau de Cadby Hall, sediul vast al Messrs, J. Lyons & Limited Company care ocupau întreaga faţadă a străzii dintre Brook Green şi Blythe Road, Josephine observă aerul său liniştit de sâmbătă şi căzu în tăcere, gândindu-se la un angajat care cu siguranţă nu se bucura de ziua sa liberă. Ca şi cum i-ar citi gândurile, Archie spuse:

– Voi fi interesat să ştiu ce părere ai despre Frank Simmons. Părea sincer devastat seara trecută, dar vreau să înţeleg cum reacţionează toată familia.

– Elspeth sigur vorbea despre el cu afecţiune, spuse Josephine, şi nu am avut impresia că era vreo tensiune acolo, dar nu există familie necomplicată. Ştim amândoi asta, şi îmi imaginez că acele complicaţii sunt mai aprinse atunci când e implicată o adopţie. Tăcu pentru un moment, închipuindu-şi viaţa lui Elspeth acasă. Boala tatălui trebuie să fi afectat familia, chiar dacă au reuşit să o apere pe Elspeth de ce era mai rău. Ar fi o minune dacă ar avea mai puţin de partea lor de îndoieli şi regrete, dar asta nu face rufele familiei mai murdare decât ale altora, presupun.

Chiar şi aşa, se gândi în sinea ei, combinaţia dintre suspiciune şi mâhnire era clar că va face vizita lor la familie una incomodă.

Pe neaşteptate, ea şi Archie fură smuciţi din locul lor odată ce maşina se opri brusc, luându-şi locul în linia lungă de trafic ce aştepta să traverseze Hammersmith Broadway.

– La naiba, zise Fallowfield, am uitat că e întrecerea de bărci.

– Şi eu, mormăi Penrose, care de obicei privea cu interes evenimentul având propriii favoriţi. De ce trebuie să locuiască în Hammersmith, pentru numele lui Dumnezeu? Toată ceata lui Papuc va fi aici după-amiaza asta.

Şi chiar aşa era. De unde stătea Daimler[1], puteai vedea mulţimile făcându-şi loc spre Hammersmith Bridge sau îndreptându-se spre fluviu să ocupe locuri pe unul dintre vasele de agrement care ofereau cea mai bună perspectivă în timp ce echipajele se adunau în jurul marelui cot al Tamisei. Întotdeauna fusese dincolo de înţelegerea lui Fallowfield că această chestiune cu totul privată între două universităţi poate aduna zeci de mii de londonezi – mai mult decât oricare cursă de cai sau meci de fotbal –, dar azi o luă ca pe o greşeală proprie.

– Nu-mi dau seama cum voi trece de asta în grabă, spuse el în timp ce se târau mai departe. Nu suntem prea departe acum, dar am putea sta aici ore întregi. Veţi ajunge acolo mai repede dacă mergeţi pe jos, domnule; ne vom întâlni la casa familiei Simmons cât de repede pot.

Penrose se întoarse către Josephine.

– Este bine pentru tine?

Ea aprobă din cap şi el o văzu în siguranţă pe trotuar, bucuroasă să facă ceva mai util decât să stea în spatele unei maşini. Porniră împreună în direcţia Tamisei, lăsându-l pe Fallowfield să înjure liniştit în sinea lui la volan. Penrose îi aruncă o privire însoţitoarei sale în timp ce mergeau mai departe, întrebându-se cum îi vedeau alţii. Pentru un străin, probabil arătau ca un cuplu care ieşise să hoinărească în weekend.

– Încotro ne îndreptăm? strigă Josephine deasupra unui trafic agitat de pe Broadway.

– Verbena Gardens, replică Archie şi zâmbi când Josephine făcu o grimasă pe măsura numelui. Numărul douăzeci şi şase, să fiu mai exact. E chiar după Great West Road, la cincisprezece minute depărtare.

În realitate, le luă de două ori mai mult să treacă de mulţimile adunate sub ulmii care se întindeau până la Mall. Când găsiră strada pe care o căutau, Penrose fu uşurat să vadă că, până la urmă, ajuseseră pe jos. Verbena Gardens era genul de stradă unde draperiile freamătă şi care monitoriza venirile şi plecările cu strădanie negreşită, iar doi pietoni relativ anonimi erau o intruziune mult mai mică decât o maşină de poliţie nemarcată, dar nu de neidentificat. Frank şi Betty

[1] Daimler – actualmente, mare producător mondial de vehicule comerciale (n.tr.)

Simmons vor trece prin destule fără să trebuiască să înfrunte şi curiozitatea vecinilor.

– Ce loc ciudat să ai un magazin, spuse Josephine, rostind întocmai gândurile lui. Presupun că trebuie să mă fi aşteptat la asta, văzând un exemplar din articolele Lilibet. Nu ar putea deloc fi descrise ca obişnuite.

Desigur, numărul douăzeci şi şase fusese în mod imaginativ, chiar dacă neverosimil, transformat faţă de începuturile sale nepromiţătoare ca şi casă de cărămidă roşie cu terasă, medie ca mărime şi destul de asemănătoare cu cele de pe ambele părţi. Etajul de sus reuşise să păstreze un aer de normalitate rezidenţială, dar asta folosise numai pentru a accentua încercările entuziaste de a transforma parterul într-un templu al modei. Dacă ştiai unde să te uiţi, Londra era de fapt plină de magazinaşe cunoscute unei clientele speciale şi conduse de femei care creau şi confecţionau propriile articole. Totuşi, Josephine nu îşi putea imagina că exista un alt butic asemănător oriunde altundeva în oraş. Lipsa negoţului în zonă nu împiedicase proprietarul de la a face aceleaşi eforturi cu vitrina ce caracteriza magazinele mai favorabil amplasate din Kensington şi Regent Street. Armonia lumină-culoare, ideile îndrăzneţ de originale ieşeau din plin în evidenţă şi, dacă trebuia să dăm crezare zâmbetului său palid, silueta de fereastră care îi îmbia pe cei nesiguri să intre, părea să nu poarte nici un resentiment la cererea de a-şi vinde bunurile departe de curentul principal. Banala uşă din lemn care se regăsea în toată Verbena Gardens fusese înlocuită cu o faţadă din sticlă, pe care numele fusese elaborat pictat cu litere aurite. Dar astăzi plăcuţa cu „ÎNCHIS“ îndepărta orice posibil cumpărător, iar jaluzelele la uşă, trase bine în jos, contrastau puternic cu rochiile de seară şi pălăriile pictate care transmiteau atâta veselie de ambele părţi.

Cu un oftat, Penrose se opri afară şi, cum un bileţel discret la fereastră îl invita să facă asta, sună pentru a primi atenţie. Timp de un minut sau două, soneria nu aduse nici un răspuns, apoi când tocmai voia să încerce din nou, apăru o lumină în spatele magazinului şi cineva trase zăvorul din spatele uşii. Când se deschise, noaptea nenorocită pe care Frank Simmons o petrecuse îi era scrisă pe faţă şi pe hainele mototolite pe care le purtase cu o seară în urmă.

– Îmi pare rău că am întârziat puţin, domnule Simmons, spuse Penrose. Am fost reţinuţi în aglomeraţia de la cursa de bărci.

Simmons privi în gol, iar Penrose se întrebă dacă acesta se aştepta să vadă oameni năvălind în Verbena Gardens.

– Cursa de bărci? A, da, azi e, nu? Favoriţii sunt Cambridge, cred, dar se spune că ambele echipaje sunt puternice anul ăsta. Făcu o pauză, încă uitându-se în jos pe stradă. În mod normal, ne-am fi dus să aruncăm o privire, dar pur şi simplu nu am avut timp astăzi. Sunt aşa de multe de făcut, cu Betty trebuind să se ducă la Berwick să o aducă aici pe Alice. Aţi spus că asta ar fi în ordine, inspectore? Este prea supărată să călătorească singură, iar Betty este atât de bună cu ea! Mereu s-au înţeles bine.

– E în ordine, domnule Simmons, spuse Penrose amabil. Este important să aibă pe cineva alături într-o astfel de perioadă. Însă am dori doar să vorbim cu dumneavoastră şi soţia mai întâi. Putem intra puţin înăuntru?

– Sigur. Ce prostesc din partea mea! Vă rog, intraţi, spuse el şi îi conduse în magazin, pe lângă geanta de peste noapte care stătea închisă şi aşteptând lângă uşă, într-o zonă de vânzări ordonată, neaşteptat de spaţioasă. În timp ce se îndreptau către spatele magazinului, unde o draperie roşie de catifea era trasă într-o parte pentru a dezvălui scările către spaţiul de locuit de sus, Penrose făcu prezentările.

– Îmi pare atât de rău pentru pierderea dumneavoastră, domnule Simmons, spuse Josephine, iar cuvintele ei purtau atâta căldură şi regret încât Simmons se relaxă imediat, uitând pentru o clipă de prezenţa unui inspector de la Scotland Yard. Elspeth era o fată minunată, continuă ea şi îmi pare rău doar că nu am cunoscut-o mai bine. Am vorbit mult pe drum până aici totuşi, şi era foarte entuziasmată de vizită. Se bucura evident de timpul petrecut în Londra cu dumneavoastră.

– Nu aveţi idee ce consolare este asta, domnişoară Tey, replică Simmons. Am petrecut momente fericite la acel teatru, Elspeth şi cu mine, şi multe dintre ele au fost mulţumită dumneavoastră. Trebuie să fi însemnat mult pentru ea să vă fi cunoscut în final – întotdeauna şi-a dorit asta. Alice – cumnata mea, mama lui Elspeth – nu este la fel de înnebunită după teatru cum suntem noi, dar m-a rugat să vă mulţumesc pentru bunătatea dumneavoastră. Nu o pot alina multe acum, dar

când i-am spus că inspectorul a zis că dumneavoastră v-aţi împrietenit cu Elspeth atât de repede, asta a ajutat-o puţin, cred eu.

La capătul scărilor au fost întâmpinaţi de o femeie micuţă care semăna cu o pasăre, îmbrăcată imaculat într-un costum sobru, dar bine croit. Comparând-o cu soţul său, Josephine ar fi crezut că are puţin peste patruzeci de ani, dar avea genul acela de chip ce nu fusese niciodată cu adevărat tânăr şi, probabil, se schimbase foarte puţin peste ani. Nu îşi amintea să fi văzut vreodată în viaţă pe cineva atât de îngrijit ca Betty Simmons: hainele ei, părul castaniu-închis, felul în care stătea erau toate gândite cu o precizie atentă, ce era reflectată în maniera de a vorbi, nici un cuvânt nu era nelalocul său în acele propoziţii succinte de bun venit. Cum îşi găsise exuberanţa lui Elspeth loc în această căsuţă cu rigiditatea sa ordonată, Josephine nu îşi putea închipui.

Putea totuşi vedea plăcerea pe care fata trebuie să o fi găsit în sclipirea excentrică ce l-a condus pe Frank Simmons să adune orice fel de suvenir de teatru pe care putea pune mâna. Când Elspeth vorbise despre colecţie în tren, Josephine şi-o imaginase constând în nimic mai mult decât în vrafuri de programe de teatru şi de reviste adunând praf într-un colţ. Din contră, ce îi atrase atenţia aproape din momentul în care a intrat în camera de zi a familiei Simmons fu un petic impresionant de istorie care spunea povestea scenei pentru ultimii cincizeci de ani sau chiar mai mult. De-a lungul unui perete întreg al camerei, într-o serie de vitrine de sticlă create iniţial pentru a proteja cărţi valoroase, sute de mici obiecte erau expuse cu mândrie. În timp ce Betty dispăru într-o bucătărie micuţă pentru a face ceai, Josephine se bucură de o pauză din formalităţi pentru a le privi mai îndeaproape. Fiecare era grijuliu etichetat ca un exponat într-un muzeu şi în mod cert erau la fel de preţioase pentru oricine cu o pasiune pentru teatru: fiecare articol era aşezat cronologic, începând cu o carte ce aparţinuse şi fusese folosită de Ellen Terry ca Portia[1] în 1875 şi, lângă ea, o pereche de ochelari invizibili pe care îi purtase actorul principal, Henry Irving. Pe peretele dintre cele doua vitrine, oglinda din garderoba de la Herbert Beerbohm Tree reflecta o figurină de ceară a lui Edith Evans ca

[1] Portia – personaj central din *Negustorul din Veneţia* de William Shakespeare (n.red.)

Milicent în *The Way of the World*[1], dar atât de evocator era decorul, încât părea să poarte ecouri ale machiajului extraordinar pe care Beerbohm Tree îl crease pentru a le da viaţă lui Fagin şi lui Falstaff. Noile stele ale scenei erau bine reprezentate, de asemenea; lângă o ediţie din 1925 a revistei *The Sketch*[2], care îl arăta pe Noël Coward pe copertă luând micul dejun în pat, era o carafă în formă de carte, una dintre multele carafe pe care scenaristul le dăduse distribuţiei operetei sale *Bitter Sweet*[3], în seara premierei.

Era cu adevărat o expunere deosebită şi, în ciuda naturii sobre a după-amiezii, Josephine şi Archie nu se putură abţine să nu fie fascinaţi. Simmons, încântat de interesul lor şi mulţumit de orice îi abătea atenţia de la realitate, li se alătură la vitrine şi le arăta mecanismul minuţios al unui oţetar de argint în forma lui Grimaldi care se transforma în bucăţi pentru a arăta recipiente pentru sare şi piper în pantalonii săi de călărie şi o sticluţă pentru dressing din pieptul său; cum capetele de gâscă ce apăreau din buzunarele sale se dovedeau a fi mânere de linguri, Archie îşi uită pentru un moment profesia şi exclamă încântat:

– Toatea astea trebuie să vă fi luat ani de zile să le adunaţi, spuse el. De unde Dumnezeu le-aţi găsit pe toate?

– Este o muncă din plăcere, domnule, replică Simmons. Am fost norocos că un vechi amic de-al meu a obţinut o slujbă la intrarea actorilor când s-a întors de la armată şi întotdeauna are ochii larg deschişi pentru mine. Aţi fi uimit de ce pot arunca oamenii – unele dintre lucrurile astea nu m-au costat un penny. Şi, când oamenii încep să afle că tu colecţionezi ceva, iau contactul cu tine dacă au ceva interesant. Veniţi să vă uitaţi la asta – este prea mare să îl păstrez aici.

Penrose îl urmă pe unchiul lui Elspeth într-o altă cameră pentru a vedea cel mai preţuit lucru al colecţiei – toba pe care Irving o folosise pentru a crea sunetul multor bătălii la Lyceum. Josephine, care nu avusese niciodată cea mai mică înclinaţie să se deschidă în faţa străinilor, admiră totuşi maniera naturală în care Archie găsea un limbaj comun cu oricine.

---

[1] *Mersul lumii* – piesă scrisă de William Congreve (n.tr.)

[2] *The Sketch – Schiţa* (n.tr.)

[3] *Bitter Sweet – Dulce-amărui* (n.tr).

– Încă nu îmi vine să cred că este moartă, spuse Betty Simmons, întorcându-se cu o tavă cu ceai şi turnând patru ceşti pline fără să verse o picătură. Pur şi simplu nu era genul de fată care să treacă prin tot felul de lucruri. Când era mică, inventa poveşti despre sine. Alice spunea că motivul fusese că era adoptată – mereu era ceva nu putea şti, aşa că născocea acel lucru în mod diferit în fiecare zi. S-au întrebat dacă au luat decizia corectă spunându-i, dar nu poţi păstra genul acela de lucru secret pentru totdeauna, nu-i aşa? Şocul aflării mai târziu o putea distruge, şi nu era ca şi cum ar fi fost nefericită cu Alice şi cu Walter. Era o fată atât de dulce cu ei, atât de bună şi grijulie! Dar faptul că nu ştia de unde venea cu adevărat o făcea curioasă cu privire la orice.

– Când a fost adoptată, doamnă Simmons? întrebă Penrose, în timp ce se întoarse înapoi în cameră şi se aşeză.

– A fost exact înainte să se sfârşească războiul. Walter se întorsese într-o stare groaznică – nu fizic, înţelegeţi, dar îi afectase cumplit mintea – şi Alice încerca să ţină lucrurile laolaltă pentru amândoi, lucrând toată ziua şi având şi grijă de el. Noi am făcut cât am putut, dar mai aveau foarte mult de recuperat. Alice nu voia să se mute la Londra pentru că toată familia ei era în Berwick şi acolo era afacerea. Credeam atunci că este nebună să ia asupra ei şi grija unui copil, dar ne-am înşelat. Era ceea ce îşi dorise mereu şi s-a descurcat superb.

– Deci autorităţile din Berwick s-au ocupat de adopţie?

Cei doi se uitară şovăitor unul la altul.

– Nu s-a făcut exact prin mijloacele corecte, vedeţi dumneavoastră, spuse Frank după o pauză. Walter a aranjat particular adopţia când a fost în armată. Cineva cu care şi-a făcut stagiul avea un copil pe care nu îl putea creşte singur – nu ştiu de ce, dar părea răspunsul tuturor rugăciunilor lui Walter. El şi Alice nu puteau avea copiii lor, vedeţi dumneavoastră, şi lipsa copiilor o omora de mâhnire pe Alice; chiar s-a îmbolnăvit la un moment dat, iar Walter era disperat. Erau atât de îndrăgostiţi când s-au căsătorit; nu am văzut niciodată un om atât de fericit. Ar fi făcut orice pentru ea, iar un copil era ce îşi dorea cel mai mult pe lume. Când a apărut Elspeth, părea prea frumos să fie adevărat. Nu ar fi fost atât de iubită nici dacă era a lor.

– I-a schimbat totuşi, adăugă soţia. Sfârşitul războiului şi venirea lui Elspeth s-au întâmplat în acelaşi timp, aşa că într-un fel sau altul

părea prinsă în felul în care lupta l-a afectat. Nu a fost niciodată la fel cu Alice după ce s-a întors; ea a spus-o. Dar copilul i-a transformat viața. Elspeth a împlinit-o pe Alice, dar uneori cred că l-a distrus pe Walter. Poate ar fi trecut peste dacă ar fi fost doar ei doi.

– Betty! Nu poți spune asta despre un copil mic și nevinovat.

– Cu toate acestea, este adevărat, Frank, și nu este vina nimănui. Nu mă înțelegeți greșit, continuă ea, întorcându-se către Josephine și Archie. Nu vreau să spun că Walter nu o iubea pe Elspeth. Bineînțeles că o iubea. Nu era ca și cum nu o putea suferi sau ca și cum Alice l-ar fi neglijat. Era numai faptul ca, având un copil, asta i-a oferit lui Alice o scuză să îi dedice toate energia emoțională micuței. Avea grijă de Walter, dar a încetat să încerce să îl înțeleagă.

– Este greu să îngrijești un bărbat pe care îl iubești, dar pe care nu îl recunoști întotdeauna, spuse Josephine, care știa prea bine genul de sprijin psihologic pe care îl cerea o boală pe termen lung. Când mama ei murise pe neașteptate, renunțase la cariera de profesoară pentru a se întoarce la Inverness să întrețină casa pentru tatăl ei. Surorile ei erau deja măritate, și păruse lucrul rațional de făcut. În primii câțiva ani, fusese fericită să se fi întors în orașul natal; tatăl ei continuă să conducă băcănia pe care o aveau pe High Street și ea se bucura de liniștea și familiaritatea lui Crown Cottage. Singură în casă în timpul zilei, avusese timp să scrie și fu mulțumită când primele sale încercări de a publica în mai multe jurnale și reviste au avut un succes moderat. Cu timpul, poemele și nuvelele sale au dus la romane în toată puterea cuvântului, dar ceea ce începuse ca o simplă plăcere devenise în curând un aspect esențial al propriei bunăstări: când sănătatea tatălui său a început să se șubrezească, întovărășirea s-a transformat în dependență și a înțeles că avea nevoie disperată de a-și găsi un alt loc unde să își manifeste trăirile pe care nu le-ar mai putea simți de teama intensității cu care i-ar resimți moartea la venirea acesteia. A fost nevoie de o neobișnuit de mare putere să îngrijească pe cineva care îi era pierdut fără acele bariere de autoapărare, așa că refuza să o judece dur pe Alice Simmons pentru eșecul de a găsi acea putere. Sunt sigură că și Elspeth trebuie să fi simțit greutatea responsabilității, când a mai crescut, spuse ea.

– Da, așa a fost, fu Frank de acord, deși cred că a afectat-o foarte mult moartea lui Walter și faptul că a trebuit să aibă grijă de mama ei.

Era conştientă de schimbarea lui Alice, vedeţi, pentru că a fost mereu foarte capabilă; ea nu l-a cunoscut niciodată când era el însuşi. Lucrurile nu stăteau tot timpul rău. Erau momente când încerca să se adune şi să fie ca înainte, dar niciodată nu dura prea mult. Simmons făcu o pauză, uitându-se în jos la mâinile sale. Ai fost acolo, inspectore? Archie aprobă din cap şi îl lăsă să continue. După o perioadă, uiţi cât de nesăbuit părea totul atunci. Cu cât treceau anii, cu atât mai mult Walter privea înapoi la război ca la o vreme în care el însemna ceva, când oamenii îl respectau. A crezut că va fi un nou început să se întoarcă acasă la o soţie pe care o iubea şi cu un copil al lor pe care să îl crească împreună, dar pentru el nu s-a dovedit a fi aşa. Îi tot spuneam – nu anii de război au fost îndreptăţiţi, ci anii de pace au fost greşiţi, dar nu a vrut să accepte asta niciodată. Nici unul dintre noi nu a găsit pământul promis eroilor, dar te adaptezi, nu? El nu a putut.

– A păstrat legătura cu vreun tovarăş de arme?

– Din ce ştiu, nu. Îmi amintesc că mi-a spus odată despre o reuniune pe care o aveau. Nu îşi putea permite să se ducă, dar câţiva dintre ei au pus mână de la mână şi i-au plătit biletul. Chiar şi aşa, nu a suportat nici un moment din întâlnire, credea că hainele nu erau îndeajuns de bune. Nu e de mirare că era mâhnit, nu-i aşa? A plecat cu mulţimi aruncându-i flori şi când s-a întors nu putea nici să se bucure de o băutură cu cei alături de care a luptat pentru că îi era prea ruşine de cămaşa de pe el.

Penrose asculta, amintindu-şi de unele reuniuni incomode la care fusese şi el. Câteodată îi păruse mult mai uşor să bea pentru tragedia celor morţi decât să îi privească pe cei vii în faţă, ştiind că mulţi dintre acei bărbaţi se întorseseră ca să descopere că lumea pentru care luptaseră din greu nu îi mai dorea.

– I-a contactat vreodată cineva pe părinţii adevăraţi ai lui Elspeth? întrebă.

– Nu, nu cred. Nu sunt sigur nici că Alice ştia cine sunt, iar Elspeth sigur nu ştia. A păstra legătura cu ei ar fi fost ca şi cum s-ar fi jucat cu soarta: ar fi putut să se răzgândească şi să o vrea înapoi.

– Dar Alice a menţionat odată ceva ce m-a rugat să nu spun nimănui. Toate privirile s-au întors către Betty Simmons, iar soţul său se uită la ea întrebător. În fiecare an, de ziua lui Elspeth, Walter primea o scrisoare cu ceva bani în ea. Scrisoarea nu era niciodată semnată şi

Walter nu voia să-i spună de la cine era, deşi mereu a negat că era de la părinţii ei. Într-un an, când Walter era foarte bolnav, Alice a primit prima plicul şi l-a deschis. Erau zece bancnote de cinci lire înăuntru şi o scrisoare ce spunea numai: „Ştii unde sunt dacă te răzgândeşti". Walter a fost furios când a aflat că l-a deschis, dar a refuzat să explice ce însemna; i-a spus lui Alice doar să nu-şi facă griji, că, dacă dorea ca Elspeth să fie fericită, ar trebuie să uite totul. De aceea m-a implorat să nu spun nimic, adăugă ea ca explicaţie pentru Frank. Era îngrozită să nu piardă copilul.

Penrose tăcu pentru un moment cât se gândi la implicaţiile secretului lui Betty Simmons. Cea mai evidentă explicaţie pentru bani era că fuseseră trimişi de părinţii adevăraţi ai lui Elspeth ca să ajute la creşterea ei, dar mesajul de pe bilet făcea o absurditate din asta: cu siguranţă că, dacă o doriseră înapoi, o puteau lua pur şi simplu, mai ales că nu era un acord legal care să îi apere pe Walter şi pe Alice.

– Eşti sigură că în scrisoarea spunea „eu", şi nu „noi"? întrebă el.

– Da, cel puţin sunt sigură că asta mi-a zis că scria, replică Betty cu siguranţă. Îmi amintesc că m-am întrebat dacă unul din părinţi nu dorise cu adevărat să renunţe la ea şi încerca să o recupereze, dar nu i-am spus asta lui Alice. Doar ar fi îngrijorat-o şi mai tare.

Acelaşi gând îi venise şi lui Penrose, care dezvolta un respect din ce în ce mai mare pentru inteligenţa doamnei Simmons. Josephine profită de pauza din interogatoriu.

– Când luam prânzul în tren, începu ea, Elspeth părea foarte entuziasmată de un tânăr pe care îl cunoscuse destul de recent. Ştiţi cine este?

– Trebuie să vă referiţi la Hedley, spuse Frank. Hedley White. Lucrează în culise la Wyndham şi la New. S-au cunoscut acum vreo două luni când Elspeth şi cu mine stăteam la coadă pentru un autograf. I-a luat programul să i-l semneze şi, când s-a întors cu el, a întrebat-o dacă i-ar plăcea să bea un ceai împreună. După aceea, o scotea în oraş de fiecare dată când era aici. E un flăcău simpatic, iar Elspeth a fost fermecată. Nimeni nu arătase prea mult interes pentru ea în felul acela până atunci şi mereu părea să o trateze bine. Betty şi cu mine nu ne îngrijoram niciodată când ieşea cu el.

– Se întâlnea cu el azi, nu-i aşa? întrebă Josephine.

– Da, se duceau la teatru împreună. Luase cele mai bune locuri ca o consideraţie pentru că ştia cât de mult adora ea piesa dumneavoastră. Era destul de supărată când a auzit că se va termina, iar Hedley voia ca ea să aibă şansa să o vadă încă o dată sau de două ori înainte să se termine. De fapt, nu trebuia să vină decât săptămâna viitoare, dar a adus-o aici mai devreme, i-a trimis biletul de tren şi tot. Era foarte emoţionată, spunea Alice. Nu călătorise niciodată la clasa întâi. La asta mă refer când spun că o trata bine – era atent. Trebuie să îl fi costat o avere.

„Da, trebuie", se gândi, Josephine, care – în ciuda cuvintelor liniştitoare pe care i le spusese lui Elspeth – întotdeauna considerase călătoria la clasa întâi o grozavă pierdere de bani. Singura dată când ea a mers astfel a fost când fusese invitată la Londra să discute despre activitatea ei. Dintr-un motiv sau altul, Bernard Aubrey părea să creadă că aducând-o aici în confort ar impresiona-o puţin înainte de fiecare negociere de contract şi nu se îndurase niciodată să îi spună că nu îi păsa deloc în care parte a trenului stătea. Dar un bilet de clasa întâi cu un salariu de culise trebuie să fi făcut o gaură considerabilă în buzunarul lui Hedley White, chiar dacă era îndrăgostit.

– Va trebui să îi spui, Frank. Va fi distrus, spuse Betty. Nu se poate să fi aflat, altfel ar fi luat legătura.

– Dacă nu vă deranjează, domnule, aş dori să fac chiar eu asta, spuse Penrose. Venea aici să o ia sau stabiliseră să se întâlnească altundeva?

– Se întâlneau în oraş mai târziu, când Hedley îşi termina tura. Trebuia să o las pe Elspeth la teatru, apoi urma să meargă la Corner House în Shaftesbury Avenue să mănânce ceva după spectacol. Îi vei spune cu blândeţe, inspectore, nu-i aşa? Se va învinovăţi când va afla, ca şi mine. Nu îi va lua mult să-şi dea seama că, dacă nu era el, Elspeth nu s-ar mai fi urcat deloc în tren.

„Întocmai", se gândi Penrose, care nu avea nici cea mai mică intenţie de a fi blând când îl va prinde pe Hedley White.

– Vă deranjează dacă folosesc telefonul, domnule Simmons? Aş dori să îl rog pe unul dintre colegii mei să se ducă până la teatru şi să vadă dacă îl pot găsi pe tânăr înainte să plece de la serviciu. Şi poate aveţi o adresă de acasă a lui?

Betty îl conduse pe Penrose către telefon şi se duse să facă rost de informaţia cerută, lăsând-o pe Josephine singură cu Frank Simmons.

– Încearcă să nu te învinovăţeşti, spuse ea în linişte. Chiar dacă ai fi aşteptat-o pe peron, nu puteai face nimic. Şi eu îmi doresc să nu fi fost atât de grăbită să iau un taxi. Dacă aş fi ţinut-o de vorbă mai mult timp, poate asta nu s-ar fi întâmplat niciodată. Dar nu putem şti ce ne ascunde soarta, Frank. Tot ce ne stă în putinţă este să-i facem pe oamenii pe care îi iubim cât mai fericiţi posibil atâta timp cât îi avem, şi tu ai făcut asta pentru Elspeth. Am înţeles asta clar de la ea în timpul scurt pe care l-am petrecut împreună.

Îi zâmbi cu recunoştinţă. Penrose se întoarse şi sunetul clopoţelului de la magazin ajunse la ei de la parter.

– Trebuie să fie sergentul, spuse el. A trecut de trafic, în sfârşit. Vă vom lăsa în pace acum, dar vă voi anunţa imediat dacă avem vreo veste.

– Nu vreţi să mai vorbiţi cu mine? întrebă Simmons, care se temuse de un interogatoriu mult mai dur cu inspectorul.

– Nu, domnule, nu la acest moment. Am verificat la Coventry Street Lyons şi chelneriţa de acolo a confirmat detaliile livrării. Va trebui să vorbesc cu cumnata dumneavoastră când ajunge aici, dar asta poate aştepta până veţi fi avut un timp să fiţi împreună. Călătoriţi cu grijă, doamnă Simmons. Am aranjat să vă ia o maşină într-o jumătate de oră când traficul se va fi liniştit puţin, dar dacă aveţi nevoie de ceva, doar daţi un telefon la Yard.

– Mulţumesc, inspectore, aţi fost foarte amabil, spuse Betty. Îi voi spune lui Alice că ştiu că îl veţi prinde pe cel ce ne-a făcut asta. Nu ne-o va aduce pe Elspeth înapoi, dar va fi o alinare.

Îşi luară rămas-bun, iar Penrose îşi dorea să fie la fel de încrezător. Îl aduse pe Fallowfield la zi, dar restul călătoriei înapoi la St. Martin's Lane fu tăcută. De data aceasta, optimismul lui Fallowfield se pierdu în vânt.

Capitolul 7

Teatrul este un mediu obsedat de sine în cele mai bune momente, iar acesta nu era unul dintre ele. Până să se coboare cortina peste un alt matineu cu public până la refuz, vestea crimei şi ecourile sale sinistre asupra piesei se răspândiseră în micul univers al New Theatre, prin bunăvoinţa tânărului Tommy Forrester şi a unei bancnote mototolite de cinci lire pe care un reporter prevăzător crezuse potrivit să i-o strecoare în buzunar. Povestea ajunse mai întâi la urechile sălii, publicul plimbând ediţia de prânz de la un rând la altul cu un sentiment savuros al melodramei şi nici o diferenţă între locurile de patru pence sau de un şiling. Treptat, trecu în culise, unde anumiţi membri ai companiei au trăit senzaţia inconfortabilă de a vorbi despre altceva decât despre ei înşişi. Tratară noutatea în moduri diferite şi după fire: Aubrey recunoscu tragedia, în acelaşi timp luând în calcul logistica prelungirii spectacolului cu o săptămână sau două; Esme McCracken – scoasă din sărite din cauză că piesa pe care o dispreţuia atât se bucura de şi mai multă notorietate – îşi trânti agenda în colţul sufleurului şi mâzgăli furioasă pe parcursul actului final, în timp ce următorul în funcţie plecă palid ca un mort în seara lui liberă; Lydia era şocată până în măduva oaselor, iar Marta – cu toată empatia aşteptată de la o iubită – se trezi la fel de îngrozită; Terry, care se furişase într-o lojă să îşi vadă dublura la lucru înainte de a intra în conflict cu Aubrey, îl acuză pe Fleming de un început lipsit de strălucire şi merse sus cu o aroganţă neobişnuită chiar şi pentru el. Între timp, în foaier, vânzătorul de la chioşc îşi revenea după o cerere neaşteptată de păpuşi suvenir.

În apropierea orei 18.00, Josephine nu se putea gândi la nimic de care să aibă nevoie mai puţin decât de mâncare sau bârfă. Cu toate acestea, conştientă de obligaţiile musafirului, se resemnă să ia câte o

porţie serioasă din amândouă, se îmbrăcă pentru cină şi porni spre restaurant, neîngăduindu-şi nici măcar o clipă să zăbovească cu gândul asupra reprezentaţiei ce aştepta exact de partea cealaltă a mesei. Încă puţin neliniştită după întoarcerea cu maşina din Hammersmith, hotârî să învingă ploaia şi să meargă peste un kilometru şi jumătate spre Percy Street, bucurându-se de distracţiile londoneze de sâmbătă seara. Oraşul era în cea mai bună dispoziţie, trotuarele devenind din ce în ce mai aglomerate de o încâlceală de umbrele şi râsete, pe măsură ce oamenii ieşeau din autobuze sau staţii de metrou, hotărâţi să se simtă bine. Cu dragă inimă, îşi îngădui luxul de a li se alătura, chiar şi numai până la sosirea la un restaurant mic, nepretenţios, exact după Tottenham Court Road. Surorile Motley nu erau nici pe departe singurele membre ale profesiei lor care frecventau acest loc cu mare plăcere: de fapt, se spunea adesea că o bombă azvârlită la întâmplare prin uşile Eiffel Tower ar reduce pe loc luminile a jumătate din teatrele din West End. Plin de veselie şi pălăvrăgeală, Tower nu sugera nimic din era de extravaganţă jazz care adunase artiştii în puburi şi, prin urmare, rămăsese ultimul loc în care să vezi şi să fii văzut, chiar şi să bei şi să mănânci.

Lettice şi Ronnie erau deja la o masă din colţ când ajunse Josephine, care fu mişcată de preocuparea ce înlocui zeflemeaua de îndată ce o văzură. Ronnie, care avea îndemânarea de invidiat de a trata cu ospătarii-şefi, împreună cu convigerea fermă că bulele dintr-o băutură puteau consola la fel de bine ca veselia, nu pierdu timp deloc şi comandă o sticlă de Moet şi Chandon, iar Lettice se uita binevoitor la prietena ei.

– Nu e nici pe departe sărbătoarea pe care o plănuisem pentru tine, spuse ea, în timp ce Josephine se aşeză lângă ea. Trebuie să fi avut o zi îngrozitoare.

Masa era pentru patru persoane, dar era o petrecere mai mică decât plănuiseră. Ezitant, Archie îşi ceruse scuze, el şi Fallowfield se întorseseră la Yard. Absenţa sa fu observată cu repeziciune de proprietarul omniprezent al Tower, Rudolf Stulik, a cărui expresie dezolată era cu greu o bună reclamă pentru şampania care îl adusese la masă.

– Inspectorul este pe cale să vină? întrebă Stulik încrezător cu accentul puternic vienez care alături de o mustaţă impresionantă şi o talie şi mai impresionantă, făceau din el o caricatură mergătoare a unui proprietar de restaurant. Cu excepţia unei consideraţii reduse pentru

reglementările pentru licență, Stulik era de neabătut în devotamentul său pentru acest bărbat destul de arătos care întruchipa legea și așa fusese de când Penrose dăduse în vileag o bandă de cămătari care ochiseră restaurantul lui cu vreo doi ani în urmă. Adorația – sursă de voioșie și trăsnăi din partea verișoarelor sale – era o mare complicație pentru Archie, în așa măsură încât numai posibilitatea companiei lui Josephine l-ar mai fi adus la restaurant.

– Nu, Rudy, îmi pare rău – nu poate scăpa în seara asta, spuse Josephine, reușind să păstreze o expresie serioasă. Dar m-a rugat să îl scuz și trimite salutări.

– Și ar dori o masă pentru miercurea viitoare să se revanșeze că a lipsit astăzi. Răzbunarea lui Ronnie pe dispoziția proastă a lui Archie de mai devreme era lipsită de milă. Poți să îi faci loc?

Stulik, care lua cu tristețe cel de-al patrulea tacâm, se lumină puțin.

– Sigur că da. Voi aranja imediat și mă voi asigura că voi fi aici să mă ocup de el personal.

Continuă să se agite, mulțumit că lumea nu era un loc atât de dur așa cum păruse pentru un scurt moment.

Josephine ridică acuzator o sprânceană din spatele meniului.

– Asta a fost în mod categoric crud chiar și pentru tine.

– Știu, spuse Ronnie, aprinzându-și altă țigară. Câteodată mă uimesc pe mine însămi.

Josephine râse în pofida zilei pe care o avuse și comandă paltus[1], dând naștere unei insulte culinare din partea lui Ronnie despre viața scoțiană ca fiind o vineri continuă. După ce Lettice ezită între *noisette d'agneau*[2] și *caneton à l'orange*[3] îndeajuns de mult ca Stulik să sugereze câte o jumătate de platou din ambele, Josephine le puse la curent pe scurt pe surorile Motley cu detaliile sumbre ale crimei lui Elspeth, lăsând deoparte aspectele sensibile ale investigației, dar subliniind faptele ce semnalau o legătură cu *Richard de Bordeaux,* majoritatea fiind deja întrezărite din ziar. Protectoare, printre un clinchet constant al paharelor și un zornăit al cuțitelor și furculițelor, mai avu puțin și își plictisi auditoriul omițând cele mai înfiorătoare detalii, dar nu și tragedia morții unei tinere. Pe măsură ce Josephine îi oferi lui Elspeth

---

[1] O varietate de calcan (n.tr.)

[2] Chifteluțe din carne de miel, prăjite sau la grătar (n.tr.)

[3] Boboc de rață cu portocale (n.tr.)

dimensiunea umană ce lipsise din povestirea lugubră, dar lipsită de chip, Lettice şi Ronnie îşi dădură seama cât de implicată se simţea în crimă şi citiră prin gestul grăbit de a respinge îngrijorarea lui Archie pentru ea.

– Ştim cu toţii cât de ridicol de moale este cu tine şi aşa a fost dintotdeauna, spuse Ronnie cu obişnuita ei sinceritate, dar este şi un poliţist al naibii de bun, cu toată ruşinea că am unul în familie. Dacă este cu adevărat îngrijorat, atunci ar trebui să-l iei în serios şi să fii atentă. Sau, dacă este mai pe măsura orgoliului tău, măcar fă-i pe plac până îi demonstrezi că nu e aşa.

– Nu este o chestiune de orgoliu, ci doar de simţ practic. O singură după-amiază cu rudele ei i-a dat lui Archie timp mai mult decât suficient pentru a se gândi la destule întrebări despre viaţa lui Elspeth. Dacă găseşte răspunsul la acestea, contracară ea, răspunzând inconştient la sfatul lui Spilsbury, nu am nici o îndoială că va înţelege de ce a murit şi că îl va prinde pe făptaş. De fapt, continuă, uitându-se la ceas, poate deja a făcut-o. Se ducea să îl găsească pe iubitul lui Elspeth când m-am despărţit de el. Trebuie să îl ştiţi, cred. Lucrează în culise la teatru.

– Doar nu te referi la Hedley? întrebă Lettice, atât de şocată, încât i se opri în aer furculiţa pe care o mânuia neîncetat. Nu ar omorî o muscă – pur şi simplu nu e genul.

– Chiar dacă a făcut-o, cu certitudine nu ar fi destul de ingenios să scape, adăugă Ronnie, pentru care bunătatea nu era deloc un înlocuitor pentru isteţime. Dacă fata ar fi ieşit cu McCracken, aş putea crede într-o *crime passionnel* – femeia dă pe dinafară de venin şi, dacă are o licărire criminală, nici unul dintre noi nu este în siguranţă. Dar nu îl văd pe Hedley cu o armă în mână, şi mă ştii pe mine – sunt bucuroasă să văd răul în oricine.

Obişnuită de mult să ignore remarcile surorii sale, Lettice se grăbi cu întrebările:

– Chiar este iubita lui Hedley cea care a fost omorâtă? Nici unul dintre noi nu a văzut-o, dar a înflorit de când s-au cunoscut şi Lydia spune că adoră pământul pe care calcă ea. Îl tachina mai deunăzi, provocându-l să se mândrească la noi cu ea. Va fi distrus: nu pot să cred că a avut ceva de-a face.

– Dar era într-o dispoziţie foarte ciudată în după-amiaza asta, spuse Ronnie. Şi a zbughit-o ca vântul, cu toate că înţeleg că îl

aştepta o admonestare de la Aubrey cu privire la ceva, aşa că nu îl poţi învinovăţi pentru o ieşire în grabă. Ei, ei – Hedley White. Deci aşa, nu? adăugă ea neconcludent.

– Nu mă face să regret că ţi-am spus răspândind zvonul, spuse Josephine. Dacă se dovedeşte nevinovat, va avea destule pe cap fără oricare terchea-berchea să se uite la el ca şi cum ar avea un ştreang de gât. Şi, oricum, nu o să încep să îmi închipui că mă aşteaptă noaptea oameni pe la colţurile străzii prin Londra doar ca să îi fac pe plac lui Archie. Să fim serioşi, adăugă ea sarcastic, cei cu care trebuie să avem de-a face la lumina zilei se poartă suficient de urât la momentul de faţă.

Referirea lui Josephine la sporovăiala din distribuţie şi la echipa de la teatru nu rămase neobservată de surori, care văzuseră evoluţia atitudinii sale către cei implicaţi în piesa ei de la entuziasm la admiraţie şi iritaţie de-a lungul ultimului an. Cu excepţia Lydiei, care era cea mai recunoscută din distribuţie atunci când piesa începuse să fie jucată şi care îşi păstrase graţia în faţă succesului său fără precedent, cei ce dobândiseră faimă şi avere în timpul piesei nu o impresionaseră pe autoare cu scenele şi geloziile lor şi cu hotărârea de a trage foloase cu fiecare ocazie – şi ea clarificase acest lucru. Nu pentru că avea vreo obiecţie morală la succesul comercial – credea din toată inima că scopul spunerii unei poveşti este de a întreţine publicul, iar banii îi oferiseră libertatea să facă ce îi plăcea mai mult –, dar capcanele sale o plictiseau şi pur şi simplu nu avea nevoie în viaţă de atât de multe complicaţii sau de atât de mulţi oameni. În cele din urmă, experienţa o făcuse să abordeze înscenarea unei alte opere într-o manieră foarte diferită, care însă punea un semn de întrebare asupra înscenării în sine. Atracţia solitară a romanului, care îi pretindea să nu se bazeze pe nimeni în afară de ea însăşi şi de Brisena, creştea pe zi ce trece.

Nimic din ce aveau surorile Motley să raporteze despre întâlnirea de după-amiază nu era probabil să îi schimbe părerea.

– Ştiu că ziua ta nu a fost uşoară, spuse Lettice, dar cel puţin a fost mai puţin agitată decât cea pe care trebuia să o ai. Bernard ne-a făcut să aşteptăm secole până a dat câteva telefoane şi apoi, când într-un târziu ne-a chemat pe toţi înăuntru, nu am văzut pe cineva mai puţin dispus să facă un compromis. Va fi o minune dacă mai rămâne vreun angajat până se ridică cortina.

– Am lucruri mai bune de făcut decât să vă suport ignoranţa copilărească, izbucni Ronnie într-o imitare acceptabilă a lui Aubrey, cu toate că ar fi fost nevoie de talentul Lydiei pentru a nu lăsa mai prejos forţa furiei sale când îşi dădea frâu liber. Apoi a ieşit valvârtej, nedându-i lui Johnny nici o şansă să îi sară de tot muştarul aşa cum plănuise atât de atent. A făcut o scenă oricum, desigur, dar fără audienţa dorită.

– Nu îmi spune că nu s-a căzut la nici un acord, spuse Josephine fără răbdare.

– Cred că termenul potrivit ar fi decizie, nu acord, spuse Lettice, ştergând diferitele sosuri din farfurie cu ultima bucăţică de pâine. Bernard a spus destul de clar de la început că orice schimbări la planurile pentru un turneu al lui *Richard* sunt total excluse. Insistă că, dacă vrem să facem vreun ban cu piesa în afara Londrei, atunci trebuie să-i dăm drumul pe baza întâmplării de aici şi trebuie să meargă cu distribuţia de care oamenii au auzit atât de mult şi pentru care vor plăti să o vadă. A spus că îţi datorează măcar asta, dacă nu altceva.

– Era o vreme când aş fi apreciat asta, spuse Josephine. Acum, cu tot ce s-a întâmplat, nu se poate termina prea curând pentru mine. Are dreptate totuşi despre momentul turneului, desigur. Văd de ce Johnny are nevoie de o schimbare, dar acum e timpul şi Aubrey nu îl va lăsa vreodată dintr-un contract semnat. Oricum, sunt numai opt săptămâni, pentru Dumnezeu. Doar poate suporta timpul ăsta fără să îşi distrugă cariera?

– Aşa ai zice, cu toate că din ce spunea, am avut impresia că acum grijile lui Johnny au mai mult de-a face cu banii decât cu integritatea artistică. De obicei este atât de mofturos cu privire la locul unde vrea să se ducă data următoare, dar azi avea ceva disperat în el. Vrea filmul ăsta pentru bani, pur şi simplu. Dacă reuşeste, ştie cât de ridicol va părea un salariu de scenă prin comparaţie – chiar şi al lui.

– Între timp, va trebui să strângă cureaua în continuare ca noi toţi pentru că nu e nici o îndoială că numele tău, renumele lui *Richard* şi supărarea lui Johnny vor petrece toată luna aprilie în Manchester. Asta a spus producătorul, rezumă abil Ronnie, şi ăsta va fi scenariul folosit.

– Şi o crimă nu îi afectează planurile? întrebă Josephine. Chiar şi printr-o ceaţă de fum de ţigară, putea vedea că ironia lui Ronnie oferea acestei exprimări naive a umanităţii dispreţul pe care îl

merita. Nu, ai dreptate, desigur, continuă ea, egalând-o pe Ronnie în sarcasm. Presupun că singurul inconvenient pe care moartea asta pare să îl cauzeze este că a venit la sfârşitul jucării piesei. Ca o lovitură de publicitate, ar fi fost mai avantajoasă pentru acele matineuri liniştite exact de după Crăciun.

– Deşi, să fiu cinstită, spuse Lettice, cu mai multă mărinimie, Aubrey nu ştie că era iubita lui Hedley. Ştiu că am sorbit pe nerăsuflate toată partea dramatică la vederea celui mai recent articol din ziar, dar se dovedeşte a fi mult mai aproape de noi decât cum ne puteam aştepta. Chiar a luat băiatul ăla sub aripa sa în ultimele câteva luni şi, chiar dacă trebuie să se confrunte cu vinovăţia lui Hedley sau doar cu jalea lui, nu îi va fi uşor.

La această etapă nimeni nu îşi putea da seama care din cele două va fi, se gândi Josephine, cu toate că i se părea greu de împăcat părerea lui Lettice despre Hedley White sau afecţiunea evidentă a lui Elspeth pentru el cu persoana care a avut destul sânge rece şi răutate să ducă la capăt crima care îi fusese descrisă. Se întreba cum se descurcau Archie şi Fallowfield în căutarea băiatului: era tot ce avea pentru moment, dar în adâncul sufletului nu putea crede că răspunsul era atât de simplu ca o ceartă între îndrăgostiţi. Într-o singură întâlnire scurtă, îi păruse evident că Simmons era o familie complexă, în care relaţiile se bazau pe fundamente foarte fragile. Secrete – între soţ şi soţie, între mamă şi fiică, între fraţi – erau din abundenţă, şi nu putea să uite durerea din ochii lui Frank Simmons când şi-a dat seama că soţia lui ştia mai mult despre trecutul lui Elspeth decât el. Cum s-ar fi simţit la posibilitatea de a pierde îndrăgita companie a nepoatei sale pentru un alt bărbat? Mai ales un bărbat care în mod clar îi împărtăşea pasiunile şi îi putea deschide o uşă pentru un mod de a-şi câştiga existenţa, mai degrabă trăind prin teatru decât printr-o vitrină de sticlă. Oricât de fascinant, nu se putea abţine să nu creadă că extraordinarul colţ de nostalgie al lui Simmons era un pic obsesiv, ca să nu spunem mai mult. Se gândi din nou la alibiul pe care i-l dăduse lui Archie: putea cu adevărat o chelneriţă fugind de colo până colo într-o cafenea aglomerată să aprecieze ora pentru orice, mai ales pentru ceva ce era parte dintr-o rutină stabilită?

Desertul sosi, Stulik neavând nevoie să mai fie chemat a doua oară pentru a aduce trei sufleuri dulci, fierbinţi la masa lui preferată.

– Totul stă în forţa nervilor şi rapiditatea mânii, spuse el cu modestie, ridicând din umeri la admiraţia lor şi ignorând rânjetul lui Ronnie.

– Nici nu îndrăznesc să întreb dacă băieţii au discutat despre *Regina scoţienilor,* întrebă Josephine, când singura dovadă rămasă din măiestria lui Stulik fu nişte zahăr de glazură de pe buza superioară a lui Lettice.

– O, cu siguranţă au vorbit, replică Ronnie, trimiţând şervetul ei către sora sa. Dar asta doar a dat o altă lovitură oricărei posibilităţi de negociere. Când a văzut că nu poate să ajungă niciunde cu filmul, Johnny a încercat să facă pe grozavul cu distribuţia următoarei piese. A pretins ca Rafe Swinburne să joace Bothwell şi a ameninţat că pleacă dacă nu obţine ce vrea.

– Atunci Bernard chiar şi-a pierdut cumpătul. A spus că Swinburne nu va mai obţine vreodată o slujbă de la el şi că refuză să permită ca teatrele sale să fie folosite ca şi... ca şi...

– Ca o repetiţie costisitoare pentru o partidă ieftină a fost expresia pe care cred că a folosit-o, spuse Ronnie, amestecându-se încântată în timp ce sora sa mai modestă stătea pe gânduri. Oricum, Aubrey doar a atras atenţia că, dacă Lewis Fleming ar fi fost destul de bun să plece în turneu ca Richard, atunci ar fi foarte bun şi să rămână aici ca Bothwell.

– Deci scena este pregătită pentru o altă seară triumfătoare în West End, spuse Josephine cu o doză mare de ironie. O distribuţie fericită, o echipă netulburată şi moarte în culise – ce am putea să ne dorim mai mult? Dar măcar se pare că filmul ăsta e cu ghinion: mă lipsesc în momentul de faţă de genul ăla de forţare a norocului.

– A nu, dragă, încă nu ai auzit partea cea mai bună. Ronnie făcu o pauză să caute bricheta, ceea ce avu efectul dramatic scontat asupra lui Josephine, care i-a oferit-o nerăbdătoare pe a ei în schimbul poveştii. Ei bine, nu m-am putut hotărî dacă Aubrey doar se dădea mare sau chiar crede că este o idee bună, spuse ea, inhalând profund, dar mişcarea sa de final a fost cea mai înverşunată. S-a calmat după schimbul de replici cu partida ieftină şi a anunţat foarte ferm că avea toate intenţiile să finanţeze un film *Richard,* dar nu era sigur că Johnny era omul potrivit pentru rolul de pe ecran.

– Dragă, trebuia să fi văzut expresia de pe faţa lui Johnny. Am crezut că o să îl lovească, spuse Lettice cu trăire înainte de a se uita

întrebător la Ronnie, care aprobă ușor din cap. Și asta nu e singura dezamăgire, mă tem. A spus clar că o vrea pe Lilian Gish pentru Anna de Boemia, nu pe Lydia. Spune că are pe ecran toate calitățile pe care Lydia le are pe scenă și că este un nume mai mare în lumea filmului. Chiar nu știu ce l-a apucat.

– Și, draga mea, asta a fost, încheie Ronnie cu o înfloritură. Aubrey a ieșit ca furtuna pe ușă, mormăind ceva care avea „McCracken" și „stricată" în aceeași propoziție, și noi am rămas să curățăm terenul după ce a lăsat Johnny.

Josephine nu mai avea grai în timp ce plăteau nota. Ura în ce măsură își pierdea controlul asupra scriiturii sale, dar nu vedea nici o cale de ieșire din amestecul de victorie și deziluzie ce părea să o însoțească inevitabil. Chiar dacă refuza să mai aibă de-a face cu filmul piesei, nimic nu îl putea opri pe Aubrey să îl roage pe alt scriitor să producă ceva asemănător pornind de la aceleași replici. Chiar dacă argumentase cu succes împotriva lui Vintner în instanță, nu exista copyright pe istorie. Și oricum, într-un fel, răul fusese deja făcut. Cu sau fără film, într-un cerc atât de mic ca acesta, Lydia nu putea fi protejată de vestea că a fost trecută cu vederea – și, pentru o femeie care fusese printre primii în profesia sa de la vârsta de cincisprezece ani, era limpede că drumul în jos va fi unul dureros.

Ieșind afară, căutară gazda să îi mulțumească, dar atenția lui Stulik fusese deja mutată către un alt grup recent sosit și condus de un domn în vârstă distins, în jurul căruia proprietarul cloncănea ca o cloșcă.

– Uite! Este Sickert, exclamă Lettice, mai puțin subtil decât ar fi putut. Mulțumesc lui Dumnezeu că Lydia nu este aici sau ar fi dat năvala peste noi. Nu pot să cred că a petrecut tot timpul ăla singură cu el. Asta spune ceva foarte dubios despre el, nu credeți? întrebă ea cu un fior.

Josephine aruncă o privire spre pictor, care de curând terminase de pictat un portret impresionant al Lydiei ca regina Isabela a Franței, timp în care căzuse în mrejele ei. Oricât ar fi încercat, chipul bine conturat și sensibil și părul alb dezordonat nu arătau deloc în ochii ei latura malițioasă atât de evidentă pentru Lettice. Înainte ca prietena ei să îl implice pe cel mai renumit pictor din Londra în întâmplarea de la King's Cross punându-i ceva mai ucigător în mână decât o pensulă, Josephine îi spuse să nu fie atât de ridicolă și le conduse cu hotărâre spre ușă.

Capitolul 8

Telefonul de pe masa de stejar închis din biroul lui Bernard Aubrey sună la 19.00 fix. Cu plictiseală, ridică receptorul tocmai la al treilea apel, apoi se lumină când vocea de la celălalt capăt al firului se recomandă.

– Nu e nevoie deloc să explici, spuse el, tăind din scurt scuzele interlocutorului. Drăguţ din partea ta să te deranjezi sâmbătă seara. Ai ceea ce vreau?

Ascultă cu atenţie în timp ce femeia de la celălalt capăt al firului dădea un răspuns concis, dar cuprinzător la întrebări, degetele sale urmărind fără ţintă conturul cifrelor scrise neciteţ pe sugativă într-una din ultimele zile.

– Eşti sigură? întrebă el când ea se opri din vorbit. Nu este nici o posibiltate de eroare?

Încredinţat de convingerea ei, îi mulţumi din nou şi puse la loc cu grijă receptorul. Toată conversaţia abia durase cinci minute, dar obţinuse toate detaliile de care avea nevoie. Singura întrebare acum era cum să acţioneze mai bine pe baza lor.

Întinzându-se după sticla de whisky care stătea mereu pe biroul său, observă cât de repede se golise. Nu băuse mult niciodată, preferând confortul obişnuit al tutunului şi destul de conştient de efectul pe care îl avusese deja un viciu asupra sa ca să ştie că nu ar fi înţelept să se apuce de încă unul. Dar încetase de mult să îi mai pese de propriul bine, iar căldura plină de turbă a scotchului îl mângâia acum, îndepărtând din ascuţimea frigului ce îi cuprinse ochii şi gâtul de când se

trezise în acea dimineaţă şi făcându-i gândurile să se concentreze la seara ce va urma: va trece prin reprezentaţie fără să se lase distras de anxietatate şi va vorbi cu Josephine şi cu Lydia după spectacol. Comportamentul său recent faţă de ambele nu îi fusese deloc caracteristic aşa că trebuia să încheie pace; temerile sale, chiar dacă adevărate, nu erau grija lor. Trebuia să îi promită lui Josephine că nu va mai trebui să suporte nici una dintre neplăcerile care îi făcuseră amară intrarea în teatru, că nebunia ce începuse cu acuzările ridicole ale lui Vintner erau doar un caz întâmplător. Oricum, ştia instinctiv că succesul deformat al lui *Bordeaux* era improbabil să se repete, cu atât mai puţin cu piesa ce trebuia să intre în curând în repetiţii; *Regina scoţienilor* va merge moderat de bine, dar îi lipsea farmecul predecesorului şi, era sigur de asta, va genera o atracţie mai slabă pentru public. Lydia va fi mai greu de împăcat, doar din pricina umbrei pe care el o proiectase asupra viitorului ei într-un moment în care să fie crud nu era deloc necesar: *era* cu adevărat greu pentru o actriţă la patruzeci de ani, chiar pentru una desăvârşită şi versatilă ca ea, dar ei doi erau prieteni şi va găsi o modalitate să-i dea încredere.

Şi apoi trebuia să se gândească la Hedley. Băiatul nu venise să îl vadă după spectacol aşa cum i se ceruse, dar el nu îl desconsidera din pricina asta. Îndrăgostit pentru prima oară, era clar că va acţiona contra firii sale, dar, ca orice om căruia i s-a dat o şansă unică în viaţă şi vrea să se facă plăcut, îşi învăţase repede şi bine lecţiile: se pare că mustrarea pe care o primise deja îşi atinsese scopul şi nu va mai fi nevoie să aducă în discuţie acest subiect. De fapt, dorise să să se revanşeze pentru mânia de mai devreme lăsându-l pe Hedley să îşi aducă fata în culise, să îi arate garderobele şi să o lase să meargă pe scenă cu toate luminile aprinse; din ce i se spusese despre ea, ştia cât de mult ar însemna asta pentru Elspeth şi ce mulţumit ar fi Hedley să îi poate oferi acest lucru. Nu mai contează – putea aştepta până săptămâna viitoare; ea stătea în Londra mai multe zile. Din câte îşi dădea seama, cuplul avea o şansă bună să facă lucrurile să meargă: nici unul nu era prea obişnuit cu bunătate sau afecţiune exagerată, dar nici nu fuseseră învăţaţi să o suspecteze prin acele acte înfricoşătoare de cruzime şi trădare. Fuseseră surprinşi când li se întâmplă şi lor dragostea pe care o văzuseră în cinematografe şi despre care citiseră în reviste, dar nu se temuseră să o îmbrăţişeze din toată inima şi să o

transforme în ceva unic al lor. Aubrey se cutremura când, prin opoziţie, se gândea la biata fată ucisă în acel tren şi la patimile pe care ziarele le învinuiseră ipotetic pentru moartea ei. Erau multe de spus despre o viaţă simplă, care nu se distingea prin nici o trăire extremă. Îi va ajuta pe Elspeth şi pe Hedley prin orice mijloace va putea şi asta îi va oferi o satisfacţie mai profundă, bănuia el, decât orice succes de care se bucurase până acum, chiar şi numai pentru că ei nu îi ceruseră asta.

Dacă ar fi ştiut povară responsabilităţii ce îl va urmări în viaţă, poate ar fi ales altă cale. Majoritatea bărbaţilor aveau câte o familie care să se bazeze pe ei şi el câştigase mai mult decât trebuia pentru a lui, dar sprijinul financiar se dovedise a fi cel mai uşor de oferit. În fiecare zi la teatru, şi de-a lungul acelor patru ani lungi în subteran, oamenii se aşteptaseră de la el ca să facă lucrurile diferit, să le schimbe destinele, să îi menţină în viaţă; costul unui eşec varia, fireşte, dar presiunea era mereu acolo, accentul se punea pe a face rost de ceva ce lipsea, fie bani, recunoaştere sau doar speranţă. Şi acum, la şaizeci şi cinci de ani, era epuizat, atât de epuizat încât tânjea să dispară de tot. Poate într-o zi va renunţa pur şi simplu şi va pleca, dar trebuia să facă totuşi ceva înainte, iar mâine când va avea numai pentru el clădirea şi mintea i se va mai linişti, se va gândi la cea mai potrivită cale pentru propria izbăvire. Aceasta zăbovise foarte mult şi ar fi prea uşor să o înhaţe într-o alinare totală, dar pata pagubei nu trebuie să se răspândească. Cei nevinovaţi nu trebuie să fie făcuţi să sufere din nou.

Goli sticla şi merse până la bibliotecă, unde o femeie încadrată de o ramă argintie îl privea dintr-un decor din Bennett şi Walpole. Fotografia fusese făcută acum patruzeci de ani sau mai mult şi, până când moartea îi adusese pacea sa minunată, chipul îmbătrânise în acel timp mai dezolant decât putea admite, dar acesta era felul în care şi-o amintea mereu.

– Mai avem puţin, spuse el, ridicând paharul în recunoaşterea pactului tăcut care era între ei. Mai avem puţin.

Hedley White stătea pe stradă în ploaie vivazi de New Theatre, încercând să înţeleagă cum lumea lui se prăbuşise atât de repede şi ştiind că era numai vina lui. Stătuse acolo deja de o oră, lipit de porţile de fier care despărţeau curtea de la numărul 66 din St. Martin's Lane

de strada aglomerată de dincolo şi profitând de umbre pentru a-i urmări în partea opusă pe cei care veneau şi plecau. De la jumătatea după-amiezii, oamenii formaseră o coadă de-a lungul pasajului secat ce se întindea pe o parte a New Theatre, dar nu era nici un semn de nerăbdare sau dispoziţie proastă, ci doar entuziasm şi camaraderie, ceea ce caracteriza o mulţime cu un obiectiv comun. Coada mergea până la limita vederii sale, urmărind pasajul şi trecând de intrarea actorilor – unde o văzuse pe Elspeth pentru prima oară – şi până la Wyndham, probabil ieşind spre Charing Cross Road. Toate locurile ce puteau fi rezervate se terminaseră de mult şi aşa fusese de când se anunţaseră ultimele zile ale piesei, dar optimiştii încă apăreau în forţă la parter şi la intrările în galerii şi, chiar şi acum, când uşile erau deschise de perete şi primii norocoşi lăsaţi înăuntru, nu era nici un semn că şirul celor ce aşteptau avea sfârşit.

O plăcuse pe Elspeth din clipa în care o văzuse, stând nerăbdătoare la intrarea actorilor cu un bărbat mai în vârstă, de care a aflat mai târziu că era unchiul ei, aşteptând pentru un autograf de la Rafe Swinburne. Numai cu gândul de a fi de ajutor şi ştiind că actorul va fi ocupat un timp cu blonda care sosise la jumătatea celui de-al doilea act cu o sticlă de gin şi cireşe maraschino[1], Hedley se oferi să ia programul în culise şi să îl aducă semnat pentru ea.

– E drăguţă? îl întrebase Swinburne, după ce luase seama cu grijă de nume şi după ce îşi acoperise fotografia cu obişnuita mâzgălitură înzorzonată.

Roşind în timp ce o descria, Hedley se expusese unei tachinări nemiloase.

– O poţi avea tu pe asta atunci, spusese Swinburne aruncându-i o privire pe furiş blondei. După cum poţi vedea, nu am o clipă de răgaz în seara asta, dar nu mă dezamăgi. Asigură-te că spune da. Şi, spre marea surprindere a lui Hedley, ea spusese da. Rugămintea sa nesigură că s-ar putea întâlni cândva cu el la un ceai fusese primită cu zâmbet de plăcere dezarmantă şi o îmbujorare ca şi a lui. Ultimele două luni fuseseră cele mai fericite din viaţa lui.

Şi acum plătea pentru acea fericire cu o suferinţă mai mare decât ar fi crezut posibil. Doar pentru o clipă, îşi permise luxul prostesc să

[1] Maraschino – lichior de cireşe amare (n.tr.)

îşi imagineze seara pe care trebuiau să o aibă: prima privire jucăuşă atunci când se zăreau reciproc şi conversaţia nesfârşită care urma mereu după o absenţă; mai multă vorbărie în teatru – din toate întâlnirile lor, nu îşi putea aduce aminte de o singură tăcere –, unde s-ar duce mai întâi la chioşcul cu dulciuri pentru ca Elspeth să poate alege o cutie de bomboane care să le ajungă în prima jumătate, şi apoi la locurile lor. I-ar lua mâna în momentul în care cortina se ridica şi, de atunci, i-ar arunca priviri secrete, zâmbind pentru sine când buzele ei formau în tăcere replicile pe care le ştia pe de rost şi uitându-se cum se înclina în faţă pentru a anticipa scene care îi plăceau în mod deosebit. Apoi plimbarea, braţ la braţ, la restaurant şi cină, înainte de o vedea în siguranţă acasă. Neputând să mai suporte, Hedley încheie abrupt fantezia şi căzu pe trotuar, îngenuncheat şi de o altă mâhnire la fel de mare, pentru că ştia atunci, în sufletul lui, că nu va mai vrea să pună piciorul în teatru vreodată.

De unde se ghemuia, abia observând cât de reci şi ude erau gratiile de fier din spatele lui, o văzu pe Lydia mergând repede pe lângă pasaj spre intrarea actorilor, la braţ cu cealaltă doamnă şi râzând în timp ce se luptau cu o umbrelă care refuza cu încăpăţânare să se închidă. Dacă ar fi fost singură, poate ar abordat-o şi i-ar fi cerut ajutorul – fusese bună cu el din momentul în care aflase că îi împărtăşea bucuria pentru muzică si melodiile vechi –, dar era timid în faţa prietenei ei. În orice caz, un domn îşi sacrifică locul la coadă pentru a forţa umbrela să se supună şi ocazia fu pierdută odată ce ele dispărură în teatru. Nu era deloc un refugiu sigur pentru el acolo: Aubrey era furios pe el, iar el în schimb îl blestema pe cel mai în vârstă pentru amestecul fără de care Elspeth poate ar fi fost încă în viaţă şi el nu ar fi stat aici fără nici o idee despre ce să facă mai departe. După tot ce insinuaseră ziarele, ştia că poliţia îl va căuta pe iubitul fetei moarte şi că probabil nu le va lua mult să afle unde este. Acum probabil că îl cercetau, aşteptând să se întoarcă acasă, dar el nu ar risca asta, oricât l-ar tenta gândul să ia un schimb de haine şi mica sumă de bani pe care reuşise să o strângă în fiecare săptămână din salariile sale, depozitată cu grijă într-o cutie de conserve sub pat.

O monedă căzu în faţa lui. O luă instinctiv şi se ridică, gata să o înapoieze proprietarului, să explice că nu era unul dintre cerşetorii care se găseau pe străzile din West End sâmbăta seara şi că

şilingul ar trebui să meargă la cineva care avea cu adevărat nevoie de el. În schimb, doar se uită cum omul dispărea în mulţime, dându-şi dintr-odată seama că trebuia să facă o alegere tranşantă: putea să se ducă la faţa locului şi să primească ce îl aştepta sau putea fugi – şi pentru asta avea nevoie de bani, nu de o conştiinţă. Semnul temut cu „Nu mai sunt bilete" fu pus pe trotuar afară şi coada începu să se disperseze. Înainte să se poată răzgândi, Hedley îşi ridică gulerul şi traversă strada cu paşi mari după un cuplu care pleca dezamăgit.

– Scuzaţi-mă, spuse el, atingând braţul tânărului. Trebuia să merg la piesă astă-seară cu prietena mea, dar ea... nu poate fi aici. Luă din haină biletele pe care Aubrey i le dă dăduse, două locuri în faţă la balcon, cele mai scumpe. Ar fi păcat să le irosim. Vi le vând dumneavoastră dacă vreţi, doar pentru preţul de casă.

Băiatul se uită la el cu neîncredere.

– Sunteţi sigur? întrebă el.

Hedley dădu din cap aprobator şi luă banii, jenat pentru că fata îl îmbrăţişă pe neaşteptate.

– Tocmai ne-am logodit, zise ea, zâmbind încântată, şi voiam atât de mult să sărbătorim la teatru! Toată lumea vorbeşte despre asta. Nu aveţi idee cât de mult înseamnă asta pentru noi.

Banii cântăreau greu în buzunarul său şi Hedley se îndepărtă ştiind exact cât de mult însemna mai bine decât şi-ar fi putut da seama cei doi.

Pentru o actriţă dintr-o piesă de succes din West End, sâmbăta era cea mai mulţumitoare zi din săptămână, dar, până la ora cinci, Lydia Beaumont avusese de ajuns. Un aer de nelinişte plutea deasupra teatrului în timp ce tensiunea care exista deja între distribuţie şi echipă era intensificată de evenimentele şocante ale zilei din urmă; nimeni nu era în apele sale din această cauză, inclusiv ea şi Marta. Ca o regulă, Lydia se bucura de ocaziile în care Lewis Fleming îi ţinea locul lui Terry pentru că acest lucru aducea o furie încordată rolului lui Richard, o prospeţime ce îi oferea ceva diferit la care să răspundă. În această după-amiază însă, simţea că ambele lor interpretări fuseseră sub medie şi nu ar fi învinovăţit auditoriul dacă ar fi transmis asta la sfârşitul spectacolului. Dar mulţimile de oameni de la matineu erau cel mai

uşor de mulţumit, iar aplauzele au fost frenetice ca întotdeauna. Într-o zi vor fi descoperiţi, dar nu azi.

– Haide, să mergem la o plimbare, spuse Marta, uitându-se cum Lydia îşi ştergea de la ochi ce mai rămăsese din machiaj. Avem amândouă nevoie de aer şi îţi va face bine să te îndepărtezi de toate astea, chiar şi pentru o oră. Dacă ai noroc, îţi cumpăr chiar şi o franzeluţă cu crenvurşti de la standul cu cafea de pe Embankement. Trebuie să îţi aduni puterile – necazul poate doborî o fată.

Lydia zâmbi şi îşi luă haina din spatele uşii, neavând nevoie de mai multe îndemnuri pentru a se complace puţin într-un mod normal de a trăi înainte să trebuiască să se întoarcă pe scenă pentru a muri încă o dată.

– Ştii, totuşi voi fi destul de bucuroasă să las asta în urmă după săptămâna viitoare şi să ies puţin prin ţară, spuse ea, în timp ce coborau scările înguste până la parter şi ieşeau în spaţiul pentru recuzită.

– Înţeleg, abia aştept să scap şi eu de mine, spuse Marta într-o falsă ofensă, dar tonul ei jucăuş nu primi un răspuns la fel, Lydia oprindu-se şi uitându-se la ea.

– Nu fi caraghioasă, spuse ea, mângâindu-i cu blândeţe părul. Ştii cât de tare îmi ca fi dor de tine, dar încă nu am renunţat la speranţa că te voi convinge să vii cu mine, măcar pentru un timp. Ce spui? Am putea găsi o căsuţa cu gazdă la mare...

– În Manchester?

– În regulă, poate mai bine ai sări peste săptămâna aia, dar ce spui de Brighton? Poţi merge pe dig toată ziua dacă e vreme bună sau să stai în pat dacă nu e, apoi să zâmbeşti la cină atunci când proprietăreasa se încruntă dezaprobator la noi în ciuda faptului că are un singur set de cearşafuri ca să îl spele la sfârşitul săptămânii. Marta râse în timp ce Lydia se apropia de stilul ei şi alunecă spre melodramă. Apoi, când ziua scade, îţi voi arăta cât de încântătoare sunt turneele. Pături aspre gri şi băi la comun fără apă caldă, garderobe mirositoare, teatre pe jumătate goale şi restaurante care se închid la cinci minute după spectacol, nelăsându-ţi altă posibilitate decât să te duci acasă la o ciocolată caldă dintr-o cană veche şi ciobită. Chiar mă vei lăsa să trec prin toate astea singură? Este un adevărat abuz, mai ales pentru o regină cu constituţie delicată.

Marta îi luă braţul şi se alăturară îmbulzelii spectatorilor obişnuiţi din St. Martin's Lane şi se îndreptară spre sud către râu, urmând traseul turistic de care se bucurau de fiecare dată când o lua pe Lydia de la teatru între spectacole.

– Nu mă face să mă îndoiesc de vreo decizie cu privire la asta, spuse ea, mai serios de această dată. Aş putea fi uşor convinsă să vin cu tine, dar aş sta doar în drum.

Îşi puse degetele pe buzele Lydiei în timp ce începeau să protesteze.

– Ştii că am dreptate. Este lumea ta, iar eu pot să dau târcoale şi să te scot cu forţa la aer câteodată, dar este mai bine pentru amândouă să ne ţinem relaţia separată de toate astea. Cel puţin aşa vei avea o normalitate la care să te întorci acasă, şi mulţumesc lui Dumnezeu că nimeni nu s-a gândit încă să deschidă teatrele duminica: vom avea destul timp să recuperăm în zilele tale libere.

Lydia îi zâmbi înapoi răutăcios şi, intuind că trecuse criza, cel puţin pentru acum, Marta schimbă subiectul:

– Vorbind de regine graţioase, ţi-a găsit deja stăpânul regizor un Bothwell la care să te întorci?

– Nu ştiu sigur, dar vom afla de la Josephine mai târziu – s-a dus la şedinţa cu ei. Totuşi, după dispoziţia în care era el când a ieşit, nu cred că i-a reuşit cum a vrut, aşa că suntem probabil îndreptăţite să presupunem că va fi Lewis mai degrabă decât Swinburne.

– Ce rău pentru tine! După cum l-am văzut la prânz, nu va fi deloc o plăcere în timpul repetiţiilor şi am văzut un cârd de adolescente agitându-se în jurul fotografiei celuilalt când am trecut pe lângă Wyndham. Nu ar fi fost o atracţie mai mare?

– Posibil, dar cu greu sunt în poziţia să îmi dau cu părerea acum. Bernie a spus destul de clar deunăzi că sunt norocoasă să am până şi o slujbă la vârsta mea înaintată, nemaivorbind de un rol principal.

– Nu fi absurdă! Uită-te la succesul pe care l-ai avut anul ăsta – ar fi nebun să renunţe la tine. Mereu spuneai înainte că pune preţ pe opinia ta. Trebuie să aibă o zi proastă.

– Da, ştiu. S-a purtat ciudat în ultimul timp şi sunt sigură că în mod normal nu ar fi fost atât de direct în exprimare, dar până şi eu trebuie să recunosc faptul că are absolută dreptate. Aş putea să o conving pe Josephine să îmi scrie încă un rol sau două, dar bucură-te la maximum

de săptămânile astea de pace fără mine – o să mă tot vezi până ajung la o vârstă la care să pot juca alte roluri.

– Ei bine, nu prea am şanse să mă plâng de asta, replică Marta cu afecţiune, deschizând o umbrelă să le apere de ploaia înteţită. Nu ştii niciodată – aş putea mâzgăli ceva pe hârtie pentru tine zilele astea şi sunt un pic mai bătrână decât tine.

– E în ordine pentru voi, scriitorii, totuşi: puteţi începe cât de târziu vreţi şi continua până nu mai puteţi, şi nimeni nu zice nimic. În realitate, nici nu vă mustrăm când sunteţi leneşi şi nu terminaţi la timp. Nu ştiu cum scăpaţi. Eu fac asta de când aveam cincisprezece ani – nu-i de mirare că sunt epuizată!

– O, eu cu mult timp în urmă când scriam, când mă lăsam, dar, dacă aş citi acum ce am scris atunci, probabil aş fi îngrozită. Când eşti tânăr, mereu scrii numai prostii romantice.

– Şi acum eşti foarte cinică şi înţeleaptă cu cuvintele, presupun? Cum merge asta cu o idee de primă întâlnire cu sania pe Hampstead Heath să mă seduci în zăpadă sau ideea să îmi laşi o singură floare la intrarea actorilor înainte de fiecare reprezentaţie, chiar dacă ţi-am spus că este ghinion sau...

– Bine, bine – ai câştigat. Sunt o altă femeie de când te-am cunoscut şi probabil nu voi mai scrie vreodată un cuvânt din cauza asta. Cărţile nu se construiesc din fericire, dar ştiu ce prefer să am.

– Atunci vom fi bătrâne şi sărace, şi ignorante împreună, spuse Lydia, întorcându-se să îi dea un sărut. Deci, cum era cu chifla aia cu crenvurşti?

Pubul Salisbury era cunoscut de amatori pentru animaţie şi companie şi de calomniatori pentru zgomot şi deranj. Rafe Swinburne nu se ferea să facă parte din nici una din aceste categorii, dar Terry sugerase pubul ca un loc de întâlnire pentru amândoi înainte de spectacolele lor de seară, iar el acceptase binevoitor, dornic să descopere ce îi pregătea viitorul. Regreta cu amărăciune că venise pe scenă prea târziu pentru a-şi lăsa amprenta asupra celui mai mare succes al anului, dar debutul său în *Sheppey* – pe care Terry îl regiza în acelaşi timp în care avea rolul principal în *Richard* – avusese o apreciere moderată din partea criticilor şi fusese întâmpinată cu nerăbdare de public, iar speranţele sale pentru *Regina scoţienilor*, dacă ar obţine rolul, erau mari.

De când îl întâlnise pe Terry ştiuse că el reprezenta viitorul teatrului, în timp ce Aubrey era trecutul. Mereu înzestrat cu un simţ pentru propriul avantaj, Swinburne urmărise cu interes răcirea parteneriatului lor, care – spuneau zvonurile – fusese în mod deosebit tensionat în ultima vreme. Dacă o despărţire de drumuri era la orizont, luase foarte devreme hotărârea alături de cine să rămână, iar ceea ce prezenţa sa scenică nu îi putea oferi cu Terry, bănuia că îi putea oferi chipul său.

Întârziase zece minute la rendez-vous, dar nu era nici urmă de Terry printre oaspeţii aşezaţi de-a lungul barului lung, curbat. Clientela de la Salisbury era formată aproape exclusiv din actori, scenarişti şi un agent ciudat sau doi, iscodind după talente, iar acest lucru putea fi fără îndoială observat printre diverşii proprietari ai halbelor cositorite cu capac ce atârnau din tavan. Începutul serii era întotdeauna unul dintre cele mai aglomerate momente: pe măsură ce jumătatea serii se apropia, paharele erau golite în cerc extins, iar trei sferturi dintre consumatori se împrăştiau către o scenă sau alta, treptat lăsându-se purtaţi înapoi în grupuri de doi sau trei pentru a continua de unde au rămas. Până la ultimele comenzi, barul se umplea din nou, victoriile amestecându-se tacticos cu dezastrele în mijlocul negurii calde de fum şi bere, dar, la această oră timpurie, cu cea mai importantă reprezentaţie a săptămânii neavând încă loc, atmosfera era de o aşteptare surescitată. Swinburne cumpără un pahar de bere şi îşi găsi loc la capătul uneia din canapelele dure din păr de cal dispuse în jurul camerei, lăsându-se dus de conversaţiile care veneau şi treceau pe lângă el. Număra zece exemplare ale ziarului de seară de pe mesele cu suprafaţă de alamă şi, de data aceasta, nici unul nu era deschis la paginile pentru locurile muncă vacante, ci mai degrabă la ultima relatare despre crima din King's Cross. Întotdeauna îl uimise că uciderea unui necunoscut putea fi atât de fascinantă pentru aşa de mulţi. Ce diferenţă ar putea face pierderea unei fete oarecare pe care nu au cunoscut-o niciodată pentru un bătrân mătăhălos de la colţ sau pentru o roşcată cu faţa prăfuită din spatele barului? Emoţia ar putea fi faţa umană a necazului, dar londonezii erau o categorie capricioasă: mâine va fi un nou titlu şi lumea va merge mai departe, la urma urmei.

În timp ce îşi termina berea, încă de unul singur, Swinburne începu să îşi facă griji dacă Terry venise şi plecase fără să îl aştepte. Poate ar

trebui să se ducă şi să îl caute? Dacă ar merge direct la New Theatre, nu era nici o şansă să se rateze, aşadar, cedă locul unei fete drăguţe, dar excesiv de recunoscătoare, care ochise un agent pe care trebuia să îl farmece la masa lui, şi se îndreptă spre ieşire. Ajunse la intrarea actorilor fără să dea de nimeni pe drum, îl salută vesel pe flăcăul la datorie şi urcă scările. Chiar înainte să ajungă la garderoba lui Terry, putea auzi voci ridicate din spatele uşii închise. Cu grijă, se apropie puţin până fu îndeajuns de aproape să priceapă cuvintele rostite la mânie. Vorbea Lewis Fleming – nu puteai confunda accentul nordic sfidător, neînduplecat – şi ascultă cu atenţie, încrezător că ambii bărbaţi erau prea absorbiţi în încăierare să se gândească să plece din cameră. Nimeni din domeniu nu ar fi fost surprins să găsească actorii unul la gâtul altuia – ura lor reciprocă era cunoscută în West End –, dar acest schimb de replici particular mergea mai departe de diferenţele lor profesionale. Swinburne nu era înclinat să ia distanţă, dar, când Fleming începu să ţipe din nou, auzise destul. Plecă la fel de tăcut cum venise, cu un zâmbet slab jucându-i-se pe buze.

Fleming aşteptă până când Terry ieşi din teatru înainte de a acţiona. Era extrem de obosit, dar ploaia şi aerul rece al serii din St. Martin's Court l-au înviorat puţin şi l-au ajutat să îşi adune gândurile. Totul era pentru ea, îşi aminti sieşi, fixându-i imaginea cu fermitate în ochiul minţii – sănătoasă şi fericită, aşa cum fusese şi cum va fi din nou –, astfel încât până în momentul în care figura familiară ieşi pe la intrarea actorilor îndreptându-se vioi, cu capul în jos, spre St. Martin's Lane, era pregătit. Când păşi sfidător în calea lui Terry, acel chip vestit de sensibil ridică privirea neliniştit, apoi dându-şi seama că nu era un trecător stângaci, iritarea se transformă în furie. Observând, în ciuda sfidării lui Terry, că furia era nuanţată de frică, Fleming simţi un val de putere care îi făcea silă, dar cu toate acestea continuă.

– Nu cumva e ceva ce aveai de gând să-mi dai? întrebă el, refuzând să îl lase pe celalălt bărbat să treacă. E cu vreo două zile întârziere, dar toată lumea merită o a doua şansă.

Terry se uită la el şi apoi dincolo de el spre pasaj, ca şi cum şi-ar cântări opţiunile.

– Ţi-am spus la telefon: ai luat tot ce era de luat la momentul respectiv. Poţi să mă ameninţi cât vrei, dar nu vei ajunge niciunde.

– Crezi?

Fleming făcu un gest către coada care se forma constant în spatele lui. Era doar o mişcare subtilă a mâinii, dar se dovedi îndeajuns pentru a-l face pe Terry să cedeze.

– Bine, dar vino înăuntru. Nu vreau să discut asta aici.

Fleming simţi încă un nod în gât în timp ce îşi urma victima în zona de culise, unde McCracken verifica dacă zarurile sunt în cutia lor gata pentru scena de deschidere, şi apoi jos pe scări la garderobe. Se gândi la soţia sa din nou, de data aceasta în patul îngust, luptându-se în tăcere, şi se hrăni din forţa ei ca şi antidot pentru conştiinţa care îl făcea atât de slab. Totul va fi bine, îşi spuse în sinea lui, ea va înţelege de ce făcea asta şi îl va ierta. Apoi, când va fi bine, se vor gândi la o modalitate să remedieze situaţia, cel puţin faţă de Terry; Doamne, pe de altă parte, era o chestiune total diferită.

Odată ajunşi la uşa garderobei, Terry încercă să câştige timp, prefăcându-se că zăvorul e greu de deschis. De fapt, nu îi venea nici o idee cu privire la ce să facă, iar întrunirea din acea după-amiază îl lăsase fără nici o speranţă de soluţie imediată la problemele sale, fără nici o modalitate uşoară să obţină suma de bani de care avea nevoie să scape de Fleming. Îl blestema pe Aubrey pentru intransigenţa sa, dar numai pentru că era mai uşor decât să dea vina pe el însuşi. Viaţa sa privată fusese mereu o problemă discretă – ar fi fost periculos să îngăduie să fie altcumva şi, oricum, era de o importanţă secundară –, dar se crezuse în siguranţă în cercurile din teatru, printre oameni dacă nu cu mentalitate asemănătoare, atunci cel puţin toleranţi. Ce prostesc părea asta acum! Dacă Fleming îşi ducea la capăt ameninţarea, toate lucrurile pentru care muncise ar fi pierdute. Va fi dezamăgit pe toată lumea – familie, prieteni, chiar scena. Bârfa şi vorbăria l-au urmări peste tot până va fi bănuit ce este mai rău din prieteniile sale cele mai nevinovate, chiar şi până când el ar începe să creadă că purtarea sa este greşită. Nu îl preţuia prea mult pe Fleming, dar s-ar minţi pe sine dacă ar spune că nu era afectat de dispreţul evident al acestuia faţă de tot ceea ce el era, prin urmare, cum s-ar simţi atunci când toţi cei dragi i-ar întoarce spatele dezgustaţi? Când ar fi adusă poliţia, şi el s-ar confrunta cu o expunere atât de publică, atât de umilitoare? De când

Fleming făcuse prima ameninţare crudă şi neprevăzută, viaţa sa fusese un şir de nopţi nedormite şi zile pline de teamă. Acum, i se pretindea să continue să zâmbească şi să zburde pe lângă scenă ca şi cum totul era în regulă când în realitate se simţea nenorocit şi îngrozit de anii ce urmau? Trebuia să pună capăt situaţiei într-un fel sau în altul: putea să facă faţă violenţei, dar o pată de ruşine era mai mult decât putea să suporte.

Odată intraţi în cameră, Terry îşi luă coroana de pe scaun şi o aruncă pe podea, gata să îl înfrunte pe Fleming cu mai multă nonşalanţă decât simţea.

– Nu ai nici o dovadă!

Celălalt bărbat râse.

– Am tot ce îmi trebuie. Şi ai fi surprins cine s-ar târî de sub o piatră odată ce asta iese la iveală. Să fim cinstiţi – nu e lipsă de candidaţi.

Avea dreptate, bineînţeles. Terry ştia că, oricât de atent fusese, nu putea să se bazeze pe nimeni că l-ar proteja pentru totdeauna şi nu ar lua decât o gură slobodă să îl distrugă complet.

– Cât vrei de data asta? întrebă el învins.

– O, nu ştiu. Încă cinci sute ar trebui să fie suficient pentru acum. Când ai noile tale proiecte în mers, putem renegocia. Dar grăbeşte-te: nu am tot timpul din lume.

– Atunci mai bine te-ai învăţa cu niţică răbdare, pentru că nu va fi vreun proiect nou. Cel puţin nu imediat.

– Ce? A început Aubrey să se plictisească în sfârşit de omul său de bază? Fleming rânji, invidia sa profesională depăşind pentru un moment celelalte sale griji. Vai, vai! Ei bine, va trebui doar să găseşti o altă modalitate deoarece, crede-mă, acea cădere mică din graţie nu va fi nimic prin comparaţie cu cea spre care te îndrepţi dacă nu îmi dai ce am nevoie.

– Nevoie? ripostă Terry, ridicând vocea dintr-odată. Doar nu încerci să înfrumuseţezi obiceiul ăsta jalnic al tău într-un fel de necesitate? Uită-te la tine! Îţi petreci timpul bând şi apari aici pe scena asta – scena mea – să mergi somnambul prin încă o reprezentaţie şi apoi să aştepţi să îţi finanţez următoarea...

– Ce? Fleming ţipă din nou, iar furia sa înăbuşi orice nivel pe care Terry să-l poată acoperi. Crezi că mi-aş murdări sufletul pentru banii

tăi doar pentru o băutură? Isuse, habar n-ai despre lucrurile cu care trebuie să trăiască oamenii normali, nu? Încuiat aici în lumea ta meschină, numai cu orgoliul tău de care să îţi pese, nimic de pierdut decât un alt rol, un alt mic simulacru al realităţii. Luă coroana lepădată şi o aruncă prin cameră, unde se izbi de o oglindă de garderobă care zdrobi reflecţia speriată a lui Terry. Nu există numai regi, să ştii. Şi oamenii adevăraţi suferă, şi ţi-ar face bine să afli cum e asta măcar o dată. Vocea îi coborî din nou, dar schimbarea volumului nu aduse vreo păsuire pentru Terry. Deci da, continuă el, am *nevoie* de bani, şi am *nevoie* de ei rapid. Şi pentru ceva mult mai important decât o sticlă, ceea ce face situaţia cam periculoasă pentru tine.

– Nu pot să îţi dau cinci sute. Cincizeci e tot ce am – îi iei sau nu. Ţinu banii sus. Oricum, cu Aubrey ar trebui să îţi joci micile tale jocuri murdare. Vei avea nevoie de mai mult decât de banii mei când nu vei avea ce să lucrezi.

– Cum?

– Nu ţi-a spus încă? Te va da afară la sfârşitul acestui program. Spune că nu se mai poate baza pe tine, că ţi-ai pierdut orice se presupune că ai fi avut. Eu nu am putut vedea niciodată ce, dar cel puţin i-a venit mintea la cap cu privire la ceva. Deci uite aşa nu vei juca în următorul spectacol. Va trebui să te gândeşti încă o dată.

Era un truc ieftin prin care să câştige nişte spaţiu şi ştia că este doar o chestiune de timp înainte ca minciuna să fie descoperită. Fleming îşi reveni rapid, dar nu îndeajuns de repede ca Terry să nu-şi dea seama că obţinuse o mică victorie.

– Atunci mai bine ne-am gândi la o modalitate să îl facem pe Aubrey să îşi schimbe părerea despre mine, nu crezi? îşi arătă el colţii, înhăţând banii şi aplecându-se îndeajuns de mult pentru ca Terry să simtă salivă pe obrazul său. La urma urmei, două crime săptămâna asta ar părea o imprudenţă, zise. Se ridică şi se duse la uşă. Şi între timp, spuse el batjocoritor, trebuie să încetăm să ne mai vedem aşa. Ştii cum vorbeşte lumea.

Întotdeauna la această oră din seară, Esme McCracken se simţea ca acasă mai mult decât oricând în viaţa ei. Mai degrabă decât să ia o pauză după matineu ca majoritatea colegilor ei, prefera să rămână în urmă şi să scape imediat de pregătirile pentru reprezentaţia de seară.

Fără răbdare, trecea prin costume şi obiecte de decor, un automatism pentru ea după mai mult de un an şi se asigură că totul era la locul lui până la cel mult şapte seara. Atunci avea cel mai mult nevoie de timp pentru ea.

Singura ei haină bună – de lână, în albastru îndrăzneţ, aruncată de o femeie pentru care lucra sora ei şi aproape niciodată purtată – atârna de un cârlig, unde era mereu păstrată pentru aceste ocazii. O dădu jos, şi-o puse cât mai repede posibil, închizând bine nasturii pentru a acoperi un pulover negru şters şi o fustă ce i se părea la fel de uzată şi banală ca şi ea, apoi se strecură din intrarea actorilor şi până la intrarea New Theatre, abia aşteptând să fie unde îi era locul. De unde stătea la capătul scărilor, exact în afara acelor uşi şlefuite din lemn, putea urmări publicul sosind fără să fie văzută dinăuntru, spunându-le câteva cuvinte de bun venit amatorilor de teatru care atrăgeau privirea şi exersând pentru viitor o graţioasă atitudine umilă. În timp ce foaierul începea să se încarce de speranţă, se întrebă cum ar fi publicul său când Aubrey va ceda într-un final şi îi va trimite piesa către producţie; mai pătrunzător decât acesta, cu siguranţă, se gândi ea – uitându-se dispreţuitor la un bărbat într-un impermeabil îmbibat de apă şi o pălărie de fetru –, deşi presupunea că ar trebui să se mulţumească cu un număr mai mic, cel puţin în primele zile. Nu contează: important era ca toţi cei care chiar veneau să-i preţuiască ideile, şi de asta nu avea nici o îndoială.

La 7.30 fix, Bernard Aubrey coborî de la biroul său în foaier aşa cum făcea în fiecare seară, înveşmântat în haine de seară pe care le purta cu o eleganţă naturală. Îşi ocupă poziţia ca de obicei lângă consola de cămin din marmură albă, o particularitate care, alături de pereţii de un albastru-deschis şi caisă, sublinia caracterul domestic, aproape delicat al foaierului şi contrasta puternic cu faţada clasică a clădirii. Mereu gazdă jovială, Aubrey îi saluta din cap pe spectatorii obişnuiţi de sâmbătă, pe majoritatea ştiindu-i foarte bine după mai mulţi ani de prezenţă loială. Încă era un bărbat chipeş, se gândi McCracken cu ciudă, şi alăturarea atractivă de înţelegere şi hotărâre din ochii săi nu fusese ştearsă de vârstă.

Sub ochii ei, zâmbetul obişnuit de întâmpinare al lui Aubrey căpătă o căldură mai personală, iar ea simţi o săgetare ascuţită de gelozie când recunoscu destinatarul; în îmbulzeală, nu observase sosirea lui

Josephine Tey, dar asta nu era deloc surprinzător – înfăţişarea ei avea la fel de puţin haz ca opera sa. Îi reîntoarse sărutul pe obraz, iar el îşi lăsă capul în jos pentru a-i şopti ceva în secret în ureche, apoi cei doi se deplasară puţin într-o parte, departe de mulţimea de nou-sosiţi. McCracken bombăni neliniştită când vederea ei spre cei doi fu blocată şi riscă mişcându-se puţin mai în faţă; până în clipa în care îi putu zări din nou, expresia lui Aubrey se schimbase total, iar Tey îi pusese o mână consolator pe braţ. Ce voia să însemne asta? Poate îi spusese că renunţă la scenă? Dacă aşa era, acesta putea fi momentul pe care îl aşteptase. Inima îi bătu mai repede pentru un scurt timp, până o văzu pe una din femeile Motley – cea supraponderală – târând după ea un tânăr cuplu prin mulţimea unde Tey şi Aubrey aveau încă o discuţie sobră. Costumiera, îmbrăcată exagerat ca de obicei şi aparent ignorantă la tonalitatea lor, arătă către inelul de logodnă al fetei, iar Tey zâmbi şi îi felicită, vreme în care Aubrey se întoarse şi plecă înapoi sus. McCracken privi cum autoarea semnă programul care îi era întins timid. Toată modestia aceea umilă îi făcea silă – era atât de artificială –, iar ea îşi dădu seama că orice îi umbrise dispoziţia lui Aubrey, nu era posibilitatea de a trebui să înlocuiască o autoare de succes: aceasta îşi adora faima mult prea mult să o abandoneze. Era clar că acea căţea îngâmfată o să-i strice până şi acest ritual. Întârziase deja pentru a doua parte a spectacolului, aşa că McCracken se întoarse şi o luă cu amărăciune spre anonimatul întunecat din spatele scenei, împingând la o parte ultimii câţiva rătăciţi.

Josephine era pe punctul de a-şi ocupa locul în cercul regal când simţi o bătaie pe umăr. Se întoarse, zâmbetul exersat era deja la locul lui, dar făcu un pas involuntar înapoi când se trezi cu Frank Simmons uitându-se fix la ea. Era ud până la piele şi, cum îşi luă pălăria, apa căzu de pe bor într-un şiroi neîntrerupt, creând un petic de stacojiu-închis pe covorul din foaier.

– Domnule Simmons – Frank – ce faci aici? întrebă ea, cu compasiune pentru durerea lui, dar tulburată să îl vadă atât de brusc. Eşti bine?

– Da, domnişoară, sunt bine, dar a trebuit să ies puţin. Apartamentul părea atât de gol, Betty fiind plecată în nord, şi nu m-am putut gândi

decât la Elspeth a mea stând singură pe undeva, aşa că am venit aici. Ştiu că sună ciudat, dar aici mă simt cel mai aproape de ea.

Se uită în jos, lacrimile ameninţând să li se alăture picăturilor de ploaie. Josephine încercă din răsputeri să găsească ceva de spus pentru a aduce această scenă chinuitoare la un bun sfârşit fără să sune prea dur sau prea încurajator, dar nu îi veni nimic în minte, aşa că rămase alături de el într-o tăcere incomodă, conştientă că spectatorii aflaţi încă în foaier începeau să se holbeze la ei. Când Archie apăru lângă ea, parcă de nicăieri, nu fusese niciodată mai bucuroasă să îl vadă.

– Este o noapte teribilă, domnule, putem să vă ducem undeva cu maşina? întrebă el, politeţea lui firească având o tentă de hotărâre ce nu îi scăpă lui Simmons, care îi dădu drumul mâinii lui Josephine şi păru să îşi vină în fire.

– Sunteţi foarte amabil, domnule, dar o plimbare îmi face bine şi nu pot să mă ud mai mult decât sunt deja. Voiam doar să o văd pe domnişoara Tey încă o dată şi să îi mulţumesc pentru după-amiaza asta, spuse el, întorcându-se spre ea, deşi vocea sa era atât de joasă şi ezitantă încât ea abia îi putu pricepe cuvintele. Vă voi lăsă acum – nu vreţi să rataţi începutul.

– O, cred că deja ştiu cum merge până acum, spuse Josephine cu un râs nervos şi îi ură noapte bună.

Recunoscătoare, îi îngădui lui Archie să o conducă, iar Simmons îi privi plecând şi continuă să privească în gol mult timp după ce ei dispăruseră în sală.

Capitolul 9

Penrose nu avusese intenţia să îşi folosească biletul pentru spectacol, dar, cu verişoarele sale aşezate în altă parte a teatrului şi cu Josephine vizibil zdruncinată după întâlnirea din foaier, ezita să o lase singură imediat. Locurile lor în cercul regal permiteau o perspectivă minunată asupra scenei, dar nici unul dintre ei nu părea să tindă în mod deosebit să se uite în acea direcţie. Adeseori, privirea lungă a lui Josephine era fixată pe siluetele în relief ale Muzicii şi ale Păcii, ce pluteau optimist deasupra boltei avanscenei, iar el se îndoia că lumea de care era ea absorbită aparţinea secolului al XIV-lea. Atenţia sa, între timp, era centrată pe sală. Ochii săi urmăreau linia celor trei baloane, curbate şerpuit şi decorate cu lambriuri, lămpi şi candelabre, dar nu putea vedea niciunde cele două locuri goale care se aşteptase să iasă în evidenţă ca o amintire amară a evenimentelor de ieri. Ar trebui să verifice stalurile şi balcoanele din spate, care nu erau la vedere în momentul de faţă, dar fiecare rând părea plin; cu siguranţă că invidiatele locuri de prim rang – din care Hedley White se presupune că avusese două – erau toate ocupate. Aşadar, ce se întâmplase cu acele bilete? Se descotorosise de ele sau rugase pe altcineva să facă asta? Acesta să fie motivul pentru care Frank Simmons apăruse atât de neaşteptat la parter? Sau White nu cumpărase de fapt niciodată biletele, ştiind că Elspeth va fi moartă până la începerea reprezentaţiei?

Nerăbdător, Penrose aruncă o privire la ceas şi îl nemulţumi să vadă că încă mai rămăsese o oră şi jumătate până la pauză. Aproape la fel de neliniştită ca şi el, Josephine îi atinse braţul şi arătă către ieşire, impulsionându-l să plece şi să meargă la ce avea nevoie să facă, dar el

clătină din cap dezprobator – liniştitor speră el – şi încercă să se facă comod în scaun. Era ceva iraţional, această senzaţie pe care o avea că ea era în pericol, dar avea putere de convingere şi el nu era pregătit să rişte de dragul a treizeci de minute, nu când cineva fusese deja omorât numai la câţiva metri de o mulţime. Încercând să nu se vânzolească, fu uşurat să observe că nimeni altcineva nu părea să fie deranjat de indiferenţa sa lipsită de respect pentru piesă. Toate celelalte capete erau îndreptate către scenă şi ţintuite acolo ca de o forţă, iar liniştea din auditoriu era de o calitate rar întâlnită în Londra în afara locurilor sacre. În ultimul an, John Terry dobândise autoritatea şi prezenţa unui actor cu adevărat mare, dar în această seară reprezentaţia sa avea o strălucire expresivă, ce depăşea orice realizare de până acum. Publicul, majoritatea spectatori frecvenţi şi cunoscând deja multe reprezentaţii pentru a face comparaţie, îşi dădu seama că priveau ceva deosebit.

Terry era zvelt în constituţie, dar domina scena hotărât parcă să arate că era a sa. Scenă după scenă, trăgea fiecare fărâmă de oportunitate din portretul vag schiţat de Josephine, părând să savureze în egală măsură şi punctele forte, şi slăbiciunile şi trecând fără efort de la lipsa de griji aeriană a lui Richard din primele scene la decepţionarea unui om pe care otrava suspiciunii începuse să îl roadă. În cele din urmă, până şi Penrose fu atras şi se minună de felul în care mişcările actorului dobândiră o eleganţă morbidă, felină, pe măsură ce răspundea trădării urzite împotriva sa.

– A deveni un expert în crimă, şopti el cu amărăciune reginei sale când actul întâi se apropia de final, nu poate fi atât de dificil, iar intensitatea din glasul său ţinu audienţa – inclusiv pe Penrose – sub vrajă.

Se gândi înapoi la prima oară când îl văzuse pe Terry, jucând acelaşi rol, dar în versiunea lui Shakespeare la Old Vic. Trecuseră deja cinci ani, dar îşi amintea ca şi cum ar fi fost ieri pentru că programul scurt al producţiei se derulase în acelaşi timp cu una dintre vizitele pe atunci rare ale lui Josephine în Londra. Merseseră împreună şi, chiar dacă îşi amintea seara mai mult pentru compania plăcută decât pentru forţa reprezentaţiei lui Terry, aceasta îl impresiona la fel şi acum. Fusese una dintre acele seri fierbinţi de vară care câteodată înfrumuseţau oraşul cu o decadenţă tihnită. În timp ce mergeau înapoi pe

Waterloo Road, încă râzând de unul dintre patronii mai excentrici, a cărui interpretare ţicnită, dar răsunătoare a lui *God save the King*[1] se auzea din faţa galeriei la sfârşitul reprezentaţiei, o văzuse pe Josephine dispusă să privească spre viitor cu angajament, pentru prima dată de la moartea lui Jack. De atunci, vorbise adesea despre acea seară ca inspiraţia pentru *Richard de Bordeaux,* dar mai puţin afectuos în ultima vreme şi, dacă dorea cu adevărat să se chinuiască, putea blestema imboldul care îl făcuse să cumpere acele bilete. Din fericire, înainte să zăbovească prea mult asupra trecutului, cortinele prăfuite de brocart şi catifea roz căzură, aducând un aer contrastant de opulenţă peste liniile simple ale decorului făcut de surorile Motley.

Lăsând-o pe Josephine în siguranţă la bar cu Lettice şi Ronnie, Penrose merse pe lângă intrarea actorilor să îl caute pe Bernard Aubrey. Ploaia ce căzuse cu atâta putere în prima parte a serii se domolise în final, dar bălţile erau imposibil de evitat, iar lumina de la lămpile solidelor diligenţe victoriene de Salisbury se estompa şi se spărgea în timp ce paşii săi îi tulburau reflecţia perfectă. Îl întâlnise pe Aubrey de câteva ori, mai ales la premiere, dar cel mai recent în timpul acelui proces ticălos, în care Elliott Vintner o acuzase pe Josephine de plagiat în scrierea lui *Richard de Bordeaux,* pretinzând că evoca evenimente din propriul roman, *The White Heart*[2], publicat cu doisprezece ani în urmă. Aubrey, ca producător al piesei, depusese mărturie în favoarea lui Josephine, iar Penrose fusese impresionat de inteligenţa sa şi de simţul său al dreptăţii. Părerea despre caracterul lui White cu siguranţă că ar merita să fie ascultată şi poate chiar ar fi capabil să ajute poliţia să îl găsească pe băiat. Poliţiştii erau la faţa locului acolo unde White era probabil să apară şi o descriere ar trebui să fi apărut până acum în ziarul de seară, dar iubitul lui Elspeth se dovedise deocamdată greu de găsit şi oricare alte sugestii ar fi primite cu recunoştinţă.

Anunţă cine este şi portarul de la scenă – un bărbat voinic, cu faţa roşie şi apropiindu-se de vârsta de şaizeci de ani – nu pierdu deloc timpul, sună la biroul lui Bernard Aubrey şi-i înmână receptorul lui Penrose. Acesta redă esenţialul rapid şi discret, conştient că portarul

---

1 *God save the King* – imnul regal (n.tr.)

2 *Inima albă* (n.tr.)

dădea dovadă de o nonşalanţă care nu i-ar putea niciodată oferi o slujbă de cealaltă parte a luminilor rampei.

– Bernard? Sunt Archie Penrose. Îmi pare rău că te întrerup într-o sâmbătă seara, dar trebuie să vorbesc cu tine şi, cu cât mai repede, cu atât mai bine. Acum este bine? Nu ar trebui să dureze mult.

După un moment de pauză în care Aubrey expiră în aer fumul ce îi umplea plămânii, Penrose îi auzi vocea, groasă şi guturală după o viaţă dedicată ţigărilor.

– De fapt, Archie, s-ar putea să dureze mai mult decât crezi. Mă bucur că eşti aici pentru că şi eu vreau să îţi vorbesc de ceva. Voiam să vin să te văd luni, dar după treaba asta teribilă, nu mai poate aştepta până atunci. Aşa cum stau lucrurile, trebuie să trăiesc cu faptul că am amânat atâta timp. Expiră din nou, apoi continuă: Trebuie să fiu pe scenă în a două jumătate şi nu pot scăpa de asta – nu mai este nimeni aici să o facă –, dar ne vedem jos cum terminăm. Se presupune că trebuie să scot pe toată lumea să bem ceva, dar putem vorbi în particular înainte. Ce am de spus e posibil să te ajute. În orice caz, pe mine mă va ajuta.

– Atunci poate măcar am putea începe acum? spuse Penrose, dar linia era moartă chiar înainte să fi terminat propoziţia.

Nemulţumit, dar îndrăznind să spere că ar putea în sfârşit să ajungă undeva, se resemnă în faţa unei alte aşteptări chinuitoare şi merse înapoi spre St. Martin's Court.

Proporţiile generoase pe care reuşise să le păstreze Grand Circle Bar într-un amplasament atât de limitat dezvăluia mult despre arhitectul lui New Theatre, dar priorităţile sale erau foarte apreciate de patroni, mai ales într-o sâmbătă seară în care se vânduseră toate biletele. Ronnie, care nu permitea nici celei mai compacte mulţimi de oameni să stea între ea şi un gin mare, se întoarse învingătoare de la bar şi pasă două pahare înalte către Lettice şi Josephine înainte ca ea însăşi să se refugieze în al treilea.

– La naiba, e Fitch, spuse ea, când se opri să ia aer. Nu vă uitaţi în jur.

Dar era prea târziu.

– O sută de mii de bilete într-un an! strigă criticul de la *Evening Standard,* făcându-şi loc. Aubrey poate să-şi permită să se facă

dispărut şi îndrăznesc să spun că Inverness a văzut de curând câteva dopuri de şampanie în aer?

– O, din februarie a fost numai ginfizz[1] şi distracţie, spuse Josephine, alungând comentariul cu abilitate şi încercând să îşi alunge iritarea. Nu vă pot mulţumi îndeajuns pentru toate recenziile şi chiar apreciez mult când includeţi o listă de critici.

Recunoştinţa, chiar şi atunci când era exprimată sarcastic, nu era neapărat cel mai bun mod de a-l mulţumi pe Fitch, care avea tendinţa să converseze în recenzii ca şi să le scrie. Mulţumirile lui Josephine dezlănţuiră un torent de rânduri de rubrică verbale de care era imposibil de scăpat şi care îşi atraseră câte o privire cruntă de reproş de la fiecare din surorile Motley.

– „Un tablou viu al trecutului cu toată picanteria prezentului", termină el triumfător, în timp ce Ronnie zâmbi dulce şi îi suflă fum în faţă.

Peste capul lui Lettice, Josephine o văzu pe Marta apărând la uşă şi făcându-şi loc prin mulţime. Priviri apreciative se îndreptară spre ea.

– Am fost trimisă să vă ofer puţină pace şi linişte în culise dacă nu vreţi să vă întoarceţi după pauză, spuse ea. Veniţi la garderobă. După ce Lydia va muri, putem cu toţii să bem ceva.

Recunoscătoare, Josephine primi ancora de salvare ce îi fusese oferită.

– Ne vedem la intrarea actorilor după spectacol, strigă ea peste umăr înapoi şi simţi o scurtă înţepătură de vină, văzându-l pe Fitch trăgând adânc aer în piept gata să continue. Ai venit exact la momentul potrivit, spuse ea în timp ce urcau scările. Linguşeala chiar nu mi se potriveşte, şi este aşa de greu să te prefaci bine.

– Mie îmi spui?! Singura ceartă pe care am avut-o cu Lydia a fost atunci când i-am spus să nu se mai gudure pe lângă producători şi să aibă încredere în propriul talent. S-a uitat la mine de parcă eram scăpată de două zile de la spitalul de nebuni şi apoi m-a întrebat cât de departe m-a adus acea abordare în editare. Zâmbi, iar ochii ei erau plini de o căldură ce îi îmblânzi frumuseţea tenului închis al chipului

[1] Ginfizz – cocteil din gin şi lămâie cu sifon (n.tr.)

său. Prietena asta a ta are o limbă ascuţită. Este unul dintre lucrurile ce îmi plac cel mai mult la ea.

Nedumerită, Josephine ridică o sprânceană.

– Sunt sigură că ar spune cam acelaşi lucru despre tine. Are dreptate, desigur, despre gudurare; despre limbă nu pot vorbi. Actriţele trăiesc din bunele intenţii.

Până au ajuns ele la garderobă, Lydia se întorsese în culise pregătită pentru apariţia sa scurtă în cel de-al doilea act, dar Josephine nu simţea deloc stânjeneala care adeseori apare când prieteni comuni sunt puşi laolaltă în absenţa celui ce îi leagă. Spre deosebire de prima lor scurtă întâlnire, Marta făcea conversaţie cu uşurinţă, evitând micul schimb de replici la care străinii se limitau adesea şi vorbind cu animaţie despre ultimele două luni, dar grijile ei despre viitorul Lydiei nu erau niciodată uitate, iar Josephine îşi dădu seama că era într-adevăr mâhnită.

– Este serviciul ei o problemă pentru tine? întrebă aproape brutal, dându-şi seama că Lydia se va întoarce la ele în câteva momente, iar ocazia pentru confidenţe ar fi pierdută.

– Nu, nu este asta. A fost viaţa ei şi nu aş îndrăzni să îi cer să renunţe la asta – de fapt, dimpotrivă. Ce mă îngrijorează este cum va face faţă dacă totul va ajunge la un sfârşit. A primit vreo două lovituri în ultimul timp şi, cu cât pretinde mai mult că o ia uşor, cu atât mai mult ştiu că suferă.

– Este clar că se va simţi întoarsă pe dos când ceva de genul ăsta ajunge la un sfârşit. A ţine mult timp afişul e un lux, dar te amăgeşte într-o senzaţie de siguranţă şi îţi ia obiceiul de a merge mai departe. Va trece în momentul în care intră în turneu şi în repetiţii pentru ceva nou.

– Poate. Marta se uită la ea ca şi cum ar aprecia cât de directă poate să fie. Spune-mi, ai fi scris o piesă despre Maria regina scoţienilor dacă Lydia nu ţi-ar fi cerut-o?

– Nu, nu cred că aş fi făcut-o. Înţeleg de ce ideea de a pune-o în scenă este atractivă, dar nu am avut vreodată o simpatie reală pentru ea.

Marta dădu din cap aprobator.

– Ştii, aproape îmi doresc să nu fi făcut asta. Cu toţii avem nevoie de ceva să lucrăm în viitor, şi ideea că ar putea aduce cineva această

figură la viaţă a fost un vis de-al ei de ani de zile. Acum a devenit realitate şi până la sfârşitul anului o va juca, şi nu sunt sigură că asta va fi un punct de plecare pentru ceva. Şi aşa, o tot surprind uitându-se în urmă, gândindu-se că tot ce a fost mai bun e în trecut.

Josephine nu spuse nimic, întrebându-se dacă să o avertizeze pe Marta că încă o lovitură venea în calea Lydiei dacă filmul lui Aubrey se va urni vreodată din loc. Decise că nu. Era destulă agitaţie pentru toţi în momentul de faţă şi s-ar putea să nu se întâmple niciodată, dar, dacă se întâmpla, ar avea mai mult timp să îşi consolideze prietenia împotriva motivelor de nelinişte din afară, cu atât mai bine.

– Sigur că da, Lydia nu a avut niciodată ceva de însemnătate în afara teatrului până acum, spuse ea în schimb. Dar să aibă o viaţă cu tine trebuie să conteze ca ceva pe care să-l aştepţi cu plăcere, nu?

– O, să fim serioşi, spuse Marta batjocoritor. Femeile au nevoie de ambele – dragoste şi muncă – şi zilele astea le pot avea. Lydia are dreptul să le şi le *dorească* pe ambele. Doar nu ai pune jos stiloul dacă te-ai îndrăgosti?

Josephine tăcu, luată prin surprindere de întrebare.

– Îmi pare rău, nu vreau să fiu nepoliticoasă şi nu ar trebui să vorbesc astfel cu cineva pe care nu îl cunosc, continuă Marta, dar pot vedea atâta amărăciune pentru Lydia în viitor şi nu pot face nimic să opresc acest lucru. Nu îi vei spune că sunt îngrijorată, nu-i aşa? Am petrecut tot timpul ăsta fiind atât de al naibii de optimistă!

– Nu, nu voi spune nimic. Dar ca răspuns la întrebarea ta: Da, cred că sunt momente când aş renunţa la toate astea pentru o viaţă diferită. Sau cel puţin sunt momente în care a avea pe cineva special ar face viaţa asta mai puţin solitară, aşa că nu subestima ce însemni pentru ea.

Marta tăcu, în aparenţă considerând cât de mult din ce spusese Josephine era sincer şi cât de mult menit să o facă să se simtă mai bine.

– Poate ai dreptate, spuse ea într-un sfârşit. Mulţumesc.

– Şi poate *tu* ai dreptate despre *Regina Scoţienilor*. Cred că ai gândit, dar ai fost prea politicoasă să o spui, că indiferenţa mea pentru această personalitate a fost cauza unei piese oarecum mediocre? Marta roşi puţin, dar Josephine continuă: Este în ordine – poţi fi sinceră, şi nu e nimic nou pentru mine. Afecţiunea pentru Lydia m-a făcut să

spun da când trebuia să spun nu. Nu poţi scrie la cerere – cel puţin eu nu pot. Acum ani de zile, înainte de război, îmi petreceam toate verile în Highlands, cutreierând dealurile cu surorile mele sau cu nişte prieteni şi inventând poveşti despre acele personalităţi legendare care fuseseră acolo înaintea noastră. Era în regulă cât timp rămâneam la oameni pe care îi admiram sau dispreţuiam, dar cum îmi cereau o poveste despre cineva pentru care nu simţeam nimic, cuvintele păreau goale. La fel este şi acum: nici nu îmi place, nici nu o detest pe Mary Stuart, deci ea este un personaj, mai degrabă decât o persoană. Putem spera cel mult că va fi populară.

– Mă întreb ce ai crede despre poveştile acelea pe care le spuneai atunci dacă le-ai auzi acum? spuse Marta. Este straniu cum se schimbă părerile noastre despre oameni. Îi spuneam Lydiei azi mai devreme – oamenii pe care îi apreciam când eram mai tânără şi poveştile pe care le scriam nu seamănă deloc cu ce simt acum.

– Ai scris tot timpul, atunci?

– Când da, când nu. De fapt, mai mult nu decât da până acum aproximativ un an. Am început în timpul războiului când soţul meu era departe. Soacra mea era prietenă cu May Gaskell – ai auzit de ea?

– Nu.

– Ei bine, a început o bibliotecă de război pentru soldaţii peste hotare. Ginerele ei era rănit în războiul din Africa de Sud şi ea i-a trimis cărţi şi reviste la spital să îi distragă atenţia de la toată nenorocirea. Se pare că a fost ce l-a făcut să treacă cu bine prin perioadă, aşa că May a decis în prima zi de război că soldaţii britanici din Franţa nu vor mai duce niciodată lipsă de poveşti care să le mai ia gândul de suferinţă. Avea peste şaizeci de ani atunci, dar era o femeie remarcabilă şi avea destule legături să realizeze acest lucru. A convins pe cineva să îi împrumute o casă în Marble Arch şi a transformat-o într-un depozit de cărţi. Oamenii trimiteau lucruri din toată ţara. Într-o zi primeam pachete murdare cu fleacuri din Finchley; în următoarea, apăreau trei mii de volume de la un centru din ţară.

– Extraordinar! Şi ai lucrat acolo?

– Da, vreo doi ani înainte să o preia Crucea Roşie. Reacţia a fost mai bună decât ar fi sperat vreodată May, aşa că avea nevoie de voluntari. Oamenii donau biblioteci întregi. Într-o bună zi, dubele ce

aduceau cărţile blocau traficul peste tot în jurul lui Marble Arch. Le trimitea la spitale din toată lumea, nu numai din Franţa, dar ori de câte ori ştiam că se trimit pachete spre regimentul soţului meu, trimiteam poveşti de-ale mele pentru a face totul mai personal. Nu te puteai baza mereu pe faptul că nimereau persoana potrivită, dar era o modalitate de a păstra un fel de legătură vie.

– Şi soţul tău?

– A murit.

– Îmi pare rău!

– Să nu-ţi pară! Nu era cea mai fericită căsnicie şi pare acum o viaţă. Sunetul aplauzelor răzbătea pe lângă scenă în cabinele actorilor şi Marta se ridică să caute un tirbuşon. Vorbind despre moarte, se pare că Lydia s-a dus încă o dată. Este semn de o băutură pentru noi.

Josephine îşi revizuise până acum părerea de mai devreme despre iubita Lydiei, nerenunţând la „drăguţă", care o dezamăgise pe Ronnie, ci adăugând calităţi mai interesante, pasionată şi agreabilă fiind în fruntea listei. În loc să încerce să evite subiectul despre cartea Martei, se trezi mai degrabă intrigată de posibilitatea de a o citi.

– Lydia spune că ai terminat prima variantă a romanului tău şi m-a rugat să mă uit peste el, spuse ea, acceptând paharul pe care Marta i-l întinse. Nu e nimic mai rău decât să se amestece cineva cu un sfat ajutător de care nu ai nevoie, dar aş fi bucuroasă să îl citesc dacă vrei o opinie din afară.

– Este foarte drăguţ din partea amândurora, dar chiar nu trebuie, să ştii. Pesemne sunt sute de oameni care îţi cer din timpul tău, aşa că ar fi caraghios să trebuiască să fii plină de tact cu cineva pe care îl cunoşti.

– Nu ar fi. Dacă nu mi-ar plăcea, aş spune asta, dar chiar şi aşa ar fi doar comentariile unei prietene. Este romanul tău.

– Da, este. De bine, de rău, cu siguranţă este.

Pe coridor era o foşnitură de satin.

– Ştii, într-o noapte cred că aş putea să-i şochez pe toţi şi să refuz să mor, spuse Lydia şi intră în cameră şi se prăbuşi pe sofa pe o grămadă de roz pal. Puteţi să vă imaginaţi privirea de pe faţa lui Johnny dacă dintr-odată mi-aş bate joc şi i-aş fura cea mai bună scenă? Aproape că merită. Sorbi mulţumită din paharul său cu vin. Cum e toată lumea?

– Bine, spuse Marta, râzând în timp ce îi lua Lydiei peruca înflorată şi îşi plimba cu afecţiune degetele prin părul ei.

– Da, planul tău pentru ca noi să ajungem să ne cunoaştem mai bine a funcţionat de minune, zise Josephine sec. De fapt, tocmai încercam să pun mâna pe manuscrisul despre care am auzit atât de mult şi atât de puţin.

Lydia ridică o sprânceană întrebător spre Marta, care ridică mâinile învinsă.

– Bine, bine, spuse ea. Îl voi da. Dar fii blândă – asta e tot ce cer.

În timp ce scena finală era pe cale să fie jucată, Esme McCracken aşeza patru scaune în jurul unei măsuţe care stătea în culise, exact în dreapta colţului sufleurului. Din apartamente avea o perspectivă parţială a zonei în care se joacă şi a primelor două rânduri, dar nu avea nevoie să vadă publicul pentru a şti că acesta privea pierdut, unanim, spre John Terry care stătea singur în avanscenă, cu o tavă de mâncare neatinsă. Oftă din greu. Dumnezeu ştie de ce, dar această scenă, cu tot sentimentalismul ieftin, îşi atingea scopul de fiecare dată. Într-un minut se va auzi un plânset înnăbuşit cu suspine din auditoriu când soarta lui Richard în Turn devenea prea mult pentru cineva: putea prezice aproape cu exactitate bătaia din spatele decorului ce servea ca semn pentru apariţia lui Aubrey într-un rol simbolic. Când veni, o împinse, îmbrăcat în costum de gardă cu inele de zale, şi ea prinse mirosul de alcool deja în respiraţia lui, la fel de palpabil ca şi costumul ce trecea pe lângă pielea ei. Mormăind pentru sine, lustrui cu grijă trei pahare de vin şi un pahar de whisky şi le puse pe masă în aşteptarea ridicolului ritual privat ce tocmai trebuia să aibă loc. Erau ca nişte şcolari toţi: de parcă nu ar fi avut destule de făcut fără să pregătească mici scenete clandestine numai pentru cei câţiva aleşi. Uitându-se dispreţuitor la sticla de vin burgund – o cheltuială atât de mare când ea era plătită atât de prost –, o puse lângă tirbuşon. În final, luă carafa de cristal de pe raft şi o adăugă la tavă, unde lumina de la scenă sclipea pe pahar şi oferea o culoare bogată de chihlimbar lichidului dinăuntru. Nu rămăsese prea mult, dar, judecând după respiraţia lui, Aubrey băuse deja prea mult, cu toate că nu era nici o scuză pentru cât de grosolan se purtase mai devreme. Uitându-se în jur să se asigure că nu privea nimeni, scoase dopul şi scuipă în carafă.

Se îndepărtă de masă exact la timp. Fleming veni cu paşi mari hotărât în culise dinspre scenă, personajul său făcându-şi deja ieşirea finală. Îi aruncă lui McCracken foaia de pergament cu abdicarea lui Richard, apoi începu să scoată dopul fără zgomot din sticlă, prima obligaţie a ceremoniei ricardiene. Aubrey, ca soldat al său, îl urma în afara scenei, rolul său minor în punctul culminant al piesei fiind în curând terminat. Trecând pe lângă Fleming, actorul îl apucă de braţ.

– Nu ni te alături? şopti sarcastic. Dar suntem o companie atât de veselă! Ar fi păcat să nu ciocnim pentru succesul nostru, nu crezi?

Aubrey îl îndepărtă şi părea gată să răspundă cu aceeaşi monedă, dar se opri dintr-odată. McCracken se întoarse să vadă care era distracţia şi o găsi pe Lydia exact în spatele ei, aşteptând la marginea scenei partea ei de aplauze după căderea cortinei. Actriţa îi zâmbi lui Aubrey, care părea să se calmeze şi se mulţumi să îl privească aspru pe Fleming şi luă capacul de pe carafă. Între timp, următorul actor ieşit turnă vin în trei pahare, observând tensiunea dintre colegi, dar neştiind cauza acesteia.

Apoi vocea distinctivă a lui Terry tăie atmosfera.

– Cum ar fi râs Robert, spuse el, aceasta fiind faimoasa replică de final spusă cu un umor sec, cu atât mai puternică pentru cumpătarea sa, iar cortina căzu. Aplauzele izbucniră – mai tare ca niciodată, dacă era posibil –, iar el părăsi scena, cu o licărire de victorie în ochi, şi ridică paharul pentru un nou toast.

– Pentru ieşiri memorabile, zise el, cu ochii aţintiţi asupra lui Aubrey, şi bău vinul dintr-o înghiţitură.

Sfidarea sa o şocă până şi pe McCracken, ale cărei acte de rebeliune săreau mai puţin în ochi, dar Fleming râse pur şi simplu şi puse paharul pe tavă neatins. În timp ce distribuţia se aduna în jurul lor gata pentru prima dintre multele chemări ale publicului, McCracken îl urmări pe Aubrey turnându-şi în pahar ce mai rămăsese din scotch, golindu-l cu o grimasă şi îndreptându-se spre scări către biroul său.

Penrose aştepta nerăbdător la intrarea actorilor ca Aubrey să îşi respecte promisiunea şi să vină şi încerca să nu arate cât de iritat era de vorbăria neîncetată a portarului.

– Nu am văzut fani aşa de douăzeci şi cinci de ani sau chiar mai mult, spuse el, uitându-se uimit la mulţimile ce se adunaseră pe culoar

afară ca şi cum ar fi fost prima sa seara la muncă. Desigur, era diferit atunci – trăsuri şi haine de seară, bastoane negre cu vârfuri de argint. Acum vin îmbrăcaţi cum vor şi cer fotografii semnate. Cu toate astea, este aproape ca în vremurile bune. Puţin din vechea magie s-a întors, asta e sigur.

Întrebându-se pentru sine ce fel de om era fericit să aibă o slujbă ce presupunea statul pe acelaşi scaun ani de zile la rând, Penrose zâmbi şi dădu din cap aprobator. Însă nu puteai nega adevărul vorbelor sale: zumzăitul abia i se auzea peste zgomotul de afară unde mulţimea de entuziaşti indisciplinată, dar de bună credinţă, îşi aştepta favoriţii după plac să apară. Terry fu primul care să le facă pe plac, afundându-se în zgomot şi atrăgând în mod vizibil contingentul de şcolăriţe de restul grupului. Fleming urmă în curând, iar Penrose fu amuzat să constate că aspectul său mai dur plăcea aproape tuturor gospodinelor. Trebuie să îşi amintească să îl complimentzeze pe Aubrey pentru şiretenia de a alege câte un actor pentru toate gusturile: trebuie să fi contribuit extraordinar la vânzări.

– De câte ori nu mi s-a oferit o mică avere doar pentru a mă grăbi jos cu un bileţel, continuă portarul, ignorând lipsa de interes din partea lui Penrose. Uitaţi-vă la domnişoara Lydia, de exemplu: mereu a avut popularitate. Când era aici acum câţiva ani, era un agent care venea în fiecare seară şi insista să-i recite o poezie. Erau toate îngrozitoare – până şi eu îmi puteam da seama de asta –, dar ea zâmbea mereu. E o adevărată doamnă.

Nefiind pe de-a-ntregul în apele sale într-o lume în care o imunitate la versurile proaste era semn de corectitudine morală, Penrose fu uşurat să fie distras de vederea sergentului. Fallowfield îşi făcu loc fără ezitare prin mulţimile ce se formau din nou în timp ce *Sheppey* se apropia de final la Wyndham, vecinătatea celor două teatre dublând zarva şi agitaţia în St. Martin's Court.

– Pune-mi un film drăguţ oricând, domnule, spuse el în timp ce dădea vreo doi domni din cale pentru a ajunge la atmosfera mai liniştită dinăuntrul clădirii. Nimic din nebunia asta – doar acasă cu o ceaşcă de ceai. Îl salută pe portarul scenei, apoi – recunoscând genul – se mişcă într-o parte să discute mai prudent cu Penrose. Nici semn de White acolo unde stă cu chirie, domnule. Mawbrick a sunat să spună

că Simmons s-a întors acasă acum o jumătate de oră, dar era singur şi nu mai este nimeni în casă. Vreun noroc pe aici?

– Nu, dar sper că asta e pe cale să se schimbe. Îl puse pe Fallowfield repede la curent şi îi împărtăşi speranţele cu privire la interviul iminent cu Aubrey. S-ar putea să nu aibă legătură cu noi, dar nu e genul care să facă ceva să sune mai important decât este. Orice are de spus, se pare că l-a luat pe White sub aripa sa, deci e cel mai promiţător lucru pe care îl avem în clipa de faţă.

Un nou murmur la uşă semnala sfârşitul aşteptării pentru fanii de sex masculin rătăciţi din mulţime. Lydia semna toate autografele ce i cereau, accepta cu graţie mai multe flori, apoi aduna mâna de scrisori şi felicitări ce fuseseră lăsate la portar, în timp ce Josephine o prezenta pe Marta lui Archie şi lui Fallowfield.

– Presupun că nu ştiţi dacă Bernard Aubrey este pe drum, nu? întrebă Penrose. Înţeleg că se întâlneşte cu voi să beţi ceva, dar trebuie să vorbesc cu el mai întâi.

– Mă duc să îl grăbesc, spuse Lydia, auzind din întâmplare. Dumnezeu ştie ce face la ora asta din noapte, dar mereu trebuie să fie târât cu forţa din birou. Omul e obsedat de muncă.

Cât timp Marta şi Josephine schimbau o privire care spunea în linişte cuvintele „ceaşcă“, „ibric“ şi „neagră“, surorile Motley veniră prin pasaj.

– Scuze că am întârziat, dar am fost oprite în foaier de cuplul ăla *încântător* care şi-a luat biletele afară în ultimul moment, spuse Lettice, desfăcându-şi ultima bomboană şi înmânându-i cutia goala portarului cu un zâmbet plin de căinţă. Nu cred că am văzut pe cineva atât de entuziasmat. Se întoarse către Josephine. M-au rugat să-ţi spun... dar fu întreruptă nepoliticos de vărul ei înainte de a putea da mesajul.

– Ce-ai spus? întrebă Penrose.

Lettice se uită la el cu uimire.

– Şi mie îmi pare bine să te văd, Archie. Spuneam doar că acest cuplu erau în culmea fericirii să fi văzut piesa, în sfârşit. Vezi, tocmai s-au logodit şi...

– Nu, nu – ce-ai zis de bilete?

– Am zis că le-au luat pe ultima sută de metri. Cineva de afară vindea două pe care nu le mai putea folosi. Prietena lui era bolnavă sau ceva de genul ăsta.

– De ce Dumnezeu nu mi-ai spus asta mai devreme? întrebă Penrose, nu prea chibzuit, şi Ronnie se uită urât la el.

– Pentru că ne-am uitat globul de cristal şi uniformele de poliţie acasă în seara asta, spuse ea ţâfnos. Dacă am fi ştiut că lucrăm sub acoperire, am fi făcut o declaraţie completă în timpul pauzei.

Ignorând-o, se uită mânios la Fallowfield.

– Credeam că Bravo trebuia să aibă grijă de intrare? lătră el. Dacă aflu că şi-a părăsit postul o secundă şi a ratat suspectul nostru de bază, îl voi face eu însămi să-şi dorească să nu se fi născut vreodată. Se întoarse spre Lettice. Îmi pare rău. Îl duci tu, te rog, pe sergentul Fallowfield înapoi în faţa teatrului să vezi dacă mai poţi găsi cuplul?

– Sigur că da, zise Lettice, care nu era niciodată afectată de ciorovăiala din familia sa. Ce captivant!

Cel mai nou recrut de la Yard fusese plecat numai pentru o clipă sau două când ceilalţi auziseră paşi venind repede, iar Lydia reapăru, mai palidă decât fusese vreodată când murea pe scenă. Apucă balustrada ca şi cum ar fi fost singurul lucru care o menţinea în picioare şi privi gol grupul din faţa sa, aparent nedându-şi seama cum puteau fi atât de calmi. Putea fi o chestiune de secunde, dar păru o veşnicie până să vorbească, şi Penrose avu senzaţia ciudată că făcea parte dintr-o melodramă, aşteptând următoarea replică şi ştiind prea bine care va fi esenţialul.

– Pentru numele lui Dumnezeu, veniţi repede, strigă ea, confirmându-i cele mai mari temeri, dar îndepărtându-se în curând de scenariul aşteptat. Nu merita asta.

Capitolul 10

Cadavrul lui Bernard Aubrey zăcea pur şi simplu în biroul său şi Penrose recunoscu în tăcere adevărul vorbelor Lydiei: cu siguranţă nimeni nu merita asta. Nu era nimic liniştit la finalitatea momentului, nici o indicaţie că bărbatul de la picioarele sale găsise în moarte o pace în care cei în viaţă ar putea găsi o alinare, şi îşi închipui groaza absolută pe care Lydia trebuie să o simţit la vederea urmării unei asemenea suferinţe. În realitate, în pofida anilor de experienţă, nici el nu era cu totul imun.

Un costum de seară atârna pe spatele canapelei, dar Aubrey nu avusese timp să se schimbe după reprezentaţie, iar hainele de scenă împrumutau un artificiu morţii sale care poate ar fi fost convingător dacă faţa şi gâtul nu ar fi fost vizibile, arătând limpede semne de otravă care nu puteau fi simulate de nici un machiaj. Penrose analiză posibilităţile. Antimoniu, probabil, sau mercur; arsenic desigur, şi văzuse cazuri de acid boric ce arătau asemănător. Cele mai evidente simptome din faţa lui puteau fi atribuite oricărora din aceste substanţe, dar răspunsurile vor fi date de autopsie. Oricare ar fi fost, trăsăturile atractive pe care vârsta nu reuşise să le submineze erau alterate dincolo de recunoaştere de agonia acelor momente finale. Ochii lui Aubrey, lucioşi şi ficşi, se holbau din orbite care aparent abia puteau să îi susţină cu expresia lor goală, şi alături de buzele întredeschise şi bărbia lăsată ofereau feţei o imbecilitate urâtă pe care nu o avusese niciodată în viaţă. Partea de sus a costumului, o tunică de zale false din postav, fusese sfâşiată cu violenţă de pe piept şi gât şi grumazul său era acoperit de urme de zgârieturi sângerânde, unde se repezise la haine şi la piele într-o luptă disperată pentru aer. O mână rămăsese încleştată

la piept, cealaltă se întindea spre ușă, degetele fiind răsfirate și palma în sus, ca și cum ar cerși încă puțin timp.

Covorul persan scump, dar uzat pe care Aubrey se prăbușise fusese prins în convulsiile lui, și Penrose păși cu atenție peste încrețituri, mai multe cărți și o măsuță de cărți ce trebuie să fi fost dată jos. Forța luptei sale cu moartea trebuie să fi fost uluitoare: era un bărbat puternic, înalt și cu o constituție masivă și, până și acum, membrele păreau să i se încordeze pentru viață, dar fusese capabil să suporte orice îi invadase corpul. Penrose îngenunche la umărul lui și atinse ușor obrazul lui Aubrey. Pielea sa era rece la atingere, nenatural pentru cineva care tocmai se stinsese din viață, și la nasul său era o substanță maronie, salivară ce se amesteca cu voma din jurul gurii sale și cădea în șiroaie mici pe față și pe covor. Mirosul greu al urinei și al diareei era de neconfundat. Chiar și pentru Penrose, care întâlnise de multe ori efectele otrăvii, era revoltător, aproape insuportabil, și doar pentru o secundă trebui să se întoarcă. Uitându-se înapoi, corporalitatea sordidă al morții lui Aubrey era cu atât mai umilitoare dată fiind starea bizară a hainelor: armura falsă ar putea insinua nobleța soldatului căzut în bătălie, dar aici nu era nimic demn; în ciuda tuturor aspirațiilor emoționale și spirituale ale omului, se gândi Penrose cu tristețe, trupul era cel care hotăra soarta în final.

– Drăcia dracului, spuse Fallowfield din ușă. Asta ne-a distrus șansele de a afla ceva de la el, domnule.

Era ultimul lucru pe care Penrose l-ar fi grăit, iar sergentul său o făcu mai direct decât era de cuviință, dar îi împărtășea punctul de vedere. Dacă numai ar fi insistat să vorbească cu Aubrey în timpul pauzei, poate ar fi fost încă în viață; în cel mai rău caz, ar fi înțeles mai limpede ce lega – dacă era ceva – această moarte violentă, murdară cu crima mai puțin chinuitoare, dar nu mai puțin teatrală a tinerei din vagon.

– Du-te jos și cheama aici echipa, spuse el. Nu vreau ca telefonul să fie atins până nu i s-au luat amprentele. Precizează că vreau specialiști și că îi vreau aici imediat. Și trebuie să fie Spilsbury.

– Voi trimite o mașină la el acasă imediat, domnule.

– Nu, e sâmbătă seara – va fi la Teatrul Savoy. Pune pe cineva să-i dea bice spre stradă – va fi mai rapid. Apoi pune să se închidă tot locul. Roagă pe oricine e aici să rămână până voi vorbi cu ei, dar nimeni nu

trebuie lăsat să intre prin nici una dintre intrări sub nici o formă. Să-i spui asta clar amicului de la intrarea actorilor până vin aici ai noştri. Vom avea nevoie de adresa de acasă a lui Aubrey şi a rudelor apropiate – poţi rezolva asta?

– Sigur, domnule. A fost căsătorit, ştiţi?

– Da, cred că a fost, dar îmi amintesc că Josephine spunea odată că nu era o căsnicie prea fericită. Vom merge să o vedem pe soţie îndată ce am terminat aici. Ai văzut-o pe domnişoara Beaumont când ai urcat? Ea i-a găsit cadavrul.

– Da, domnule, este încă acolo jos cu domnişoara Tey şi cu o altă doamnă – şi cu verişoarele dumneavoastră, desigur. Au grijă de ea, dar e într-o stare groaznică. Nu pot spune că mă mir, spuse el, uitându-se jos la cadavru. Înţeleg că erau prieteni.

– Da, erau. Le duci tu undeva mai comod şi le iei ceva de băut? Voi veni jos să le văd cât de repede pot. Dacă vor mai degrabă să se ducă peste stradă la numărul 66, este în regulă, dar nu vreau să rămână singure.

– Le spun, domnule. Dar încă un lucru, înainte să plec – am găsit cuplul ăla afară şi sigur au luat biletele de la White. Se potriveşte descrierii la perfecţie.

– Atunci ţine-l pe idiotul ăla de Bravo departe de ochii mei pentru binele lui, şi trimite o maşină să meargă în zonă. White ar putea fi încă prin împrejurimi dacă a avut vreo legătură cu asta.

– Da, domnule, şi nu vă faceţi griji pentru domnişoara Tey şi pentru prietenele ei – voi avea grijă să fie bine.

– Mulţumesc, Bill, apreciez asta, dar vino înapoi aici cât de repede poţi.

Fallowfield coborî cu eficienţa sa calmă şi Penrose rămase singur. În clădire era neobişnuit de linişte şi el profită de acest lucru să absoarbă fiecare detaliu al scenei. Îndată ce sosea Scotland Yardul *en masse,* operaţiunea trecea într-o etapă diferită cu toate procedurile recunoscute şi ceva se pierdea în desfăşurarea asiduă a lucrurilor; nu umanitatea victimei – spera că asta venea pe primul loc –, ci ceea ce se putea descrie cel mai bine ca fiind personalitatea crimei. Aceasta era cel mai apropiat lucru pe care îl avea de actul pe care încerca să îl descifreze, iar aceste minute singur cu victima erau rare şi preţioase. Era vital să le folosească la maximum.

Se aşteptase ca biroul lui Aubrey să aibă ceva din atmosfera unui club pentru domni, dar se înşelase. Rămăşiţele unei ţigări savurate pluteau în aer şi mobila – o alăturare de mahon, stejar şi piele – ce putea fi cu uşurinţă transportată la White sau la Boodle, dar aici se termina asemănarea. În realitate, era un număr de elemente feminine: vaze cu irişi – luă aminte cu interes – erau presărate pe rafturi şi pe cămin, şi pentru pereţi şi perne fuseseră alese culori slabe, pale. În mod clar, Aubrey îşi petrecuse mult timp aici: chiar şi fără dezordinea cauzată de moartea sa, camera era în neorânduială şi cărţi erau împrăştiate – ediţii nepretenţioase de piese şi romane, din care majoritatea păreau citite – şi albume de fotografii conţinând poze cu actori şi actriţe alături de portretele profesionale de scenă. Două ferestre mari – cu draperiile încă legate – se întindeau până la podea, sugerând că în timpul zilei era lumină şi un spaţiu aerisit; chiar şi acum, exista un aer casnic plăcut şi o eleganţă confortabilă ce se potrivea foarte bine cu spiritul zonelor publice ale teatrului.

Penrose merse la biroul imens de stejar ce domina partea camerei dinspre ferestre, şi ştiu la fel de sigur ca şi cum sângele ei ar fi fost încă pe ea că se uita la arma care o ucisese pe Elspeth Simmons. Exact la dreapta registrului de încasări din piele, care ocupa aproape toată suprafaţa biroului, stătea o baionetă simplă, lama sa lustruită contrastând puternic cu lemnul închis al mobilei. Aproape şocant de nelalocul ei aici, arma îi era familiară la vedere: baioneta-cuţit reprezenta ceva obişnuit în război fiind cea mai importantă armă de luptă a infanteriştilor. Era o parte crucială din viaţa în tranşee, ca şi cutia dreptunghiulară de alamă de lângă cuţit, mai puţin mortală, poate, dar care evoca la fel de multe amintiri pentru oricine a supravieţuit acelor vremuri. Era o cutie de tutun, un cadou de Crăciun trimis trupelor în fiecare an pentru a le ridica moralul. Şi-o amintea pe a lui, primită la Crăciunul din 1915; încă o avea – toţi o aveau, dacă se întorseseră nevătămaţi, pentru că era ceva inexplicabil de preţios la această bucăţică de metal englezesc ce nu fusese gândită să ucidă. O cutie identică fusese singurul lucru de-al lui Jack pe care putuse să i-l dea lui Josephine după moartea iubitului ei. Cutia din faţa sa era deosebit de tocită şi de uzată. Capacul articulat era deschis şi putu vedea o felicitare crem cu o crestătură roşie jos – cele mai bune urări pentru un an triumfător din partea prinţesei Maria şi a prietenilor de acasă –, dar pe el nu îl interesa

modelul stardard. Mai sus de felicitare stătea o floare fără coadă, un iris, care în mod vădit fusese păstrat multă vreme. Forma frunzelor, închise strâns în jurul florii, oglindeau aproape precis forma baionetei. Stăteau paralel, iar direcţia lamelor gemene îi conduse privirea dincolo de birou spre o fotografie, nu într-un album ca celelalte, ci aşezată singură pe un raft de cărţi. Femeia din rama de argint avea un chip plăcut, dar îi lipseau farmecul şi încrederea de sine comune actriţelor de pe ilustratele din cameră; cu siguranţă nu era cineva cunoscut. Să fi fost soţia lui Aubrey sau cineva care fusese important din viaţa sa? Sau vedea el prea mult în floare şi cuţit imaginându-şi că arătau spre ea? Puteau cu uşurinţă să fi fost aşezate din întâmplare aşa, dar cumva se îndoia de asta.

Celelalte obiecte de pe birou şi din jurul său erau mai puţin bătătoare la ochi. Un pahar de whisky de cristal conţinând puţin peste un centimetru de whisky stătea într-un colţ; sticla similară fusese expediată – goală – într-un coş de maculatură din apropiere şi stătea îngrămădită printre nişte plicuri rupte. Lângă o scrumieră plină, receptorul telefonului se legăna inutil afară din suportul său, dar fusese evident folosit din plin de curând pentru că hârtia sugativă era acoperită de vreo şase numere şi iniţiale. Penrose le copie, apoi îşi puse mănuşile şi deschise uşor sertarul superior din mijloc al biroului. Era plin de hârtie de scrisori sortată, şi sertarele din dreapta şi din stânga conţineau papetărie asemănătoare, dar cele mai de jos păreau mai semnificative. Primul pe care îl deschise era plin de chitanţe şi facturi, al doilea de contracte pentru cei angajaţi în cele două teatre ale lui Aubrey; prin acestea ar trebui să se treacă amănunţit, dar acum el spera să găsească documente personale, orice i-ar putea oferi mai multă esenţă unei idei ce i se forma în minte despre o legătură dintre Elspeth Simmons şi Bernard Aubrey. Despre asta voia să îi vorbească Aubrey? Începu să renunţe la speranţă în timp ce punea deoparte teanc după teanc de corespondenţă de afaceri, când, chiar în ultimul sertar, dezgopă ceva mai promiţător – o colecţie de scrisori, toate adresate lui Aubrey în acelaşi scris distinctiv şi, judecând după lipsa oricărei ştampile poştale, toate trimise în particular. Începând din vârful mormanului, trecu prin ele cu surprindere crescândă: scrisorile nu erau ce căuta, dar cu certitudine ofereau o altă direcţie de investigaţie. Era atât de captivat, încât Fallowfield stătuse tăcut lângă el vreo două minute,

uitându-se la armă şi la floare înainte ca Penrose măcar să observe că era acolo.

– Vă gândiţi la ce mă gândesc şi eu, domnule?

– O lamă îngustă, cam de douăzeci şi trei de centimentri şi ascuţită a naibii – cred că se potriveşte perfect în peisaj, tu nu? Dar ce Dumnezeu faci aici?

– Nu crezi că a făcut-o el atunci?

– Nu, oricât aş încerca, nu prea îl văd pe Bernard Aubrey furişându-se într-un vagon de tren să omoare o tânără. Mai ales dacă era fiica lui.

– Fiica lui? De unde ştiţi asta?

– Nu ştiu, dar la momentul de faţă încerc să mă gândesc la conexiuni logice între cele două morţi, altele decât legătura cu *Richard de Bordeaux* – dar vom ajunge la asta într-un minut. Să ne gândim la asta: ştim că Elspeth a fost pasată neoficial între colegi în timpul războiului, aşa că trebuie să aflăm de la Alice Simmons dacă Aubrey îl cunoştea sau a facut stagiul cu soţul ei.

– Aubrey a fost tunelist, domnule, ştiu măcar atât pentru că domnişoara Beaumont tocmai vorbea despre asta. D-asta s-a şi dus sus să se schimbe: nu putea suporta să fie niciodată la subteran, nici măcar în propriul teatru, pentru că avut un război groaznic. Am putea să-l întrebăm pe Frank Simmons dacă se cunoşteau – Walter Simmons probabil trebuie să fi vorbit mai multe despre prietenii lui şi despre război cu fratele decât cu soţia şi ar fi mai rapid decât să aşteptăm ca doamna Simmons să vină de la Berwick.

– Adevărat, dar mai degrabă nu l-aş lăsa pe Frank Simmons să ştie ceva despre cum gândim în clipa de faţă. Nu, vom vorbi numai cu ea îndată ce ajunge aici. Mi-ar plăcea să se uite şi la scrisul lui Aubrey: dacă i-a trimis scrisori lui Walter în fiecare an – şi s-o recunoaştem, era îndeajuns de bogat încât să-i trimită banii – l-ar putea recunoaşte după cea pe care a văzut-o. Claustrofobia e interesantă totuşi. Mă întreb câţi oameni ştiau desprea asta?

– Nu părea să fie nici un mare secret, cel puţin nu printre cei de la teatru. Dar chiar dacă se doveşte că ar fi tatăl ei, nu văd de ce asta le-ar cauza moartea.

– Nu vezi? Aubrey era şeful lui Hedley White, aşa că sunt şanse să fi auzit de Elspeth. Poate chiar a cunoscut-o şi şi-a dat seama cine este.

Dacă a vrut să-şi recunoască fiica şi să o cunoască mai bine? Asta nu i-ar fi prins bine lui Frank Simmons dacă socotea că îşi pierde nepoata. Mi s-a părut în după-amiaza asta că întreaga familie a trăit cu frica mereu că Elspeth va fi luată de lângă ei. Asta este firesc dacă adopţia a fost ilegală – şi-au zidit toată dragostea pe nişte baze foarte şubrede, dar cine ştie ce ar face să o protejeze? Şi apoi vine White, desigur. Se poate ca Aubrey să nu fi aprobat ca fata lui să se întâlnească cu ajutorul de scenă. Sunt de acord că motivaţia lui e mult mai puternică pentru a-l ucide pe Aubrey decât pe Elspeth, dar este o graniţă fină între iubire şi posesiune, şi gelozia poate orbi. Nu ar fi prima persoană să îşi ucidă iubita decât să o piardă pentru că ea a preferat altă viaţă.

– Nu, cred nu ar fi prima persoană şi ştim că astă-seară se perinda pe aici.

– Da, şi el, şi Frank Simmons erau aici exact înaintea spectacolului.

– Dar Simmons nu putea urca aici, pe când White putea. Nimeni nu s-ar mira dacă l-ar vedea oriunde în teatru chiar şi în seara sa liberă.

– Nu uita, Simmons a spus ceva despre un amic la intrarea actorilor care îl ajuta să adune suvenirele. Nu ar recunoaşte asta, desigur, dar cel ce lucra astă-seară ar fi putut închide un ochi dacă îi ieşea ceva.

– Spuneţi-mi încă o dată ce v-a zis dumneavoastră, domnule.

– Aubrey? A zis că era ceva ce voia să-mi spună, dar modul în care a spus-o sugera că, dacă ar fi vorbit mai devreme, Elspeth poate nu ar fi murit. „Trebuie să trăiesc cu faptul că am aşteptat până acum." Archie făcu o pauză. Bineînţeles, dacă am dreptate despre legătură, presupun că nu putem elimina sinuciderea, Josephine a spus că era supărat când i-a zis cine a fost omorât şi am presupus că îi părea rău pentru Hedley, dar putea fi mult mai mult decât asta. Dacă ai petrecut toţi anii ăia cu dorinţa de a-ţi cunoaşte copilul, apoi să-ţi fie furată şansa atât de violent, e îndeajuns de rău – dar să ştii că ai fi putut s-o salvezi, asta s-ar fi putut dovedi prea mult de suportat. Totuşi, este o manieră îngrozitoare de a o face. Uită-te la cadavrul său, Bill! Cum trebuie să fi fost acele momente ultime?

– Nu vă puteţi imagina, nu-i aşa, dar eu cred că *putem* elimina sinuciderea.

Penrose se uită la el întrebător.

– Domnişoara Beaumont spune că uşa era încuiată când ea a ajuns aici – din afară.

– Cum? Am observat cheia pe dinafară, dar am presupus că Aubrey o folosea să intre şi nu se deranjase să o scoată din broască.

– Spune că nu, domnule. Spune că a bătut la uşă de câteva ori şi nu a primit nici un răspuns, aşa că a descuiat-o ea şi l-a găsit acolo pe podea.

– Ce altceva a mai spus, Bill?

– Că nu prea se făcuse plăcut în ultima vreme. Se pare că a fost multă zarvă pentru contracte şi turnee şi cine ce rol primeşte. Aparent, multă lume a prins ranchiună pe el: pe John Terry nu îl mai simpatiza în mod deosebit, şi – asta se potriveşte cu teoria dumneavoastră, domnule – a auzit că a fost furios pe Hedley White cu privire la ceva astăzi mai devreme, cu toate că ea nu ştia de ce. Şi ea a avut dispute cu el în ultima vreme – a fost foarte sinceră cu asta.

– Probabil la asta se referea când a spus că nu merita ce a primit: s-a făcut neplăcut, dar nu trebuia să se ajungă atât de departe. A pomenit de cineva cu numele de Esme McCracken?

– Da, domnule, Esme McCracken – ea este regizorul secund. Se pare că au un fel de obicei în care la sfârşitul piesei trei actori ţin un toast şi domnişoara McCracken trebuie să aranjeze lucrurile. Mie îmi sună a pretext pentru a bea un pahar, dar domnişoara Beaumont a spus că azi a fost diferit pentru că Aubrey s-a implicat şi lucrurile s-au înrăutăţit.

– A văzut asta sau i s-a spus?

– A văzut-o, domnule. Are loc exact înainte ca toţi să îşi ia la revedere de la public, aşa că aştepta în culise.

Penrose asculta cu atenţie în timp ce Fallowfield repovestea impresiile Lydiei despre evenimentele din spatele scenei.

– Şi spui că McCracken pregăteşte toate astea?

– Ea sau White, domnule, oricine e de serviciu. De ce aţi întrebat de ea?

Penrose arătă spre teancul de scrisori pe care îl găsise în biroul lui Aubrey.

– Toate sunt de la ea. Din câte îmi dau seama, se cam doreşte scenaristă. Încep foarte politicos, rugându-l pe Aubrey să-i citească ce a scris şi să ia în consideraţie punerea în scenă a unei piese. În mod clar

trebuie să o fi ignorat, pentru că în curând scrisorile îşi pierd eticheta şi încep să critice toate piesele pe care el le pune în scenă şi îi pune la îndoială judecata. Pune mare preţ pe propriul talent şi nu are deloc timp pentru al altcuiva şi e deosebit de acidă cu privire la *Richard de Bordeaux* şi la banii pe care piesa îi face – îl acuză pe Aubrey că nu are spirit artistic, ci numai comercial. Este o minune că nu s-a descotorosit de ea: nu cred că aş continua să plătesc pe cineva care mi-ar trimite constant aşa ceva. Este obsesiv, ca să nu spun mai mult. Îi înmână scrisorile. Au fost scrise într-o perioadă de trei luni, dar ultima este datată astăzi. O ia razna de tot la final, ameninţă puţin, apoi spune că Aubrey ar face bine să o ia mai în serios. Asta ar putea fi o manieră extremă de a-i spune că ratează evenimentul teatral al deceniului sau ar putea fi o ameninţare – şi, ţinând cont de ce s-a întâmplat astă-seară, sunt înclinat s-o cred pe a doua.

– Ei drăcie, spuse Fallowfield, aruncând o privire prin teanc. Înţeleg ce spuneţi. Trebuie să fie în vârful listei cu White şi Simmons.

– Da, mai ales după ce mi-ai spus despre sesiunile de băut de după serviciu. Atunci aş paria că orice a băut l-a omorât.

– Şi eu, domnule. M-am uitat puţin în culise şi e acolo tot, carafa şi paharul mă refer. L-am pus pe tânărul Amstrong să stea acolo până ajunge restul echipei să termine treaba. E un băiat bun – mereu face ce i se spune. E păcat că nu l-am avut afară când White vindea pe sub mână locuri la teatru.

– Asta e bine, Bill, mulţumesc. Desigur, toată ţara lui Papuc a trecut pe lângă carafă azi, dar McCracken a avut la dispoziţie mult timp singură cu ea.

– Totuşi, nu prea văd de ce ar omorî-o pe fata Simmons.

Penrose se gândi la asta pentru o clipă.

– Da, uciderea lui Aubrey e mai uşor de înţeles pentru că era într-o poziţie în care să-şi facă duşmani, dar moartea lui Elspeth a făcut din *Richard de Bordeaux* o bătaie de joc şi suntem în posesia tuturor dovezilor de care avem nevoie în acele scrisori că McCracken detesta acea piesă şi o dispreţuia pe Josephine. Cred că putem spune sigur şi că nu e printre cei mai stabili oameni din lume: îmi închipui persoana care scrie astfel de bilete ca fiind atât de plină de ranchiună încât ar putea să-şi piardă minţile. Scrisorile au o aroganţă, o vanitate pe care nu

am văzut-o la mulţi criminali. Înainte ca asta să se întâmple, mi-a trecut prin minte că moartea lui Elspeth poate a fost o greşeală, că oricine a făcut-o a vrut să o ucidă pe Josephine. Acum, nu pot să nu cred că ceea ce leagă aceste crime are rădăcini mai adânci decât invidia profesională, dar e posibil ca oricine face asta să aibă scopul de a distruge piesa. Dar ne abatem de la treaba asta cu uşa încuiată. Ai vorbit deja cu portarul de la scenă?

– Da, şi jură că nimeni nu a urcat sau a coborât acele scări cu excepţia lui Aubrey, domnişoara Beaumont sau dumneavostră. La momentul la care a fost găsit cadavrul, toţi ceilalţi – şi actori, şi personal – ieşiseră afară pe la intrarea actorilor sau aşteptau aici cu dumneavoastră. Înţeleg că asta nu e neobişnuit. Zice că nimeni nu mai zăboveşte prea mult şi Aubrey e mereu cel care pleacă ultimul din clădire.

– Atunci măcar nimeni altcineva nu ar trebui să ştie despre crimă. Cu excepţia unei singure persoane desigur. Deci cum a fost încuiată uşa aia?

– Veniţi cu mine, domnule, şi vă arăt.

Penrose se uită uluit în timp ce Fallowfield îl conduse în afara biroului lui Aubrey şi jos pe coridor.

– Ai citit cumva John Dickson din nou, Bill? întrebă el.

Fallowfield zâmbi.

– Nu e atât de inteligent, domnule, mă tem. Aţi observat acel pod care merge pe deasupra lui St. Martin's Court?

Penrose vizualiză pasajul şi îşi dădu imediat seama despre ce vorbea Fallowfield.

– Bineînţeles, leagă New de Wyndham. Nu m-am gândit la asta înainte.

– Treceţi prin uşa aia, domnule, şi veţi fi acolo. Se pare că Aubrey a pus să fie construit ca o ieşire de incendiu în plus pentru ambele teatre. L-am fi găsit destul de repede – nu e nici un secret –, dar portarul scenei a pomenit de asta şi ne-a economisit puţin timp.

Penrose făcu precum i s-a spus şi se trezi la capătul unei mici pasarele. Mergând către centrul podului, se uită în jos către St. Martin's Court. Ploaia începuse din nou, iar mulţimile dispăruseră; dezgolit de splendoare, pasajul care abundase de entuziasm doar cu o oră în urmă acum arăta meschin şi trist.

– Deci e posibil să ajungi aici de la Wyndham fără să treci deloc pe lângă intrarea actorilor.

– Exact. Nu oricine, desigur, pentru că trece prin zone private în ambele teatre, așa că publicul nu l-ar putea folosi decât într-o urgență.

– Dar oamenii care ne interesează pe noi ar ști de asta.

– Da, ar ști. McCracken și White, și restul echipei oricum lucrează în ambele teatre, ar fi obișnuiți cu amplasarea și oamenii s-ar aștepta să îi vadă acolo. Dar, potrivit tovarășului nostru de la intrarea actorilor, și actorii umblă destul de mult timp împreună. Aubrey a angajat actorii din ambele distribuții și de multe ori aceștia pierd vremea împreună, beau ceva unul în garderoba altuia – ceva de genul ăsta.

Penrose se gândi la asta. Piesa de la Wyndham se jucase pentru încă cincisprezece minute după ce cortina căzuse la *Richard de Bordeaux*. La momentul în care personalul pleca de la New, pasajul trebuia să fi fost foarte aglomerat de cei care o luau spre casă sau pierdeau vremea pentru autografe. Nimănui nu i s-ar părea ușor să treacă de mulțimile astea, mai ales unor actori copleșiți de fani, dar văzuse majoritatea distribuției *Richard* plecând în timp ce îl aștepta pe Aubrey la intrarea actorilor, iar ei nu mai zăboviseră. Ar fi putut să intre în Wyndham și apoi să urce pe pod, și astfel să ajungă la ușa biroului lui Aubrey. Oricine a fost avea o șansă de a fi văzut prin geamul de la pasarelă, dar majoritatea oamenilor căutau o față cunoscută sau mergeau cu capul jos înfrigurați; nu era nu risc prea mare, prin comparație cu toate celelalte.

– Dumnezeule, e zadarnic, îi spuse el lui Fallowfield. Lista se lungește în loc să se scurteze și nu putem neapărat să-i eliminăm nici din crima lui Elspeth. Moartea sa a avut loc înainte ca oricare dintre ei să fie așteptat aseară la teatru. Lydia s-a întâlnit cu Josephine și s-a întors la teatru la timp, deci oricare dintre cei pe care îi avem aici ar fi putut fi cu ușurință la King's Cross la timpul potrivit.

Fallowfield încuviință.

– Oricare dintre ei ar fi putut trece prin spațiul pentru decoruri și umbla la whisky, și oricare ar fi putut veni apoi aici.

– Dar de ce să le faci pe ambele mă întreb? Dacă whisky-ul era în carafa din care numai Aubrey trebuia să bea, era deja ca și mort.

Care ar fi rostul să îşi ia un risc în plus mergând la biroul lui, presupunând că aceeaşi persoană le-a făcut pe ambele?

– Să se asigure că nu putea să iasă şi să ceară ajutor, cred, domnule.

– Aş fi crezut că otrava aleasă asigura asta. Trebuie să fi acţionat imediat după ce i-a intrat în organism. După ce am văzut pe corpul său, nimeni nu ar fi putut să-l ajute, chiar dacă l-ar fi găsit în viaţă.

– Dar ce altceva poate fi?

– Aş fi spus că este pentru a-l învinovăţi folosind arma crimei lui Elspeth, dacă nu ar fi fost uşa încuiată. Dacă ar fi vrut cineva să-i însceneze asta lui Aubrey, asta ar explica de ce cuţitul a fost schimbat cu acul de pălărie, dar uşa pune imediat sub semnul întrebării teoria sinuciderii şi nu cred că avem de-a face cu cineva care s-a panicat şi a încuiat-o din greşeală. Nu, celelalte lucruri de pe birou sunt esenţiale. Floarea, încă o dată, şi cutia; sunt ca păpuşile din vagonul de tren. Este aproape ca şi cum lasă ceva ca explicaţie în fiecare scenă a crimei – un mesaj pentru noi sau un fel de justificare.

– Presupun că oricine a fost putea veni aici să recupereze ceva ce ar fi putut fi incriminator.

– Da, Bill – ar putea lesne să fie asta, caz în care McCracken iese din joc pentru că acele scrisori nu ar fi fost niciodată lăsate în birou. Oftă din greu. Mai bine ne-am întoarce – pesemne că băieţii au ajuns până acum. Trebuie să vorbesc cu Lydia şi apoi voi trece pe la doamna Aubrey timp în care tu o aduci pe McCracken pentru interogatoriu. Îi înmână lui Fallowfield o bucăţică de hârtie. E o listă cu numerele de telefon de pe sugativa lui Aubrey – vreau să ştiu cine sunt toţi cât mai repede posibil, deci trimite imediat pe cineva înapoi la Yard pentru asta. Şi poţi să te mai uiţi la partea dinspre Wyndham a podului? Află exact unde duce şi cât de uşor se ajunge din partea cealaltă.

– Da, domnule, fac asta acum. Sper doar să nu sfârşesc pe scenă în mijlocul unei reprezentaţii.

– Nu pot să nu mă gândesc că reprezentaţia a avut loc aici în seara asta şi noi am ratat-o. Ne vedem îndată.

Penrose se întoarse pe coridor şi observă că liniştea alarmantă din camera lui Aubrey fusese risipită de cei de la expertiza criminalistică. La birou, doi ofiţeri împachetau atent sticla goală de whisky şi carafa, păstrându-le intacte pentru analiză. Altul era cocoţat pe o scară,

aplecându-se asupra corpului pentru a-l fotografia de deasupra. Dintr-odată, blițul de la aparat lumină fața lui Aubrey, iar imaginea morții înrămată în acea explozie de lumină îi era atât de puternic familiară și îl invadase atât de neașteptat, încât a trebuit să clipească să o înlăture și să se ancoreze ferm în prezent.

– Archie, aici erai! Știi, când m-am îmbrăcat astă-seară pentru teatru, asta nu prea era ce aveam în minte. Fără vreo altă introducere, Spilsbury i se alătură lângă cadavru. Este vorba de nicotină, fără nici o îndoială. Îți dai seama după mucozitatea maronie din jurul nărilor. Mă aștept să găsesc o doză bună în stomac și în rinichi când îl deschidem.

– Îți poți da seama când a fost luată?

– Destul de recent. O cantitate foarte mică poate cauza moartea în câteva minute. La animale, are cam același lucru ca acidul cianhidric – un sfert dintr-o picătură poate ucide; pentru un om, o picătură sau două pot fi fatale. Expunerea la nicotină în mici doze prin fumat sau mestecarea de tutun poate duce la o toleranță la efectele toxice, și evident el era un fumător, dar nimeni nu e imun. O cantitate letală ar fi ca și cum ai absoarbe toată nicotina din trei sau patru țigarete. Asta e tot, dar ce spunea Goethe? „Nu există așa ceva ca otrava – totul depinde de doză."

– Nicotina este folosită ca insecticid, nu? Îmi amintesc de când eram copil. Tatăl meu le declarase război afidelor de pe trandafirii săi, dar obișnuia să facă o criză când mă apropiam la cincizeci de metri de ea.

– Da, toți grădinarii au câte una ascunsă. Este un proces chimic destul de simplu să extragi substanța pură din frunzele de tutun, dar nu trebuie să te mai chinuiești atât acum – este disponibil oriunde. Poți să intri într-un magazin și să cumperi mai mult decât ai nevoie să pui la cale asta, iar toxicologul va putea să ne spună marca aproximativ. Știi, devine o metodă din ce în mai la modă să-ți faci singur felul. Am avut de trei ori mai multe sinucideri cu o doză de nicotină în ultimele douăsprezece luni decât în anul precedent. Este o metodă urâtă de uitare, dar are avantajul de a fi una rapidă. Cu asta avem de-a face? Cu o sinucidere?

– Aş fi surprins, spuse Penrose. Uşa era încuiată pe dinafară şi, oricum, nu se potriveşte cu ceea ce ştiu despre el. Era îndeajuns de inteligent să găsească o metodă mai puţin dureroasă dacă voia să se omoare. Putea să o ia fără să fie conştient de asta, presupun?

– Absolut. Am văzut diferite cazuri de oameni care au băut insecticid din greşeală. În starea sa naturală, este un fel de lichid incolor, puţin uleios, dar se schimbă imediat la contactul cu aerul şi seamănă uimitor de bine cu whiskyul. Fireşte, este nevoie de foarte puţin să te omoare încât chiar dacă ţi-ai dat seama ce ai înghiţit, ar fi prea târziu. O singură sorbitură ar fi de ajuns. O simplă greşeală, dar scumpă.

– În acest caz, este o carafă şi un pahar jos din care a băut exact înainte să moară. Este în spaţiul pentru decor.

– Bine, mă voi duce acolo după asta.

– Deci ar putea fi crimă?

– Ei bine, trebuie să spun că nu e o alegere obişnuită pentru o crimă plănuită. Ştiu doar un alt caz – un conte francez care şi-a ucis cumnatul forţându-l să ingereze nicotină –, dar asta a fost aproape acum o sută de ani. De obicei, cineva şi-o administrează singur sau este o glumă proastă – un praf în bere, un număr ridicol de ţigări fumate la rând într-un pariu, genul ăsta de lucru. Am avut un copil nu cu mult timp în urmă care a făcut baloane printr-o pipă din lut timp de o oră şi a murit. Nu e nici un motiv ca să nu fie o crimă, dar este neobişnuit.

– Care sunt simptomele?

– Ar fi căzut aproape imediat. Dacă ai dreptate despre carafă, a făcut bine chiar şi să urce scările. Moartea ar fi urmat oricând între cinci şi treizeci de minute.

– Şi între timp?

– Pentru scurt timp, nicotina trebuie să fi acţionat ca un stimulant, dar asta ar fi dus la o depresie a sistemului nervos central, ar fi scăzut presiunea sângelui, ar fi încetinit bătăile inimii şi moartea ar fi urmat după paralizia muşchilor respiratori.

– Deci s-a sufocat? Asta e cauza morţii?

– Asfixierea, da. Pe parcurs, trebuie să fi trecut prin greaţă, dureri abdominale, palpitaţii la inimă şi salivare intensificată; ar fi simţit o senzaţie de arsură în gură, confuzie şi ameţeală. Fiecare om este

afectat uşor diferit, dar nu ai nevoie de o autopsie să îţi cam dai seama prin ce a trecut; totul este foarte limpede aici.

– Şi ochii lui?

– Sunt impresionat, Archie. Da, otrăvirea prin nicotină afectează des ochii – asta e adevărat pentru un fumător înrăit, nu doar în aceste cazuri extreme. Se numeşte orbire prin tutun – apariţia subită a unei pete întunecate care se extinde rapid în câmpul vederii, nu foarte departe de alcool.

– Asta se întâlnea adesea în tranşee.

– Exact. Era foarte obişnuită pe atunci, de cele mai multe ori din cauza tutunului cultivat acasă sau tratat prost. Chestia aia are o temperatură de ardere mai mică decât tutunul preparat cum trebuie, deci mai puţină nicotină este distrusă.

– Dacă ţi-aş spune că Bernard Aubrey şi-a petrecut războiul la subteran şi ca rezultat că era claustrofob cronic, ce ai spune?

Spilsbury le făcu loc colegilor care se pregăteau să ia cadavrul lui Aubrey din cameră.

– Aşadar, a murit nefiind capabil să respire sau vedea, tot ce e probabil, aşadar, cu excepţia îngropării de viu – ce reprezintă dificultăţi practice evidente – aş spune că a avut cea mai rea moarte imaginabilă. Făcu un gest spre birou unde fusese găsită baioneta. Pui asta în legătură cu fata găsită în tren?

Penrose aprobă din cap. Avea două morţi şi două victime, care, la prima vedere, nu puteau fi diferite: o tânără fată şi un bărbat confruntându-se cu bătrâneţea; o înjunghiere cu suferinţă relativ mică şi un sfârşit chinuitor şi degradant. Dar începea să vadă mai multe conexiuni, şi chiar dacă teatrul era legătura evidentă, trecutul îi părea mai semnificativ. Aubrey murise înconjurat de lucruri ce îi aminteau de război – un război care fusese fundalul unei adopţii ilegale şi inevitabil dureroase. Chiar şi cauzele morţii aparent atât de diferite aveau în comun tratarea plină de ranchiună a victimei: crima lui Elspeth invalidase tot ce conta pentru ea şi îi desconsiderase inocenţa; Aubrey, un om bogat şi cu autoritate toată viaţa sa, fusese umilit fizic şi îşi dăduse duhul sufocându-se. În ambele crime, era o înfricoşatoare lipsă de umanitate, o batjocură a morţilor care îi dădea fiori mai mult chiar decât pierderea vieţii în sine.

Capitolul 11

– Ştii, îmi aminteşte de bătrânul Beany McMorrough, spunea Ronnie inoportun, iar Lettice făcea un alt rând de ceaiuri pe care le asezona cu o picătură bună de Martell[1]. Îţi aminteşti atunci când, în Barnsley, a căzut mort în culise cu cinci minute înainte să trebuiască să fie pe scenă? L-au târât înapoi la garderobă, dar dintr-un motiv oarecare ambulanţa a întârziat o oră şi dublura – Freddie Foster, cred că era – a trebuit să se tot împiedice de el pentru fiecare schimbare de costum. Hephzibar spunea că era atât de înghesuit în spatele scenei că, de fiecare dată când ieşeai de pe scenă, nu puteai să nu vezi picioarele bietului Beany. Îşi sorbi ceaiul gânditoare. De fapt, acum că mă gândesc la asta, ea nu prea a avut o carieră fericită, nu-i aşa? Hephzibar, mă refer. Nu trebuie să uităm asta dacă mai suntem rugate lucrăm împreună cu ea.

Penrose îşi drese gâtul la uşa de la Green Room, aducând trecerea în revistă a lui Ronnie a morţilor de la teatru la o concluzie tolerantă. Nu fu mirat să vadă că trei dintre femeile din cameră păreau să ignore cu totul monologul ei: Lydia era îngrozitor de palidă şi vădit şocată până în măduva oaselor, în timp ce Josephine şi femeia cu care făcuse cunoştinţă mai devreme se străduiau s-o îmbărbăteze. Marta vorbi prima.

– Ce naiba s-a întâmplat, inspectore? spuse ea cu o licărire de furie în ochi, care îl luă prin surprindere. Cum de aţi putut să o lăsaţi să intre peste aşa ceva? Dumneavoastră trebuia să vă duceţi să-l găsiţi, nu Lydia.

---

[1] Martell – brand de coniac franţuzesc (n.tr.)

– Îmi pare sincer rău că a trebuit să treceţi prin asta, îi spuse Lydiei cu adevărată înţelegere, şi nu vreau să mai cauzez nimănui vreo neplăcere, dar trebuie să vorbesc cu dumneavoastră pentru un scurt timp despre ce s-a întâmplat astă-seară. Se întoarse către ceilalţi din cameră. Şi cu oricine altcineva care l-a văzut sau a vorbit cu Bernard Aubrey în ultimele douăzeci şi patru de ore.

Marta nu se lăsă uşor expediată:

– Chiar nu poate aştepta asta până dimineaţă? Acum aş vrea să o duc pe Lydia acasă să se odihnească puţin. A trecut prin destule.

Penrose, care deja ratase în acea seară o chestionare vitală pentru că fusese obligat să aştepte, nu avea nici o intenţie să permită din nou asta, dar fu scutit de nepoliteţea de a insista.

– E în regulă, dragă, chiar este, spuse Lydia, luând mâna Martei. Prefer să fac asta acum. Cu cât mai repede nu va mai trebui să vorbesc despre asta, cu atât mai repede pot să încerc să elimin imaginea aia din cap. Zâmbi neconvingător, ca şi cum ar recunoaşte naivitatea propriilor cuvinte, şi se întoarse către Penrose. Deşi nu cred că va fi aşa uşor, nu-i aşa, Archie? Pot să-ţi spun tot Archie, că veni vorba, sau trebuie să-ţi spun inspector acum că este oficial?

– Archie este bine. Şi nu te voi reţine mai mult decât e suficient.

– În ordine, dar pot avea un minut să mă adun? Se uită la reflecţia în oglindă care se întindea pe un perete. Ştiu că nu e momentul să spun asta, dar mă simt mai rău acum decât m-am simţit vreodată pe patul meu de moarte. Trebuie doar să dau o fugă până la garderobă pentru o clipă.

Penrose aprobă din cap, încercând să nu pară prea nerăbdător. Îndată ce Lydia părăsi camera, însoţită de o Marta care clocotea, Lettice ocupă locul din faţa verişorului său.

– Putem să îţi spunem despre întâlnirea noastră cu Aubrey înainte ca ele să se întoarcă, şopti ea, arătând spre uşă şi aruncându-i conspirativ o privire lui Josephine, care înţelese imediat ce o aştepta. S-a întâmplat ceva care ar supăra-o şi mai mult pe Lydia şi aş prefera să nu pomenesc de asta de faţă cu ea în seara asta.

– Continuă. Josephine mi-a spus că nu a fost exact o reuniune amiabilă.

– Nu, deloc. De fapt, nu putea fi mai rece.

Făcu o neobişnuit de scurtă relatare a întâlnirii de după-amiază, omiţând multe din detaliile distractive care îi fusese împărtăşite lui Josephine în timpul cinei, dar nelăsându-i lui Penrose nici o îndoială despre cât de neplăcut se făcuse Aubrey.

– Atunci, până când întrunirea s-a terminat, Terry fusese dat afară, ca să nu spun mai mult?

– O, ca şi cum ar fi primit un şut în fund, dragă, confirmă Ronnie. Era foarte furios.

– Dar fără să poate face nimic, presupun. Iar neputinţa avea un obicei de a face oamenii periculoşi, se gândi el. Văzuse acea calitate în reprezentaţia lui Terry de mai devreme – o furie abia înăbuşită care îi făcuse cu atât mai convingătoare interpretarea unui Richard din ce în ce mai vulnerabil. Dar era de ajuns să îl conducă la crimă? Şi era capabil să ucidă cu atâta răutate? Aroganţă, da, putea crede că o are în caracter, dar ranchiună? Se întoarse către Josephine. Cât de important crezi că este pentru Terry să rateze un film ca ăsta?

Ea ridică din umeri.

– Realmente e greu de spus. Artistic, i-ar putea duce cariera într-o cu totul altă direcţie, dar nu sunt sigură că ar vrea asta pe termen lung. Vezi tu, ar lua-o de la început din nou, câtă vreme pe scenă este foarte recunoscut şi apreciat încât practic poate face ce vrea. Sunt foarte puţini oameni care visează să îi stea în cale în teatru. Şi unul dintre aceştia era acum mort, se gândi Penrose în timp ce Josephine continuă. Financiar vorbind, însă, este o chestiune diferită. Pur şi simplu nu există comparaţie între banii pe care i-ar putea face cu un film şi ce primeşte pentru un rol pe scenă. Şi fetele spuneau mai devreme că era mai degrabă mânat de bani zilele astea. Nu ştiu de ce ar fi aşa. Nu mi s-a părut niciodată genul avid, decât de laude, desigur.

– Asta e util de ştiut, dar nu prea văd de ce ai ezitat atât să îmi spui asta în faţa Lydiei. Ce legătură are ea cu Terry?

– O, nu e asta, spuse Lettice repede. Pur şi simplu nu voiam ca Lydia să afle de planurile lui Aubrey pentru ea sau mai degrabă de lipsa lor.

Se opri cu vinovăţie când uşa se deschise din nou, dar nu era decât Fallowfield.

– Adresa lui Aubrey, domnule, spuse el, înmânându-i lui Penrose o bucăţică de hârtie. Soţia lui vă aşteaptă, domnule, şi e o maşină afară.

– Mulţumesc, sergent. Cum a primit vestea?

– Calm, aş spune, domnule. Nu spun că nu a fost şocată, dar nu mi s-a părut genul care să facă o isterie. A insistat că nu are nevoie de nimeni să aştepte cu ea până ajungeţi dumneavoastră, dar era o servitoare acolo, deci nu a rămas singură.

– În regulă. O să ajung acolo acum, dar aşteaptă aici un minut – asta e interesant. Se întoarse înapoi către Lettice. Continuă, dar fii cât de rapidă poţi.

– E vorba numai că nici Lydia nu urma să primească un rol în film şi va fi distrusă când va auzi despre asta. Am considerat că nu avea nevoie de vestea asta ca să pună capac la toate.

– Eşti absolut sigură că nu ştia?

– Archie, pentru Dumnezeu! Josephine arăta îngrozită. Doar nu sugerezi că Lydia a avut ceva de-a face cu asta? Lettice nu a vrut deloc să spună asta.

– Nu sugerez nimic, spuse el, iar Lettice îşi puse degetul la gură şi verifică agitată coridorul de afară. Trebuie doar să stabilesc cine ştie ce. Iar Marta? Putea să simtă ceva?

– Nu, chiar nu cred asta, continuă Josephine. Am stat mult la taifas după-amiaza asta despre Lydia şi despre viitorul ei şi sunt sigură că ar fi menţionat asta dacă ar fi ştiut.

– Aud pe cineva venind, spuse Lettice din uşă. E timpul ca noi să plecăm. Îi dădu lui Ronnie mănuşile. E în ordine, nu-i aşa, Archie? M-am gândit să ne întoarcem la numărul 66 şi să pregătim puţin o cină pentru toată lumea. Cu toţii avem nevoie să ne păstrăm puterile.

– E bine. Vei accepta ca unul dintre oamenii mei să te supravegheze până când eşti gata să pleci? o întrebă pe Josephine.

Ea încuviinţă din cap şi, cu toate că nu dorea nimănui evenimentele de peste noapte, el fu mulţumit să vadă că Josephine părea a opune mai puţină rezistenţă la preocupările pentru ea.

Lettice arăta îngrijorată în timp ce îi permitea lui Fallowfield să o ajute cu haina.

– Sper din suflet să nu fi băgat pe nimeni la pârnaie, spuse ea.

– Nu fi naivă, dragă, sigur că nu. Este de datoria lui Archie să ne trateze pe toţi ca pe Iuda.

Zâmbetul lui Ronnie era dulce şi implacabil.

– Iuda? Nu-mi place cum sună asta.

Lydia se întorsese vizibil mai liniştită, iar Penrose fu uşurat să vadă că era singură.

– Mă tem că da, dragă, spuse Ronnie, ignorând intenţionat încercările frenetice ale lui Lettice de a-i atrage privirea. Detectivul inspector Penrose a fost destul de nemilos în chestionările sale şi a trebuit să o turnăm pe Josephine ca să ne salvăm pielea. De data aceasta, sarcasmul ei risipi tensiunea din cameră. Serios vorbind, spuneam doar că purtarea recentă a lui Aubrey nu l-a făcut prea îndrăgit de nici unul dintre noi.

– Asta e destul de adevărat, recunoscu Lydia, sărutându-le pe Ronnie şi pe Lettice de la revedere şi instalându-se lângă Josephine pe canapea. Şi, înainte să te ruşinezi să întrebi, Archie, asta mă include şi pe mine. Am avut o discuţie foarte deschisă deunăzi şi a făcut destul de clar că zilele cu salarii mari sunt pe sfârşite. Luă o înghiţitură din paharul de vin pe care îl adusese cu ea. Trebuie să fi fost o tortură pentru el, nu-i aşa? Nu-i voi uita niciodată faţa. Toată durerea aia, şi nimeni acolo să îl ajute. Nu mă pot gândi la nimic mai rău decât să părăseşti această lume singur aşa. Cum a murit, Archie? Ştii? Chiar se poate să fi fost două crime în două zile?

– Nu pot fi sigur ce s-a întâmplat la momentul de faţă, spuse el, neutru, dar chiar îmi pare rău că ai fost tu cea care i-a găsit cadavrul. Ştiu că tu şi Aubrey eraţi apropiaţi.

– Da, eram. Era un om bun, să ştii. Dar de unde era să ştii ce mă aştepta la capătul acelor scări? Să nu i-o iei Martei în nume de rău. Îmi pare rău că a fost supărată pe tine, dar asta e prima criză pe care am avut-o şi ştii cum este asta într-o relaţie. Doar mă protejează.

– Înţeleg. Unde este acum?

– În exil autoimpus în garderoba mea. A zis că nu are încredere că ar fi bine-crescută, aşa că ar aştepta acolo până pot pleca.

Uşor, Penrose o făcu pe Lydia să treacă prin perioada dintre sfârşitul piesei şi descoperirea cadavrului lui Aubrey, dar nu află nimic nou faţă de ceea ce Fallowfield nu descoperise deja în scurta sa discuţie de mai devreme cu actriţa.

– Presupun că trebuia să vin după tine atunci când mi-am dat seama că uşa era încuiată, spuse ea. Ceva nu era clar în regulă, dar faci lucruri din instinct, nu-i aşa? Doar am deschis-o fără să mă gândesc la ce ar putea fi în partea cealaltă.

– Eşti total sigură că uşa *era* închisă, şi nu doar blocată sau dificil de deschis?

– Sunt sigură. Am încercat clanţa o dată, am întors cheia şi am încercat încă o dată. Uşa s-a deschis şi l-am văzut imediat. Ştiu că e ciudat, dar aşa a fost.

– Ai intrat în cameră?

– Doar vreo doi paşi. Era evident că venisem prea târziu să îl ajut. Într-un fel nu puteam să cred ce vedeam, dar cel mai mult voiam să dispar de acolo.

– I-ai vorbit sergentului Fallowfield despre unele disensiuni între cei din distribuţie după spectacol. Ce făcuse Aubrey să îi supere aşa de mult pe toţi?

– Ei bine, Esme McCracken l-a urât mereu pentru că avea succes, dar situaţia s-a înrăutăţit când el a refuzat să-i accepte piesa pentru producţie. De Lewis Fleming nu ştiu; el şi Johnny s-au urât mereu, dar asta e legat de rivalitate şi de provenienţa socială la fel cum poate fi din orice alte motive, dar nu îmi amintesc ca Lewis să nu îl fi tratat vreodată pe Terry altfel decât cu respect până azi. Cât despre Johnny, cred că pur şi simplu începea să depăşească ceea ce Bernie îi putea oferi. Întotdeauna a fost neliniştit, dar e sătul până peste cap de piesa asta şi Bernie este – era – hotărât să îl ţină după contract. E şi problema Swinburne, desigur. Johnny era chitit să îl aibă – în toate sensurile cuvântului, probabil – pentru Bothwell în *Regina scoţienilor,* dar Bernie l-a preferat pe Fleming. Cel puţin, aşa am crezut. Poate se răzgândise. Asta ar explica purtarea lui Fleming, nu a lui Johnny.

– Aubrey nu se răzgândise în privinţa lui Bothwell, spuse Josephine. Se pare că după-amiaza asta era foarte hotărât să-l angajeze pe Fleming.

Lydia tremură involuntar.

– Ştii, tocmai mi-am amintit ce a spus Johnny când a făcut toastul în seara asta: „Pentru ieşiri memorabile". Nu avea cum să ştie, nu? Doar nu ar... termină ea în coadă de peşte, neputând să se adune să spună cuvintele.

– Credeam că aţi spus că nu o vei reţine mult, inspectore?

Marta stătea în uşă, mai calmă acum, dar nu mai puţin protectoare.

Penrose îşi ridică privirea şi spuse politicos, dar hotărât:

– Mai sunt vreo două întrebări. Dar luați, vă rog, un loc, voi fi cât se poate de scurt. Marta veni mai aproape, dar rămase în picioare. Acum, tava de băuturi pentru acest ritual, continuă Penrose. Cine a pregătit asta azi?

– Hedley s-a asigurat că totul e acolo înainte de matineu. Cel puțin, așa se întâmplă de obicei. McCracken era de serviciu azi, deci ea trebuie să fi pus băuturile la locul lor.

– Și se înțeleg ei doi? White și McCracken mă refer.

– Nu cred că ai putea spune sincer că McCracken se înțelege cu cineva – cu excepția lui Johnny poate. El chiar crede că ea poate să scrie. Dar Hedley nu genul căruia să-i placă cearta și trebuie să lucreze cu femeia, așa că doar se descurcă. Ce face Hedley, apropo? Până nu mi-a spus în seara asta Josephine că prietena lui a fost cea omorâtă, nu mi-am dat seama. Nu îmi vine să cred că am cunoscut-o în gară și nu am făcut legătura. Va fi distrus. Era atât de îndrăgostit de ea, să știi, era foarte dulce. Și, desigur, Bernie devenise ca un tată pentru el în ultimele luni. I se va părea că toată lumea lui s-a prăbușit când va afla ce s-a întâmplat acum.

– În realitate avem niște probleme în găsirea domnului White, spuse Penrose, cu o insinuare în glas care nu trecu neobservată nici de Lydia, nici de Marta. Presupun că nu aveți idee unde ar putea să fie, nu?

– Nu l-am văzut de la matineu, spuse Lydia, iar Penrose observă cu interes că tonul vocii sale își pierduse din căldură. Dacă l-aș fi văzut, nu aș fi avut nici o reținere să-ți spun. Nu ar face nimic rău, Archie. E doar un băiat.

Fallowfield vorbi pentru prima oară:

– Dar făcuse ceva rău, nu-i așa, domnișoară? Portarul de la scenă spune că trebuia să se prezinte azi la domnul Aubrey după matineu după-amiaza asta pentru un fel de chestiune disciplinară, dar nu a mai apărut. Știți despre ce a fost vorba?

– Chiar nu am idee, sergent, dar nu îmi pot închipui că era ceva ce să privească poliția. Acceptă țigara pe care i-o întinse Marta și făcu o pauză să o aprindă. Stă în chirie cu Rafe Swinburne pe cealaltă parte a râului. Dacă nu e acolo, habar nu am unde să-l găsești, sper doar că este bine.

– Rafe Swinburne – l-ați menționat înainte, spuse Penrose. De ce insistă Terry atât de mult în privința lui?

– Ei bine, în parte din pură încăpăţânare. Îl urăşte pe Fleming foarte mult, deci oricine cu ceva talent şi care să se potrivească cu acelaşi gen de roluri ar fi de preferat. Iar Swinburne e talentat – a avut un succes considerabil cu *Sheppey* la Wyndham, ajutat fără îndoială de cum arată. Johnny se topeşte după cineva drăguţ.

La menţionarea teatrului Wyndham, Penrose se uită la Fallowfield.

– Şi îşi doreşte Rafe Swinburne acest rol la fel de mult cum John Terry vrea să îl ofere?

– O, nu cred că este vreo îndoială în privinţa asta. E foarte ambiţios. L-am văzut deja vrăjind sala de vreo două ori şi, cu siguranţă, ştie cum să-şi folosească toate calităţile.

Marta nu încercă deloc să-şi ascundă sfidarea din voce:

– Chiar aşa a ajuns lumea asta, inspectore? Suntem acum toţi atât de superficiali că am ucide pentru un rol într-o piesă? Ce s-a întâmplat oare cu motivele de modă veche pentru care oamenii obişnuiau să ucidă? Cel puţin erau puţin mai convingătoare.

Oricât de protectoare o fi fost Marta, Penrose începea să îşi piardă răbdarea în faţa sarcasmului ei. Se ridică, ştiind că văduva lui Aubrey îl aştepta.

– Ofiţerii mei vor fi în teatru pentru restul nopţii, spuse el. Sunteţi toate bine-venite să staţi aici, dar aş fi recunoscător dacă nu aţi merge în vreo altă parte a clădirii. Când sunteţi gata să plecaţi, poliţistul de la intrarea actorilor va chema o maşină să vă ducă acasă. Îi rezervă un zâmbet lui Josephine în drum spre ieşire şi se opri la uşă. Anul trecut, a trebuit să investighez crima unei tinere femei din Pimilico, zise el, uitându-se înapoi la Marta. Era secretară la o mare firmă de avocatură şi a fost ştrangulată pentru că a alocat un birou pe care şi-l dorea altcineva. Nu e motivul cel mai clasic, sunt de acord, domnişoară Fox, dar sunt sigur că părea destul de convingător pentru femeia care a fost spânzurată pentru asta.

Penrose auzi patru lacăte deschizându-se şi clinchetul cheilor în zăvor, apoi o servitoare deschise uşa principală şi îl invită în casa impunătoare de pe Queen Anne's Gate. „Ce păcat, se gândi el, că Bernard Aubrey nu arătase aceeaşi grijă pentru siguranţă în teatrele sale aşa cum evident făcuse acasă."

– Doamna Aubrey este sus, domnule, spuse femeia, cu un echilibru de politeţe şi chibzuinţă dobândit după mulţi ani de lucru casnic. Vă conduc în salon, şi dumneaei vi se va alătura în curând.

Camera în care Penrose fu rugat să aştepte era de o mărime asemănătoare cu biroul lui Aubrey de la teatru şi înfăţişa acelaşi gust ales în decor şi mobilă, dar semnele vieţuirii de zi cu zi care îi caracterizaseră cabinetul lipseau cu totul din spaţiul domestic pe care îl împărţea cu soţia sa. Era, în realitate, genul de cameră în care nici un obiect nu era lăsat să servească scopului pentru care a fost creat, o sofa elegantă Chesterfield – era frumoasă, dar nu îmbietoare, căminul era bine lustruit, dar mult prea curat să fi încălzit vreodată; şi o mână de cărţi dintr-un colţ de cabinet păreau alese mai degrabă să echilibreze nuanţele deschise de maroniu ale lemnului de nuc decât să distreze. Era aproape sigur că, dacă ar lua una, ar găsi unele pagini cu marginile maronii încă netăiate. Urmele masculine de fum de ţigară, atât de specifice birolului lui Aubrey, erau înlocuite aici de o aromă slabă de violete; deja nu fu surprins să îi afle originile într-o vază de irişi, purpuriu-închis şi toţi înfloriţi, şi aşezaţi atât de uniform încât numai parfumul lor dovedea că sunt opera naturii mai degrabă decât a omului.

Exact deasupra florilor atârna o pictură în ulei, şi Penrose se întrebă dacă fusese aleasă dintr-o apreciere spontană pentru frumuseţea ei sau doar dintr-un gest premeditat pentru valoarea din viitor. Din câte ştia despre el, Aubrey era capabil de ambele. Era un peisaj cu o plajă în centru, într-una din acele staţiuni de pe coasta franceză atât de la modă în a doua jumătate a secolului, bănui el. Planul din faţă era dominat de bărbaţi cu accesorii de baie elaborate şi femei amuzându-se cu crinoline şi umbrele de soare – cu toţii foarte diferiţi de vilegiaturiştii de vârsta sa – şi chiar şi copiii erau îmbrăcaţi în cele mai bune haine şi pălării, fără vreun gând de a se aventura în marea potolită de dincolo. Penrose nu trebui să se uite la semnătură pentru a şti că pictura îi aparţinea lui Eugène Boudin: studiind la Cambridge fusese îndeajuns de norocos să aibă aproape colecţia încântătoare de impresionism a lui Fitzwilliam şi întotdeauna fusese atras de aceste picturi de o frumuseţe liniştită, preferându-le cu mult în faţa pânzelor mai zgomotoase ale contemporanilor mai vestiţi ai lui Boudin. Ştiind că subtila coloratură folosită pentru care pictorul era foarte renumit se

pierdea în distanţă, el merse mai aproape să aprecieze lucrul cu pensula şi nu fu dezamăgit. Mergând de la nuanţe calde de galben la un gri ameninţător de fier ce părea să justifice ezitarea oamenilor de a intra în apă, capriciile cerului şi delicateţea luminii erau superb zugrăvite.

– Frumos, nu-i aşa? Era tabloul preferat al soţului meu. Plaja e din Trouville în Normandia, şi el obişnuia, în copilărie, să-şi petreacă vacanţele de vară acolo. Din păcate, amintirile sale mai recente cu Franţa au fost mai puţin fericite.

Cuvintele erau rostite încet, dar aveau autoritate şi el se întoarse să o salute de femeia a cărei apariţie era în perfectă armonie cu vocea sa. Grace Aubrey era înaltă şi elegantă, ridurile având doar rolul de a sublinia inteligenţa care i se citea pe faţă. Neobişnuit pentru o femeie de şaizeci de ani şi probabil numai din cauza orei, purta părul lung şi lăsat, fiind posibil astfel să-şi imagineze cu uşurinţă cum arătase în tinereţe înainte ca părul ei şaten-închis să fie presărat cu cenuşiu. Fără îndoială, era încă o femeie frumoasă – în ciuda instinctului profesional de a vedea dincolo de aparenţe, Penrose găsi dificil să împace potrivirea vizuală cu Aubrey cu presupusele lor neînţelegeri conjugale.

– Ştiţi, după război abia putea suporta să se mai uite la ea, zise ea cu privirea încă la pictură. Presupun că nu e corect să plângi după un asemenea lucru, când atâţia oameni nu s-au întors deloc, dar mie mi se pare că pierderea unui simţ pentru frumos e la fel de tragică ca şi pierderea vieţii. Se aşeză la un capăt al canapelei şi îl invită pe Penrose să se aşeze la celălalt, determinându-l să renunţe la exprimarea condoleanţelor sale.

– A venit ca un şoc pentru mine, inspectore, dar nu vă voi face să vă pierdeţi vremea pretinzând că relaţiile dintre mine şi soţul meu erau altfel decât uzuale. Îmi pare rău că a murit, sigur că da. Cu toţii sperăm la privilegiul de a ne agăţa de ultimul nostru moment natural şi nici o fiinţă umană nu ar trebui să moară astfel – sergentul dumneavoastră a fost foarte grijuliu în eforturile sale de a-mi menaja sentimentele, că veni vorba, dar nu-mi pot închipui vreo otravă care să nu fie dureroasă. Acestea fiind spuse, ar fi ridicol să-mi atribui o mâhnire pe care pur şi simplu nu o simt.

Penrose se îndoia că avusese cineva vreodată motiv să o creadă pe Grace Aubrey ridicolă.

– Când ați vorbit ultima oară cu soțul dumneavoastră? întrebă el, încrezător acum că i se va spune tot ce avea nevoie cu o franchețe care era liniștitoare, chiar dacă puțin tulburătoare.

– În dimineața asta, la micul dejun. A plecat la serviciu ca de obicei la 9.30. Nu m-am mirat că nu venise până când m-am culcat. De multe ori stă până târziu, muncind sau socializând, așa că nu mă așteptam să îl văd până dimineața.

– Și nu ați vorbit la telefon?

– Nu. Avem vieți foarte separate, inspectore. Era puțin de vorbit când stăteam împreună și cu siguranță nimic îndeajuns de important să merite un telefon.

– Cât timp ați fost căsătoriți?

– S-ar fi făcut patruzeci și unu de ani luna viitoare, cu toate că am încetat să mai sărbătorim aniversările cu o viață în urmă.

– E mult timp de rămas împreună atunci când ați fost amândoi nefericiți.

– Sunteți căsătorit, inspectore?

– Nu.

– Mă gândeam că nu. Ideea de a rămâne împreună când ești fericit și de a te despărți când nu ești tinde să fie susținută de cei singuri. Nu a fost așa de tranșant. Nu pot vorbi pentru Bernard, dar nu îmi amintesc chiar să fi fost vreodată *ne*fericită. Amândoi am fost privilegiați de la început și am muncit din greu să fim siguri că rămânem astfel, așa că nu ne-am dorit niciodată ceva, material vorbind. Și nu era ca și cum nu ne-am fi înțeles – doar că nu am creat niciodată acea sclipire de veselie în viața celuilalt care face orice altceva să nu conteze. Este un lucru groaznic de recunoscut, dar oricare din plăcerile pe care le-am avut din viața noastră împreună nu ar fi fost mai mici dacă el nu ar fi fost acolo să le împartă. Se uită în jos la mâinile sale și își atinse ușor verigheta. Am fost puțin dură cu dumneavoastră mai înainte, inspectore. Îmi pare rău și probabil aveți dreptate; poate dacă am fi fost nefericiți, și nu doar plictisiți probabil ne-am fi despărțit și am fi căutat fericirea în altă parte. Dar când nu ești într-un fel, nici în celălalt, timpul alunecă înainte să te convingi că ar putea fi ceva mai mult.

Bănuind că văduva lui Aubrey ar fi disprețuit orice formă de echivoc, Penrose decise să pună întrebările pe cât de direct posibil.

– Aţi fost fideli unul celuilalt?

– Da, absolut.

– Păreţi foarte sigură. Puteţi vorbi aşa de sigur pentru soţul dumneavoastră?

– Îmi pot permite să fiu sigură, chiar dacă numai pentru simplul motiv că nu m-ar fi deranjat dacă ar fi rătăcit. Nu ar fi avut deloc nevoie să mintă. Poate chiar aş fi fost uşurată, cu toate că desigur nu ştii niciodată când loveşte gelozia. Nu, eram amândoi prea leneşi să avem o aventură. Luă o ţigară din cutia argintie de pe masa de lângă şi făcu o pauză să o aprindă. Sau ne era prea teamă, poate.

– Teamă de ce, dacă nu de descoperire?

– Teamă de a afla că această deşertăciune, această indiferenţă, era tot ce putea să fie. Teamă de a ne da seama că eram incapabili de iubire în loc de a crede că eram doar nepotriviţi. A avut câte o pasiune nebună cu o actriţă principală sau două, dar nu a dus niciodată la nimic.

– Aveţi vreun copil?

– Un fiu, Joseph. Trăieşte în Gloucestershire. El şi Bernard nu au fost niciodată prea apropiaţi – se asemănau prea mult ca să se înţeleagă, iar Bernard nu a putut niciodată suferi faptul că Joe nu voia să aibă nimic de-a face cu scumpele sale teatre. Şi mulţumesc lui Dumnezeu că nu a vrut, ţinând cont de ce s-a întâmplat cu tatăl său.

– Avea duşmani atunci?

– E clar că avea, inspectore. Aş fi crezut că măcar atât era evident.

– Dar în mod special în cadrul teatrului? Păreţi să daţi vina pe serviciul său pentru moartea sa.

– Bernard era un om puternic. Făcea cariere şi le distrugea. Deciziile sale erau invariabil corecte, dar de cele mai multe ori fără milă, le lua fără să se gândească la sentimente sau măcar la loialitate. Şi a fost găsit otrăvit în zona privată a teatrului său. Dumneavoastră sunteţi detectivul, desigur, dar evidenţa pare să indice în acea direcţie.

Penrose rezistă tentaţiei de a nu se lăsa bătut în a vedea lucrurile prea simplu.

– Cred că moartea soţului dumneavoastră este legată cu o altă crimă care a avut loc vineri. Vă spune ceva numele Elspeth Simmons?

Ea se gândi pentru o clipă.

– Fata care a fost ucisă la King's Cross? Am citit despre asta în ziar astă-seară, dar nu am auzit de ea înainte. Ce vă face să credeţi că moartea lui Aubrey a avut ceva de-a face cu a ei?

– A avut o relaţie cu unul dintre angajaţii săi – un tânăr pe nume Hedley White. Înţeleg că soţul dumeavoastră ţinea mult la el şi a fost foarte supărat la vestea morţii domnişoarei Simmons.

Ridică din umeri.

– Îmi pare rău – nu prea vă pot ajuta aici. Da, vorbea cu drag despre Hedley – îmi amintesc pentru că era un nume neobişnuit – şi cu siguranţă era un mare susţinător al ideii de a le da tinerilor o şansă, dar nu pot fi mai exactă de atât.

– Aţi observat vreo schimbare în comportamentul său recent? întrebă Penrose, cu toate că ajungea cu repeziciune să creadă că Grace Aubrey ştia prea puţin despre viaţa soţului ei ca să poată face lumină asupra morţii sale. Cu riscul de a fi prea direct, fusese nefericit?

Îi zâmbi cu un respect crescând.

– Cu riscul de a fi pedantă, aş spune mai degrabă supărat decât nefericit. Întotdeauna a avut o fire aprinsă, dar îi trecea mereu repede. În ultimul timp, adesea părea îngrijorat sau supărat.

– Aveţi idee de ce?

– Când Bernard era supărat, de obicei era pentru că nu îi ieşea ceva cum voia, dar nu mă întrebaţi ce.

– Ştiu că e puţin probabil, ţinând cont de maniera morţii sale, dar vă puteţi închipui ceva care să îl fi condus pe Bernard să-şi ia propria viaţă?

– Nu, absolut nimic. Nu avea nici o mare credinţă care să nu permită să facă asta, dar după tot ce a trecut prin război şi după toate vieţile pe care le-a văzut furate înainte ca măcar să fi început, lua în râs sinuciderea ca pe calea de scăpare a laşului. Asta nu a fost niciodată – un laş – şi dispreţuia asta la alţi oameni. Avea o viziune tristă asupra lumii şi câteodată putea fi foarte dur cu sine, de cele mai multe ori din cauza lucrurilor pe care nu le făcuse şi pe care credea că trebuia

să le facă, dar mereu credea că pedeapsa cea mai mare pentru orice păcat este să trăieşti în continuare.

Penrose se întreba dacă păcatul pentru care Bernard Aubrey simţise nevoia să se căiască era din perioada războiului. Întrebă asta aproximativ şi fu răsplătit încă o dată cu o privire de aprobare.

– Ce vă face să credeţi asta, inspectore? Dar aveţi dreptate. Bernard a avut o perioadă teribilă şi a venit înapoi un om foarte diferit. Nu suferind, înţelegeţi, dar cu un amestec de resentiment şi vină care mergeau dincolo de mâhnirea pe care cu toţii am simţit-o într-o anumită măsură. Îşi aprinse o altă ţigară, dar o lăsă imediat în scrumieră, unde se stinse uşor, uitată. Fusese în război în Africa de Sud şi s-a remarcat acolo, aşa că, deşi era prea în vârstă să lupte în Franţa, l-au implorat să se ducă acolo şi să conducă războiul subteran. Mulţi bărbaţi mai în vârstă au făcut acelaşi lucru – aveau nevoie de tineri să facă toate săpăturile, dar ei au avut o pregătire de bază de o săptămână sau ceva de genul ăsta caraghios, înainte să fie trimişi în peisajul acela uitat de lume şi apoi să trebuiască să ducă bătălii cu apa, aerul şi şarjele izbucnind din toate părţile. Cei ca Bernard, care erau experimentaţi şi puteau conduce prin exemplu, valorau greutatea lor în aur. Ştiu că nu a existat vreun război uşor pentru cineva – dumneavoastră păreţi de vârsta potrivită să confirmaţi asta –, dar mie mereu mi s-a părut că săparea de tuneluri a fost un alt nivel al iadului. Este ceva ciudat de potrivnic naturii să nu vezi niciodată lumina zilei. Dar era minunat cu acei băieţi, cel puţin la început; avea grijă de ei, îi învăţa cum să îşi păstreze cumpătul şi cum să anticipeze următoarea mişcare a inamicului şi, credeţi-mă, nu era nimeni mai bun decât soţul meu la asta. Şi ei învăţau repede – erau nevoiţi; cel mai mic zgomot acolo jos putea costa vieţi şi, dacă cedai panicii, de atât era nevoie – pierdeai încrederea camarazilor şi nu mai puteai fi de folos.

– Asta i s-a întâmplat lui Bernard?

– Nu, deloc, cu toate că nu ştiu cum a rezistat. Stătea ore întregi chircit încordându-se să audă zgomotele inamicului. Se pare că sunetul călătoreşte mai rapid prin pământ dens şi apă decât prin aer şi era datoria lui să interpreteze ce auzea, să traseze itinerariile tunelurilor şi să aprecieze distanţele pentru şarje. Trebuie să fi fost o presiune imensă asupra sa, psihologic mă refer, ştiind cât de aproape

era de inamic. Ar fi fost uşor să-ţi laşi imaginaţia să fugă într-o astfel de situaţie şi să o iei şi tu razna.

Penrose aşteptă, nedorind să o grăbească. Când ea se opri pentru ceva timp, el spuse:

– Nu este de mirare că a dezvoltat claustrofobia. Oare cineva chiar poate să lase asta în urmă şi să se întoarcă nevătămat?

– Nu ştiu. Era un om puternic, în unele privinţe chiar incredibil de puternic şi cred că ar fi fost în regulă dacă nu ar fi fost un anumit incident. Era primăvara anului 1916 – unele dintre tuneluri se întindeau peste cinci sute de metri pe sub teren inamic şi vă puteţi imagina cât de importantă era ventilaţia. O apreciau cu o lumânare – mă iertaţi dacă vă spun lucruri pe care le ştiţi deja – şi, dacă rămânea aprinsă, chiar dacă era cea mai slabă flacără albastră, se considera că era în siguranţă să lucreze. La cele mai lungi tunele, era un infanterist la suprafaţa pământului, lucrând la foale, pompând aer către mină de-a lungul rândurilor de burlane. Era o adevărată muncă în echipă şi un act grozav de credinţă din partea celor din subteran.

Se ridică şi îşi turnă whisky şi sifon dintr-o carafă de lângă flori, apoi luă un al doilea pahar şi se uită la el întrebător. El refuză clătinând din cap, fără vreo tragere de inimă să accepte orice l-ar face mai obosit decât era deja, iar ea îşi continuă povestea:

– Într-o zi, Bernard era acolo jos cu încă doi tineri ingineri care plasau şarje după instrucţiunile sale. Aproape terminaseră când au observat că aerul începuse să se degradeze şi devenea mai greu de respirat. Evident că nu puteau doar să strige în sus să vadă ce se întâmpla cu foalele – era prea departe şi, oricum, subteran nu era permis decât limbajul prin semne –, aşa că Bernard le-a ordonat să iasă imediat. Din fericire pentru că aveau simţurile foarte formate la cea mai mică schimbare, observaseră la timp să se întoarcă în siguranţă, dar unul din ei a refuzat să plece.

– De ce?

– Pentru că aproape terminaseră de aşezat şarja şi era hotărât să termine treaba. Bernard ştia că băiatul judecase prost cât poate sta jos în siguranţă şi a încercat să-l târască de acolo, dar nu era destul de puternic să o facă singur – al treilea bărbat ascultase ordinele şi plecase – şi ştia că ar fi fost periculos să facă zgomot zbătându-se pentru că ar fi alertat inamicul asupra locaţiei lor. Nu a avut de ales decât să se

ducă înapoi să pompeze foalele să meargă şi să-l salveze aşa. Când a ajuns la suprafaţă, şi-a găsit camaradul şi alţi câţiva soldaţi luptându-se cu ţevile; aparent, infanteristul lucrase la foale constant, şi astfel şi-au dat seama că trebuie să fie un blocaj pe undeva prin sistem. Desigur, Bernard ştia că nu era absolut nici o şansă să o localizeze înainte ca omul de dedesubt să se sufoce, aşa că s-a întors înapoi jos.

Penrose tăcea, încercând să-şi dea seama de ce curaj fusese nevoie pentru ca cineva să reacţioneze astfel, să coboare spre ceea ce trebuie să fi părut moarte sigură. Imaginea mentală a chipului contorsionat al lui Aubrey şi a mâinii întinse, deja fixate în minte, aduse o nouă înfiorare.

– Se înţelege de la sine că era zadarnic. Aerul din tunel era cu totul stins şi Bernard nu a parcurs decât o sută de metri înainte ca să-şi piardă respiraţia şi cunoştinţa. Era în genunchi, încă încercând să înainteze când omul pe care îl trimisese înapoi l-a prins din urmă şi l-a târât afară. Este un miracol că amândoi au supravieţuit.

– Şi băiatul? întrebă Penrose cu toate că ştia că nu putea fi decât un singur rezultat.

– Când au făcut aerul să circule din nou, l-au găsit la aproximativ o sută de metri de la mină, bineînţeles pe cale să se întoarcă. Ce moarte groaznică trebuie să fi fost – tot întunericul acela şi nimic de respirat şi groaza de a fi acolo jos singur şi ştiind că eşti condamnat. Era cu faţa în jos, cu gura plină de pământ, spunea Bernard. Era ca şi cum l-ar fi îngropat de viu. Ea se cutremură şi adăugă cu amărăciune: şarja era perfect aşezată însă. Au folosit-o în acea seară şi am înţeles că a fost destul de reuşită.

– E imposibil pentru cineva care nu a fost acolo să înţeleagă cum trebuie să îl fi afectat şi îmi pare rău dacă sună naiv – dar nu prea văd de ce i se părea asta un păcat pentru care trebuia să fie pedepsit. Vinovat pentru neputinţa de a ajuta, poate – dar nu răspunzător. Doar a fost un accident? Ce ar fi putut să mai facă?

– Da, a fost un accident, dar băiatul care a murit nu era doar un oarecare: era nepotul lui Bernard, Arthur, singurul copil al surorii sale, şi Bernard îi promisese să aibă grijă de el. Asta e ridicol în sine, desigur – nu poţi face promisiuni în război, nu merge aşa –, dar tot a făcut asta şi nu şi-a iertat niciodată faptul că nu a fost capabil să îşi

ţină cuvântul, chiar dacă sora lui cu siguranţă nu a dat vreodată vina pe el.

Pentru Penrose, o bucăţică de puzzle căzu în sfârşit la locul său. Nu avea nici o idee cum l-ar aduce mai aproape de găsirea criminalului lui Aubrey, dar cumva ştia că era important.

– Se întâmplă să aveţi o fotografie cu ea? întrebă el.

– Cu Nora? Da, bineînţeles. Am una cu ea şi cu Arthur, făcută nu cu mult înainte de moartea sa. Vreţi să o vedeţi?

– Da, vă rog, dacă nu vă deranjează.

Plecă numai pentru vreo două minute şi la întoarcere îi aduse o fotografie mică într-o ramă simplă aurie. Băiatul din imagine avea, bănui el, cu puţin peste douăzeci de ani şi zâmbea larg din spatele sticlei, chipeş în noua sa uniformă şi cu o căldură în ochi care l-ar fi făcut atrăgător chiar dacă restul trăsăturilor sale ar fi fost mai puţin interesante. Cu un braţ o ţinea pe mama sa, care îl privea mândră, dar cu o temere ce avea să fie justificată mult prea curând. Avea faţa din profil şi era mai în vârstă aici decât atunci când o văzuse înainte, dar fără îndoială era aceeaşi femeie a cărei imagine se uita în jos din raftul din biroul lui Aubrey, femeia către care el îşi imagina că indicau baioneta şi floarea. Fără să ştie cu adevărat de ce, întrebă:

– Irişii – aici şi în biroul lui Bernard – au vreo legătură cu sora lui?

Se uită la el, complet luată prin surprindere.

– Presupun că într-un fel da, cu toate că mă nedumereşte cum de ştiţi atâtea lucruri despre soţul meu.

Îl nedumerea şi pe Penrose, cu toate că nu avea nici o intenţie să vorbească despre scene – şi erau, îşi dădea seama acum, foarte asemănătoare scenelor de teatru – care fuseseră create pentru el şi în tren, şi în biroul lui Aubrey. În realitate, aproape tot ce ştia despre Aubrey se baza pe ce îi spusese criminalul, aşa că, se întreba el, cine altcineva mai cunoştea atât de bine trecutul acestui om?

Prea politicoasă să îl chestioneze mai mult, Grace Aubrey continuă cu explicaţia:

– De fapt, irişii sunt mai legaţi de Arthur. Era un tânăr genial, să ştiţi. Când s-a înrolat, mai avea doi ani până să îşi ia un titlu de inginer la Cambridge, dar ce îi plăcea cel mai mult era grădinăritul şi practic îşi petrecea tot timpul în Grădina Botanică. Intenţia lui a fost mereu să

se întoarcă acolo după război. Îl aştepta o slujbă imediat după ce ar fi absolvit.

Penrose îşi amintea de grădini; o vizitase o dată sau de două ori în timpul zilelor de universitate şi, cu toate că se afla la marginea oraşului, la o distanţă uşor de parcurs de la facultatea sa, peisajele sale contrastante ofereau privirii un nou univers seducător. Îşi dădu seama că el şi nepotul lui Aubrey trebuie să fi fost la Cambridge în acelaşi timp.

– Arthur a moştenit dragostea pentru flori de la mama sa, cu toate că ea schiţa flori, nu era grădinar. A transformat grădina lor când era doar un băiat, şi pe a vecinilor, apoi a câştigat bani făcând asta în timpul liber la universitate. Irisul era floarea sa preferată. După ce a murit, când Bernard s-a întors din război, avea douăzeci şi unu de soiuri plantate aici în grădină, una pentru fiecare an din viaţa lui Arthur. Parte din penitenţă cred, deşi nu avea nevoie deloc de flori să-i amintească de el. Se ridică şi merse la vaza de sub tablou. Bernard a ales specia care dă flori tot anul, aşa că astfel am ajuns să mă ataşez şi eu de ele. Vedeţi ce frumoase sunt de aproape.

I se alătură şi înţelese la ce se referea. Florile pe care le credea un liliachiu uniform cu o pată de galben erau, de fapt, un amestec complex de tonuri şi culori, fiecare uşor diferită de cealaltă.

– Ştiaţi că se presupune a fi floarea cavalerismului? întrebă ea. Trei petale – una pentru credinţă, una pentru înţelepciune, şi alta pentru curaj. Bernard punea un iris pe cenotaful lui Arthur în fiecare săptămână, aproape negreşit. Voi face şi eu la fel pentru amândoi – nu a mai rămas nimeni care să-şi amintească. Nora a murit acum cinci ani – avea cancer –, iar tatăl lui Arthur era de mult mort când el s-a dus în Franţa.

– Arthur avea o iubită?

– Din câte ştiu nu. Sigur nu a fost nici o iubită la slujba de comemorare pe care ţinut-o pentru el.

Crezând la început că nu va afla nimic de la Grace Aubrey, Penrose intuia acum că timpul petrecut îi dăduse indicii privind tot ce era mai semnificativ în caz. În încurcătură momentan despre conexiunea cu teatrul şi cu Elspeth Simmons, se întoarse la o cale mai convenţională de investigaţie.

– Pot avea numele avocatului soţului dumneavoastră, doamnă Aubrey? Va trebui să văd detaliile testamentului său.

– Este John Maudelyn de la Maudelyn & De Vere. Sunt în Lancaster Place, dar cred că pot să vă salvez nişte timp. Dacă e un lucru pe care eu şi Bernard îl discutam, sunt treburile noastre financiare. Părăsi camera, din nou pentru scurt timp. Asta e o copie a testamentului său, spuse ea, înmânându-i lui Penrose un plic mare de culoarea fildeşului. Veţi dori să verificaţi cu John, dar sigur nu îl veţi găsi la serviciu într-o zi de duminică aşa că între timp asta ar putea ajuta. M-aş mira dacă l-a schimbat fără să-mi spună, şi aici nu e nici una din acele revelaţii neaşteptate care uşurează mult lucrurile pentru scriitorii de romane poliţiste. Zâmbi amar. Sau pentru producătorii de teatru, în fond. Pe scurt, investiţiile şi acţiunile sale şi o parte importantă din capital se duc la Joseph şi la mine; nici unul din noi nu va avea vreodată nevoie de nimic, după cum vedeţi.

– Şi teatrele?

– Proprietatea cărămizilor şi a mortarului se duce la Joseph, dar nu şi vreo putere executivă în administraţia lor. Asta îi revine lui John Terry, împreună cu o parte considerabilă din profituri. Sau, presupun, din pierderi, cu toate că ar trebui să fie foarte prost să risipească un capital la scara la care Aubrey l-a construit de-a lungul anilor. O sumă mică a fost lăsată Lydiei Beaumont; era buni prieteni, şi el îşi putea întotdeauna închipui că este puţin îndrăgostit de ea fără să-i fie teamă că ar face ceva în privinţa asta – sunt sigură că ştiţi la ce mă refer. Cea mai neobişnuită clauză îl priveşte pe Hedley White – ştiam că am văzut numele undeva. Pentru el este o slujbă – una bine plătită – la teatrele New şi Wyndham pentru cât timp vrea sau, dacă alege să plece, va primi o sumă de bani care ar trebui să-l aranjeze pe viaţă.

Penrose îi mulţumi şi îi întinse mâna, gata să o lase în pace, dar ea îl conduse pe hol, oprindu-se pe drum la uşa unei alte camere să-i arate o a doua vază cu flori.

– Nu fac parte exact din familia irişilor, dar mi-au plăcut atât de mult încât Bernard i-a plantat pentru mine. Ironic, nu-i aşa? El se uită la florile de un cafeniu şi verde catifelat fără să se înţeleagă la ce se referă. *Hermodactylus tuberosus,* inspectore. Sau, pentru noi, irisul văduvei. La uşă, îi oferi din nou mâna şi îl privi grav. Voi putea să-i văd corpul lui Bernard în curând? Poate nu ne-am iubit, dar mereu

ne-am respectat şi cu cât văd mai mult lumea, cu atât mai rar întâlnesc asta. Nu am intenţia să nu mai fac asta doar pentru că a murit.

– Desigur. Voi trimite dimineaţa o maşină după dumneavoastră. La miezul zilei este bine? Ea încuviinţă, iar Penrose se opri la uşă. Am vorbit cu Bernard foarte puţin astă-seară – voiam să-l întreb despre Hedley White şi Elspeth Simmons – şi el a spus că voia şi el să mă vadă în legătură cu ceva. Presupun că nu aveţi idee despre ce era vorba?

Ea înclină din cap dezaprobator.

– Nu-mi pot imagina de ce ar fi vrut să vorbească cu poliţia, dar pot înţelege uşor de ce v-ar alege pe dumneavoastră. Vă mulţumesc pentru curtoazie, inspectore, şi pentru inteligenţa dumneavoastră. Le apreciez pe ambele şi aş fi recunoscătoare dacă aţi putea face un lucru pentru mine. Când îl găsiţi pe cel care a făcut asta, aşa cum am toată încrederea că veţi face, mi-ar plăcea să vă asiguraţi că oricine a fost ştie ce a făcut. Nu mă refer la aducerea în faţa justiţiei în instanţă – asta se întâmplă, bineînţeles, dar nu am nici o încredere în pedeapsa capitală. Moartea înseamnă diferite lucruri pentru oameni, şi cred că Bernard avea dreptate când spunea că adeseori poate fi calea uşoară de scăpare. Dar, înainte să moară, mi-ar plăcea să vă convingeţi că înţelege ce a răpit lumii acesteia. Era un om bun.

Penrose ştia că nu era locul să judece ceea ce Grace Aubrey spusese despre relaţia pe care o avusese cu soţul său, dar nu se putu abţine să nu se gândească la faptul că erau multe feluri de dragoste. Plecând, nu putea decide pentru cine îi părea mai rău: pentru omul care murise cu atâtea regrete; sau pentru femeia rămasă singură să facă faţă unei dureri pe care sincer nu se aşteptase să o cunoască.

O plimbare prin Londra la primele ore ale dimineţii nu ar fi fost modalitatea preferată de Josephine de a face faţă şocului crimei lui Aubrey, dar se trezi că nu prea avea de ales. Plecarea lui Archie fusese urmată de un interludiu supărător la Green Room, timp în care furia Martei lăsase loc unei supărări nuanţate de jenă, iar lucrurile nu au făcut decât să se înrăutăţească şi mai mult când Lydia se răsti la ea să

se calmeze şi să înceteze să o trateze ca pe un bibelou. Sugestia blândă a lui Josephine de a se duce acasă şi de a se odihni puţin se izbise de un refuz categoric.

– Nu, voi două duceţi-vă acasă dacă vreţi, spuse Lydia, ridicându-se brusc, dar după ce am văzut în seara asta, intenţionez să amân cât pot odihna – mai ales pe cea veşnică. Am nevoie să văd puţină viaţă, aşa că mă duc la plimbare. Sunteţi bine-venite să veniţi sau ne vedem mai târziu.

Marta începu să protesteze, dar se gândi mai bine şi îi aruncă lui Josephine o privire care implora solidaritate, aşa că plecară împreună, acceptând un poliţist ca însoţitor până la numărul 66 şi apoi, imediat ce sergentul îşi întoarse spatele, luând-o în cealaltă direcţie. „Dumnezeu să-l ajute dacă li s-ar întâmpla ceva rău, se gândi Josephine: mânia lui Archie ar fi necruţătoare."

Noaptea era rece şi jilavă, dar acum ploaia părea să se fi retras complet şi aerul nu era deloc neplăcut. Toate semnele de benchetuială de sâmbătă dispăruseră de mult şi, cum ocoleau Covent Garden şi traversau Strandul pentru a se îndrepta către Villiers Street spre râu, cu greu se vedea vreun suflet. Era puţin după ora trei dimineaţa şi oamenii obişnuiţi – aceia cărora noaptea nu le fusese întreruptă de moarte – de mult se duseseră acasă să se culce, lăsând Londra în grija unei plebe foarte diferite. Dughenele de cafea – care apăreau de nicăieri odată ce puburile se închideau, scoţându-şi resursele nocturne strângând la baza podurilor şi la colţurile de stradă – erau în plină activitate, un magnet pentru cei fără somn, singuri sau fugari; cu alte cuvinte, pentru oricine putea fi privit ca o rudă săracă a oraşului pe lumină. Josephine şi prietenele sale traversară Victoria Embankement şi se îndreptară către dugheana îngrămadită pe treptele către Hungerford Bridge. Strălucirea slabă galbenă a interiorului său fu o distragere bine-venită de la întunecimea neînduplecată a râului, aroma înţepătoare a cârnaţilor şi cafelei făcea tot posibilul să invite, însă Josephine se îndoia că afirmarea vieţii la care râvnea Lydia putea fi găsită prin clientela de acolo. Un tânăr cuplu lua nişte ceai şi prăjituri la primele ore reci ale dimineţii ca şi cum ar fi fost ceva înrudit cu aventura, epilogul distracţiei lor de noapte, dar pentru toţi ceilalţi aventura părea să fi pălit de mult, ei fiind stinşi ca nişte chiştocuri de ţigară ce stăteau îngrămădite pe o farfurioară pe mesele improvizate. Bărbaţi şi câteva

femei se gârboveau în umbre, cu mâinile adânc în buzunare şi capul băgat între umeri, de nedusluşit, dar uniţi, ca fantome ale aceleiaşi familii moarte.

– Să nu se spună vreodată că nu ştiu cum să-i arăt unei fete o distracţie pe cinste, insista Lydia cu o sclipire a vechiului umor şi merse fără tăgadă la tejghea, unde un bărbat şi o femeie se holbau în stradă ca dintr-o lojă la teatru. În timp ce bărbatul era pur şi simplu comun, femeia era artistic de neispititoare şi lui Josephine i se părea că făcuse ceva efort să-şi facă clienţii mai veseli să se simtă ca acasă. Împingând trei căni de lichid cald către Lydia, verigheta sa – îngropată aproape fără urmă în moliciunea de vârstă mijlocie a degetelor sale – părea o expresie revelatoare a cât de mult renunţase la viaţă purtătoarea sa.

Lydia părea să îi citească gândurile lui Josephine.

– Dumnezeule, uitaţi-vă la noi toate, spuse ea, conducându-le către una dintre băncile care mărgineau Embankment. Ce se întâmplă cu viaţa când Londra se satură de sine, mă întreb? Se aşeză, trăgând-o pe Marta lângă ea şi ţinând-o de mână. Îmi pare rău. Nu eşti vinovată pentru nimic din toate astea. Mă ierţi?

Primi un sărut în loc de răspuns, iar Josephine oftă, admiţând imposibilitatea situaţiei sale: să fie prinsă în mijlocul împăcării unui cuplu nu era cu mult mai puţin stânjenitor decât să medieze cearta. Totuşi, criza se sfârşise, cel puţin pentru acum, cu toate că nu se întorsese încă prietenia degajată pe care o invidiase atât de mult la Lydia şi Marta de acum câteva ore – chiar fusese numai cu câteva ore în urmă? Presupuse că asta era natural, având în vedere împrejurările, dar pariorul ager din ea prelungi mental cu puţin şansele ca relaţia lor să continue.

– E ciudat, ştiţi, acum că mă gândesc la asta – cu toate că astăseară a fost un şoc foarte mare să-l găsesc pe Bernie –, nu aş putea spune că este o surpriză că a sfârşit astfel.

Josephine era intrigată.

– De ce spui asta? Ştiu că teatrul poate fi dur, dar moartea violentă mie mi se pare puţin exagerată.

Lydia tăcu pentru un moment, încercând să precizeze de ce simţea astfel.

– Asta poate suna melodromatic, dar părea mereu să trăiască într-o lume mai întunecată decât noi, ceilalţi – ceva mai sinistră decât

harababura veche şi tristă în care majoritatea dintre noi acceptă să trăiască. Îmi amintesc că ne-am îmbătat într-o noapte din timpul unui sezon deosebit de îngrozitor al lui *Dream*[1]. Era Ajunul Crăciunului şi soţia lui se dusese să-l viziteze pe fiul lor la Cirencester, iar lui Bernie nu-i plăcea ideea de a petrece Crăciunul singur, aşa că am stat în biroul lui şi ne-am făcut turtă cu cele mai bune scotchuri ale sale. Goli cana, uitându-se în gol spre râu. Nu e cea mai veselă băutură chiar şi în cele mai bune perioade, continuă ea, şi se apropia comemorarea morţii fratelui meu, şi în curând am ajuns să vorbim despre război. M-a surprins atitudinea lui despre toată treaba cu războiul.

– În ce sens?

– Păi, mereu m-am gândit la el ca la un paşnic, un soldat fără tragere de inimă dacă vreţi, dar era de neclintit în opinia că războiul era un instinct natural. Parcă îl aud şi acum spunând asta, cu acel avânt grozav în glas pe care îl avea când spunea ceva din inimă – că tranşeele atrăgeau acele instincte criminale care moţăiau aproape de suprafaţă şi că războiul doar a zdrobit această armură fragilă pe care toţi o credeam atât de tare. Până atunci, credeam că războiul era o perioadă pentru el aşa cum fusese pentru noi toţi – tragic, de neuitat, dar ceva de lăsat în urmă. În acea noapte, mi-am dat seama că îl purtase cu el în tot acest timp. Toate culoarea şi veselia şi tot simulacrul pe care le făcea să fie atât de reale pentru noi ceilalţi – nu îl convinseseră niciodată pe Bernie.

În secret, Josephine nu era sigură pe câţi oameni chiar convinsese. Lydia îşi trăia rolurile din toată inima – una dintre marele bucurii de a o vedea pe scenă –, dar ar fi fost prima care să recunoască faptul că uneori găsea liniştitor să continue reprezentaţia în viaţa de zi cu zi. Ca şi Aubrey, lui Josephine îi era greu să ignore contradicţiile dintre simţul său personal al dreptăţii şi lipsa de personalitate pe care războiul o cerea: într-o zi, dacă un englez ucidea un neamţ era spânzurat, în ziua următoare era declarat patriot, şi îşi amintea cât de supărată fusese să-şi vadă prietenii şi vecinii, chiar familia, scrutând ziarele după ştiri despre vreun măcel al inamicului cu privirea plină de speranţă, mânaţi de frică pentru cei dragi. Atunci nu avea încă

[1] *Dream* – *Visul* (n.tr.)

douăzeci de ani, dar, pe măsură ce anii treceau, simţea că repulsia nu avea nimic de-a face cu vârsta: acum, cu discuţia despre concentrarea de trupe naziste şi temerile despre puterea aviatică a Marii Britanii, o altă furtună se aduna şi, la treizeci şi şapte de ani, neliniştea oamenilor de ambele părţi avea mai multe faţete ca niciodată. Dacă războiul izbucnea din nou, ştia că ar urma nişte ani grei pentru cei care gândeau ca şi ea.

– Pot să înţeleg ce voia să spună Bernard, zise ea. Jack era în Londra în momentul declaraţiei şi mi-a scris despre asta. Jack a fost iubitul meu, explică ea, dându-şi seama că nu era nici un motiv pentru care Marta să ştie ceva despre trecutul ei. A fost ucis la Somme. Dar spunea că mulţimile din oraş erau unite ca o bandă de hoţi, toate instinctele de ură şi prejudecată aveau frâu liber şi nimeni nu le punea la îndoială. Era ca şi cum toată lumea revenise la o violenţă înnăscută, debarasându-se de toată raţiunea şi îndurarea.

– Nu ştiam că ai pierdut pe cineva, spuse Marta.

– Nu am pierdut noi toţi pe câte cineva? ripostă ea repede, apoi îşi aminti că vorbea cu o prietenă şi lăsă deoparte prozaismul tăios pe care îl folosea de obicei pentru a răspunde la compătimire. Avea pregătire medicală şi a fost împuşcat în spate când încerca să ajute un alt soldat – un englez, cu toate că sunt sigură că ar fi făcut acelaşi lucru dacă dădea peste un neamţ singur şi având nevoie de ajutor. I-a fost foarte greu să împace pacifismul său cu rolul ce i-a fost dat. Era unul dintre lucrurile pe care le iubeam la el. De fapt, mi-am bazat mult din personajul lui Richard pe Jack. Zâmbi, amintindu-şi comentariile de mai devreme ale Martei despre *Regina Scoţienilor.* Şi desigur că l-am *iubit,* de aceea probabil şi Richard este atât de convingător în ochii publicului. Marta primi binevoitor remarca, iar Josephine se întoarse către Lydia. Nu văd totuşi de ce un suflet întunecat îl face pe Bernard un candidat pentru crimă.

– Nu e numai asta. Este ceva mult mai personal ce mi-a spus în scara aceea. Nu continuă imediat, dar acum nu simţul cronometrării în faţa unui public o făcea să ezite. M-a făcut să promit că nu voi menţiona asta nimănui niciodată, dar presupun că nu mai contează acum. Nepotul său a murit într-un accident la jumătatea războiului, dar Bernard era convins că a fost omorât şi că unul dintre colegii lui îl omorâse din duşmănie.

– Dar de ce? întrebă Josephine îngrozită.

– Nu a zis nimic mai mult. Era un secret pe care l-a purtat cu sine în tot acest timp şi cred că a regretat că mi-a spus de cum a deschis gura. Dar Bernard era acolo când s-a întâmplat, deci trebuie să fi avut motivele lui pentru a bănui ticăloşia.

– De ce nu s-a dus pur şi simplu la autorităţi? întrebă Josephine, foarte sceptică. Chiar şi în război, există legi şi modalităţi de a face dreptate.

– Am avut impresia că nu avea nici o dovadă – ori asta, ori voia să se descurce singur.

– Trebuia să-i spui asta lui Archie mai devreme, să ştii. Dacă Bernard Aubrey umbla jurând răzbunare pentru o crimă de douăzeci şi unu de ani, nu mă mir că cineva îl voia adus la tăcere.

– Nu a fost chiar aşa. Bernard ştia cum să-şi ţină gura.

– Cum poţi fi aşa de sigură? E mort, Lydia, şi nu are nici un rost să-i iei apărarea acum. Dacă tu nu îi spui lui Archie, îi spun eu, dar, oricum, trebuie să ştie.

– OK, OK, dar sunt diferite moduri de a regla lucrurile, să ştii. Nu sunt sigură că Bernard avea intenţia de a se răzbuna. Cred că unul dintre motivele pentru care a fost atât de blând cu Hedley a fost ca să compenseze într-un fel pentru ce s-a întâmplat cu nepotul său. Hedley are cam aceeaşi vârstă, şi cred că Bernard a vrut să îi ofere un început în viaţă, să aibă grijă de el.

Poate, se gândi Josephine, amintindu-şi cât de devastat fusese Aubrey în foaier mai devreme în acea seară când ea îi explicase că prietena lui Hedley fusese omorâtă; simţise doar compasiune pentru durerea unui tânăr prieten sau era vorba de mai mult? Se întrebă dacă Archie făcuse vreun progres în găsirea unei legături între cele două crime. Se putea oare gândi la ceva din ce îi spusese Elspeth care ar putea-o lega de Aubrey sau de ceea ce se presupune că i s-a întâmplat nepotului său? Sau la ceva ce îi putea da lui Hedley White un motiv să-i urască pe amândoi?

– Mă întreb unde e Hedley, zise Lydia ca şi cum i-ar citi gândurile. Trebuie să fi fost zdruncinat de ceea ce s-a întâmplat, şi nici măcar nu mă aştept să fi aflat deja despre Bernie. La asta m-am referit când am spus că moartea lui Bernie nu este o surpriză; nu te aştepţi ca oameni ca iubita lui Hedley să fie omorâţi, nu cu toată tinereţea şi inocenţa –

de ce ar vrea cineva asta? Dar Bernie era diferit – mereu aveai senzaţia că înţelegea violenţa, chiar dacă nu îi era caracteristică.

– Trebuie să spun, nu l-aş fi vrut ca duşman, recunoscu Josephine. Fără sprijinul lui, cred că m-aş fi descurcat mult mai greu cu acuzaţiile lui Elliott Vintner. M-a susţinut în acel proces cu loialitatea şi hotărârea lui – şi asta a fost profesional, nu personal. Îmi închipui cât de necruţător putea fi dacă ceva chiar ar fi contat pentru el, dacă era o chestiune de viaţă şi de moarte.

Marta, care nu îl cunoscuse pe Aubrey, luase parte puţin la conversaţie, dar acum părea bucuroasă să aibă şansa să vorbească despre altceva decât despre crimă.

– Trebuie să fi fost o perioadă grea pentru tine – după tot acel succes, să fii acuzată de furtul poveştii altcuiva. Îmi amintesc că am citit *The White Heart* cu secole în urmă – am lucrat puţin într-un spital după război şi unul dintre pacienţi a cerut să îi fie citită cu voce tare. Mi-a plăcut, dar îmi amintesc că eram foarte dezamăgită de cărţile pe care Vintner le-a scris mai târziu; poate doar făcusem progrese.

– Nu, ai dreptate, a fost ceva deosebit şi niciodată nu i-am pus la îndoială meritele – ci numai acuzaţia că m-aş fi bizuit pe ele. Dar nu a putut repeta succesul primului său roman, indiferent cât de mult a încercat – restul au fost toate eşecuri.

– Deci a crezut că mai degrabă va lua bani de la tine?

– Da, şi poate ar fi reuşit dacă nu ar fi fost Bernard, un avocat costisitor şi un judecător care a spus că, dacă e de plătit vreo datorie, Vintner ar trebui mai întâi să-şi regleze conturile cu Shakespeare. Bineînţeles, s-a dovedit că judecătorul văzuse piesa de cinci ori şi era un mare fan. Îl şi văd pe Bernard tratându-l cu o a şasea reprezentaţie din partea casei după asta.

– Cu siguranţă nu puteai nega generozitatea lui Aubrey, fu de acord Lydia. Ştiaţi că toţi banii pe care i-a făcut din *Richard de Bordeaux* s-au dus la familiile celor ce au murit în război?

– Cum, vrei să spui că nu a făcut un ban din asta pentru el? întrebă Marta, stupefiată.

– Nici unul. A spus că pacifismul piesei i-a atins o coardă sensibilă şi a vrut să onoreze asta. Chiar a fost un om remarcabil. Lui îi datorez cariera. Şi Josephine la fel, într-un sens. Îmi doresc doar să-i fi putut mulţumi.

– Cel mai bun mod de a face asta acum este să-l ajuţi pe Archie la prinderea criminalului, spuse Josephine ferm. Spune-i ce tocmai ne-ai zis nouă sau, cel puţin, lasă-mă pe mine să-i spun. Cum Lydia părea nesigură, ea adăugă: Ţi-a trecut prin minte că faptul de a şti ceva despre secretul lui Aubrey te-ar putea pune şi pe tine în pericol?

În mod clar asta nu se întâmplase.

– Bine, cedă ea până la urmă. Vorbeşte tu cu Archie, Josephine. Dacă are vreo întrebare, mă va găsi negreşit, dar ţi-am spus tot ce ştiu. Mă întreb acum ce se va întâmpla cu teatrele lui Bernie. Pare lipsit de respect să spun asta aşa devreme, dar, dacă *Regina Scoţienilor* pică, va trebui să găsesc altă raţiune care să mă trezească dimineaţa. Nimic nu ar compensa un viitor fără serviciu. Ce mai rămâne? Mai degrabă m-aş aşeza jos şi aş muri.

Josephine văzu jignirea în ochii Martei şi se minună că Lydia s-ar preocupa de grijile unui om pe moarte când tocmai distrusese speranţele iubitei sale că ar putea avea o viaţă împreună. În liniştea care urmă, ea urmări cum femeia de la cafenea ieşi din spatele tejghelei, adunând monede de sub farfurii şi curăţând rămăşiţe de cârnat uscat şi chiştocuri de ţigară de pe trotuar, şi fu brusc copleşită de depresie faţă uşurinţa cu care – prin neatenţie sau cruzime – speranţa poate fi călcată în picioare şi distrusă. Nu o ajută deloc să trebuiască să se uite cum Marta încerca să-şi revină după palma primită şi să continue ca înainte.

– Ştii, cu tot ce s-a întâmplat astă-seară am uitat complet să-ţi mulţumesc pentru floarea pe care mi-ai lăsat-o la intrarea actorilor, spuse ea, mângâindu-i cu afecţiune obrazul Lydiei. Ar trebui să fie invers, dar nu mă plâng. Acele petale verzi şi cafenii sunt extraordinare – aproape ca o catifea.

Se ridică, iar lui Josephine i se înmuiară şi mai mult picioarele: nu spuse nimic, dar îşi putea da seama din expresia năucită a Lydiei că, oricât de minunată fusese floarea, nu ea o lăsase pentru Marta.

– Eşti bine?

Vocea lui Archie era serioasă şi îngrijorată, iar Josephine simţi o mustrare de conştiinţă pentru că nu se gândise că bineînţeles el îşi va face griji la primirea mesajului lăsat pentru el la Yard de a o suna cât

mai curând. Îl linişti, apoi relată scurt, dar detaliat conversaţia sa cu Lydia.

– Dacă este adevărat că nepotul lui Aubrey a fost ucis, ar fi greu de imaginat o crimă mai îngrozitoare, spuse el, şi îi povesti despre băiat şi cum murise. Ar fi fost destul de uşor de aranjat totuşi. Presupun că nu a fost nici o sugestie că Aubrey a crezut că el ar fi putut fi vizat să fie ucis, şi nu nepotul său?

– Nu, nimic de genul ăsta, şi nu a fost vreo indicaţie despre cine l-ar fi vrut pe nepot mort şi de ce. Aparent, Bernard a regretat oricum că a spus ceva şi a refuzat să explice. A fost acum aproape douăzeci de ani totuşi – chiar crezi că morţile sunt legate una de alta?

– Ştiu că sunt, dar până acum nu am putut vedea cum una a dus la cealaltă. Aubrey a jucat un joc periculos dacă a căutat răzbunare, şi trebuie să fi fost un motiv de ce a luat atât de mult să se ajungă la ceva.

– Cum ai ştiut că era o legătură?

Sigur pe discreţia lui Josephine, Archie repetă ceea ce îi spusese Grace Aubrey despre semnificaţia florii găsite lângă cadavrul lui Aubrey. Se pare că irisul reprezintă cavalerismul.

– Da, cred că ştiam asta. „O sabie pentru frunza sa şi un crin pentru inima sa“ – nu îmi amintesc unde am citit asta, dar m-a captat ca o descriere interesantă. Era probabil într-una dintre scrisorile pe care le-am primit după premierea la *Richard:* aparent, am greşit să-i dau înainte cu crinii; pentru scriitorii medievali, *fleur-de-lis* a însemnat mereu irisul, şi mulţi oameni au scris politicos să-mi spună.

Archie şi-a amintit biletul din vagonul de tren: „Crinii sunt mai la modă“. O referinţă, probabil, la greşeli din trecut, la lucruri incorect numite – la o adopţie care nu trebuia să aibă loc niciodată?

– Archie? Mai eşti acolo?

– Scuze, da. Tocmai mă gândeam la Elspeth Simmons.

– A fost o floare găsită şi lângă cadavrul ei?

– Da, tot un iris. Mi-a trecut prin minte că ar fi putut fi copilul lui Aubrey, dar Grace Aubrey m-a convins că era improbabil. Totuşi, poate moartea lui Elspeth a fost catalizatorul pentru a lui. Probabil atunci când ea a murit a luat cu sine motivul a aproape douăzeci de ani de tăcere. Întrebarea este – tăcerea cui? Sper ca Alice Simmons să ne poată ajuta aici. Betty a telefonat mai devreme să spună că erau gata

să părăsească Berwick – Alice voia să vină imediat să fie aproape de Elspeth –, așa că ar trebui să fie aici în câteva ore.

– Poate Arthur a făcut un copil înainte de a muri, sugeră Josephine. Elspeth ar fi putut fi astfel înrudită cu Aubrey.

– Da, ar fi putut, fu el de acord. Încă o dată, Grace a pretins că nu știe de o iubită, dar ei ar fi putut păstra ascunsă relația. Și, dacă fata rămăsese însărcinată în afara căsătoriei, nu e de așteptat să se fălească cu nelegitimitatea la o slujbă memorială. Oftă din greu. Sunt atâtea schimbări, dar ce mi-ai spus astă-seară ajută enorm. Unde este acum Lydia, că veni vorba?

– S-a dus acasă cu Marta. Au chemat o mașină să le ducă, așa cum ai indicat, adăugă ea, cu nici o intenție să recunoască deschis că revelațiile Lydiei avuseseră loc într-o companie mai dubioasă decât în siguranța numărului 66. Cred că au niște lucruri pe care trebuie să le rezolve – lucruri personale, nimic de-a face cu asta – și amândouă arătau afectate.

– Și tu trebuie să fii. Ar trebui să te duci să te culci.

– Știu. Îmi închipui că nu are vreun rost să-ți spun și ție să te odihnești puțin? Nu poți continua așa la nesfârșit.

– Să văd ce pot face, promise el, și o să vorbesc cu tine mâine – bine, azi mai târziu. Nu pot spune când pentru că Dumnezeu știe ce se va mai întâmpla, dar o să încerc să găsesc timp să vin să te văd. Și, Josephine?

– Nu-ți face griji, Archie, o să am, spuse ea, anticipând instrucțiunile lui să aibă grijă.

În timp ce Archie spunea noapte bună, Fallowfield băgă capul pe ușă.

– Domnișoara McCracken e jos, domnule. E mai în vârstă decât mă așteptam – e ciudat, mereu m-am gândit la teatru ca fiind plin de tinere drăguțe, dar ea nu e nici o tinerică și mă îndoiesc că a fost vreodată drăguță. Teribilă femeie, dar presupun că trebuie să fie ca să scrie acele scrisori. Și nu s-a oprit din vorbă din clipa în care i-am bătut la ușă până în clipa în care am adus-o în camera de interviu.

– Ceva interesant?

– În general, răutăți despre cei cu care a lucrat – despre toți cu excepția lui Terry. El pare să-i împărtășească stima despre propria

persoană. Dar vorbe foarte murdare cu privire la domnişoara Tey şi nici un cuvânt de bine despre Bernard Aubrey.

– Însă nici un semn că ştia deja că era mort?

– Nu, dar nu e deloc proastă. Nu s-ar da de gol.

– Cred că o vom lăsa să aştepte puţin: ospitalitatea noastră ar putea să o calmeze şi, oricum, vreau să te pun la curent cu noutăţile.

Fallowfield ascultă cu atenţie ceea ce avea Penrose de spus, apoi adăugă propriile veşti.

– Încă nimic nou despre White, domnule, dar Seddon a trecut prin lista de numere de pe sugativa lui Aubrey. Majoritatea nu sunt foarte interesante – firme cu care te-ai aştepta să aibă de-a face în teatru –, dar unul este numărul pentru Somerset House şi un altul e un număr privat din sud. Nu răspunde nimeni, dar i-am spus lui Seddon să mai încerce.

– Somerset House e interesant, zise Penrose. Mă întreb ce căuta Aubrey pe acolo?

– Nu ştiu încă, domnule, dar încercăm să dăm de urma unui număr de acasă al cuiva care lucrează acolo. Dacă nu, va fi primul lucru luni dimineaţa cel mai târziu.

– Bine lucrat, Bill, mulţumesc, spuse Penrose. Lucrul de care avea nevoie acum era o voce care să deschidă poarta trecutului, cineva care să îl ajute să înlăture bariera pe care timpul o adusese între el şi cea dintâi crimă îngrozitoare. Era sigur că de acolo ar urma răspunsurile cele mai prompte şi aştepta mai nerăbdător ca niciodată să o întâlnească pe Alice Simmons.

Capitolul 12

Primele ore ale dimineţii de duminică nu-i aduseră lui Hedley White decât disperare. Noaptea trecută, îmbărbătat de începuturile unui plan şi nişte bani de buzunar pentru a-l pune în aplicare, aproape se convinsese singur că a fugi este o soluţie plauzibilă; poate dacă ar fi lăsat Londra în urmă ar putea şi să scape de durerea morţii lui Elspeth, chiar dacă nu de realitatea ei. S-ar duce la una dintre gări – nu King's Cross, nu ar putea suporta şi oricum ar fi plin de poliţişti – şi ar cumpăra un bilet să-l ducă tot mai departe de oraş pe cât îşi putea permite. Ar alege un oraş cu un nume care să-i placă, poate undeva pe coastă, unde şi-ar putea păstra capul jos, ar munci din greu şi ar lua-o de la început.

Dar cum lumina zilei aducea înapoi viaţa în Gara Paddington, lucrurile arătau foarte diferit. Hedley stătea lângă monumentul celor din personalul căilor ferate care căzuseră în timpul războiului, pipernicit lângă statuia unui soldat şi invidios pe mantaua imensă în care acesta era acoperit. Dar nu frigul sau ploaia îi măcinaseră hotărârea, ci singurătatea care îl istovise. Toată viaţa, Hedley ştiuse cum e să fii înconjurat de oameni: o familie mare şi unită, o lume haotică, dar agreabilă a teatrului şi, cel mai recent, cunoscând miracolul intim al dragostei; acum, privind în gol spre linia lungă a peroanelor, fiecare ducând la o versiune diferită a acelei a doua şanse pe care o dorise cu înfocare, izolarea adusă de o asemenea viaţă îi venea de hac cu o realitate necruţătoare. Dacă Elspeth ar fi cu el, ar fi mai puternic; ea întotdeauna aducea ce e mai bun din el şi el ar şti pentru amândoi ce să facă. Se uită din nou la amicul său de bronz, care nu ţinea o armă, ci o scrisoare de acasă, şi-l închipui atât de absorbit în acest memento

al tandreţei uitând de tranşee. Asta era nobleţea, se gândi, iar absenţa lui Elspeth se întoarse din nou să-i râdă în faţă. Pe cine încerca să păcălească? Cine era acest protector hotărât şi curajos pe care imaginaţia sa îl evocase atât de iute? Elspeth era moartă şi el nu era nici un erou.

Casa de bilete se deschisese deja şi Hedley se aşeză la coadă, sperând că asta îl va face să ia o decizie.

– Încotro? se răsti casierul când îi veni rândul şi bătu o riglă pe ghişeu.

În timp ce Hedley ezita, apăru un poliţist. Era doar un sticlete într-o tură devreme, aşteptând cu nerăbdare prima sa băutură caldă pe ziua respectivă, dar Hedley – care fusese crescut să creadă în puterea autorităţii – a văzut asta ca pe un semn. Îşi aminti de o carte pe care o citise recent. Când o cunoscuse pe Elspeth şi descoperise dragostea ei pentru *Richard de Bordeaux*, împrumutase de la bibliotecă vreo două romane ale lui Josephine Tey ca să o impresioneze. Nu putea să-şi amintească titlurile, dar una care îi plăcuse în mod deosebit era un roman poliţist ce implica urmărirea şi prinderea inevitabilă a unui criminal suspectat. Retrăind-o acum şi trezindu-se în partea nepotrivită a poveştii, ştia fără îndoială că o viaţă de fugar nu era pentru el. Părăsi coada în grabă. La ce Dumnezeu se gândise? Nu-şi putea petrece restul zilelor făcându-se mic printre umbre, temându-se să-şi arate faţa, indiferent în câte necazuri se afla. Hotărât acum, Hedley merse repede la cel mai apropiat telefon public şi sună singura persoană la care se putea gândi fără să-i fie frică.

Lydiei îi luă ceva timp să răspundă şi, atunci când o făcu, avea o voce foarte somnoroasă.

– Îmi pare rău să te trezesc aşa devreme într-o duminică, spuse el, dar nu am ştiut pe cine altcineva să sun.

– Hedley? Unde Dumnezeu eşti? Eşti bine?

Explică, iar ea ascultă cu răbdare. Când vorbi din nou, toate urmele somnului dispăruseră şi tonul vocii sale era cald, dar hotărât.

– Trebuie să te duci la poliţie, dragule. Nu ai făcut nimic rău, dar dacă fugi vor avea ceva împotriva ta; dacă te duci acum, nu ai de ce să temi. Când el nu vorbi imediat, Lydia continuă liniştitor: Inspectorul Penrose este un om drept, Hedley, şi va fi de partea ta cât timp eşti cinstit cu el. Vrei să-l găsească pe cel care a ucis-o pe Elspeth, nu?

Băiatul își putea da seama din claritatea bruscă a vocii sale că ea știa că era o slabă încercare, dar ea intuise bine că nimic nu l-ar face să vadă realitatea mai repede.

– Ai dreptate și sună stupid, dar pur și simplu nu pot face față să trebuiască să intru într-o secție de poliție, spuse el. Știu că am făcut mai rău să aștept până acum. Poți tu vorbi cu domnul Penrose pentru mine? Să-i spui că sunt aici?

Era liniște pe linie, și Hedley așteptă răspunsul Lydiei:

– Uite, o să vorbesc cu el acum pentru tine, dar cred că e mai bine să te întorci acasă și el să te găsească acolo. Probabil, vei găsi un polițist așteptând la ușa ta, tu doar explică-i ce se întâmplă. Nu vrei să aibă toată asta loc în mijlocul gării Paddington.

Citind printre rânduri, Hedley își dădu seama că ea se străduia să-l ferească de situații jenante fără să spună asta cu toată gura și aprecie eforturile ei, bănuind totodată că întâlnirea cu inspectorul Penrose îi va da bătăi de cap. Totuși, luase decizia și nu ar da înapoi acum.

– Mulțumesc că ai încredere în mine, zise el.

– Nu fi prostuț, Hedley, desigur că am încredere în tine. Mă bucur că m-ai sunat și vreau să mă anunți imediat dacă ai nevoie de mine. Va fi bine, cu siguranță. Sunt convinsă că poliția va rezolva lucrurile. Și, Hedley?

– Da?

– Îmi pare sincer rău de Elspeth. Știu cât de mult v-ați iubit.

Hedley puse receptorul la loc fără să vorbească și se îndreptă către metrou, înnăbușindu-și lacrimile. Avea încredere în Lydia și știa că sfatul său era rezonabil, dar înainte trebuia să facă altceva.

Penrose nu era disponibil, așa că Lydia îi lăsă un mesaj urgent pe birou prin sergent și se urcă înapoi în pat, tremurând în timp ce își dădea jos halatul.

– Nu i-ai spus lui Hedley despre moartea lui Aubrey, zise Marta, punându-și brațele în jurul ei.

– Nu, spuse Lydia. Pur și simplu nu am putut. Mi-a fost teamă că aș putea să-mi dau seama din vocea lui că știa deja.

Rafe Swinburne conduse peste râu și apoi pe Blackfriars Road, profitând de strada largă, dreaptă și de dimineața liniștită de duminică

pentru a ajunge la o viteză mulţumitoare rar posibilă în oraş. Trecu de intrările în Stamford Street şi pe Cut, înainte de a o lua la dreapta în păienjenişul de străduţe din spatele gării Waterloo, şi fu încântat să vadă că nu era nici o maşină în zona unde îşi parca mereu motocicleta – aproape de locul unde stătea cu chirie, unde o putea supraveghea. Opri motorul, uşurat că era acasă şi că era singur: diversiunile nocturne îşi cereau birul, cu toate că mai degrabă zâmbitul îl obosea decât sexul. Poate ar fi trebuit să îşi fi luat seara liberă: până la urmă trebuia să fie o zi de odihnă.

Luă cheile din contact şi traversă Chaplin Close luând-o spre vechea casă cu trei etaje în care el şi Hedley împărţeau un apartament. Era sărăcăcios, dar mai ieftin decât locuinţele de pe cealaltă parte a râului şi, cu bicicleta sau cu metroul, West Endul era numai la câteva minute depărtare. Dacă totul mergea bine, nu va trece mult până îşi va putea permite ceva mai bun, dar între timp i se potrivea perfect. Pe stradă era linişte şi, din Waterloo Road putea auzi clopotele de la St. John. Trebuie să fie aproximativ ora nouă, se gândi el. Cu puţin noroc, Hedley ar fi încă în pat şi ar putea să se bucure liniştit de o ceaşcă de cafea înainte să doarmă şi el puţin.

Mai avea de trecut pe lângă vreo două, trei uşi până acasă când auzi pe cineva strigându-l pe nume din cealaltă parte a străzii. Cercetând cu privirea, fu uluit să-l vadă pe colegul său de cameră pândind din umbră lângă o măcelărie. Hedley îi făcea semne disperate şi ar fi fost greu de văzut o imagine mai totală a nenorocirii umane.

– Doamne, Dumnezeule, arăţi groaznic, zise Swinburne, traversând către el. Ce naiba faci aici?

– Te aştept pe tine. Ştiam că te vei întoarce curând şi am ceva să-ţi cer înainte să mă predau.

– Hedley, despre ce vorbeşti? Unde să te predai?

– La poliţie. Pesemne sunt aşteptat acasă, îmi închipui – d-asta a trebuit să te prind aici mai întâi. Cum Swinburne se uita tulburat peste umăr, Hedley explică: E vorba de Elspeth. Ea a fost fata omorâtă în tren şi ei cred că eu am făcut asta.

– La naiba, prietene, asta e îngrozitor. Sunt aici acum, spui?

– Probabil. Lydia a spus că ar fi.

– Ai vorbit cu ea despre asta?

– A trebuit. Nu am ştiut ce altceva să fac. Mi-a spus să mă predau şi să am încredere că vor fi corecţi.

Swinburne părea sceptic.

– Fără îndoială că are intenţii bune, Hedley, dar eşti sigur că vrei să faci asta? Nu mai degrabă te-ai menţine invizibil o vreme până îl prind pe nenorocitul care a comis crima?

– Nu cred că aş suporta asta. Oricum, cu cât mai mult îşi pierd timpul după mine, e mai puţin probabil să-l prindă pe făptaş. Şi nu pot să îndur gândul că ar putea scăpa, Rafe – nimic nu ar fi mai rău decât asta. Swinburne aşteptă cât se adună Hedley. Aş vrea să faci ceva pentru mine, totuşi. Am nevoie de un alibi pentru vineri seara înainte de spectacol. Ziarele spun că s-a întâmplat la începutul serii, deci trebuie să fi fost înainte ca eu să fi ajuns la teatru. Nu am ucis-o, dar nu m-ar crede niciodată, deci ai spune că am fost cu tine?

Era un risc, se gândi Swinburne; nu voia să se bage în bucluc.

– Aubrey s-ar pune chezaş pentru tine, spuse el. El ar şti că nu se poate ca tu să fi făcut asta.

Hedley se uită în jos.

– Nu pot să-l rog, nu acum. Oricum, nu cred că ar face-o.

– Bine, atunci. Nu văd nici un motiv să nu spun că am mers să bem ceva împreună. Dar nu la Salisbury – cineva ar putea contrazice asta. Avem nevoie de un loc mai anonim. Ce zici de Duncannon? E mereu aglomerat vinerea, deci nimeni nu ar putea jura că nu am fost acolo. Ne-am dus acolo împreună şi am ajuns pe la ora şase. E destul de devreme?

Hedley ridică din umeri.

– Cred.

– OK. Am stat sus şi am băut bere – câte două halbe – până când a venit timpul să mergem la teatru, şi apoi am mers împreună până la intrarea actorilor. Aş spune că am ajuns acolo cam la o oră înainte de reprezentaţie, ce zici?

– Poate cineva să aducă dovezi că minţim?

– Mă îndoiesc. De fapt am fost cu o fată, dar nu a fost prea vrednică de ţinut minte, deci dacă eu nu îmi pot aminti numele ei, nu prea sunt şanse ca altcineva să îi ia urma. Din fericire, a fost de uşor de descotorosit. Se uită la chipul îngrijorat al lui Hedley şi se întrebă dacă

era potrivit să întrebe; în sfârşit, nu putu să nu întrebe, dar încercă să fie cât mai degajat. Ce făceai cu adevărat, că veni vorba?

Hedley ezită, apoi păru să se decidă că datorează o explicaţie în schimbul serviciului.

– Cântam, zise el, dând probabil singurul răspuns care nu i-ar fi trecut vreodată prin minte lui Swinburne. Elspeth voia o păpuşă din aceea de la piesă, dar nu puteam să-mi permit una. M-am gândit că, dacă aş face o rundă rapidă la intrările către orchestră, întreţinând puţin oamenii de la cozi la fiecare dintre ele, aş putea face destui bani să-i iau un cadou.

Swinburne ridică cinic o sprânceană.

– Înţeleg de ce vrei un alibi, spuse el, apoi scurtă discuţia văzând că Hedley începea să protesteze. Bine, bine – este destul de greu de crezut ca să fie adevărat. Voi interveni pentru tine şi probabil ai dreptate să presupui că poliţia nu ar face efortul să ia urma unor cozi de teatru să arate că eşti nevinovat. Puse o mână pe umărul lui Hedley. Nu-ţi face griji. Te poţi baza pe mine.

– Atunci mai faci un lucru pentru mine? Scoase din geanta pe care o avea o păpuşă. Am făcut rost de bani, zise el, dându-i-o lui Swinburne. De fapt, m-am descurcat mai bine decât aş fi sperat. Am cumpărat asta în pauză să i-o dau lui Elspeth în seara în care ne-am fi văzut. I-o duci tu unchiului ei pentru mine? Tot mi-ar plăcea să o aibă, şi ei trebuie să ştie unde au dus-o. Ţi-am scris adresa – e în Hammersmith, dar nu-ţi va lua mult duminica. Şi îi spui tu că îmi pare rău?

Swinburne se uită la păpuşa din mâinile sale, uşurat că are ceva să-l distragă de la ardoarea jalei lui Hedley. Era personajul feminin al piesei, Regina, şi de fapt mai mult o marionetă decât o păpuşă. Manechinul, care purta o rochie şi o bonetă de un verde aprins, era destul de pliabil pentru a fi aranjat şi el îi ridică braţul stâng, examinând sticla colorată de pe verighetă şi de pe gulerul rochiei. Întotdeauna gândise că era ceva respingător la păpuşile de orice fel şi aceasta era neverosimil de realistă. O imagine a ei în strânsoarea mâinilor fetei moarte îi răsări fără voie în minte şi se cutremură, sperând că Hedley nu va observa groaza trezită de acest cadou post-mortem pentru Elspeth.

– O voi face acum, spuse el repede, dorind să-şi ia greutatea de pe umeri şi amintindu-şi ce îl aştepta pe Hedley acasă. Cel puţin era o scuză bună să nu fie în drum, se gândi: cu siguranţă, nu avea nici o dorinţă să nimerească la mijloc între poliţie şi suspectul principal.

Luminile se stinseseră una după alta pe măsură ce locuitorii de pe Verbena Gardens se culcaseră şi acum, câteva ore mai târziu, Frank Simmons le urmărea aprinzându-se în ordine inversă aproape perfectă. Noaptea trecuse chiar mai încet decât se temuse; nu o dată se ridicase de la locul său de la fereastră să verifice dacă ceasul de pe partea lui Betty de pat încă funcţiona; de fiecare dată, cum îl ridica şi îl ţinea la ureche, ticăitul uşor confirma că timpul era hotărât să meargă mai departe, chiar dacă habar nu avea cum să îl urmeze.

Nu încercase să doarmă, ştiind că somnul ar fi imposibil când Betty nu era acolo cu el, şovăind să deranjeze cuvertura aranjată pe care ea o întindea în fiecare dimineaţă. De cum sunase să spună că ea şi Alice plecau din Berwick, îşi întorsese scaunul în direcţia în care strada se întâlnea cu şoseaua principală; ştia că va trece un secol până vor veni, dar numai faptul de a se uita după maşină părea să le aducă mai aproape. Se va simţi mai în siguranţă când Betty va fi din nou acasă. Poliţistul fusese amabil, dar el ştia ce trebuie să gândească în particular şi se îngrozea ori de câte ori îşi amintea expresia de pe chipul lui Josephine Tey când se întorsese spre el la teatru. Nimeni nu se mai uitase la el cu frică până acum, şi nu îşi imaginase niciodată că cineva ar avea vreun motiv, dar seara de vineri schimbase acest lucru.

Încerca să nu se gândească prea mult la Elspeth, cu toate că asta în sine părea o trădare. Fusese norocos să o cunoască. Betty nu dorise niciodată copii şi, cu toate că fusese marea tristeţe a vieţii sale, îşi păstrase dezamăgirea secretă şi învăţase în schimb să se bucure de timpul petrecut cu nepoata sa. După moartea fratelui său, făgăduise că ea nu va trece prin viaţă simţind lipsa grijii unui tată şi îi urmărise binele mai sârguincios decât înainte fără să fie prea aspru, spera el. Se gândi la biletele pe care Alice şi Betty i le ascunseseră, biletele pe care Walter nu le pomenise niciodată, şi îl durea acum să-şi dea seama că erau lucruri în viaţa lui Elspeth de care nu ştia nimic. Ştia că relaţia lor trebuia să se schimbe odată ce ea devenea o tânără femeie şi, atunci

când îl cunoscuse pe Hedley, recunoscuse cu tristețe că venise momentul să renunțe la unele dintre privilegiile prieteniei. Dar Hedley era un băiat bun și, mai mult decât orice altceva, Frank dorea ca Elspeth să fie fericită. Întotdeauna dorise asta.

O motocicletă întoarse pe Verbena Gardens, dar tot nici un semn de mașină, așa că, pentru companie, se ridică să aprindă radioul fără fir în bucătărie. Umplu ceainicul și îl puse pe plită, sperând că îngăduința obiceiurilor de dimineață ar putea încuraja timpul să treacă mai repede. Spre surprinderea sa, înainte să apuce să dea drumul la gaz, se auzi soneria. Doar nu ratase mașina? Lipsise doar câteva secunde și, oricum, Betty ar intra singură. În cele câteva momente cât coborî scările, Frank reuși să-și imagineze la repezeală o sută de scenarii diferite – accidente pe stradă, condiții meteo anormale, alte crime – tot atâtea scenarii care l-ar lăsa nenorocit și singur pe lume. Când ridică jaluzeaua fu ușurat, chiar dacă uluit, să-l vadă pe actorul Rafe Swinburne stând în prag, ținând ceea ce se semăna cu o păpușă.

– Îmi cer scuze să vă deranjez așa devreme, spuse Swinburne, cu toate că Frank era sigur că hainele boțite și fața epuizată trebuie să fi arătat cu o evidență dureroasă că nu dormise. Și mie îmi pare rău de pierderea dumneavoastră. Nu am întâlnit-o pe Elspeth decât o dată sau de două ori, dar părea o fată încântătoare. Mă numesc Swinburne și sunt un prieten de-al lui Hedley, explică el. V-am adus ceva.

Frank strânse mâna ce îi fusese întinsă.

– Da, v-am văzut la teatru. Mai bine ați intra. Arătă calea pe scări și apoi își conduse oaspetele în camera de zi, și se întoarse în bucătărie. Ați dori o ceașcă de ceai? strigă el. Tocmai voiam să beau una. Nu se auzi nici un răspuns, așa că merse în cealaltă cameră și îl găsi pe Swinburne holbându-se nedumerit la colecția sa. Băgând de seamă că avea companie, tânărul reveni la expresia de înțelegere politicoasă pe care o purtase la sosire, dar nu înainte ca Frank să fi avut timp să vadă rânjetul de amuzament de pe fața sa în timp ce se uita la vitrinele de sticlă. Dintr-odată, acesta își văzu munca voluntară prin ochii actorului – jalnică și ridicolă, și golită de toate bucuriile acum când nu era nimeni cu care să o împartă. Simți un val de furie față de acest bărbat care, cu înfățișare plăcută și farmec, distrusese într-o secundă ani de devotament și, când vorbi, vocea îi era plină de o ranchiună care i-ar fi părut total străină în trecut.

– Ce doriţi? Aştept să se întoarcă soţia şi trebuie să apară în orice moment.

Era puţin probabil ca Swinburne să fi ratat schimbarea tonului, dar îşi păstră calmul.

– Hedley m-a rugat să vă aduc asta, spuse el, arătând către păpuşă. A luat-o ca dar pentru Elspeth şi voia să i-o dea în acest weekend. M-a rugat şi să vă spun că îi pare rău.

– Pentru? De ce nu a venit chiar el să mă vadă?

În timp ce rostea cuvintele, Frank se minună de rapiditatea cu care se putea răspândi otrava suspiciunii. Era înfricoşat de uşurinţa cu care începea să se îndoiască de cei în care se încrezuse instinctiv, dar nu se putea abţine. Până nu ai trecut tu însuţi prin asta, se gândi el, era imposibil să înţelegi cum crima continua să-i slăbească pe cei vii mult după ce morţii se răceau.

– E cu poliţia. Bineînţeles, vor să vorbească cu el despre moartea lui Elspeth – să vadă doar dacă poate să ajute, desigur. Nimic mai sinistru decât asta.

Frank asculta cum Swinburne vorbea despre Hedley şi Elspeth şi băgă de seamă că detesta maniera nepăsătoare în care cuvinte ca „iubire“ sau „bun“ îi alunecau pe buze, ca şi cum ar rosti un alt scenariu şi uitase că trăirile pe care le descria aparţineau unor oameni adevăraţi. Pentru Frank, erau cuvinte importante şi ar trebui folosite rareori, nu aruncate într-o reprezentaţie. Se îndoia că lui Hedley – timid şi lipsit de experienţă cum era – i s-ar fi părut uşor să exprime ce simţea pentru Elspeth, dar ea ar fi ştiut oricum, aşa cum ştiuse mereu cât de mult se îngrijea el de ea. Nu asta însemna iubirea?

Într-un sfârşit, Frank luă păpuşa din mâinile lui Swinburne, dorindu-şi să se termine scena.

– Hedley vrea cu adevărat ca Elspeth să aibă asta şi s-a gândit că dumneavoastră aţi şti ce să faceţi, spuse actorul, uitându-se din nou la vitrinele cu suvenire de teatru. Cu toate că, dacă nu credeţi că se cuvine, sunt sigur că nu l-ar deranja dacă aţi păstra-o aici.

Înainte să poată spune ceva, Frank auzi uşa de la magazin închizându-se şi pe soţia sa urcând scările. Deci ratase venirea lor până la urmă, dar cel puţin se întorseseră în siguranţă. Când Betty intră în cameră, fu surprins să o vadă singură, iar ea să vadă că avea companie.

– Unde e Alice? întrebă el.

– A vrut să se ducă direct la Elspeth, să petreacă cu ea singură puţin timp, aşa că maşina a dus-o pe ea mai întâi. Poliţiştii au fost foarte amabili. Se duce acolo apoi – a spus că trebuie să vorbească cu inspectorul Penrose cât mai curând posibil –, deci probabil nu o vedem decât după-amiază.

– Ce vrea să vorbească aşa urgent cu poliţia? Ştie ceva?

Betty se uită la Swinburne, neintenţionând evident să discute treburile lor de faţă cu străini.

– Cine e dânsul?

– Scuze, el este Rafe Swinburne.

– Am venit doar să-mi exprim condoleanţele, doamnă Simmons, şi să aduc ceva pentru Elspeth. Dar înţeleg că aveţi nevoie să fiţi singuri. Nu e nevoie să mă conduceţi.

Betty îşi scoase pălăria şi se duse să vadă de ceainic, în timp ce Frank asculta zgomotul de motor ce se îndepărta şi aştepta să audă ce îi zisese Alice soţiei sale.

„Mort, deci, se gândi Esme McCracken, încercând să asimileze vestea pe când stătea singură într-o cameră murdară şi deprimantă de la parter la New Scotland. Asta să-l înveţe să nu mai fie aşa de al naibii de încrezut."

Era aşa păcat că poliţia îi găsise scrisorile, totuşi. Dacă se gândea bine, ar fi putut să le înlăture – avusese multe ocazii –, dar nu-i trecuse niciodată prin minte că lui Aubrey i-ar fi păsat îndeajuns să le păstreze. Trecu cu mintea prin ce scrisese şi fu mulţumită să nu-şi amintească nimic de care să-i fie ruşine. Ce e drept, ameninţările erau cu ghinion acum – cu ghinion, dar nu nejustificate, şi cu siguranţă nu regreta că le-a făcut. Nu, când cineva va avea în sfârşit decenţa să vină să o vadă, va fi gata şi bucuroasă să vorbească. „Ce îi reţinea?" se întrebă ea. Doar în mod cert ea trebuia să fie o prioritate.

Ca să facă timpul să treacă, încercă să înmagazineze ce putea din împrejurimi. Era important pentru scriitori să profite la maximum de orice experienţă şi ea juca adesea acest joc cu sine, stând în afara vieţii, observând. Era o a doua natură pentru ea, realmente. Ironic, singura ocazie în care trucul nu reuşise a fost atunci când conta cel mai mult, când tatăl său murise şi nu putuse să se detaşeze de inima

sfâşiată de durerea pierderii sale şi de resentimentul că trebuise să amâne scrisul pentru a avea grijă de el. Dar asta a fost cu ceva timp în urmă. Nici o celulă – sau cameră de interviu, aşa cum o numeau eufemistic – nu putea egala asta ca închisoare. I se păru greu să-şi imagineze o împrejurare în care o vizită la Scotland Yard putea avea un loc în opera ei, dar o va ţine minte oricum. În cel mai rău caz, putea oricând să încropească una dintre acele povestioare poliţiste jalnice – Dumnezeu ştie că toţi ceilalţi au reuşit şi Tey de asemenea, deci cât de greu putea fi? Cu toate că nu era ceva de care să te mândreşti. Nu e de mirare că nu îşi voia propriul nume pe ea. Sau pe *Richard de Bordeaux* în fond.

Era scandalos totuşi modul în care o făceau să aştepte. Tocmai contempla gândul de a face zarvă când uşa se deschise şi doi bărbaţi intrară în cameră. Unul era zevzecul gras care o adusese pentru chestionare, celălalt era în mod clar superiorul său – în orice sens posibil, spera, asta dacă el se aştepta ca ea să vorbească cu el. Se prezentă ca detectivul inspector Penrose şi, în timp ce vorbea, îl recunoscu de la teatru ca bărbatul care se învârtea ocazional pe lângă Tey. Era chipeş, trebuia să recunoască, cu o voce bogat nuanţată şi cu o inteligenţă în privire care trebuie să-l facă o companie de invidiat. „Ce Dumnezeu a văzut la o scriitoraşă de mâna a doua din Scoţia?"

Cu toate că era prea isteaţă ca să o arate, prima întrebare a lui Penrose o luă prin surprindere:

– Este clar din scrisorile dumneavoastră către Bernard Aubrey că nu eraţi mulţumită de cum erau conduse lucrurile la New Theatre. Aţi fi mai încântată dacă John Terry ar fi directorul?

Se gândi pentru un moment înainte să răspundă, dar nu văzu nici un motiv să mintă.

– Chestiunea nu e conducerea clădirii, ci filosofia a ceea ce este pe scenă, spuse ea. În teatru este vorba despre a împărtăşi idei şi a lărgi orizonturile oamenilor. Nu este despre a face bani. Aubrey avea bani, Terry are viziune. Deci ce credeţi, inspectore?

– Divertismentul are un loc în viziunea *dumneavoastră,* domnişoară McCracken?

– Oamenii se descurcă cu ce li se dă, dar au nevoie să fie ghidaţi. Cum pot ei să fie învăţaţi să aprecieze lucruri mai bune dacă nu li se dă niciodată şansa să le trăiască?

Obiceiul ei de a răspunde la o întrebare cu o alta începea să-l enerveze, ea își dădea seama de asta, dar se bucura de șansa de a se manifesta într-o dezbatere pe care o repetase în minte de atâtea ori.

– Vă mai împărtășea cineva opiniile despre Aubrey?

– Dacă vreți să spuneți că nu era popular, asta e greu de spus. Averea tinde să altereze granițele dintre a plăcea și a displăcea, nu sunteți de părere? Bernard Aubrey era unul dintre oamenii de care lumea se folosește. Putea face mult pentru mulți oameni, și asta nu e niciodată o rețetă pentru prietenia adevărată. Oricum, nici o relație nu este ceea ce pare în teatru: afli asta când lucrezi în spatele scenei și vezi cum sunt ei în realitate. Unele alianțe sunt construite pe fundamente foarte nesigure, și un chip frumos poate face să se întoarcă până și capetele la care te aștepți mai puțin.

– Ați vrea să dezvoltați asta?

– Nu prea. Întrebați-i pe Terry, pe Fleming, sau pe Lydia Beaumont ce credea de fapt despre Aubrey. Sau unul despre celălalt, în fine. Cred că ar fi unele surprize.

– Voi face asta. Între timp, unde erați în seara de vineri între orele șase și opt?

Penrose își schimbase abordarea și, pentru prima dată, McCracken se simțea în dezavantaj. „Ce știa?“ se întrebă ea.

– Am fost în Charing Cross Road, răsfoind prin librării până s-a închis. Presupun că ultima s-a închis pe la 6.30. După aceea am mers la o plimbare prin jurul teatrelelor să văd cum erau cozile și am ajuns la New exact după șapte. Îmi place să ajung acolo cu mult timp înainte.

– Ați cumpărat ceva din librării?

Ezită.

– Nu, nu de data asta.

– Înțeleg că ați scris o piesă a dumneavoastră. Despre ce e vorba?

Se aștepta la mai bine de la el. Întrebarea era deziluzionant de simplistă, așa că răspunse cu disprețul pe care îl merita:

– Nu este o narațiune simplă care poate fi rezumată în vreo două propoziții, inspectore. Dacă aș putea să stau aici și să o parafrazez, care ar mai fi rostul efortului de a o mai scrie? Este o piesă de idei. Se gândi din nou la Tey și se întrebă cât de mult ținea el la ea. Dar cel puțin sunt propriile idei și nu a trebuit să le împrumut de la nimeni.

Penrose zâmbi.

– Ei bine, vom afla fără îndoială care sunt acestea dacă piesa este pusă în scenă.

McCracken încerca să-şi ţină furia în frâu şi primi în ajutor o bătaie la uşă. Sergentul, care putea la fel de bine să fie împietrit de muţenie la cât contribuia la interviu, se ridică şi se întoarse câteva secunde mai târziu. Îi şopti ceva inspectorului, care îşi închise dosarul.

– Îmi pare rău, domnişoară McCracken, dar va trebuie să o lăsam aşa pentru momentul de faţă.

– Ce vreţi să spuneţi, ţipă ea plină de indignare. Nu vreţi să mă întrebaţi de moartea lui Aubrey?

– Ba da, cum să nu, dar nu acum. Nu vă deranjează să aşteptaţi, sunt sigur. Voi ruga poliţistul să vă aducă o ceaşcă de ceai.

Începu să-i spună ce credea de ospitalitatea lui, dar uşa i se închise în faţă înainte ca al doilea adjectiv să fie rostit.

În ciuda scurtei euforii a reprezentaţiei sale cu o seară în urmă, John Terry ştia că nu putea fi fericit înainte de a lămuri lucrurile cu Aubrey. Întâlnirea de ieri îl lăsase neliniştit şi frustrat. Acum, stând în pat, găsi încredere în prezenţa iubitului său, dar ştia că această alinare uşoară era numai trecătoare: teama pe care o simţise în timpul ciocnirii cu Fleming era mai intensă ca niciodată. Ura confruntarea şi ar merge până la capătul puterilor să o evite, dar prea multe lucruri mergeau rău în viaţa sa; singura modalitate de a se întoarce pe traiectorie era să-şi înfrunte demonii unul câte unul şi ar putea la fel de bine să înceapă acum. Aubrey era adesea la lucru în weekend şi până acum probabil se calmase. În linişte, Terry se ridică, se îmbrăcă şi părăsi apartamentul.

Afară în St. Martin's Lane, începu să se simtă mai bine. Zona era cu totul diferită într-o zi de duminică, cu magazinele închise şi nici o posibilitate de viaţă în teatre, dar tot se simţea acasă aici, iar familiaritatea aducea cu ea un sentiment de stabilitate care făcea viitorul mai puţin intimidant. Era situaţia lui aşa de rea? Se certase cu Aubrey şi înainte – niciodată atât de serios, ce e drept –, dar ei doi întotdeauna îşi rezolvaseră divergenţele. De ce ar fi acum diferit? Nu avea nici un motiv să presupună că Aubrey se îndoia acum de talentul său ori de importanţa lui pe scenă. Era şi Fleming, bineînţeles, dar poate chiar ar

trebui să fie franc cu Aubrey despre asta? La urma urmei, nu el făcea şantajul şi se îndoia că o astfel de ispravă ar fi privită cu bunăvoinţă. Minciuna pe care i-o spusese ieri lui Fleming sub impulsul momentului s-ar putea încă dovedi să fie o profeţie care să se împlinească de la sine.

Optimismul său nu avu viaţă lungă. Fu surprins să găsească intrarea actorilor deschisă duminica şi chiar mai uluit să dea peste un poliţist care refuza să îl lase înăuntru sau să-şi explice prezenţa. Iritat şi puţin alarmat, coborî pe St. Martin's Lane şi înspre Charing Cross Road, apoi se opri la prima cabină telefonică. În afara cazului în care Aubrey era în teatru cu poliţiştii, trebuia să fi fost acasă şi să ştie ce se întâmpla. Soţia lui Aubrey fu cea care răspunse însă şi, când Terry puse la loc receptorul cinci minute mai târziu, era dezorientat şi nu ştia cum să priceapă ce i spusese. Cum putea Aubrey să fie mort? Terry nu cunoscuse vreodată pe cineva cu un simţ al vitalităţii mai mare, atât de racordat la viaţă.

Se auzi o ciocnitură în geam şi ridică privirea să descopere că oamenii aşteptau să folosească telefonul. Scuzându-se, ieşi afară, dar nu se bucură deloc ca de obicei atunci când observă cum li se schimba atitudinea când îl recunoşteau. Începuse din nou să plouă, aşa că păşi într-un prag să se adăpostească, în acelaşi timp încercând să se împace cu trăiri contradictorii: tristeţe la pierderea unui prieten şi mentor care îl învăţase atât de mult şi de la care încă avea multe de învăţat; şoc în faţa realităţii brutale a unei alte crime venind atât de rapid pe urmele celei de la King's Cross; şi uşurare că, prin moarte, Bernard Aubrey îi oferise o cale de ieşire din încurcătura în care era. Grace Aubrey privise cu bunăvoinţă generozitatea soţului său către el şi îi urase tot binele cu viitorul teatrelor. Era mai recunoscător decât şi-ar fi putut ea da seama vreodată.

Pe neaşteptate în faţa lui se deschidea o lume complet nouă de posibilităţi, iar Terry se simţea animat şi totodată speriat la perspectiva de a trebui să fie la înălţimea aşteptărilor fără sprijinul susţinerii şi discernământului lui Aubrey. Cu toate acestea, ştia că nu se va putea gândi la asta cum trebuie fără să fi rezolvat lucrurile cu Fleming, şi nu

era nici un motiv să nu facă asta acum. Ştia unde locuieşte şi nu se îndoia de adevărul vorbelor lui Grace Aubrey; avea destui bani să-i închidă gura lui Fleming o dată pentru totdeauna, şi cu cât mai repede cu atât mai bine. Îi va oferi o singură plată pentru tăcerea sa şi apoi va trebui să aibă încredere în om să-şi păstreze cuvântul; dacă suma era îndeajuns de mare, nu vedea vreo problemă.

Nu îi luă mult să ajungă la Bloomsbury şi să găsească strada lui Fleming, dar, în timp ce căuta numărul casei, acesta ieşi pe o uşă la vreo sută de metri în faţa lui. Constituţia puternică nu putea fi confundată, dar, chiar şi de la această distanţă, Terry putea vedea că arăta groaznic, adus de spate într-o haină veche murdară. În loc să-l strige pe Fleming, Terry hotărî să-l urmărească, savurând de data asta rolul de vânător decât cel de vânat. În orice caz, nu ar fi deloc un lucru rău să discute într-un loc public; furia luí Fleming de ieri îi luase toată vlaga. Se uită la ceas şi văzu că se apropia ora de deschidere, vor sfârşi cel mai probabil în cel mai apropiat pub.

Dar nu. Fleming trecu de trei puburi în drumul său pe Guilford Street şi apoi pe Gray's Inn Road fără să le învrednicească măcar cu o privire. Unde naiba se ducea? Şi de ce, dacă era aşa departe, de ce nu luase un autobuz? Fleming merse ţintă la destinaţie, deci măcar nu erau şanse să se uite în urmă, dar Terry se sforţa să ţină pasul cu el; apoi chiar când era cât pe e să abandoneze urmărirea, Fleming încetini şi luă ceea ce semăna cu o fotografie din buzunar. Se uită puţin la ea, apoi urcă treptele unei clădiri mari, din cărămidă roşie şi dispăru în spatele uşilor sale. Când Terry îl prinse din urmă, se uită cu ochii mari confuz la anunţul discret de la dreapta intrării. Ce putea Lewis Fleming să facă în sanatoriul particular Edith Kent?

Aşteptă puţin, nesigur ce să facă, dar într-un sfârşit îl învinse curiozitatea şi intră înăuntru. Holul de intrare era mic, dar mobilat puţin şi eficient pentru a folosi cel mai bine spaţiul disponibil, şi o fată drăguţă în uniformă de infirmieră stătea la recepţie. Era la telefon, dar zâmbi când îl văzu şi arătă spre un scăunel ce fusese aşezat în spaţiul de sub scări. Luă loc şi aşteptă ca ea să termine telefonul, impresionat de înfăţişarea prietenoasă care nu purta nici o urmă a stresului adus negreşit de o luptă de zi cu zi cu boala şi durerea. De fapt, tot locul trasmitea calm, regăsit mereu acolo unde oameni cu totul diferiţi se uneau – adesea la necaz – în vederea unui scop

comun. Dacă iei elementele viaţă şi moarte, se gândi ironic, nu e foarte departe de o companie de teatru.

– Îmi pare rău că v-am reţinut, spuse infirmiera în sfârşit. Cum vă pot ajuta?

– Sunt aici ca vizitator şi vin pentru prima dată. Nu eram sigur unde să merg.

– E în regulă. Pe cine aţi venit să vedeţi?

Terry îşi luă un risc fără prea mari şanse.

– Numele e Fleming.

– A, doamna Fleming e la etajul doi. De fapt, soţul tocmai a urcat, dar cred că doriţi să-i lăsaţi câteva minute. Nu prea e bine azi.

– Îmi pare rău să aud asta. Dar e pe cale de însănătoşire, totuşi?

Îl privi amabil, şi el îşi putea da seama cât de multă experienţă avea în îndreptarea optimismului orb către ceva mai constructiv fără să dea speranţe false.

– Cu cancerul nu este aşa de simplu, mă tem. Dar este o doamnă puternică şi are cea mai bună îngrijire posibilă aici. Dar cred că soţul ei este cel care o ţine în viaţă. A fost deosebit de tare din momentul în care Ruth a fost diagnosticată, şi nu cred că doarme vreodată. E cu ea în fiecare noapte, cu toate că lucrează la teatru, şi nu-mi închipui că e o slujbă uşoară. Dacă cineva merită să răzbată sunt ei doi.

– Dar poate ar trebui să mă întorc în altă zi, dacă nu se simte prea bine.

– Asta ar fi cel mai bine, dar îi trimit salutări din partea dumneavoastră?

– Da, sigur, spuse el, şi plecă fără să-şi lase numele.

Mergând în jos pe Gray's Inn Road, Terry se uită înapoi la faţada clădirii. Fără îndoială, era unul dintre cele mai bune sanatorii particulare pe care Londra le putea oferi şi astfel de locuri nu se dovedeau deloc ieftine. Ştia acum de ce era Fleming atât de disperat după bani şi înţelegea de ce izbucnise cu atâta amărăciune cu acele vorbe de acuzare. Nu era de mirare că actorul fusese de neclintit în a nu merge în turneu: cum ar putea să-şi părăsească soţia când nu ştia dacă ea ar mai fi fost în viaţă la întoarcerea sa? Apoi, cu o senzaţia de groază absolută, Terry îşi aminti minciuna pe care i-o spusese ieri lui

Fleming, dar înţelese acum prea limpede ce era în joc. Dacă Aubrey l-ar fi dat afară, asta ar fi fost sfârşitul tratamentului nevestei sale. Acum Aubrey era mort. Unde îl dusese pe Fleming acea minciună nesăbuită?

Lemnul rece de stejar îi apăsa tare fruntea şi nu îşi mai simţea aproape deloc picioarele, dar Lewis Fleming tot nu se ridica.

„Amuţit-am şi m-am smerit, se ruga el, şi nici de bine n-am grăit şi durerea mea s-a înnoit."[1]

Niciodată nu se simţise atât de departe de iertare ca acum, dar nici nu împinsese până acum atât de mult limita îndurării Domnului. Astăzi, când soţia lui urla de durere, cu greu conştientă de prezenţa lui, cunoscuse adevărata faţă a infernului. Era momentul de care îi fusese cel mai teamă, înrăutăţirea bruscă a stării sale, şi ştia că venise ca o pedeapsă pentru greşeala sa. Cum altfel putea să o interpreteze când una îi urmase atât subit celeilalte? Însă ce nu putea să înţeleagă era de ce greutatea păcatelor lui trebuia să atârne asupra ei, sporindu-i suferinţa, de ce depravarea sa interioară trebuia să se reflecte asupra trupului ei, şi nu al lui.

Se auzi un zgomot din spatele naosului, ridică privirea şi văzu pregătirile unei congregaţii pentru următoarea slujbă. Trebuie să plece. De data aceasta, rugăciunile erau o chestiune privată între el şi Dumnezeu, şi nu ceva ce ar trebui lăsat să pângărească un act public de venerare.

„Căci străin sunt eu la Tine şi străin ca toţi părinţii mei, şopti el, dornic să găsească o alinare în cuvintele familiare înainte să părăsească biserica. Lasă-mă ca să mă odihnesc, mai înainte de a mă duce şi de a nu mai fi."[2]

---

[1] Psalmul 38.3

[2] Psalmul 38. 17-18

Capitolul 13

Ieşind din sala de interviu şi îndreptându-se către intrarea în Yard dinspre Derby Street unde îi fusese adusă o maşină, Penrose abia îşi putea stăpâni furia. Lydia Beaumont lăsase un mesaj prin telefon despre Hedley White, dar ofiţerul care preluase telefonul fusese atât de nerăbdător să plece de la serviciu încât uitase să menţioneze asta celui din tura de zi, iar vestea se strecurase abia când omul care stătea la locuinţa lui White sunase să vadă de ce nu venea nici o întărire. Eroarea ar fi putut să fie dezastruoasă: trecuseră aproape trei ore, şi asta era mai mult decât suficient pentru ca un băiat speriat să se fi răzgândit. Penrose îl blestemă pe sergentul rătăcitor şi, mai puţin rezonabil, pe Lydia pentru că nu insistase să vorbească cu el în persoană. Trebuie să fi ştiut cât de important era.

– Măcar spune-mi că era Bravo, bombăni el către Fallowfield. Mai degrabă un idiot să facă două prostii decât să simt că întreaga poliţie închide un ochi în faţa criminalilor şi răufăcătorilor. Încă o trăsnaie şi o să cred că Bravo şi White sunt în asta împreună.

– Dacă vă face să vă simţiţi mai bine, domnule, sunt sigur că era Bravo. Conduc eu?

Penrose mai avea puţin şi răspundea că aveau destule probleme fără să mai adauge un accident de maşină la încurcătură când îşi aminti cât de mândru era sergentul său de cum conduce. Ezitant, ocupă locul pasagerului şi încercă să se concentreze asupra lui White. Ce îl determinase să se predea? se întreba. Desigur, nu avea cum să ştie că poliţia nu era nici pe departe gata să-l prindă şi ar fi putut să creadă că ar da mai bine dacă s-ar preda el singur mai înainte, dar,

chiar şi aşa, avea nevoie de curaj, vinovat sau nu. Încercă să îl plaseze pe White în povestea morţii lui Arthur. Evident era mult prea tânar să fi fost implicat în război, dar ar fi putut să fie o rudă a ucigaşului. Un fiu ar putea ucide să-şi apere tatăl, de exemplu – un astfel de motiv ar putea chiar trece şi de criteriile riguroase ale Martei Fox –, dar asta era pură speculaţie. De fapt, deşi privise cele două morţi din nou din orice unghi posibil de la discuţia cu Josephine, trebuia să recunoască deschis că totul era pură speculaţie.

Duminica dimineaţa oraşul era liber, şi Fallowfield rămase la arterele principale. Venise cu sugestia de a trimite o echipă să-l aducă pe White în timp ce el şi inspectorul continuau cu McCracken, dar Penrose insistase să-l vadă pe băiat acolo unde stătea cu chirie, să-i înţeleagă puţin din personalitate pornind de la locul în care trăieşte. Şi, pe drept cuvânt, Penrose dorise să rezolve treaba el însuşi; acceptă imediat că avusese o problemă să delege sarcini, ceea ce într-o zi i-ar putea întârzia avansarea, dar nu va fi mulţumit până nu îl va avea pe White stând în faţa sa.

Strada nu era îmbietoare, o lungă linie de cărămizi şi mortar demne, dar obosite, căzute pradă aproape în totalitate pensiunilor şi uniform decolorate. Uşa numărului trei era uşor întredeschisă, iar Penrose şi Fallowfield urcară scările către apartamentul de la mansardă pe care aparent îl împărţea cu Swinburne. Uitându-se spre casa scării, Penrose văzu că erau urmăriţi printr-o crăpătură a uneia dintre uşile de la palierul de la al doilea etaj – care se închise rapid odată ce observatorul îşi dădu seama că fusese reperat. Aceasta poate nu era cea mai strălucită parte din oraş, dar era totuşi o zonă neobişnuită cu vizite din partea unor poliţişti în funcţii înalte; rezidenţii trebuie să se fi întrebat ce rău nebănuit pândea printre ei. Era ciudat, se gândea el, dar şi încurajator într-un fel că birul morţii luat de război nu schimbase deloc perspectiva oamenilor asupra pierderii unei singure vieţi omeneşti: era în familiaritatea unei crime singulare, dincolo de aparenţele cotidiene, unde publicul se confrunta cu moartea cu cea mai mare spaimă şi, trebuie spus, cu cea mai mare fascinaţie.

Sergentul de poliţie Bartlett stătea în faţa camerei în partea stângă a scărilor şi Penrose putea vedea dincolo de el printr-o uşă deschisă unde urmăritul stătea pe marginea patului cu capul în mâini. White se

ridică de cum îi auzi intrând şi întinse mâna fără prea mare tragere de inimă, ca şi cum nu ar fi fost sigur dacă va fi primită cu strângere de mâini formală sau va fi încătuşată de scheletul de fier al patului. În schimb, Penrose salută politicos din cap şi îl rugă să se aşeze la loc pe pat, apoi se uită după un alt loc. Găsind opţiunile destul de limitate, luă un scaun vechi dărâmat cu suport de trestie şi îl puse îndeajuns de aproape de băiat să fie mai degrabă intimidant decât ameninţător. Fallowfield rămase în picioare la uşă.

Camera era răcoroasă, dar nu lipsită de confort. Doi dintre pereţi erau decoraţi cu postere de teatru ale producţiilor recente – posibil cele la care White lucrase la Wyndham şi la New – şi sobrietatea ascetică fusese îndulcită de două perne şi o ţesătură roşu-închis care servea ca învelitoare. Măsuţa de la căpătâiul patului avea un ceas cu alarmă şi o fotografie, iar Penrose rămase înmărmurit pentru o clipă să o vadă pe Elspeth adusă la viaţă atât de brusc şi de neaşteptat. Poza o arăta stând cu White afară la New Theatre, lângă semnul cu „Nu mai sunt bilete" şi fluturând victorios două bilete în faţa aparatului. Era un moment de fericire lipsită de rezerve şi îi readuse tragedia morţii chiar mai acut decât scena de la locul crimei sau suferinţa soţilor Simmons. Lângă fotografie, o mână de vederi de la câteva atracţii turistice din Londra fusese proptită de o carafă de apă plină cu flori, şi Penrose fu uşurat să găsească pe cineva al cărui buzunar prefera narcisele irişilor; floarea mai ceremonioasă începea să i se pară puţin apăsătoare. Se întreba dacă tihna îngrijită a camerei era ceva obişnuit sau se făcuse un efort special pentru acest weekend.

White îi urmări privirea şi anticipă întrebarea înainte ca ea să fie pusă.

– Le-am luat pentru Elspeth vineri, spuse el. M-am gândit că ar putea să se uite prin vederi şi să aleagă unde vrea să meargă duminică, apoi puteam să păstrăm restul pentru altădată. Şi narcisele – păi, dacă se întâmpla să se întoarcă aici, am vrut să fie frumos pentru ea.

Penrose se uită prin cameră din nou şi, cu o tresărire de nostalgie, recunoscu toate semnalele cuiva care spera să facă primii paşi nesiguri către o relaţie fizică. Florile, fereastra deschisă să aerisească spaţiul mic, cele mai bune haine pregătite atârnate şi completate cu şosete atent ţesute – toate făceau parte dintr-un limbaj universal vorbit de

tineri indiferent de clasă sau aşezare geografică. Hedley nu lăsase nimic la întâmplare. Pe plita de gaze de pe podea – o trăsătură comună în locuinţele închiriate – era un ceainic, lângă care fuseseră aşezate două căni, nu din acelaşi set, dar viu colorate şi primitoare; exista şi o alternativă la ceai, sub forma unei sticle Guiness şi o pereche de pahare de whisky, şi Penrose era sigur că, dacă s-ar fi apropiat puţin de pat, ar fi putut prinde parfumul optimist de cearşafuri proaspăt spălate.

Primele impresii despre Hedley White erau atât o confirmare a ceea ce aştepta, dar şi o surpriză. Se gândise la el ca la un băiat speriat şi, într-adevăr, frica i se putea citi oriunde pe faţă – frică, şi uşurarea pe care Penrose o vedea adesea în cei care hotărâseră să înfrunte cel mai rău lucru care li se putea întâmpla. Dar nu anticipase pe cineva atât de neobişnuit ca tânărul din faţa sa. Hedley era deosebit de chipeş, cu umerii laţi şi talia îngustă a unui atlet şi un chip deschis, ager, lipsit de orice vanitate şi cu atât mai frumos. Dacă Penrose nu ocolea astfel de adjective când interoga un suspect, ar fi spus că era un chip onest. Era de asemenea o forţă, dincolo de teamă, o hotărâre în ochi să rămână la calea pe care o alesese indiferent ce se întâmplă; dacă asta era în favoarea lui White sau nu, Penrose spera să afle.

– Lui Elspeth îi plăceau narcisele? întrebă el.

Pentru un moment, White păru să creadă că Penrose îl lua peste picior. Când înţelese că era o întrebare serioasă, arătă doar zăpăcit.

– Îi plăceau tot felul de flori.

– Dar nu avea unele favorite?

– Nu din câte ştiu. Vorbea despre tufele de trandafiri din grădina de acasă, dar i-am luat violete şi ghiocei, precum şi narcise şi a spus că îi plac toate.

– De ce ai fugit, Hedley? Trebuie să fi ştiut că asta dă de bănuit.

– Pentru că eram speriat, zise el cu simplitate dezarmantă. Ziarele o numea o crimă pasională, aşa că ştiam că mă veţi căuta şi ştiam că aţi crede că eu am omorât-o pe Elspeth. Nu aţi fost niciodată atât de înspăimântat încât tot ce voiaţi era să mergeţi cât mai departe posibil, chiar dacă nu aveaţi nimic de ascuns?

Era o întrebare retorică, cu toate că Penrose ar fi putut numi mai multe exemple la întâmplare.

– Când ai aflat că Elspeth a fost omorâtă? întrebă el.

– În timpul matineului. Nu am ştiut imediat că era vorba de Elspeth, dar toată lumea din culise vorbea despre ce se întâmplase la King's Cross cu o noapte înainte şi cum se lega de piesă. Apoi, după spectacol, am văzut un ziar în Green Room. Nu dădea nici un nume, nici descriere sau altceva, dar spunea că o fată fusese omorâtă şi la ce oră, şi pur şi simplu am ştiut că trebuie să fi fost ea. Am plecat de la teatru pe la ora cinci şi m-am dus la o cabina telefonică, şi am tot sunat la unchiul şi mătuşa ei, sperând că vor spune că era cu ei şi era bine, dar nu răspundea nimeni. Asta confirma că se întâmplase ceva rău. Nu ar lăsa niciodată magazinul închis într-o sâmbătă.

– Şi de ce te-ai dus la teatru aseară?

– Din cauza cursei de bărci. Penrose arăta confuz, aşa că Hedley continuă: M-am gândit dintr-odată că ăsta ar putea fi motivul pentru care nimeni nu era acasă. Elspeth pomenise de asta într-una dintre scrisori – mereu se duc dacă ea e acolo pentru că stau foarte aproape de fluviu şi m-am gândit că poate au mai stat să ia parte la sărbătoririle de după cursă. Aşa că am aşteptat afară la teatru în caz că totul fusese o greşeală oribilă, sperând că va apărea aşa cum stabilisem. Ştiam în sufletul meu că nu avea rost, dar voiam cu aşa disperare să fie altă explicaţie.

– Ce aranjament aţi făcut pentru weekend?

– Trebuia să ne întâlnim la teatru, cu o oră sau mai bine înaintea spectacolului să avem timp să bem ceva. După aceea, urma să mergem să luăm cina la Lyons pe Shaftesbury Avenue. Unchiul ei lucrează pentru ei, aşa că ştiam că am obţine un preţ bun.

– Şi după aceea?

Penrose îşi putea da seama că a-şi imagina cum s-ar fi derulat weekendul era dureros pentru Hedley, dar băiatul făcea un mare efort să se adune şi continuă:

– Aş fi adus-o acasă. Duminica urma să ieşim, dar nu făcuserăm planuri clare. Am zis să vedem cum era vremea.

– Cât ai stat la teatru sâmbătă seara?

– Ne-am înţeles să ne întâlnim în faţă, aşa că am aşteptat peste stradă. Am ajuns acolo pe la 6.15 cred – Elspeth venea mereu mai devreme pentru că se entuziasma foarte mult şi nu voiam să vin mai târziu şi o pierd. Am stat până s-a închis casa şi cozile începuseră

să se risipească. Deja nu mă mai puteam preface la acel moment. Ştiam că nu va veni şi că nu voi avea nevoie de bilete, aşa că le-am vândut.

– Unde te-ai dus după aceea?

– M-am plimbat mult timp – trebuie să fi fost ore. Nu mă puteam duce acasă pentru că ştiam că mă veţi căuta aici, aşa că m-am dus în direcţia opusă, pe lângă toate parcurile şi am sfârşit la Paddington. M-am gândit să mă urc într-un tren şi să dau bir cu fugiţii.

– Şi de ce nu ai făcut asta?

– Nu ştiam unde să mă duc sau ce aş face când ajung acolo. Singura persoană la care m-am putut gândi că m-ar putea ajuta a fost domnişoara Beaumont, aşa că am sunat-o şi mi-a spus să vin aici. A spus că, dacă nu fac asta, v-aş face să vă pierdeţi timpul când ar trebui să încercaţi să găsiţi persoana care i-a făcut asta lui Elspeth.

„Isteţ, se gândi Penrose, sau adevărat."

– Dacă aşteptai cu aşa nerăbdare weekendul, de ce nu te-ai dus să o iei vineri de la gară? Ai fi avut timp înainte de lucru, chiar dacă era un salut scurt. Trebuie să fi aşteptat cu plăcere să te vadă.

– Da, dar unchiul ei Frank o lua mereu. Aducea mult bagaj cu ea şi avea nevoie de duba lui, şi oricum îmi plăcea să-i dau timp să se simtă în largul ei cu familia. Nu voiam să încurc, aşa că m-am dus să beau ceva cu un prieten după muncă. Rafe Swinburne – locuieşte vizavi pe palier şi joacă la Wyndham, adesea ne ducem acolo împreună. Am ajuns în oraş la ora şase, am băut o bere sau două la Duncannon şi am plecat din timp să ajungem bine la lucru. Puteţi să verificaţi cu el dacă vreţi. Probabil va fi acasă curând.

– Vom face asta, zise Penrose.

Alibiul fusese oferit foarte grabnic, se gândi, şi cu mai multe detalii decât era firesc. Încă nu ştia ce să creadă despre Hedley White. Era convins că băiatul minţea, dar, dacă ar fi fost capabil de crimă, Penrose se îndoia că putea face asta într-un mod atât de rece şi calculat. Sub impulsul momentului poate, dar nu cu planificarea atentă pe care o cereau ambele crime. Însă, îşi aminti ce spusese Frank Simmons despre planurile de călătorie ale lui Elspeth.

– Înţeleg că Elspeth nu trebuia să vină decât după weekend, dar i-ai grăbit vizita şi i-ai trimis biletul de tren?

– Da, deşi nu l-am cumpărat, bineînţeles. Nu mi-aş fi permis niciodată clasa întâi. A fost un dar deosebit pentru ea. Domnul Aubrey m-a ajutat să rezolv asta. Ştia cât de mult îi plăcea lui Elspeth piesa pentru că i-am spus şi el făcea pregătirile pentru domnişoara Tey să vină aici pentru săptămâna de final, deci a făcut sugestia să-i rezervăm lui Elspeth un bilet pentru acelaşi tren. Trebuia să fie un început minunat pentru weekend. Domnul Aubrey s-a gândit că ar însemna mult pentru ea să-şi cunoască autoarea preferată şi a aranjat locurile încât era clar că vor da una peste cealaltă şi vor începe să vorbească. Lui Elspeth întotdeauna i-a venit uşor să vorbească cu oamenii – era unul dintre lucrurile ce îmi plăceau la ea.

Prin urmare, întâlnirea lui Josephine cu Elspeth fusese instrumentată atent. Nu crezuse niciodată pe de-a întregul în întâlnirea întâmplătoare în ciuda asigurărilor lui Josephine şi, în mod semnificativ, mâna din spatele a tot aparţinuse lui Bernard Aubrey. Dar era important pentru crimă că cele două se cunoscuseră? Ar mai fi fost Elspeth omorâtă dacă Josephine nu ar fi fost în tren? Nu era nici o îndoială că exista o legătură între cele două crime, dar cum putea Josephine să joace vreun rol în trecutul lui Aubrey? Indiferent dacă explicaţia era nevinovată sau nu, îşi dorea cu ardoare ca Aubrey să nu fi decis să o implice pe Josephine în ceva ce sfârşise atât de tragic, oricât de bine intenţionat fusese faţă de Elspeth.

– Asta a fost foarte generos din partea lui Bernard Aubrey. O cunoscuse pe Elspeth?

– Nu, dar mereu întreba de ea. De când a aflat că ne întâlneam, a fost atent cu noi. Biletul de tren era tipic din partea lui – nu doar banii, ci consideraţia. Întotdeauna face câte ceva amabil pentru oameni – bine, sunt gesturi mici pentru el, dar înseamnă mult pentru cei pentru care le face. Tot el mi-a dat locurile de teatru – cele mai bune pentru sâmbătă seara.

Penrose va ajunge la moartea lui Aubrey în curând, dar fu interesat să observe că White nu se dăduse deloc de gol folosind timpul trecut în nimic din ceea ce spusese până acum.

– Ai mai trimis şi altceva cu biletul de tren? întrebă.

– Da, un bilet şi un crin. Crinul era din garderoba domnişoarei Beaumont; are atât de multe flori încât ni le dă nouă mereu. Aşa că am

pus-o cu biletul de tren şi cu un bileţel. Mă rog, era numai o replică din piesă – „Crinii sunt mai la modă" –, dar era una dintre scenele preferate ale lui Elspeth şi ştiam că ar recunoaşte-o şi ar fi încântată când îi voi spune de unde venea crinul.

– Eşti sigur că era un crin? Nu e posibil să fi fost vreo altă floare?

– Ştiu cum arată un crin. Ar trebui – avem destui pe scenă în fiecare seară.

– Dar nimic altceva? Nici o revistă sau vreo păpuşă de suvenir?

– Nu, nimic altceva. Se uită în jos la mâinile sale. Voiam să-i dau lui Elspeth una din păpuşile acelea – dorea aşa de mult una –, dar nu reuşisem încă.

Dacă Hedley spunea adevărul, cineva fusese foarte pregătit când ajunsese trenul. Penrose întrebă dacă mai ştia şi altcineva de aranjamente.

– Unchiul Frank, desigur – i-am spus tot despre asta. Şi domnului Aubrey. I-am spus lui Rafe pentru că ştiam că se va bucura pentru noi – el m-a încurajat să o invit în oraş în primul rând – şi m-a tachinat să nu fac prea mult zogomot noaptea, nu că ar dormi aici atât de des. A, şi domnişoara McCracken ştia. M-a văzut în culise punând floarea şi bileţelul într-un plic şi m-a întrebat ce făcuse biata fată să merite o seară cu *Richard de Bordeaux*.

– Când a fost ultima dată când ai vorbit cu Elspeth sau când ai primit vreun semn de la ea?

– Ultima dată când chiar am vorbit cu ea a fost acum zece zile. Mi-a dat un telefon la teatru îndată ce a primit bileţelul şi biletul de tren, doar ca să spună cât de emoţionată era. Apoi a sunat din nou joi, dar eu luam lumânări pentru piesă şi nu am prins-o. A lăsat un mesaj la intrarea actorilor, confirmând data de venire şi spunând că abia aştepta să mă vadă.

– Era scris mesajul?

– Da. L-am preluat de la cutiuţa cu mesaje când m-am întors.

Unde oricine putea să-l vadă, după câte s-ar putea presupune. Penrose hotărî să schimbe puţin tactica; era interesat în relaţiile dintre Hedley şi soţii Simmons.

– Cum a reacţionat familia când tu şi Elspeth aţi devenit un cuplu? Au fost încântaţi de relaţie?

Hedley ridică din umeri.

– Păreau să fie. Cu siguranţă nu am avut vreo problemă să ne vedem. Fireşte, nu i-am cunoscut niciodată mama. Eram împreună doar de vreo două săptămâni şi nu am avut îndeajuns timp liber să merg în Berwick. Doamna Simmons nu vine niciodată aici. Mătuşa lui Elspeth, Betty, era de o politeţe desăvârşită, dar unchiul Frank a fost fantastic, foarte prietenos. Hedley arătă către fotografia de pe măsuţa de lângă pat. A luat asta şi a înrămat trei exemplare, câte una pentru noi doi şi una pentru el. El şi Elspeth au fost dintotdeauna foarte apropiaţi. Cred că este pentru că aveau atât de multe în comun.

Penrose nu văzuse fotografia niciunde în apartamentul lui Simmons. Se întreba din nou despre natura sentimentelor lui Simmons pentru nepoata sa. Nu ar fi fost surprins dacă Frank se dovedea a fi adevăratul tată al lui Elspeth, cu toate că habar nu avea unde l-ar lăsa asta cu privire la Bernard Aubrey şi Arthur.

– Dar familia ta, Hedley? Spune-mi despre ei.

– Nu văd ce legătura pot avea cu asta.

– Fă-mi pe plac. Tatăl tău cu ce se ocupă?

– A murit când eu eram un copil, exact înainte să izbucnească războiul, dar el era fierar. Mama a rămas singură cu şase copii, dar s-a recăsătorit câţiva ani mai târziu, cu un fermier, şi ne-am mutat cu el. Avea trei copii ai lui, dar ne-am înţeles cu toţii foarte bine. Încă ne înţelegem. Majoritatea fraţilor şi surorilor mele locuiau în oraş sau în apropiere, ajutând la fermă sau predând la şcoala locală. Mi-a fost dor de ei când am plecat prima oară de acasă să vin aici, dar mă întorc de câte ori pot. Plănuiam să mă duc la vară şi să o iau pe Elspeth să-i cunoască. Ar fi adorat-o.

– A mers în război cineva din familia ta?

– Nu. Am fost norocoşi. Tatăl meu murise deja, cum am spus, şi nici unul dintre fraţii mei nu era destul de mare. Tatăl meu vitreg era bolnav de tuberculoză şi a fost scutit de serviciul militar. Dar trebuie să fi fost groaznic. Elspeth vorbea mult despre tatăl ei pe măsură ce începeam să ne cunoaştem mai bine. Boala lui chiar a tulburat-o.

– A vorbit vreodată de ce i s-a întâmplat sau de oricine altcineva cu care a fost în război?

– Nu, doar de cât de mult s-au înrăutăţit lucrurile spre final. Cred că ea şi mama ei s-au învinovăţit pentru că au fost foarte uşurate când a murit.

– Să ne întoarcem la sâmbătă, Hedley. Era seara ta liberă, dar ai pregătit lucrurile pentru spectacolul de seară înainte să pleci de la serviciu?

– Cât am putut, da. Am rearanjat pentru prima scenă imediat, dar nu ne ia mult acum pentru că ne-am obişnuit. Domnişoarei McCracken îi place să verifice tot înainte de spectacolul de seară, aşa că am terminat destul de repede.

– Am auzit că după spectacol există un obicei în care se bea ceva. Erai implicat în pregătiri?

– Nu are loc după matineuri, dar am pus lucrurile deoparte în culise gata pentru seară.

– Poţi să-mi spui exact ce ai făcut?

White începea să arate îngrijorat.

– A fost puţin diferit sâmbătă pentru că participa domnul Aubrey, aşa că m-am asigurat că e un scaun în plus. Am luat carafa din biroul lui, am pus un pahar de whisky pe lângă celelalte pahare şi am verificat dacă era un tirbuşon pentru vin. Apoi am aşezat tot pe raft gata pentru ca domnişoara McCracken să le ducă jos după chemările publicului. Altfel ne incomodează.

– Ai luat capacul de pe carafă dintr-un motiv sau altul?

Şi acum îngrijorarea se transformă în frică.

– Bineînţeles că nu. De ce m-aţi întreba de asta? Elspeth era moartă la acel moment. S-a mai întâmplat ceva?

Penrose ignoră întrebarea.

– Eşti absolut sigur că nu ai atins conţinutul carafei? Sau că nu ai văzut pe altcineva lângă ea?

– Jur că nimeni nu a atins-o cât timp am fost eu acolo. Spuneţi-mi ce se întâmplă!

Se ridicase în picioare şi acum ţipa, şi Penrose nu avea nici o îndoială că nu ştia nimic de cea de-a doua crimă. Blând, puse o mână pe umărul lui Hedley şi îl aşeză înapoi.

– Îmi pare rău, Hedley, dar Bernard Aubrey a murit aseară târziu. Îi considerăm moartea suspectă şi trebuie să te întreb din nou – în afara

lui Aubrey, ai văzut pe cineva aproape de carafa aia de whisky în timp ce era în grija ta sau ai atins-o tu?

Controlul de sine al lui Hedley se evaporă la vestea morţii lui Aubrey şi nu mai fu capabil să-şi reprime durerea.

– Cum aş fi putut fi atât de nerecunoscător? spuse într-un târziu. L-am dezamăgit atât de rău şi apoi aseară, când stăteam în faţa teatrului în ploaie şi mi-am dat seama că Elspeth nu va apărea, l-am învinovăţit pe el pentru moartea ei. M-am gândit că, dacă nu ar fi aranjat să primească acel bilet, poate ar fi încă în viaţă. Şi l-am urât. Mi-am dorit să fi fost el mort, şi nu ea. Acum s-au dus amândoi.

Penrose ridică privirea şi se întrebă de ce Fallowfield se strecurase în linişte din cameră. Se întoarse la Hedley şi îi vorbi mai înţelegător ca niciodată:

– Cum l-ai dezamăgit pe Aubrey, Hedley? De ce era supărat pe tine?

– Am făcut ceva foarte prostesc şi el a aflat. Unchiul lui Elspeth colecţionează fleacuri de la teatru, autografe şi tot felul de suvenire. Aşa că am furat câte ceva din recuzită pentru piesă să-l impresionez şi domnul Aubrey m-a prins cu ele. Nu ştiu de ce am făcut-o. Frank nu mă rugase şi lucrul cu adevărat tâmpit e că domnul Aubrey mi le-ar fi dat după finalul programului dacă doar îl rugam, deci pur şi simplu nu aveam mintea limpede. Voiam să o fac pe Elspeth fericită şi ştiam că pot asta făcând-o pe familia ei fericită. Trebuia să mă duc să-l văd pe domnul Aubrey după matineu, dar până atunci eram prea îngrijorat pentru Elspeth şi doar am plecat din clădire cât de repede am putut. Şi îmi pare rău, chiar v-am minţit mai devreme când am spus că nu am luat capacul de pe carafă.

– Continuă, spuse Penrose încurajator.

– Am luat o înghiţitură din whisky în timpul matineului când nu se uita nimeni. Am crezut că îmi va curaj să vin în faţa domnului Aubrey mai târziu.

Măcar asta reducea puţin perioada de timp, se gândi Penrose. Oricine se îngrijise de whisky o făcuse abia după matineu. Îi dădu lui White un moment să se adune, lăsându-l în grija sergentului de poliţie Bartlett cât el se duse să-l caute pe Fallowfield. Sergentul nu mersese departe.

– Rafe Swinburne tocmai a apărut, domnule, explică el, ieşind din camera de pe partea cealaltă a palierului. Spune că doar a trebuit să-şi schimbe hainele şi apoi iese din nou, dar l-am rugat să aştepte până aveţi ocazia să vorbiţi cu el.

– Mulţumesc, Bill, voi face face asta acum. Tu du-te la White.

– Nu ştia de Aubrey, nu-i aşa, domnule?

– Nu, nu cred. Şi cred că spune adevărul şi despre Elspeth, cu toate că nu sunt convins de alibiul său. O să vedem despre asta acum.

Camera lui Swinburne semăna ca două picături de apă cu cea a lui White, dar nu avea nici una dintre schimbările făcute de proprietar. În mod clar Hedley avusese dreptate când spusese că prietenul său petrecea foarte puţin timp acasă. Actorul era lângă chiuveta mică din colţ, bărbierindu-se cu o indiferenţă naturală în faţa prezenţei Scotland Yardului. Dacă fusese cât de cât surprins să găsească poliţia acasă, nu o arăta acum.

– Bună dimineaţa, inspectore, spuse el, uitându-se la Penrose în oglindă. Sper că nu vă deranjează dacă mă pregătesc în continuare în timp ce vorbim, dar am o întâlnire după-amiaza asta şi nu vrea să fac doamna să aştepte.

Numaidecât enervat, Penrose luă un prosop de pe pat şi i-l dădu lui Swinburne.

– Dacă e aşa doritoare, câteva minute în plus nu vor strica, spuse el. Aş vrea să-mi spui ce ai făcut vineri înainte de serviciu – să spunem de la 5.30 încolo.

Swinburne îşi şterse săpunul de pe faţă, dar nu şi rânjetul, iar Penrose, care începea să fie învins de oboseală, simţi o dorinţă aproape de neoprit de a-l ajuta să dispară. Era agasat să vadă că actorul nu numai că îi sesizase supărarea, dar şi părea mulţumit de asta.

– Sigur, domnule, zise Swinburne cu o politeţe exasperantă. Orice ca să ajut, şi începu să înşire relatarea pe care şi White o făcuse serii, adăugând câteva detalii pe ici, pe colo. Discursul fu rostit convingător, până într-atât încât Penrose se întrebă dacă versiunea lui Hedley redată dubios nu se datora în cele din urmă nervilor.

– Dar după spectacole? Tu şi White v-aţi întors împreună?

– Nu, inspectore. Rareori ne întoarcem. Eu am treabă altundeva, dacă ştiţi la ce mă refer, şi Hedley e genul fidel. Arătă uşor jenat când

îşi dădu seama de nepotrivirea cuvintelor sale. Îmi pare rău, asta a fost un pic de prost gust ţinând cont de ce s-a întâmplat. Cum e Hedley?

– Supărat, cum era de aşteptat, răspunse scurt Penrose şi i-o tăie lui Swinburne care începea să garanteze pentru caracterul bun al lui White. Treaba asta a ta s-a lungit şi sâmbătă seara?

– Într-un fel de a spune, da, dar în alt loc. Îmi place varietatea şi, până acu', să nu zic într-un ceas rău, şi ea pare să mă placă. Că tot veni vorba, vă deranjează dacă arunc câteva haine într-o geantă în timp ce mai vorbim? Mă îndoiesc că mă întorc aici diseară şi trebuie să mă asigur că pot merge direct la teatru mâine dacă trebuie.

Penrose încuviinţă şi urmări cum Swinburne mută două sau trei lucruri dintr-un sertar într-o geantă.

– Varietatea asta cu care ai fost tot weekendul – are vreun nume şi o adresă de contact?

– Numai prenume şi cartiere, mă tem. E o Sybille în Hammersmith, sau ar putea să fie Sylvia, şi o Victoria în Bloomsbury. Îmi pare rău că nu pot fi mai exact.

– Hedley îmi spune că tu ai făcut ca el şi Elspeth să fie împreună. Aşa e?

– Nu i-am dat decât un brânci în direcţia bună. Nu pot spune că a fost Cupidon la lucru, dar se pare că a mers. Din ce mi-am dat seama, erau făcuţi unul pentru celălalt.

– Deci i-ai văzut des?

– Nu, deloc. Pe ea nu am întâlnit-o decât de vreo două ori în trecere, dar vorbea despre ea tot timpul şi era evident fericit.

Lui Penrose i se părea că Swinburne nu era genul care să se gândească la fericirea altora prea des.

– Nu ai fost şi tu interesat de ea?

– Am nişte scrupule, inspectore. Era devotată şi clar îndrăgostită lulea şi nu-mi place să fac un efort decât dacă nu sunt sigur de o răsplată. Respingerea nu face bine sufletului.

– Sunt sigur că cineva cu experienţa ta poate împiedica asta.

– Aţi greşit adresa, inspectore. Nu am omorât-o, şi nici Hedley, deci sunt liber să plec?

– Categoric, pentru acum, spuse Penrose duios, dar e posibil să avem nevoie să vorbim din nou cu tine. La uşă, se întoarse. Încă un

lucru, spuse în treacăt. Este o pasarelă între Wyndham şi New. Vine deasupra St. Martin's Court. O foloseşti vreodată?

Swinburne închise geanta şi apoi luă casca de motociclist.

– Am folosit-o de multe ori, spuse el. Cu toţii ne distram puţin pe ea, alergând încolo şi-ncoace în timpul spectacolului şi jucând pocher în culise, văzând cât de mult putem să o ducem fără trebuiască să ne întoarcem la propriul teatru. Apoi cineva a ratat o replică şi Aubrey a pus piciorul în prag. Nu prea are simţul umorului.

Penrose îl lăsă să plece, furios pe sine că nu reuşise să-şi ascundă antipatia faţă de Swinburne în timpul chestionării. Îi îngăduise tânărului să preia controlul asupra schimbului de replici, şi asta nu se întâmpla prea des. Se întoarse în cealaltă cameră, unde Hedley White stătea la fereastră, privind cum Swinburne părăsea casa.

– V-a spus Rafe despre vineri seara? întrebă el nerăbdător.

Penrose i se alătură şi privi actorul urcându-se pe motocicletă şi mişcându-se în direcţia fluviului.

– Da, ţi-a confirmat povestea.

– Deci ce se întâmplă acum? Sunt arestat?

– Aş vrea să vii la secţie cu noi că să-ţi putem lua o declaraţie formală şi nişte amprente. Eşti de acord?

– Desigur, dacă o să ajute.

– Atunci nu eşti arestat. Îţi aminteşti cu ce erai îmbrăcat vineri?

Teama i se întoarse lui Hedley pe faţă, dar aprobă din cap şi se întinse sub pat după o pungă cu haine de spălat. Îi dădu nişte pantaloni şi un pulover lui Fallowfield, care le acceptă şi apoi luă toată punga.

– Du-te cu sergentul Bartlett, băiete, spuse Fallowfield, iar tonul său nu fu aspru. Venim şi noi într-un minut.

În timp ce Bartlett îl ducea pe White jos la maşină, Penrose şi Fallowfield căutară restul camerei repede şi eficient, dar nu găsiră nimic interesant.

– Mă gândesc să aruncăm o privire şi vizavi, sergent, ce zici? sugeră Penrose cu un zâmbet amar, dar rezultatul fu acelaşi şi acolo. Ştii, Bill, avem aşa-zisul suspect principal în custodie şi nu am avansat cu nimic mai mult decât acum o oră, spuse el, neputând să-şi ascundă dezamăgirea. Când o să primim nişte ajutor?

Răspunsul veni mai devreme decât se aştepta.

– Domnule, zise Bartlett în timp ce Penrose închidea uşa maşinii, este o Alice Simmons la secţie şi vrea să vorbească cu dumneavoastră urgent.

Când s-a întors la Yard, pe Penrose îl aşteptau două mesaje. Unul era de la Josephine, care îşi amintise unde citise despre iris, dar spusese că aşteaptă până îl vede mai târziu; celălalt era de la Maybrick de la teatru, raportând că Terry încercase să intre în clădire în timpul dimineţii şi ceruse să i se spună ce se întâmplă.

– Ar putea să fie o cacealma, sugeră Fallowfield. În cele din urmă, avea mult de câştigat de pe urma morţii lui Aubrey. Ar putea să se arate ignorant să ne păcălească.

Penrose se îndoia, dar nu era în dispoziţia să elimine vreo posibilitate.

– Va trebui să-l vedem mai târziu, dar sper că Alice Simmons ne va conduce în direcţia bună. Între timp, poate eşti amabil să îi telefonezi domnului Terry şi să îi spui că prima lui sarcină ca şef al celor două teatre este să anuleze toate producţiile până la primirea altor indicaţii. Nu-i va prii, sunt sigur, dar îl va menţine ocupat pentru câteva ore până ajungem să vorbim cu el. Apoi întoarce-te aici. Vreau să fii cu mine când ne întâlnim cu Alice Simmons.

În timp ce îl aştepta pe Fallowfield, Penrose încercă să o sune pe Josephine, dar i se spuse că linia era ocupată. Se îndoia că va avea timp să o vadă azi: erau multe de făcut şi voia să rezolve cât mai mult posibil înainte să trebuiască să-i dea raportul superiorului dimineaţa. Şi avea o nevoie disperată să doarmă câteva ore. Singura ocazia pe care şi-o amintea în care fusese atât de obosit fusese atunci când regimentul său era în deplasare şi încă nu îşi revenise complet după o rană; trebuiseră să meargă în marş ore întregi şi îşi amintea cum căzuse pe stradă, ceilalţi împleticindu-se în jurul lui, prea epuizaţi să păşească peste el. Nu trecuse mult timp de la moartea lui Jack, iar nopţile sale fuseseră lipsite de somn şi marcate de tristeţe şi grijă pentru Josephine – asta îl afectase mai mult decât epuizarea fizică. Nimic, se părea, nu îl obosea mai mult decât îngrijorarea pentru Josephine, cu toate că ea nu i-ar mulţumi pentru asta.

O cană de cafea tare neagră îi apăru în faţă pe birou şi el îi zâmbi recunoscător sergentului său.

– De unde îţi iei toată energia, Bill? E din aerul sănătos de Suffolk cu care ai crescut?

– Cred că e mai simplu de-atât, domnule. M-aţi trimis acasă pentru vreo două ore, vă amintiţi? Şi, cum era prevăzut, John Terry şi-a ieşit din sărite şi nu a venit aici. Nu ştiam că actorii au un aşa vocabular, dar am învăţat câteva cuvinte care nu sunt în nici un scenariu pe care îl ştiu.

Cum coborau scările, Penrose îi împărtăşi temerile lui Fallowfield.

– Dacă Alice Simmons nu ne poate spune prea multe despre Elspeth, suntem într-o situaţie imposibilă, zise el. Ne bazăm că este o legătură între ea şi Aubrey, dar ar lua un secol să-i dăm de urmă din documente oficiale, şi criminalul ăsta merge cu viteza de unul pe zi. Nu va mai fi loc la morgă dacă nu găsim în curând o scurtătură între trecut şi prezent.

– E un semn bun că voia să vă vadă imediat, totuşi, spuse Fallowfield, la fel de optimist ca întotdeauna. Trebuie să aibă ceva de spus.

– Probabil vrea să ştie de ce nu l-am găsit încă pe criminalul fetei, bombăni Penrose, deschizând uşa camerei de interogare. Şi eu aş face la fel în locul ei.

Dar femeia aşezată la măsuţa din mijlocul camerei nu arăta ca şi cum ar fi venit să se plângă de ceva; de fapt, arăta ca cineva care nu mai avea vreo luptă interioară. Nu era nici o legătură de sânge între Alice şi Betty Simmons aşa că fusese absurd din partea lui Penrose să presupună o asemănare, dar îşi dădea seama acum că şi-o închipuise pe mama lui Elspeth ca pe o versiune a mătuşii ei. În realitate, nimic nu putea fi mai departe de adevăr. În înfăţişare, cel puţin, nu avea nimic din reţinerea care fusese atât de evidentă în fiecare mişcare a cumnatei sale, de fapt, chiar şi în atmosfera formală a unei camere de interogare de poliţie, ea arăta mai relaxată decât fusese Betty în propria casă. Era înaltă, cu un păr frumos argintiu care refuza să rămână în întregime prins într-o coadă împletită şi purta un costum care era sobru numai prin culoare; nici o parte din veşmintele sale nu fusese

lăsată la voia întâmplării, iar Penrose, care nu bănuise niciodată că negrul putea fi atât de expresiv, căută în van un centimetru de material banal; chiar şi mănuşile de pe masă aveau ataşate flori de catifea, iar pălăria, care era prea mare să stea altundeva decât pe podea lângă proprietar, era cel mai creativ accesoriu al unui veşmânt de doliu pe care îl văzuse vreodată. Încă şi mai remarcabil, Alice Simmons purta totul cu o demnitate şi un calm pe care puţini oameni le puteau atinge cu linii drepte şi o simplitate subtilă.

– Mulţumesc că aţi venit atât de repede, doamnă Simmons, spuse Penrose, dar îmi pare foarte rău de circumstanţele care v-au adus.

– Toată lumea a fost foarte amabilă, spuse ea, atât de încet încât Penrose abia putu să o audă. Cei care... se ocupă de Elspeth au fost foarte atenţi, şi Betty a spus că toţi lucraţi din greu pentru a afla ce s-a întâmplat. Sunt recunoscătoare, să ştiţi. Chiar sunt.

Îl privi pe Penrose pentru prima dată, şi lui i se păru că soarta jucase un renghi hotărând ca Alice Simmons să nu aibă în comun nici măcar cea mai mică trăsătură cu fiica pe care o iubise atât de mult. Tenul, constituţia şi purtarea în general erau în dezacord vădit cu Elspeth pe care el o văzuse în fotografia lui Hedley, şi el se întrebă dacă deosebirea fizică fusese o amintire dureroasă atât pentru mamă, cât şi pentru fiică a faptului că relaţia lor a fost construită pe un fragil aranjament concret mai degrabă decât pe o relaţie naturală incontestabilă.

– Facem tot posibilul, doamnă Simmons, spuse el şi îl prezentă pe Fallowfield care luă ceaşca goală de pe masă şi trimise sergentul de la uşă să o reumple. Dar trebuie să recunosc, ne-ar prinde bine puţin ajutor şi sperăm să vină de la dumneavoastră.

– Fireşte că aveţi nevoie de ajutor. Cum se poate aştepta cineva să ajungeţi undeva dacă ştiţi numai jumătate din poveste? Luă batista din geantă, o măsură de precauţie pentru ce urma să vină. M-au lăsat să stau puţin cu Elspeth, numai noi două, continuă ea. Trebuia să-i spun că-mi pare rău. A crescut înconjurată de atâta nefericire şi singura consolare a fost că ea a fost ferită – mereu am reuşit să o ţinem la distanţă. Acum s-a întâmplat asta, şi ea a plătit preţul în cele din urmă pentru ceva de care nu era vinovată. Într-un moment ca ăsta, ar trebui să spui că nu-ţi vine să crezi, nu-i aşa? Dar asta nu este adevărat în

cazul meu. Am sperat ca să se sfârşească odată cu moartea lui Walter, dar cred că în adâncul sufletului am ştiut dintotdeauna că de fapt ce era mai rău va veni. De aceea sunt aici acum – ca să opresc asta să meargă mai departe.

– Ştiţi cine a ucis-o pe Elspeth, doamnă Simmons? întrebă Penrose blând, îndrăznind cu greu să creadă că răspunsul tocmai intrase pe uşă.

Îi aruncă o privire lui Fallowfield şi văzu că şi el îşi controla cu greu entuziasmul.

– Nu, dar pot încerca să explic de ce s-a întâmplat. Betty v-a spus că Walter şi cu mine nu puteam avea copiii noştri?

Penrose încuviinţă.

– Am tot încercat înaintea războiului, dar nu s-a întâmplat şi asta ne distrugea căsnicia. Nu mă puteam gândi la altceva decât la a avea un copil. Toată bucuria pe care o simţeam numai din a fi cu Walter, de a şti cât de mult mă iubea, dispăruse şi nu puteam să o fac să se întoarcă. De fiecare dată când mă uitam el, nu puteam vedea decât eşecul nostru. Nu mai era nici o plăcere în a face dragoste. Întotdeauna am fost foarte apropiaţi în privinţa asta – era aşa de tandru şi iubitor –, dar a încetat a mai fi o legătură intimă între noi doi şi a devenit ceva separat de relaţia noastră, dacă ştiţi la ce mă refer. A încetat şi să mai vorbească cu mine. Nu cred că avea vreo idee ce să spună, aşa că am sfârşit nicăieri; nu ne puteam transforma într-o familie şi nu ne puteam reîntoarce la a fi un cuplu fericit. Sper că nu vă deranjează să vă spun toate astea, dar e important.

– Sigur că nu, spuse Penrose, care era sincer încântat să o lase să vorbească.

În mod egoist însă, spera ca ceea ce o adusese la el era mai mult decât o confesiune dintr-o căsnicie nereuşită şi fu mulţumit când Fallowfield avansă uşor mersul lucrurilor:

– Deci aţi sugerat adopţia soţului dumneavoastră, doamna Simmons?

– Nu, sergent, nimic aşa de chibzuit, mă tem. Ezită. Presupun că e ridicol să-mi fie ruşine de ce am sugerat ţinând cont de cât de multe au urmat, dar îmi *este* ruşine. A fost atât de necugetat, mai ales că nu ştiam a cui era vina că nu puteam concepe, dar l-am rugat pe Frank să

fie el tatăl unui copil pentru noi. A fost de acord, dar numai dacă Walter şi Betty ştiau de asta şi acceptau aranjamentul. Trebuie să-mi fi pierdut minţile – chiar fratele lui Walter! Nici un bărbat nu ar putea înghiţi asta. A fost atât de furios când i-am spus! Nu i-am cunoscut niciodată acea faţă – ei, nici nu sunt sigură că a existat până nu l-am adus la asta. Nu cred că Frank a apucat să-i spună lui Betty – nu era nevoie, pentru că Walter nu ar fi fost niciodată de acord. La scurt timp după, a izbucnit războiul, iar Walter nu ştia cum să se înscrie mai repede. Orice numai să nu stea cu mine şi să facă faţă trădării.

Asta explica de ce Alice nu venea niciodată în Londra, se gândi Penrose, şi se întrebă dacă Frank Simmons îşi regretase vreodată sinceritatea. A fost interesul său pentru Elspeth o modalitate de a compensa pentru acea ocazie ratată de a fi tată? Şi la ce Dumnezeu se gândise când stăteau ieri discutând căsnicia lui Walter şi a lui Alice?

– Frank ne-a spus că Walter a aranjat adopţia lui Elspeth cu cineva din armată, zise el. Ştiţi cine sunt părinţii adevăraţi ai lui Elspeth?

– Da, cel puţin ştiu cine este tatăl. Nu ştiam atunci, însă – eram atât de recunoscătoare doar să o am pe Elspeth că nu îndrăzneam să pun întrebări despre cum a ajuns în braţele mele. Tot ce ştiam atunci era că nu fusese nimeni să o crească. Avea numai o lună când Walter mi-a adus-o acasă, şi era atât de mică şi drăguţă, nu vă puteţi imagina, şi cu o fire atât de bună, chiar şi la acea vârstă. Am numit-o Elspeth – a fost numele mamei lui Walter şi voiam ca el să aibă o legătură puternică cu ea, la fel ca aceea pe care eu o simţeam. După aceea, nu m-am uitat niciodată în urmă. Abia anul trecut, când Walter şi-a dat seama că era pe moarte, mi-a spus tot ce ştia.

– Numele tatălui ei era Arthur?

Alice era stupefiată.

– Deci ştiţi? Da. A fost inginer în război. Cum aţi aflat?

– Moartea lui Elspeth este legată de o altă moarte care a avut loc la scurt timp după aceea.

Penrose era pe cale să explice în continuare, dar Alice îl întrerupse:

– Este Bernard Aubrey mort? Acum era rândul inspectorului să fie surprins. Dacă a mai avut loc o altă crimă, trebuie să fi fost el cel ucis. În afară de mine – şi oricine face asta, evident – el este singura

persoană rămasă în viaţă care să ştie ce s-a întâmplat cu adevărat. Arthur era nepotul lui. Bernard a păstrat legătura cu Walter după război. Ne-a trimis bani pentru Elspeth – de ziua ei, în fiecare an fără greş.

– Cu un bilet, rugându-vă să îl anunţaţi dacă v-aţi răzgândit cu privire la adopţie?

– A nu. Adică, trimitea un bilet, dar nu era vorba de adopţie. Ştia că nu ne-am răzgândi niciodată şi era mulţumit că Elspeth era bine îngrijită. Nu, voia ajutorul lui Walter şi Walter refuza să i-l dea – cu privire la asta voia Aubrey ca el să se răzgândească. Vedeţi, inspectore, Walter a făcut ceva groaznic ca să o capete pe Elspeth, ceva pentru care nu s-a iertat niciodată. Mi-a mărturist, exact înainte să moară şi astfel se explică totul – de ce s-a schimbat aşa de mult, de ce iubirea lui pentru Elspeth era mereu umbrită de regret. Nu cred că ea a ştiut – sper din toată inima să nu fi ştiut –, dar Walter era capabil de o iubire mult mai plină de dăruire decât i-a arătat ei vreodată. Ştiu că toată lumea a fost afectată de război – cum să nu fi fost? Şi, dacă sunt sinceră, a fost uşor pentru mine să îmi explic astfel purtarea lui pentru că nimeni nu se aştepta de la mine să ameliorez lucrurile. Dar era o suferinţă mult mai adâncă. Îmi doresc mai mult decât orice să-mi fi spus mai devreme, pentru că, odată ce mi-a spus, vechiul Walter s-a întors. Povestesc ca şi cum ar fi fost o confesiune neaşteptată şi nu a fost aşa – mi-a spus tot treptat, puţin mai mult în fiecare zi; se vedea că fusese o mare tensiune pentru el, dar mi-a oferit destul timp înainte să moară să-mi amintesc cât de mult l-am iubit şi sunt recunoscătoare pentru asta, chiar dacă asta i-a făcut pierderea şi mai grea.

– Ce v-a spus, doamnă Simmons? întrebă Penrose după o lungă tăcere, readucând-o la realitate de oriunde o dusese povestea.

– Îmi pare rău. Desigur – aveţi nevoie să continuăm. Ei bine, Walter a fost infanterist şi regimentul său a lucrat îndeaproape la săparea de tuneluri. Abia dacă ne vorbeam când el a plecat din cauza a ceea ce s-a întâmplat cu Frank, dar am început curând să ne scriem – era mult mai groaznic acolo decât îşi putea imagina, şi cred că orice legătură cu ţara a ajutat. Chiar primul lucru pe care trebuia să-l facă era să îngroape oameni. Nu văzuse niciodată un cadavru până atunci şi s-a trezit acolo în faţa a două sau trei sute. Nu voi uita niciodată acea scrisoare. Îmi spunea cum trebuiau să-i îngroape în nămol şi astfel

baza tranşeei era elastică precum o saltea din cauza tuturor cadavrelor de dedesubt. Mirosul era odios, spunea el, dar muştele erau cel mai rău lucru, acopereau tranşeele ca o pânză mişcătoare şi, indiferent cât de multe ucideau cu sapele, în fiecare zi era la fel de rău. Îi plăcea democraţia tranşeelor totuşi, faptul că toţi erau în aceeaşi barcă indiferent ce erau în viaţă civilă. Asta a fost naiv din partea lui, cred, pentru că nu toţi au văzut asta astfel – era doar o situaţie în care te descurcai cum puteai şi în curând totul a fost ca înainte când pacea a venit. Unul dintre ofiţeri l-a luat pe lângă el ca ajutor şi se sprijineau reciproc. Walter a interpretat asta ca prietenie şi probabil i s-a confesat despre necazul prin care treceam, pentru că acest om – Căpitanul, aşa îl numea Walter mereu – a ajuns să ştie cu câtă ardoare îmi doream un copil. De-a lungul războiului, cred că a văzut o slăbiciune în Walter, a văzut că era dispus să-l urmeze şi, în final, a folosit asta împotriva lui.

– În ce sens? întrebă Penrose încet.

– I-a promis lui Walter că îl va ajuta să obţină un copil în schimbul unei favori când va veni timpul. Bineînţeles, Walter a fost de acord; nu ar fi ghicit niciodată care era favoarea. Penrose se gândi că ar putea ghici, dar aşteptă ca Alice să continue. Una dintre sarcinile lui Walter era să lucreze la foalele care menţineau fluxul de aer în jos spre tuneluri. De obicei, lucrau în perechi şi în ture, dar au fost atât de multe accidente şi mulţi oameni bolnavi de dizenterie, încât trebuia să facă multe sarcini de unul singur. Într-o zi, când erau trei bărbaţi în subteran punând o şarjă, la distanţă considerabilă de intrare, Căpitanul a intrat şi le-a ordonat să se oprească din pompare.

„Cât de uşor putea fi să iei o viaţă, se gândi Archie, dar ce cruzime cerea o astfel de crimă.“ De-a lungul carierei sale văzuse câteva crime complicate şi multe morţi care ar fi necesitat forţă şi curaj din partea responsabililor, dar nimic la fel de lipsit de scrupule ca această execuţie întâmplătoare. Îşi imagină de ce sânge rece era nevoie pentru a sta acolo în timp ce secundele treceau, ştiind ce groază sufocantă îi cuprinde pe cei aflaţi sub picioarele tale şi totuşi să nu simţi îndurare şi nici un impuls de a pune mâna pe acele foale şi de a acorda viaţă celor trei oameni.

– Walter s-a împotrivit firește – mergea dincolo de tot ce credea el, de tot ce era normal. Dar voia acel copil – îl voia pentru mine – și cred sincer că ar fi făcut orice. Dacă ar fi avut mai mult timp de gândit la ce făcea poate ar fi rămas la ce știa el că e corect, dar trebuia să acționeze rapid și a luat decizia greșită. Căpitanul cred că se baza pe rapiditatea cu care trebuia să se petreacă totul pentru cooperarea lui. Apoi, când Aubrey și unul dintre ceilalți au reușit să se întoarcă la suprafață în mod neașteptat, a pretins că sistemul era blocat. În final, numai un om a murit, slavă Domnului, și era cel mai important dintre ei, nepotul lui Aubrey și tatăl lui Elspeth.

– Dar de ce trebuia ca Arthur să moară? Și ce îi dădea acestui om dreptul să decidă ce se întâmpla cu copilul lui?

– Legea îi dădea dreptul. Vedeți, Arthur avea o legătură cu soția lui. Se întâmpla de ceva timp, în timp ce el era plecat și înainte ca Arthur să se fi înrolat, și Căpitanul a aflat. Cred că a interceptat o scrisoare pe care soția lui i-o scrisese – stupid, realmente: trebuie să fi știut cum trăiau toți nedezlipiți. Tranșeele nu au fost niciodată renumite pentru intimitate. Dar scrisese să-i spună lui Arthur că era însărcinată, și asta a fost – i-a pecetluit soarta și nu știu dacă a aflat vreodată că urma să fie tată. Și soarta ei, desigur. Femeile aveau chiar și mai puține drepturi în acele zile decât au acum, iar Căpitanul nu era genul care să crească copilul altuia. De îndată ce fetița s-a născut, a făcut-o pe soția sa să renunțe la ea.

– Ce s-a întâmplat cu ea? Cu mama lui Elspeth, mă refer.

– Nu știu. Walter nu a întrebat niciodată și cred că nici Aubrey nu avea de unde să știe, atlfel ar fi făcut ceva. Aparent, după ce am primit-o pe Elspeth, Walter se tot aștepta ca mama ei să apară din senin, dar nu a apărut niciodată. Pe măsură ce treceau anii, a presupus că găsise Căpitanul o modalitate să scape ea – la urma urmei, cineva care a făcut ce i-a făcut el lui Arthur era capabil de orice. Dar el nu a vrut să știe. Avea destul pe conștiință.

– Bărbatul care i-a înscenat asta – Căpitanul – știți numele lui adevărat?

– A da. După ce i-a făcut soțului meu, e puțin probabil să fie un nume pe care să-l uit. Și, oricum, a obținut o anume notorietate în ultimii săi ani.

Zâmbi amar şi Penrose aşteptă cu nerăbdare ca ea să continue, sperând cu ardoare că ce va spune va avea înţeles în contextul investigaţiei sale. Mintea sa goni prin mai multe posibilităţi, dar niciodată într-un milion de ani nu ar fi putut să prevestească următoarele cuvinte ale lui Alice Simmons.

– Numele lui era Elliott Vintner, zise ea. Probabil îl cunoaşteţi ca romancier. Zilele astea mă gândesc la el mai degrabă ca la un criminal.

Penrose era împietrit, într-o asemenea măsură încât Fallowfield trebui să preia chestionarea:

– Bernard Aubrey ştia de toate astea, doamnă Simmons?

– Nu îndată, nu, dar nu voia să lase lucrurile aşa. Era distrus de moartea nepotului său, desigur, şi fusese cât pe ce să moară şi el, dar nu avea nici un motiv să creadă că se petrecuse altceva decât un accident tragic. A devenit bănuitor doar din cauza stării în care era Walter – pur şi simplu nu avea sens să fie atât de traumatizat. Întotdeauna a fost un soldat de încredere şi se ştia că-şi păstra calmul în cele mai groaznice situaţii, dar după incident s-a pierdut. S-a îmbolnăvit, şi Dumnezeu ştie ce trebuie să fi spus în timp ce delira, dar era destul pentru Aubrey să-şi dea seama că se petrecuse ceva. Când Walter s-a făcut mai bine, Aubrey l-a implorat să-i spună adevărul despre Vintner; vedeţi, era singura persoană care putea depune mărturie, şi Aubrey era obsedat să facă dreptate pentru fiul surorii sale. I-a promis lui Walter iertare numai dacă ar aduce criminalul adevărat în faţa tribunalului, dar el a refuzat. Erau prea multe în joc cu copilul.

– Dar Aubrey nu a renunţat.

– Nu, niciodată, însă Walter i-a spus că s-a hotărât o dată pentru totdeauna. E ciudat – nu a fost niciodată la fel de respectuos când s-a întors. Cred că bărbaţii noştri sunt în general mai puţin înclinaţi să primească ordine după ce s-au luptat atât, dar pentru el era personal; primise prea multe ordine. Dar Aubrey a tot încercat. S-a simţit responsabil, vedeţi, şi îi făgăduise surorii lui – mama lui Arthur – că va afla adevărul.

– Aubrey a încercat vreodată să ia copilul înapoi? întrebă Penrose, surprins că înţelegerea fatală fusese lăsată în picioare.

– Nu, trebuie să recunosc asta. Dorea sincer ce era mai bine pentru Elspeth şi a pus asta înainte urii sale pentru Vintner. Arthur nu mai era şi mama lui nu putea creşte un copil singură – şi ştia cât de mult o iubeam noi. Ştiţi, era fericită cu Walter şi cu mine, în ciuda tuturor lucrurilor. Aşa că Aubrey a trimis bani şi bileţele, dar nu exista vreo altă presiune. Avea o răbdare mortală, a spus Walter odată. În cele din urmă, au ajuns la un fel de înţelegere nevorbită: Aubrey nu ar fi vrut să deranjeze copilăria lui Elspeth, răscolind trecutul înainte ca ea să fie îndeajuns de mare să înţeleagă; şi Walter ar fi spus adevărul despre ce s-a întâmplat când ar fi simţit că timpul era potrivit. Nu cred că s-a gândit că se va întâmpla pe patul de moarte, dar aşa au ieşit lucrurile.

– Deci Aubrey a primit ce a vrut?

– Da. Walter a scris totul – a fost unul dintre ultimele lucruri pe care le-a făcut. Era atât de bolnav încât a trebuit să-l ajut; poate de aceea mi-a şi spus, dar îmi place să cred că a făcut asta pentru că aşa a vrut. Aubrey a venit să ia ce a scris şi a vorbit cu Walter. Nu ştiu ce a spus, dar după aceea Walter părea fericit să moară. Ca şi cum ar fi găsit pace.

Existenţa unui astfel de document ar putea explica foarte bine motivul pentru care cineva ar fi fost dispus să-şi ia riscul de a intra în biroul lui Aubrey în noaptea morţii sale, se gândi Penrose; înlăturarea lui era vitală pentru oricine ar fi vrut să-i apere reputaţia lui Vintner. Se întreba cum chinul lui Josephine se potrivea în tiparul evenimentelor.

– Când a murit Walter, doamnă Simmons? întrebă el.

– În septembrie anul trecut. Era exact după proces şi, desigur, Vintner s-a sinucis la scurt timp după aceea. Toată lumea a presupus că motivul a fost pentru că a pierdut în instanţă, dar nu a fost asta – era ceva mult mai profund. Ştia atunci că în curând va ajunge din nou în boxa acuzaţilor. A fost prostesc din partea lui Vintner să pornească acel caz cu Aubrey de cealaltă parte, dar se credea de neînvins. Era un alt mod de a-l lua în derâdere pe Aubrey pentru trecut şi a dat greş. A pierdut, iar Aubrey a folosit ocazia să îi spună clar că nu va trece mult timp şi va avea de pierdut mult mai mult. Vedeţi, Vintner habar nu avea că Walter şi Aubrey păstraseră legătura, dar era prea târziu să mai poată face ceva – Walter nu mai putea fi ameninţat şi Aubrey a

insinuat că poliţia ştia deja. Aşa că Vintner a ales calea laşului, dar hărţuirea lui Aubrey l-a dus la asta.

Prin urmare, Vintner pur şi simplu o folosise pe Josephine să ajungă la Aubrey. Tot chinul, toată remuşcarea pe care o suferise după sinuciderea lui Vintner au fost pentru că fusese prinsă într-un joc mortal dintre doi bărbaţi. Nu-i de mirare că Aubrey fusese atât de loial în sprijinul său pentru Josephine, dar cum de a putut să permită ca ea să-şi asume vina pentru moartea cuiva când sângele nu era deloc pe mâinile ei? Penrose privise cum succesul lui Josephine fusese dezgolit de toată bucuria. Stătuse cu ea ore întregi, încercând să o convingă că nu era vinovată pentru decizia lui Vintner de a-şi lua viaţa – dar nimeni nu îţi poate spune că nu eşti răspunzător pentru moartea cuiva; trebuie să simţi asta în inima ta. Dacă cineva înţelegea asta, era el.

– M-am amăgit singură că sinuciderea lui Aubrey este finalul, continuă Alice Simmons, dar desigur că nu a fost. Moartea nu era îndeajuns pentru Aubrey – cel puţin nu dacă momentul a venit la alegerea lui Vintner. Aubrey îi voia numele legat de ceea ce făcuse, voia să-l dea în vileag ca pe un criminal mai degrabă decât ca pe un om dărâmat care merita milă. Planul său era să facă totul public îndată ce Elspeth împlinea optsprezece ani. A pus toţi banii din *Richard de Bordeaux* într-un cont pentru ea – presupun că s-a gândit că ar face într-un fel dreptate pentru tot ce se întâmplase. Ar fi împlinit vârsta cu pricina luna viitoare, dar cineva era evident hotărât ca asta să nu aibă loc vreodată.

– A mai fost şi altcineva implicat în moartea lui Arthur?

– Nu, doar Walter şi Vintner. Nimeni nu a mai ştiut până nu a aflat Aubrey.

Deci cine de pe lista lui ar fi putut fi apropiat lui Vintner? Cine ar omorî să-i apere numele? Într-o carte, acesta era momentul când o asemănare izbitoare i-ar fi apărut brusc în minte, se gândi sec Penrose, dar el va trebui să o găsească pe calea cea grea şi îşi pierdu orice curaj la gândul de a da de urma a nenumăraţi arbori genealogici. Acesta era motivul pentru care numărul de la Somerset House era pe sugativa lui Aubrey? se întrebă. Oare Aubrey încercase chiar el să facă legătura înainte de moarte? Şi avusese succes? Măcar aceste întrebări ar putea

primi răspunsuri dimineața când toți se întorceau la serviciu după weekend. Între timp, trebuia să vorbească cu Josephine să vadă dacă aflase ceva despre Vintner în timpul procesului. Și, la fel de important, să-i ofere un fel de ușurare pentru învinovățirea nemeritată.

Alice Simmons părea să-i citească gândurile.

– Betty mi-a vorbit despre domnișoara Tey și despre bunătatea ei față de Elspeth, spuse ea. Îmi pare rău că a trecut prin ce a trecut din cauza lui Vintner. Știu că nu e vreo alinare pentru asta, dar trebuie să fi însemnat mult pentru Elspeth să o cunoască – îi adora operele. Îi spuneți asta pentru mine?

Penrose zâmbi amabil.

– Ar fi drăguț dacă i-ați spune în persoană – va vrea să vă cunoască și să vorbiți. Și, cunoscând-o pe Josephine, chiar asta va fi o consolare pentru tot ce a pățit.

– Mi-ar plăcea să o văd. Știți, Elspeth mereu a crezut că îmi displăcea teatrul, dar nu a fost așa. Mi-era doar teamă de el. M-a durut mult să nu pot să trăiesc asta împreună cu ea, dar eram așa de speriată să nu fie atrasă într-o altă lume, una cu care nu aș putea concura. Mă întreb dacă toate femeile apelează la grijă pentru a nu le fi furată fericirea, sau a fost doar pentru că nu am făcut lucrurile cum trebuie? A fost chiar mai rău după ce a murit Walter și a trebuit să fac față singură, și, când mi-a spus Aubrey despre cont, am știut că lucrurile nu vor mai fi niciodată la fel. Ar fi făcut-o atât de fericită să fie primită astfel într-o lume pe care o iubea, dar la care nu putea decât să visese. E drept că ar fi avut acea șansă, dar aș minți dacă aș spune că mă bucuram. M-am gândit că mă va uita, și iubirea pe care o aveam era singurul lucru care făcea suportabil ce a făcut Walter. Dacă asta s-ar fi dus, totul ar fi fost în van. Atâta pierdere, durere și rău, totul în zadar. Oftă din greu. Am știut că o voi pierde odată și odată, dar nu m-am așteptat vreodată să se întâmple astfel. Presupun că trebuie să credeți într-un fel de judecată, totuși, nu-i așa?

– Nu cred că judecata e ceva ce ne permitem să trecem cu vederea, doamnă Simmons, spuse Penrose blând, ori asupra altora, ori asupra noastră. E un cuvânt prea mare. Dar, dacă ajută, nu cred că e ceva de regretat în faptul că ați iubit-o pe Elspeth sau că ați vrut să o apărați.

Ştiu că simţiţi că Walter a făcut ce a făcut pentru dumneavoastră, dar a fost decizia lui.

Privirile lor se întâlniră, iar Penrose nu putea sa nu vadă oboseala lăsată pe faţa ei de ultimele patruzeci şi opt de ore.

– E amabil din partea dumneavoastră, inspectore. Problema e că, dacă ar însemna să fiu lipsită de acei ani cu Elspeth, nu i-aş da viaţa înapoi acelui băiat chiar dacă aş putea, şi asta *este* ceva pentru care voi fi judecată când va veni timpul.

Capitolul 14

Liniştea nu vizita prea des casa de la numărul 66 din St. Martin's Lane, dar Josephine se bucura de ea oricând sosea; într-o duminică după-amiază, când avea atât de multe la care să se gândească, liniştea era mai bine-venită ca niciodată. Se uită la ceas, socotind că are o oră şi jumătate sau mai bine de singurătate înainte să fie deranjată – era timpul să-şi adune gândurile şi să aducă un fel de o ordine în haosul din studio. Clopoţelul sună înainte ca ea să fi apucat să avanseze cu vreuna dintre ele.

– Archie! Ce surpriză plăcută! Credeam că e Marta.

– O Doamne, o aştepţi pe temuta domnişoară Fox? întrebă el, mimând groaza. Poate până la urmă ar fi trebuit să-l aduc pe Bill ca întărire.

Ea râse, apoi îl sărută.

– Mă tem că *este* cu adevărat de neevitat. Le-am sunat mai devreme să văd cum sunt lucrurile după ce s-a petrecut aseară, dar Lydia era plecată. Marta părea aşa deprimată aşa că m-am trezit invitând-o aici la un ceai. Au probleme, cred, şi a spus că are nevoie să vorbească.

– Tu chiar o placi? Sau este doar sprijin pentru Lydia printr-o altă criză romantică?

Amuzată de cinismul său, Josephine îl conduse prin studio.

– Nu mai fi aşa plicticos cu asta! Lydia nu se poate abţine să nu fie puţin...

– Nestatornică? sugeră el supărător în timp ce ea făcu o pauză să găsească cuvântul potrivit.

– Neliniştită, dădu ea replica, zâmbind. Şi, da, chiar îmi place Marta, foarte mult, de fapt. Sper să-şi rezolve problemele, dar trebuie

să fie o femeie deosebită cea care să se mulţumească cu locul doi după cariera Lydiei. Marta se poate dovedi a fi deosebită, fireşte, dar şi de temut – vom vedea. Dar nu-ţi face griji – dacă apare cât eşti aici, am eu grijă de tine. Nu că ai avea nevoie de apărare – remarca aceea de la plecare pe care ai spus-o aseară a fost dojenitoare aproape până la umilire. Nu cred că vei mai avea vreo neplăcere. Ea renunţă la a mai căuta un loc liber prin colecţia dezordonată de scaune din cameră. Hai să stăm pe podea, dar îţi aduc nişte cafea înainte. Arăţi zdruncinat.

– Nu, nu te deranja. Trebuie să vorbesc cu tine şi se pare că nu avem prea mult timp singuri. Eşti singură? Nu stă nimeni la pândă prin bucătărie?

– Nu, fetele au ieşit să ia prânzul cu George şi Becaţa este cu creatorul ei, în sensul temporal, mă refer. Ştii cum e într-o duminică.

– Desigur.

Archie râse fără mare tragere de inimă şi Josephine avu o senzaţie de déjà-vu de rău augur.

Ce îi va spune acum? Doar nu se mai petrecuse weekendul acesta încă ceva rău?

– Este vorba de Hedley White? întrebă ea. Înţeleg că l-ai ajuns din urmă. Archie ridică întrebător o sprânceană şi ea explică! Acolo mi-a spus Marta că s-a dus Lydia – la Yard, să vadă dacă o laşi să-l vadă. Cred că tocmai ai ratat-o. Aparent, e îngrijorată pentru el. Eşti la fel de convins ca şi ea că el nu a făcut nimic rău?

– Cu siguranţă nu cred că a ucis pe cineva, spuse Archie. Sunt cât se poate de sigur că minte cu privire la unde a fost când Elspeth a fost omorâtă şi, dacă aşa e, l-a convins pe Rafe Swinburne să îi ofere un alibi, dar sincer nu cred că este ceva sinistru în asta. Nu ar fi primul suspect care să presupună că lucrurile ar arăta mai bine pentru el dacă ar putea dovedi că nu era singur. Facem verificările obişnuite, dar nu cred că are de ce să se teamă de rezultate. Îi spuse cât de supărat păruse White la vestea morţii lui Aubrey, şi adăugă: Nu-i vor dispărea problemele doar pentru că noi credem că este nevinovat, aşa că sunt mulţumit că Lydia îl susţine. Va avea nevoie de ajutor să treacă prin pierderea a doi oameni dragi. Dar nu Hedley e motivul pentru care sunt aici – lucrurile au avansat de când am vorbit cu el. Am primit mesajul tău despre iris. Era referirea la floarea cavaleriei în cartea lui Vintner, din întâmplare?

– Da, era, spuse ea, surprinsă. Am început să citesc cartea Martei dimineața asta și mi-a amintit de romanul lui Vintner – nu povestea, asta e modernă și total diferită –, ci stilul. Știu că i-a admirat prima carte. Cum Dumnezeu ai ghicit?

– Pentru că își face prezența în cele mai neașteptate locuri și, ținând cont de ce am auzit despre el în ultimele două ore, trebuie să se fi gândit la irișii când s-a așezat să scrie *The White Heart*. Cavaleria, pe de altă parte, nu ar fi ceva de competența lui.

Observă cum i se amărâse chipul așa cum se întâmpla mereu când numele lui Vintner era menționat, iar furia pe care o simțise vorbind cu Alice Simmons era doar parțial înăbușită de știința că acum putea să-i risipească lui Josephine vina o dată pentru totdeauna.

– Am nevoie să asculți cu atenție ce îți voi spune, și să mă crezi, zise el. Nu ești răspunzătoare pentru moartea lui Eliott Vintner.

– Nu ajută să tot trecem prin asta, Archie, spuse ea hotărâtă să respingă discuția și începu să se ridice. Noi doi nu vom fi niciodată de acord cu privire la asta și înrăutățește lucrurile pentru mine dacă...

Îi prinse brațul și îi întoarse blând fața către el.

– Dar de data asta nu este doar vocea mea. Ai crede asta de la cineva care l-a cunoscut pe Vintner? Cineva care ar jura că sinuciderea lui a avut loc din cauza a ceva ce s-a întâmplat cu ani în urmă, cu mult înainte ca tu să fi scris vreo piesă sau să-i fi auzit numele?

Josephine se uita la el, tulburată de vorbele sale și cu greu îndrăznind să admită că ele indicau o grațiere pentru ea.

– Dar a lăsat un bilet explicând de ce a făcut-o, spuse ea. A fost citită cu voce tare în anchetă. A pretins că pierderea procesului l-a distrus, financiar și emoțional, și ziarele au răsunat pentru că el m-a învinovățit pentru tot.

Contrar sfatului tuturor prietenilor săi, inclusiv Archie, Josephine asistase la ancheta lui Vintner, hotărâtă să-și înfrunte demonii. Dar nici în cele mai rele coșmaruri nu ar fi putut prezice cât de neplăcut va fi, și nu va uita niciodată furia pe care o simțise atunci când auzise pentru prima oară acel bilet de sinucidere. Stând într-o sală de ședințe înăbușitoare, de o parte și de alta cu Ronnie și Lettice care insistaseră să vină cu ea, ascultase ultimele cuvinte ale unui om mort acuzând-o pe ea că îi furase opera și pe lege pentru că îi aprobase furtul. Ce o neliniștea cel mai mult, totuși, nu era infatuarea, tonul fățarnic sau

nedreptatea învinuirii, ci senzaţia iraţională de ruşine care o copleşise atunci şi care stăruise mereu de atunci. După aceea, în ciuda a numeroase cerinţe de la jurnalişti şi a mai multor relatări din ziare care o ilustrau ca pe răufăcătorul piesei, ea fusese de neclintit în refuzul de a vorbi deschis în propria apărare, parţial dintr-o hotărâre de a-şi apăra intimitatea, dar în mare parte dintr-o teamă că nu ar fi convingătoare.

– A fost un exemplu artistic de proză, biletul acela, adăugă acum cu amărăciune. Mult mai mişcător decât majoritatea cărţilor sale. Chiar I-a cerut iertare lui Dumnezeu în numele meu. Îşi permitea să fie mărinimos, presupun, pentru că sunt sigură că ştia că nu mă voi ierta niciodată.

– Exact. Nu spun că Vintner nu te ura. Era un ticălos răzbunător şi sunt convins că i-a făcut o mare plăcere să ştie că va putea să continue să-ţi facă rău mult timp după moarte, dar nu de asta s-a sinucis. A fost o cacealma, Josephine. Ai fost prinsă într-un joc mortal dintre doi bărbaţi puternici şi a fost convenabil pentru ambii să te folosească, unul mai cu răutate decât celălalt. Se opri să se asigure că ea înţelegea ce spunea. Vezi tu, dacă Vintner ar fi numit adevăratul motiv al deciziei lui de a-şi lua viaţa, ar fi fost o mărturisire a unei crime.

Ea asculta, la început neîncrezătoare şi apoi şocată, în timp ce Archie contura legătura dintre Elliott Vintner şi Bernard Aubrey. Nu trecu mult şi uşurarea ei fu împrăştiată de o tristeţe imensă. Crezuse că nimic nu ar fi mai rău decât povara responsabilităţii pe care o purta, dar ea nu socotise că ar putea fi vorba de un act de rău pur care pusese brusc capăt la atâtea vieţi şi care umpluse altele de durere şi pierdere. Acum, cine putea spune când acest nou coşmar se va termina? Abia după ce trecuseră câteva minute, îşi dădu seama că Archie încetase să vorbească şi îi aştepta răspunsul. Adevărul fusese darul său pentru ea, şi el voia ca ea să găsească în el mângâiere, dar tot ce simţea era mâhnire – mâhnire pentru cei ce muriseră atât de neaşteptat şi pentru groaza de care era convinsă că va mai veni, şi un regret mai adânc, mai puţin clar pentru cruzimea primordială a lumii.

– Eşti bine? întrebă Archie blând.

– Da şi nu, zise ea. Voi fi, dar acum nu mă pot gândi decât la cât de rău îmi pare pentru familia lui Elspeth. Mă tot gândesc la ceva ce a spus despre speranţa că familia ei adevărată are ceva sânge de actor. Nici într-un milion de ani nu ar fi sperat să fie înrudită cu tatăl

West Endului. Ar fi fost atât de încântată, şi totuşi, tocmai acesta este motivul pentru care e moartă.

– Aubrey a aranjat un cont pentru ea din profitul scos de *Richard de Bordeaux,* să ştii.

– Are noimă. Lydia a spus că a dat bani unei instituţii filantropice să ajute familii care au suferit pierderi în război. Ciudat, nu-i aşa, cum ceva în mare adevărat poate ascunde atât de mult.

– Da. În cazul ăsta, filantropia chiar a început de acasă. Banii ar fi ajuns la Elspeth luna viitoare când ar fi împlinit optsprezece ani – şi plănuia să-i spună totul atunci. Alice Simmons era îngrozită de efectul pe care l-ar fi avut asupra relaţiei lor. Credea că va pierde singurul lucru care conta pentru ea.

– Pot să înţeleg asta. Este foarte greu pentru cineva din afară să înţeleagă cum funcţionează familiile, dar Elspeth nu mi s-a părut genul de fată care să uite iubirea. Nu este nici o îndoială că ea ar fi acceptat cu bucurie o legătură cu ceva la care ţinea mult, dar nu cu preţul vieţii pe care o avea deja. Totuşi, faptul de a şti de unde a venit ar fi putut să o liniştească şi să-i potolească curiozitatea nestatornică de care vorbea Betty. Oftă din greu. Nu pare corect să stăm aici şi să ne dăm cu părerea despre vieţi pe care nu le-am înţeles şi despre oameni pe care nu i-am cunoscut când în realitate nu a mai rămas vreun viitor pentru nici unul dintre ei. Pentru Dumnezeu, Elspeth nici nu a apucat optsprezece ani, şi nici nu pot să-mi închipui prin ce iad trece Alice Simmons. Din toate astea, cred că pe ea o compătimesc cel mai mult. Ce povară trebuie să poarte! Confesiunea este un lucru foarte egoist, mi se pare. Sunt sigură că Walter s-a simţit mult mai bine după aceea, dar tot mă gândesc că ar fi fost mai delicat din partea lui să ia secretul cu el în mormânt decât să treacă vina pe umerii soţiei.

– Asta sună foarte bine, dar îmi spui sincer că, dacă ai fi în locul ei, ai prefera să nu ţi se spună adevărul?

Era o tensiune în vorbele sale şi Josephine înţelese că el punea două întrebări, din care numai una era despre Alice Simmons. Se gândi înainte să răspundă, înţelegând ce era în joc, şi spuse în cele din urmă:

– Ai dreptate, fireşte. Aş fi vrut să ştiu – la timpul potrivit. Dar aş fi preferat să nu trebuiască să aştept până unul din noi este pe patul de moarte. Acum Archie merse la fereastră, şi ea nu avea cum să-şi dea

seama dacă înţelegea semnificaţia spuselor sale. El nevorbind, ea continuă, dar pe un teren mai sigur: Mă întreb ce s-a întâmplat cu mama adevărată a lui Elspeth. Sau cât ştia din ce s-a întâmplat cu Arthur?

Se întoarse, şi ea se întristă văzând cât de uşurat era să dea înapoi din conversaţia pe care o începuse într-o doară.

– Nu ştiu. Alice Simmons crede că Vintner era capabil să găsească o cale să o înlăture şi putea foarte bine să aibă dreptate. Speram ca tu să mă poţi ajuta aici. Ai aflat ceva despre trecutul lui Vintner în timpul procesului? Orice ar putea să ne ajute să legăm ceea ce ştim despre moartea lui Arthur cu crimele actuale.

– Ei bine, nu eram chiar în dispoziţia de a fi obiectivă în privinţa lui, dar îmi amintesc că am fost uimită de cât de arogant şi manipulator era. Ştiu că înţelegerea ulterioară a ceva este un lucru minunat, dar pot vedea uşor acum că era capabil de crimă şi încrezător că ar scăpa. Dar, la acel timp, ce m-a frapat a fost cât de nelalocul ei era personalitatea lui pe lângă sensibilitatea cărţii sale. Părea extraordinar cum cineva atât de narcisist – şi acum, se dovedeşte, atât de rău – a putut scrie un roman cu asemenea compasiune şi intuiţie. Se gândi la ceea ce spusese Marta despre subiect, şi adăugă: ultimele sale cărţi au fost mult mai în acord – foarte masculine, aproape chiar misogine. Dar *The White Heart* a arătat o adevărată înţelegere a femeilor. A zugrăvit relaţia istorică dintre Richard şi Anna în termeni foarte umani şi i-a făcut oameni adevăraţi. Asta se presupune că am furat de la el. Nu mai era nimic aşa în celelalte cărţi ale sale – aveau tendinţa de a fi pline de relaţii bazate pe putere, chiar cruzime. Socotesc că acum ar aduce argumentul că trădarea soţiei cu Arthur i-a schimbat viziunea despre femei. Ea se gândi la asta pentru un moment. Cine poate spune ce efect a avut? Dar nu ai cerut o critică literară a operelor sale, nu-i aşa?

– Nu, deşi e interesant că i s-a schimbat perspectiva atât de radical. Îmi pare rău să recurg la ceva mai superficial, dar ţi-a amintit de cineva? Semăna cu cineva pe să-l ştii de la teatru?

Josephine zâmbi la gândul că cineva care se mândrea de abordarea sa intelectuală şi afectivă cu privire la munca de detectiv fusese obligat să se întoarcă la o astfel de linie de investigaţie de carte.

– Nu din câte mă pot gândi, dar ai fost şi tu în instanţă pentru o vreme. Tu ce crezi?

– Eu nu l-am văzut decât puţin. Tu ai avut ocazia să-i studiezi comportamentul, dar presupun că speram la un fel de moment miraculos de revelaţie în care realizai că se scărpina în cap în exact acelaşi fel ca şi Terry, să zic, sau Fleming.

Acum râdeau amândoi de absurdul întrebării, şi o parte din tensiunea de mai devreme dintre ei dispăruse.

– Cu siguranţă nu Johnny, spuse ea. Vintner nu ar fi putut niciodată să aibă toată acea graţie feminină. Fleming are părul închis, recunosc, dar nu prea avem de unde avansa.

– Dar ce zici de Esme McCracken?

– Cine?

Archie zâmbi.

– Nu-ţi pot spune ce furioasă ar fi dacă ar şti că nici măcar nu ţii seamă de existenţa ei. Vorbeşte cu mare apreciere de tine. Este regizorul secund şi cam de vârsta lui Vintner.

– A da, ştiu. E acea femeie trasă la faţă care scrie piese. Johnny spune că de fapt e destul de bună. Dar mă tem că nu pot să îmi amintesc exact cum arată, deci nu te pot ajuta aici.

– Dar despre familie? Îţi aminteşti de la proces vreo rudă? Era cineva care să-l susţină?

– Nu, doar avocatul lui. Se gândi pentru un moment. Avea totuşi o familie. Îmi amintesc acum – a jucat cartea compasiunii cum că a trebuit să-şi crească singur fiul. Se pare că de aceea s-a apucat de scris – trebuia să stea acasă şi să câştige bani. Dar nu a fost vreun indiciu despre cum şi-a pierdut soţia.

– Şi fiul său nu a fost în instanţă?

– Nu. Nici nu cred că i-a fost pomenit numele. Sigur nu îmi amintesc dacă a fost.

– Ai vreo idee despre ce face sau unde ar putea fi?

– Nu. Au fost necrologuri după sinucidere, desigur, dar nimic important. Reputaţia lui Vintner a scăzut repede când fiecare carte s-a dovedit a fi un fiasco şi mai mare decât ultima. La momentul morţii, sentimentul general era că cea mai captivantă expunere de intrigă cu care venise de ani de zile a fost să se împuşte. Totuşi, ziarele e posibil să-ţi spună ceva despre viaţa sa de familie.

– Da, e posibil. E un loc bun să încep, cel puţin.

– Ştii cum a aflat de relaţie? întrebă Josephine.

– A citit o scrisoare care era pentru Arthur. Îmi amintesc că scrisorile de acasă se amestecau tot timpul – era o minune că ajungeau acolo oricum. Veneau într-un singur teanc mare, şi era aşa o înghesuială să ajungi la ele. Poţi doar să-ţi închipui, nu? Vintner se întinde instinctiv după ceva cu scrisul soţiei şi apoi observă că nu e pentru el; e puţin probabil să o pui înapoi în teanc şi să nu spui nimic. A fost un lucru prostesc, serios – să trimiţi ceva aşa de blamabil fără nici o garanţie că ajunge la persoana potrivită.

Se auziră paşi pe scări.

– Ăsta e semnul pentru mine să-i dau bătaie, zise el. Femeia Vulpe[1] e în căutare de pradă.

– Nu trebuie să te grăbeşti, spuse Josephine. Chiar nu e aşa de fioroasă.

El rânji.

– Nu. Dar se pare că are nevoie de o discuţie între patru ochi fără întreruperi. Oricum, l-am lăsat pe Bill alergând după numere de telefon şi rapoarte de autopsie, deci ar trebui să văd cum se descurcă. Şi vreau să arunc şi o privire pe acele necrologuri. E vital să-l găsesc pe fiul lui Vintner – pare candidatul evident dacă noi căutăm pe cineva disperat să-i apere reputaţia lui Vintner.

Dar înainte să poată continua, uşa principală fu deschisă de perete cu o putere aproape indecentă.

– Numai noi, strigă Ronnie din hol. A mai murit altcineva cât timp am luat noi prânzul? Ea se plimbă de colo până colo şi se prăbuşi într-un şezlong, aparent neluând seama de teancul de schiţe pe care stătea. Nu ar trebui să umbli după infractori, dragă vere?

Archie făcu o grimasă pe care Josephine ajunsese să o recunoască drept zâmbetul său pentru Ronnie.

– Sunt pe cale să fac chiar asta, spuse el. Nu mi-ar plăcea să mă gândesc că gâtul tău superb este în pericol.

– O, dar stai să bei nişte ceai, Archie, spuse Lettice, îndreptându-se spre bucătărie. Mor după o băutură caldă. Guermani's era aşa de aglomerat astăzi, încât am sfârşit la masa următoare lângă

[1] Din engl. *fox* = vulpe (n.tr.)

Daintrey-Smythes şi ştiţi cum mă scoate din minţi Angelica. Mi-era imposibil să rămân pentru cafea – oricum, pentru desert a fost nevoie de răbdare peste măsură. Toate acele referiri sonore-dar-atât-de-modeste la expunerea sa de două pagini din *The Sketch* când ştim prea bine ce a trebuit să expună ca să o obţină.

Archie a trebuit să râdă la ieşirea necaracteristică a verişoarei sale, care în mod normal lăsa remarcile vulgare surorii sale mai experimentate, dar rămase ferm pe poziţie despre plecare. Cuvintele sale de rămas-bun fură acoperite de un schelălăit din camera alăturată.

– O, ce frumos! exclamă Lettice şi apăru ducând o vază cu o singură floare, căreia i se dusese cam de mult vremea. Ai adus ceva să o înveseleşti pe Josephine, Archie. Ce atent! Şi ce culoare minunată!

– Bună tactică, dragă – să intervii când e vulnerabilă, interveni Ronnie. Ai putea să ajungi undeva până la urmă. Dar să-ţi dau un mic pont – data viitoare adu una care să fie vie.

– Nu-l mai tachina, zise Lettice, dar Archie doar se uita lung la floare, neatent la ele.

– Nu a adus-o Archie, spuse repede Josephine, în caz că el se simţea prost. Am găsit-o presată în manuscrisul Martei. Trebuie să fi uitat că era acolo. Crede că Lydia i-a lăsat-o la intrarea actorilor, dar ştiu că nu făcut asta, deci ca să fac un bine, am zis să-i găsesc un loc. Un alt admirator în peisaj nu e lucrul de care are nevoie relaţia lor acum.

– Există probleme, atunci? spuse Ronnie cu răutate, aşezându-se mai bine pentru o poveste interesantă, dar Archie o întrerupse înainte ca Josephine să apuce să se simtă obligată să-i satisfacă curiozitatea.

– Spui că îi aparţine Martei? întrebă el, arătând gânditor.

– Da. De ce?

– Şi Lydia sigur nu i-a dat-o?

– Nu, doar s-a uitat zăpăcită când Marta i-a mulţumit pentru ea. Este important? De ce arăţi aşa de îngrijorat dintr-odată?

– Pentru că deja am văzut o floare ca asta astăzi, şi nu cred că e o coincidenţă. Prima a fost la Grace Aubrey – avea o vază plină. Se pare că Bernard le planta pentru ea. Numele său comun este irisul văduvei.

– Toată discuţia horticolă e fascinantă, dar mai bine mă împuşc decât să mă apuc de grădinărit, aşa că eşti drăguţ să ne spui la ce te

referi? spuse Ronnie, dar Josephine înţelese imediat ce dorise Archie să spună.

– Crezi că ucigaşul lui Bernard i-a lăsat-o Martei ca pe un fel de mesaj, nu-i aşa? zise ea, iar Lettice trânti vaza pe bufet şi se îndepărtă în grabă de ea. Şi, dacă aşa e, implicaţia evidentă este că urmează Lydia.

Pe când Ronnie şi Lettice se uitau încremenite la el, Archie spuse:

– Cu siguranţă cred că ar putea fi în pericol, şi indiferent cine ar fi ucigaşul e capabil de orice. E straniu – Lydia a fost în apropierea evenimentelor în acest weekend: a fost la gară cu tine când Elspeth a fost omorâtă şi a găsit cadavrul lui Bernard. Este mult prea aproape ca să fie liniştită, dar măcar acum e în siguranţă la Yard – cred că ăsta e primul noroc neaşteptat de când a început asta. Mai bine m-aş întoarce imediat să mă asigur că încă e acolo. Dar înainte să plec – este vreo posibilitate ca Lydia să aibă vreo legătură cu Aubrey, într-un alt mod decât prin teatru? Asta e confidenţial, adăugă el – uitându-se fix la Ronnie, care avea o expresie mai mult decât nevinovată –, dar Aubrey i-a lăsat în testament o sumă fixă considerabilă. Mă întrebam doar dacă e posibil să fi avut vreun rol în ce i s-a întâmplat lui Arthur?

– Chiar nu cred, spuse Josephine. Nu o ştiu de atât de mult timp, bineînţeles, dar am vorbit mult despre vieţile noastre şi nu a pomenit niciodată nimic care să se potrivească. A avut un frate care a fost împuşcat în tranşee, dar sunt sigură că nu l-a cunoscut pe Bernard decât la mult timp după război.

– Nu mă miră că a vrut să aibă grijă de ea financiar, adăugă Lettice. Erau într-adevăr buni prieteni, ştii, şi el punea mereu preţ pe opinia ei. Cred că a fost mai apropiată de el decât oricine, şi desigur că o admira din punct de vedere profesional. Nu era genul care să lase sentimentele să se amestece cu afacerile, dar prietenia lor personală ar fi fost îndeajuns de puternică să dureze, în ciuda deciziilor pe care actriţa din Lydia nu le-ar fi plăcut.

Josephine fu de acord.

– Lydia are un talent pentru prietenie, chiar dacă nu pentru relaţii, spuse ea. Mereu i-a fost grozav de devotată lui Bernard şi cred că el aprecia loialitatea mai mult ca orice. Nu găsim asta prea des în teatru.

– Dar dacă ucigaşul suspectează că ei erau destul de apropiaţi ca Bernard să se încreadă în ea cu privire la Arthur, asta ar fi de ajuns să facă din ea o ţintă, spuse Archie. Mă duc să vorbesc cu ea şi sun să vă anunţ că este în regulă. Îi explici tu Martei situaţia când ajunge aici? Mă tem că va însemna să-i spui adevărul despre floare, dar încearcă să nu o alarmezi prea mult. E posibil să exagerez şi Lydia să fie în siguranţă – să sperăm –, dar nu vreau ca o altă crimă să fie pe răspunderea mea, aşa că trebuie să iau în calcul fiecare posibilitate. Sunt bucuros să mă fac de râs – chiar şi de faţă cu Marta Fox –, dar nu neglijent.

– Marta vine încoace? întrebă Lettice, aruncând încă o privire la floarea care o încântase nu cu mult timp în urmă.

– Da, de fapt ar fi trebui să fie deja aici. Josephine se uită la ceas, încă preocupată de ce spusese Archie. Mă întreb ce o reţine.

– Poate îşi aduce aminte de poliţiştii agitaţi. Archie îi zâmbi şi o sărută de rămas-bun. Încearcă să nu-ţi faci griji pentru Lydia, spuse el liniştitor. Nu voi lăsa să i se întâmple ceva, chiar dacă trebuie să o ţin sub lacăt pentru propria protecţie.

– Mulţumesc, Archie, zise Josephine, conducându-l până la uşă. Şi nu doar pentru asta. Când se întoarse în studioul intermediar, fu uimită să vadă că Ronnie şi Lettice îşi puseseră înapoi paltoanele. Ieşiţi deja din nou?

– Aparent da, spuse Ronnie iritată. Se pare că trebuie să cutreierăm străzile ca să-ţi dăm timp să o linişteşti pe Marta.

– Nu fi ridicolă, spuse Lettice. Ne putem duce la George o oră sau două. Ar fi mai bine pentru tine dacă ai fi singură cu ea, nu? o întrebă pe Josephine. Vei fi în regulă?

– Sigur că da. Nu vreau să vă alung iar, dar ar uşura lucrurile şi vă aduc la curent când vă întoarceţi. Sunt încă multe lucruri pe care nu le ştiţi.

– Da, cum ar fi cine naiba este Arthur pentru început, strigă Ronnie peste umărul ei în timp ce coborau zgomotos scările.

Josephine aşteptă un minut sau două, apoi ridică telefonul. Trecuse mai mult de o oră de când vorbise cu Marta, iar apartamentul Lydiei era la numai zece minute de mers pe jos. Unde Dumnezeu să fi dispărut? Nerăbdătoare, aşteptă pentru un răspuns, dar nu veni nici unul. Poate ceva o făcuse pe Marta să întârzie, dar aceasta era acum pe

drum? Era pe cale să pună la loc receptorul când i se răspunse la telefon şi auzi vocea Martei, ascuţită şi uşor agitată.

– Alo?

– Sunt Josephine. Eşti în regulă?

– Desigur. De ce nu aş fi? sări ea, apoi se domoli. Îmi pare rău, Josephine, ar fi trebuit să dau un telefon. Nu pot veni până la urmă – nu momentan, cel puţin. Poate mai târziu, dar sun înainte. Bine?

Putea să fie închipuirea ei, dar lui Josephine i se părea că este expediată cât mai rapid posibil. „Care era motivul?" se întreba.

– Este în ordine. Sper ca tu şi Lydia să ajungeţi la o rezolvare, dar ştii unde sunt dacă pot ajuta.

– Este foarte drăguţ din partea ta să te oferi, dar cred că e ceva ce trebuie să clarificăm singure.

Din câte îşi amintea Josephine, Marta fusese cea care o rugase şi nu ea cea care se oferise, dar nu avea vreun rost să despice firul în patru.

– Ai auzit veşti de la Lydia? întrebă ea.

– Nu. Ţi-am spus – este la secţia de poliţie. Nu mă aştept să vină pentru ceva timp. Acum, chiar trebuie să plec. Poate ne vedem mâine.

Nu mai fu nici o explicaţie, şi Josephine auzi sunetul liniei moarte înainte să aibă ocazia să ridice subiectul despre siguranţa Lydiei. Dumnezeule, Marta era schimbătoare. Cum se putea ca atitudinea ei să se fi schimbat într-un timp atât de scurt? Era ca şi cum ar fi vorbit cu doi oameni diferiţi. Mai avea puţin şi se grăbea pe stradă să oprească fetele să nu se facă nevăzute inutil, dar se opri pe când trecea peste floarea prevestitoare de rău, părăsită şi stingheră în sticle de Cointreau şi crème de menthe. Irisul văduvei. Desigur, în îngrijorarea ei pentru Lydia nu se gândise să-i spună lui Archie că Marta era deja o văduvă. Putea asta să fie semnificativ? Încercă să-şi aducă aminte ce îi spusese Marta realmente: nu prea erau multe de la care să înceapă – numai că avusese o căsnicie nefericită şi că soţul ei murise; la acel moment, Josephine crezuse că se referise la timpul războiului, dar, privind înapoi, îşi dădu seama că Marta în realitate nu spusese asta. „Când se stricase relaţia?" se întrebă. Reflectă la scrisorile pe care le primise de la Lydia, sperând că unele dintre ele ar fi putut conţine informaţii despre trecutul Martei, dar evenimentele nu se remarcau decât prin

raritate. Cu siguranţă, însă, cineva care avea o căsătorie nefericită nu se deranja să scrie povestiri pentru soţul său şi să le trimită pe front; acela era un act de iubire. Ce nu mersese bine? Dacă nu cumva, desigur, acele povestiri fuseseră trimise de fapt către regimentul soţului, şi nu către soţul ei.

Josephine se aşeză jos, încă uitându-se la irisul văduvei. Era obişnuită să pornească de la un punct de plecare greu de crezut pentru a vedea dacă putea construi un lanţ plauzibil de evenimente, dar nici un scenariu care se gândise în literatura ei nu se compara cu povestea care i se derula acum în minte. Era posibil ca interesul Martei pentru Elliott Vintner să fie mai personal decât cel al unui scriitor pentru altul? Cu siguranţă erau prea multe obiecţii la ideea ca Marta să fi fost soţia lui Vintner şi amanta lui Arthur. Pentru început, nu părea genul de persoană care să stea deoparte şi să nu facă nimic cu privire la crima care fusese comisă: nu ar fi adus ea iadul pe pământ pentru moartea lui Arthur – asta dacă bănuia că nu a fost un accident? Dar poate acest gând era puţin naiv: Josephine era conştientă că independenţa de care ea se bucura era încă excepţia mai degrabă decât norma, şi lucrurile ar fi fost foarte diferite pentru o tânără femeie măritată acum douăzeci de ani; nu ar trebui să subestimeze cât de greu ar fi fost pentru cineva legat de un bărbat ca Vintner să îşi susţină poziţia pentru sine, ca să nu mai vorbim pentru altcineva. Dacă el manifesta genul de violenţă de care era în mod clar capabil, cine putea spune ce abuz suferise sau în ce frică trăise; şi pentru că fusese necredincioasă, şi societatea ar fi fost împotriva ei. Însărcinată cu copilul unui alt bărbat, ar fi fost cu totul la mila lui şi complet singură pe lume.

După ce el a murit, însă, ar fi răsturnat cerul şi pământul să-şi găsească fiica; acesta să fie motivul pentru care era aici? Chiar şi pentru Josephine, era o coincidenţă mult prea mare că Marta se întâmplase să apară într-un cerc de oameni care avea o legătură atât de mare cu cealaltă latură a vieţii ei – dacă asta era. Luase iniţiativa cu Lydia doar ca să ajungă astfel la Aubrey, şi astfel la Elspeth? Lydia era cea folosită până la urmă? Îşi aminti privirea îndurerată din ochii Martei cu o noapte înainte când se considerase neimportantă în viaţa iubitei sale; fusese sinceră, de asta era convinsă Josephine, dar poate Marta se confrunta cu sentimente neaşteptate, sentimente care ar fi complicat lucrurile dacă pur şi simplu aşteptase pentru momentul potrivit să îi

facă cunoscut lui Aubrey cine era de fapt şi să intre din nou în viaţa fiicei sale. Cu o sperietură, Josephine îşi aminti că Marta şi Elspeth fuseseră la un pas să se întâlnească în gară: de aceea dispăruse Marta să găsească un taxi? Dacă o recunoscuse pe Elspeth, nu ar fi vrut să fie obligată să facă cunoştinţă cu ea pe un peron de cale ferată.

Josephine era atât de captivată de firul poveştii pe care o crea încât îi luă câteva clipe să detecteze greşeala evidentă. Era ridicolă, fireşte; dacă Marta era mama lui Elspeth, acum s-ar fi purtat foarte diferit. A văzut-o destul pe Marta de la seara de vineri ca îşi dea seama dacă era mâhnită pentru pierderea unei fiice: acesta nu era genul de lucru care să poată fi ascuns. Nu, era cât pe ce să creadă că Marta era capabilă să îşi păstreze calmul în timp ce Lydia discuta moartea lui Arthur de faţă cu ea, dar tragedia morţii unui fiice nu era ceva care putea fi dus de unul singur. În orice caz, Elspeth murind, nu mai era vreo nevoie de păstrarea secretului.

Cu toate acestea, încă era ceva care o deranja pe Josephine la Marta. Poate că ţesuse o fantezie încâlcită în jurul trecutului femeii, dar nu îşi imaginase ecourile primului roman al lui Vintner în manuscrisul ei, şi nici comportamentul ciudat de acum la telefon. Lucrurile trebuiau lămurite şi nu era decât o cale pentru asta. Îşi luă mănuşile de pe masa de pe hol şi haina din cârlig, apoi – fără să ştie în realitate de ce – se întoarse înapoi să ia repede floarea. Traversând curtea cu pietriş şi apoi ieşind spre St. Martin's Lane, nu putea scăpa de bănuiala supărătoare că până la urmă nu Lydia era cea în pericol.

Călătoria de cinci minute de la Scotland Yard i se părea lui Penrose una dintre cele mai lungi pe care le-a făcut vreodată şi fu uşurat să se întoarcă pe coridoarele sale lungi, înconjurat de mirosul familiar de dezinfectant şi de panglici de maşină de scris din secţia de poliţie. Mergând prin clădire să-l găsească pe Fallowfield, încercă să planifice – pe cât putea – următoarele câteva ore de investigaţie. Explorarea trecutului lui Vintner şi găsirea fiului său erau acum priorităţile şi trebuia să îl pună la curent pe sergent, şi apoi să vorbească cu Lydia. După aceea, era timpul să convoce o conferinţă cu toată echipa să discute crimele din orice unghi, să treacă în revistă activitatea din weekend şi să profite de toată informaţia care putea fi culeasă de la diferite departamente de experţi de la Yard. Era prima datorie a

oricărui detectiv răspunzător de un caz să coordoneze această rețea complexă de cunoaștere, asigurându-se că fiecare detaliu – oricât de nesemnificativ – era disponibil pentru toți. Îi plăcea grozav rolul: îi oferea ocazia să-și testeze propriile gândurile asupra cazului și să dobândească o înțelegere completă a altor direcții de investigație care ar fi putut să intervină în joc pe neașteptate. Cu alte cuvinte, îl mulțumea că era la răspundere.

Îl găsi pe Fallowfield în biroul său lung, cu stâlpi, din Departamentul Central de Investigații, studiind un perete de hărți care arăta fiecare stradă din zona Londrei. Sergentul vorbea cu Seddon, care asculta atent fiecare cuvânt, și – nu pentru prima oară – Penrose binecuvântă ziua în care îi fusese dat un adjunct atât de competent. Mereu respectase maniera în care Fallowfield se purta cu echipa, oferindu-le încurajări prietenoase și ghidare fără să-și piardă vreodată autoritatea, și privea acum cu admirație scena din fața sa – o cameră plină de oameni angajați în aspectele muncii de poliție metodice și adesea anoste, dar acceptându-le de bunăvoie și cu deosebită hotărâre. Ce diferiți arătau bărbații în uniformă fără căștile lor; înăuntrul secției, ei erau indivizi mai degrabă decât brațe anonime ale legii, dar, în timp ce treceau prin listele de nume, interogând călători de tren care erau îngroziți să fi fost atât de aproape de crimă și membri ai personalului de teatru furioși că fuseseră deranjați din ziua lor liberă, polițiștii împărtășeau un entuziasm comun pentru sarcină, fapt datorat în mare parte sergentului lor.

Îndată ce îl văzu pe Penrose, Fallowfield se ridică și își făcu loc spre el printr-o mare de birouri și dulapuri de acte. Avântul său era evident.

– Ați venit la țanc, domnule. Tocmai am făcut progresul de care aveam nevoie. Polițistul Seddon a obținut legătura cu numărul pe de biroul lui Aubrey – cel din sud, la care nu răspundea nimeni.

– Și? întrebă Penrose, aruncându-i o privire aprobatoare lui Seddon.

– Numărul aparține unei proprietărese în Brighton, domnule, explică Seddon după încuviințarea lui Fallowfield. Conduce două pensiuni acolo care oferă cazare pentru cei din teatru în turneu. Se pare că Bernard Aubrey luase legătura cu ea recent, rugând-o să confirme

niște înregistrări pe care le făcuse cu vreo doi ani în urmă pentru distribuția din *Hay Fever*[1]. I-a trimis un program la care să se uite să vadă dacă recunoștea vreun actor – și a recunoscut. L-a sunat pe Aubrey sâmbătă seara și i-a spus.

Entuziasmul băiatului era contagios.

– Cine a fost? întrebă grabnic Penrose.

– A fost cineva pe nume Rafe Swinburne, domnule. I-a recunoscut fața din programul lui Aubrey, dar numele îl încurcase. Vedeți, când era în *Hay Fever* nu apărea ca Rafe Swinburne. Era înregistrat ca Rafe Vintner.

– Rafe Swinburne? Vrei să spui că am stat cu brațele încrucișate și ne-am uitat cum fiul lui Vintner pleacă? Penrose era mânios pe sine. Aia nu a fost o geantă să stea o noapte – își făcea bagajul să plece chiar în fața mea. Abia se putea gândi la sângele rece care îi trebuise lui Swinburne să răspundă la întrebări cu asemenea aroganță naturală când știa cât de multe erau în joc, dar se potrivea perfect cu temeritatea ambelor crime.

– Să fiu sincer, domnule, nu știați ce căutam atunci, spuse Fallowfield, dar argumentul doar îi făcu mai năprasnică expresia lui Penrose.

– Trimite anunțul imediat, lătra el la Seddon, al cărui triumf pălea repede, și pune-i fotografia în următoarea *Gazette* cu o descriere a motocicletei. Este un Ariel Square Four – știi cum arată asta?

Seddon aprobă din cap.

– Dumnezeule, ar putea fi oriunde pe chestia aia. Nu are sens să irosim resurse umane la gări. Nu e atât de prost să riște folosind transportul public, așa că vreau orice mașină disponibilă pe rutele principale din afara orașului. Seddon se grăbi să plece, dar Penrose îl chemă înapoi. A fost o treabă bună să insiști la acel număr, sergent, zise el. Bine lucrat. Se întoarse la Fallowfield. Lydia Beaumont este încă aici, Bill?

– Da, domnule. Așteaptă jos să-l vadă pe White.

– Bun. Penrose îl puse repede la curent. Dacă Swinburne – sau să spun Vintner – a luat-o la sănătoasa, măcar Lydia e în siguranță acum, dar tot vreau să vorbesc cu ea. Îi spui tu că voi fi jos într-un minut sau

[1] *Hay Fever* – comedie scrisă de Nöel Coward în 1924 (n.tr.)

două şi o linişteşti în privinţa lui Hedley? Apoi du-te să-l vezi din nou – află ce ştie despre trecutul lui Swinburne şi vezi dacă Swinburne a fost cel care l-a pus să zică alibiul până la urmă. Dacă Vintner se dovedea a fi omul lor, se gândi el, cum Dumnezeu s-ar simţi Hedley să afle că împărţise chiria cu criminalul lui Elspeth? Trebuie să ajungem la adevăr în privinţa asta pentru că la momentul de faţă merge pentru amândoi.

– Corect, domnule. Altceva?

– Da, o secundă. Penrose ridică telefonul de pe cel mai apropiat birou, dar nu se auzi nici un răspuns de la studioul verişoarelor sale. Dacă Marta sosise şi erau prinse în conversaţie, poate Josephine ar ignora telefonul? Vreau să supravegheze cineva 66. Trimite unul dintre ofiţerii de la teatru să meargă peste stradă şi să se asigure că toată lumea e în regulă. Dacă Josephine e acolo, vreau pe cineva de gardă afară.

– Ce să-i spun să facă dacă nu e?

Penrose se gândi pentru o clipă. Dacă Marta nu apăruse, oare Josephine se dusese să o caute?

– Află adresa Lydiei – e undeva dincolo de Drury Lane – şi trimite-l acolo mai degrabă. Anunţă-mă îndată ce o găseşti.

Capitolul 15

Chiar şi târziu într-o duminică după-amiaza, Longrace părea prea îngust să susţină tot traficul care dorea să treacă pe acolo. Mulţumită să meargă pe jos, Josephine se grăbi pe aglomerata arteră principală şi o luă prin mijlocul lui Covent Garden. La capătul străzii, o luă la dreapta pe Drury Lane şi fu uşurată să fie la o aruncătură de băţ de destinaţie; soarele cu dinţi care părea să fi renunţat la ziuă înainte de timp, dar şi altceva în afară de mulţimea de nori mohorâţi şi frigul supărător o făcea pe Josephine să iuţească şi mai mult pasul.

Locuinţa Lydiei era la primul etaj al uneia dintre casele frumoase care înlocuiseră mahalaua de la capătul din sud al străzii. Camerele sale se puteau recunoaşte imediat, chiar de la distanţă, mulţumită a două jardiniere tipic ornate care subliniau fiecare cadru cu lemn galben şi roşu şi îşi revărsau conţinutul către fereastra de jos. Lydia glumea mereu că era o modalitate de a nu-şi pierde deprinderea pentru casa cea mare la ţară atunci când ea va veni în sfârşit, dar, în realitate, avea un dar de a-şi face un cămin oriunde; în ciuda bombănelilor sale despre imposibilitatea de a se stabili undeva, camerele sale închiriate erau întotdeauna primitoare, elegante şi foarte specifice ei, iar Josephine de obicei abia aştepta să petreacă timp acolo. Dar nu astăzi. Traversând strada, tulburată de primirea pe care i-o făcuse Marta, observă o femeie în vârstă ieşind din casă şi o recunoscu ca locatara camerelor de la ultimul etaj. Se întâlniseră o dată sau de două ori la petrecerile ad-hoc ale Lydiei, şi acum o saluta vesel din mână.

– Te scutesc eu de sunatul la ușă, dragă, strigă femeia, ținând ușa principală deschisă. Dar sper că ai cu tine casca. Nu părea o după-amiază leneșă de duminică atunci când am trecut eu.

Dispăru înainte ca Josephine să aibă ocazia să o întrebe la ce se referise. Poate Lydia ajunsese mai devreme decât era de așteptat și acum „clarificau lucrurile", după cum se exprimase Marta. Dacă așa stăteau lucrurile, diplomat era să bată rapid în retragere, dar asta nu rezolva problema siguranței Lydiei și nu răspundea la nici una dintre întrebările pe care le avea pentru Marta. Nu, trebuia să înfrunte situația, chiar dacă pentru câteva minute.

Abia urcase câteva trepte, când vocea Martei se auzi întâmpinând-o.

– Dacă ai fi fost unde trebuia să fii tot weekendul, nu am fi avut discuția asta, țipa ea. Tot încerc să dau de tine de seara trecută – unde naiba erai? Trebuie să fi știut că aș vrea să vorbesc cu tine. Și acum ce faci aici? Ți-am spus să nu mă recunoști niciodată când eram cu Lydia.

– Hotărăște-te – ori vrei să mă vezi, ori nu vrei.

Schimbul de replici cu siguranță suna ca o ceartă între îndrăgostiți, dar era o voce de bărbat, nefamiliară pentru Josephine și cu o notă irascibilă pe care o găsea respingătoare. Era posibil ca Marta să aibă o aventură? Asta ar putea explica toanele ei și floarea misterioasă, dar lui Josephine i se părea greu de împăcat cu ce văzuse din sentimentele Martei pentru Lydia.

– Oricum, sfânta ta Lydia nu e aici, nu? continuă bărbatul. Am văzut-o plecând. Arată un pic trasă la față, totuși – trebuie să fie necazul de a pierde un prieten drag.

– Taci odată și poartă-te potrivit vârstei tale – ăsta nu e un joc. Cuvintele Martei erau sfidătoare, dar părea supărată mai degrabă decât furioasă. Urăsc când te porți ca un copil. Trebuie să încetăm ceea ce facem – pur și simplu nu are sens și sunt afectați oameni nevinovați. Nu pot să mai trăiesc cu asta – trebuie să-i spun Lydiei.

Apropiindu-se de ușă, Josephine știa că decizia rațională ar fi să se întoarcă și să plece, dar era prea târziu: condusă de curiozitate și de grija pentru Lydia, se angajă în scenă înainte de a cântări urmările. În cameră, Marta stătea lângă pianul mic al Lydiei, vorbind cu un

bărbat care se sprijinea de divanul jos din fața ei. Era cu spatele la Josephine, dar îi putea vedea chipul reflectat într-o oglindă venețiană de mărimea unei persoane; era chipeș, cu toate că trăsăturile sale erau viciate de acreala gurii care era pe potriva glasului său, dar ceea ce o izbi pe Josephine cel mai mult era cât de netulburat părea. Pe de altă parte, Marta plânsese în mod clar, iar lacrimile sale păreau să confirme vulnerabilitatea arătată cu o seară în urmă în schimbul de replici cu Lydia.

– Josephine! Ce cauți aici? întrebă ea, cu o expresie îngrozită dintr-odată.

Josephine ignoră întrebarea.

– Ce se întâmplă, Marta? Ce ai să-i spui Lydiei? Și el cine este?

Marta ezită și încercă să se adune, dar teama din voce îi făcu tentativa de nonșalanță din următoarele sale cuvinte să pară falsă până la ridicol.

– Este Rafe Swinburne. E de la teatru.

Josephine recunoscu numele ca alegerea lui Terry pentru Bothwell în *Regina Scoțienilor,* dar, înainte să poată vorbi, Swinburne sări în picioare și merse la ea.

– Cu siguranță nu e deloc nevoie să fii așa sfioasă, spuse el sarcastic. Numele de scenă sunt pentru străini, iar Josephine este practic o prietenă de familie. Întinse mâna. Sunt Rafe Vintner, zise el. Cred că l-ai cunoscut pe tatăl meu. Observă floarea pe care o ținea și se întoarse înapoi către Marta. Am lăsat asta la intrarea actorilor pentru tine. Sunt chiar jignit că deja ai înstrăinat-o.

– Tu ai lăsat-o?

Marta arăta uluită, iar Josephine putea vedea clar cine avea controlul alianței – oricare ar fi fost aceasta. Își aminti ce spusese Archie despre fiul lui Vintner și își dădu seama de pericolul în care se pusese. Cum putuse să fie atât de proastă?

– Nu știu de ce am lăsat-o, serios, spuse Vintner. Să-i spunem dragoste de fiu, bine?

– Rafe, nu – nu de față cu...

Marta fu întreruptă înainte să poată termina.

– O, am pierdut jocul, Mamă, spuse Vintner. E o rușine, de acord, cariera mea merge destul de bine și chiar voiam acel rol în *Regina*

scoţienilor. Dar e timpul să încheiem pentru azi. Vezi tu, se întâmplă să ştiu că o păsărică tocmai a zburat de la Berwick-upon-Tweed să ne strice distracţia din ultimul timp. De fapt, probabil face asta chiar în acest moment. D-asta sunt acum aici – să închei nişte socoteli.

Marta se uita la fiul ei ca şi cum acesta ar fi înnebunit complet, dar Josephine punea cap la cap cele mai groaznice imagini. Când luase în calcul o legătură între Marta şi Elliott Vintner, impedimentul fusese lipsa de tristeţe a Martei pentru Elspeth; putea să fie cu adevărat explicaţia pentru asta faptul că ea era cumva implicată în crimă? Ca majoritatea oamenilor, Josephine ezita să creadă că o mamă era capabilă să-şi rănească propriul copil şi se holba la femeie cu suspiciune totală. Ce fel de monstru ar putea conspira cu unul dintre copiii săi să-l ucidă pe celălalt? Marta se uită înapoi la ea cu disperare, ca şi cum ar implora-o pe Josephine să nu o judece, dar pe neaşteptate expresia ei se transformă într-una de frică pură. Întorcându-se, Josephine văzu că Rafe Vintner se aşezase între ea şi uşă. Luase o eşarfă dintr-o geantă ponosită de piele şi o desfăşura cu grijă. Înăuntru era o armă.

– Nu, Rafe, te rog! strigă Marta, dar Vintner deja mergea înapoi către Josephine.

Înainte să aibă şansa să priceapă ce se întâmpla, îi înfăşcase mâna şi o răsucise violent, ea îi putea simţi respiraţia în ceafă. Ţeava armei era presată tare de zona joasă a spatelui său şi, în acel moment, înţelese ce însemna să cunoască frica reală. Scrisese despre aceasta de multe ori şi în trecut îi fusese teamă pentru alţii – pentru Jack, desigur, şi pentru mama sa pe când zăcea pe moarte, dar această groază oarbă era ceva cu totul diferit. Era o trăire egoistă, umilitoare, mai puternică decât orice altceva ce cunoscuse.

– Nu crezi că e un pic târziu pentru schimbarea de poziţie, *Mamă?* spuse Vintner, punând accentul pe ultimul cuvânt într-o manieră ce lua în batjocură relaţia.

Pentru o clipă sau două, el luă arma din spatele lui Josephine şi îi folosi ţeava pentru a-i trasa profilul feţei. Oţelul era rece pe obrazul său şi ea încerca să-şi înăbuşe lacrimile de furie şi frustrare, dar în zadar. Vintner râse tăcut.

– Deci aceasta este marea, dar alunecoasa Josephine Tey, spuse el. Ştii, mamă, nu e deloc femeia pe care mi-ai descris-o la gară când

încercai să-mi spui pe cine să omor. Cum se poate să o fi nimerit atât de prost? Totuşi, întotdeauna există o a doua şansă. Se întoarse către Marta. Crezi în a doua şansă, nu-i aşa, Mamă? Despre asta e vorba aici, nu? Am fi o familie din nou după atâţia ani. Deci nu te înmuia acum – am început asta împreună şi nu am terminat încă.

De data aceasta, şocul servi să-i întărească lui Josephine hotărârea mai degrabă decât să i-o distrugă.

– I-ai spus să mă ucidă? o întrebă ea, uitându-se neîncrezătoare la Marta. De ce naiba ai vrea să faci asta?

Marta rămase tăcută.

– Poate am fost puţin nesincer aici, zise Vintner. Ideea a fost a mea. După ce i-ai făcut tatălui meu, doar nu te întrebi de ce *eu* aş vrea să te ucid? Mama doar s-a oferit să mă ajute. Am fost separaţi pentru o vreme, vezi tu, şi a fost aşa încântată să mă vadă încât cred că ar fi fost de acord cu orice. Marta deschise gura să vorbească, dar el o întrerupse. Acum nu mai e nevoie să fim secretoşi, nu cu micuţa noastră prietenă aici de faţă, spuse el, gesticulând cu arma. Şi sunt sigur că Josephine ar dori să ştie că nu te-ai opus ideii de a o elimina. Îşi apropie gura de urechea lui Josephine. De fapt, ea a venit cu ideea să aibă loc într-o aglomeraţie – s-a gândit că ar fi un omagiu drăguţ adus cărţuliei tale poliţiste. Şi avea motivele ei pentru a te vedea moartă. E păcat că nu ai timp să vorbeşti cu ea despre ele.

– Dar ai ucis-o... începu Josephine, dar Vintner îi puse repede mâna la gură.

– Nu, nu, nu, spuse el. Văd că ne-ai luat-o puţin înainte, dar toate la timpul lor. E păcat să spunem în pripă o poveste atât de bună – ar trebui să ştii asta. Făcu o pauză. Unde eram? A da, crima ta. Vezi tu, Mama trebuia mi te indice şi să se facă dispărută. Întâmplarea face că s-a grăbit puţin să nu stea în cale. Nu a aşteptat să faceţi cunoştinţă cum trebuie şi te-a confundat cu altcineva, aşa că mi-a dat informaţia greşită. Înainte să ajungi aici chiar acum, dădea vina pe Lydia pentru că a spus ceva despre o pălărie. El ridică din umeri şi adăugă sarcastic: O tragedie.

Cu un amestec de groază, îndoială şi milă, Josephine îşi dădu seama că Marta habar nu avea pe cine omorâse fiul ei la King's Cross. Parcă pentru a-i da dreptate, Marta vorbi din nou:

– Mă sperii, Rafe. Nu ăsta era planul. Nu suntem deloc mai aproape de a o găsi pe sora ta acum decât atunci când am fost de acord să te ajut, şi ai promis că vom fi din nou o familie. Credeam că vrei asta la fel de mult ca şi mine.

– Eu nu sunt de ajuns pentru tine atunci? scuipă Vintner cuvintele, iar ranchiuna din vocea sa era aproape la fel de palpabilă pentru Josephine ca şi arma care i se sprijinea de spate.

Nu-i putea vedea faţa, dar putea să-şi dea seama după teama crescândă de pe faţa Martei că înţelegerea pe care o crezuse valabilă între ei se dovedea treptat a fi o minciună.

– Trebuie să ai o fiică bastardă să ne jucăm de-a familia fericită? continuă el, şi Marta se înfioră ca şi cum lovitura ar fi fost una fizică. Oricum, dacă vrei să vorbim de promisiuni, cum rămâne cu promisiunile tale faţă de mine? Cum ar fi să adaugi ceva acolo în whiskyul lui Bernard Aubrey. Slavă Domnului că nu am avut încredere în tine să duci asta până la capăt.

– Nu am putut s-o fac – deja făcuserăm o greşeală. Acum Marta striga din nou: Şi nu trebuia să moară!

– Ba da, ştii. Era mult prea aproape de adevăr despre tot, deci e tot aia că m-am asigurat, nu? Asta e o promisiune încălcată. Apoi vin promisiunile pe care i le-ai făcut soţului tău, fireşte. Pe care nu ţi le-ai păstrat prea mult, nu-i aşa?

– Am trecut prin asta de nenumărate ori. Tatăl tău era un om hain.

– De unde naiba să ştii tu? I-ai întors spatele după cinci minute de căsnicie. A plecat să lupte pentru noi, să lupte pentru ţara lui – şi tu ce faci? Sari în pat cu grădinarul. Nici nu aveam cinci ani, pentru numele lui Dumnezeu – ce fel de efect crezi că a avut asta asupra mea?

– Dar nu ştiai nimic despre asta. Te-am ţinut deoparte.

– Copiii umblă, Mamă. Sunt curioşi. Vintner o împinse pe Josephine spre divan şi o făcu să stea jos lângă Marta, în timp ce el se aşeză pe scaunul de pian în faţa lor. Puse arma pe genunchi, şi Josephine urmări cum îşi plimba degetele pe trăgaci în timp ce vorbea. Mă întreb dacă îţi aminteşti aniversarea mea de cinci ani la fel de limpede ca mine? Mi-ai dat un caleidoscop, şi era aşa frumos încât nu mă puteam dezlipi de el. Era foarte cald, şi aveam toate geamurile

deschise în casă. M-ai lăsat jucându-mă în camera mea şi te-ai dus afară în grădină pentru o vreme, şi apoi dintr-odată am auzit vocea unui bărbat şi tu râdeai. Am crezut că e Tata, că venise acasă de ziua mea şi am fugit să îi arăt cadoul meu. Nu am putut să te văd la început, dar apoi am observat că uşa casei de vară era deschisă. Era mereu locul tău preferat, mai ştii? Mergeai acolo să scrii şi nu aveam niciodată voie să intru, dar am crezut că nu te-ar deranja fiind ziua mea şi ştiam că ai vrea să vin să-l văd pe Tata. Numai că nu era Tata, nu-i aşa? Încă se sufoca în noroi prin tranşee în timp ce tu făceai alte aranjamente. Un cadou pentru mine şi altul pentru tine, numai că ziua ta venea de mai multe ori pe an. Îmi amintesc cum stăteam lângă casa de vară, uitându-mă la fereastră printre afurisitele alea de flori pe care le plantaseşi, şi eram atât de înspăimântat. Omul te împingea de birou şi la început m-am gândit că te rănea, dar apoi ai ţipat şi am ştiut, chiar şi atunci, că nu era un ţipăt de durere. Aşa că am fugit. Nici unul din voi nu m-aţi văzut, fireşte – eraţi prea preocupaţi unul cu celălalt. M-am dus înapoi pe scări şi am izbit caleidoscopul aşa de tare de podea încât s-a spart. M-ai găsit plângând nu după multă vreme şi ai crezut că e din cauză că mi-am stricat cadoul, şi m-ai îmbrăţişat – încă având mirosul lui –, şi ai promis că-mi iei unul nou. Mi-ai şi luat, recunosc asta, dar desigur că nu ai putut să înlocuieşti vreodată lucrul pe care chiar l-am pierdut în acea zi. Am crezut că era cel mai important lucru din lume pentru tine şi am înţeles subit că nu era. După aceea, am observat de câte ori mă dădeai la o parte, cât de des te prefăceai că ascultai ce spuneam când de fapt de gândeai la altceva. Şi cât de des te duceai la casa de vară, bineînţeles.

– Îmi pare foarte rău, Rafe, dar tu nu înţelegi cum era pentru mine.

– Ba înţeleg foarte bine. Tata m-a aşezat şi mi-a explicat. Când în sfârşit s-a întors în permisie, a vrut să ştie de ce eram aşa de supărat şi i-am spus ce văzusem. Am crezut că, dacă scăpa de celălalt bărbat, ai petrece timp cu mine, cum făceai înainte. Nu a spus nimic la început, iar apoi m-a pus să-i repet, încă o dată şi încă o dată, fiecare detaliu, întrebând de lucruri pe care nu le înţelegeam. Dar nu a făcut nimic în privinţa asta – nu imediat cel puţin. Până la urmă, a explicat că a trebuit să te trimită departe şi am crezut ca a fost din vina mea.

Presupun, într-un fel, că era. După ce ai plecat, stătea în casa de vară şi medita ore de-a rândul. Era locul tău special. Rafe părea să facă un efort conştient să se târască înapoi în prezent, departe de amintirile sale. Totuşi, nu cred că ţi-ar plăcea la fel zilele astea. Peisajul lasă mult de dorit de când Tata şi-a zburat creierii acolo.

Josephine ştia că prezenţa ei fusese aproape uitată printre acuzaţiile dintre mamă şi fiu. Se uită la Marta şi fu uimită să vadă că devenea din ce în ce mai calmă de-a lungul schimbului de replici. Acum, se aplecă şi puse mâna pe umărul lui Vintner.

– Voiam să te iau cu mine mai mult ca orice pe lume, dar tatăl tău m-a alungat şi s-a asigurat că n-am să te pot vedea, spuse ea. Nu o să ştii niciodată cât m-a distrus să te pierd, şi îţi jur că mă voi revanşa faţă de tine, dar acum trebuie să oprim asta. A fost destulă violenţă.

Vintner o respinse.

– Nu ai putea vreodată să te revanşezi. Am putea să ne petrecem fiecare zi împreună pentru restul vieţii şi nu ar compensa pentru acei ani în care nu te-am avut. A fost o perioadă când tânjeam după atingerea ta, dar nu mai este cazul. Ochii lor se întâlniră, ai lui fiind plini de ură. Se întâmplă însă că eu mi-am păstrat promisiunea faţă de tine. Am reuşit să dau de urma fetei tale. De fapt, am ştiut cine este de ceva timp. Am fost cu ea mai deunăzi.

Josephine ar fi dat orice numai să nu fi observat acea licărire de speranţă care trecu pe faţa Martei înainte să intre în capcana pe care i-o întinsese fiul său.

– De ce nu mi-ai spus? Unde?

– Era într-un tren, spuse Vintner şi se lăsă pe spate, aşteptând ca oribilul adevărul să nu rămână fără ecou.

Marta căpătase o paloare albă pe care Josephine o crezuse rezervată doar morţilor. Înţelegea că nemulţumirea de a i se fi făcut o nedreptate pălise în faţa acestui chin: indiferent ce făcuse Marta, nu merita să fie jucată pe degete astfel. Josephine se întinse şi îi luă mâna. Era convinsă că amândouă oricum vor muri în scurt timp, aşadar, ce pericol să fie în puţină compasiune?

– Fata care a murit în tren se numea Elspeth Simmons, spuse ea şi apoi, când Marta nu arătă nici un semn că ar cunoaşte-o, adăugă: Era fiica ta. A ta şi a lui Arthur.

În timp ce rostea cuvintele, văzu şocul transformându-se într-o puternică neîncredere care de atâtea ori întârzia apariţia suferinţei.

– Nu fi ridicolă! spuse Marta, respingând-o. Vrei doar să mă răneşti pentru ce am încercat să-ţi fac rău. Asta nu poate fi adevărat.

– Mă tem că este, Mamă, zise Vintner, şi era o asprime în vocea sa care îi semnala lui Josephine că acest joc mortal ajungea la final. Vezi tu, ce nu ţi-am spus este că Tata mi-a dat nişte instrucţiuni înainte de a muri. Nu crezi că biletul ăla patetic pe care l-a lăsat pe birou a fost ultimul său cuvânt, nu? Era doar ceva care să fie citit la anchetă pentru binele lui Tey. O privi fugar, apoi se întoarse înapoi la mama sa. Nu – Elliott Vintner era capabil de ceva mult mai creativ de-atât. Ultimul lucru pe care l-a scris a fost în realitate pentru mine. O am aici, de fapt.

Puse pistolul pe pian şi luă o foaie de hârtie – uzată şi murdară de la mânuirea repetată – din buzunarul pantalonilor de catifea cord. Josephine recunoscu mâzgâlitura de cerneală roşu-închis din corespondenţa pe care o avusese cu acelaşi scris.

– Să v-o împărtăşesc şi vouă? Nu aşteptă să i se răspundă, ci despături hârtia şi începu să citească. „A deveni un expert în crimă nu poate fi atât de dificil“, începu el, apoi se opri şi se uită din nou la Josephine. Vei recunoaşte partea asta, fireşte, dar ghici ce? E chiar adevărat.

El continuă, iar Josephine ştia că urmărea o reprezentaţie, repetată la fel de atent ca orice altceva ce rostise pe scenă. Ea ascultă în timp ce scrisoarea era citită cu voce tare, şi vocea lui Rafe Vintner era înlocuită în mintea sa de vocea tatălui său, acea tărăgănare joasă, încrezătoare care încercase şi dăduse greş să o distrugă în instanţă. Aceste cuvinte însă erau mult mai letale; argumentaţia, mai încărcată emoţional:

> Întotdeauna am fost apropiaţi, Rafe, legaţi nu numai de dragostea pe care am avut-o unul pentru celălalt, dar şi prin trădarea mamei tale faţă de noi amândoi. Dacă acea dragoste înseamnă ceva pentru tine, o poţi păstra vie, chiar după ce eu m-am dus, dar numai

dacă toate urmele acelei trădări sunt distruse. Îţi pot spune *cum* să faci asta, dar tu trebuie să cauţi în inima ta să hotărăşti dacă este prea mult ce îţi cer. Dacă răspunsul tău la asta este da, atunci să mă ierţi pentru ce ţi-am cerut şi să îţi duci viaţa mai departe pe cât de bine poţi; dacă, cu toate acestea, răspunsul este nu, dacă simţi şi tu din durerea şi resentimentul care m-au făcut să-i cer un astfel de lucru fiului meu, atunci asta este ceea ce trebuie să faci să-mi protejezi numele şi să uşurezi povara pe care o vei purta singur după ce eu m-am dus.

Vocea lui Rafe Vintner era plină de emoţie în timp ce citea, schiţând instrucţiunile de la un om mort care pecetluise destinele lui Elspeth şi al lui Bernard Aubrey şi care păreau acum să facă acelaşi lucru pentru Marta şi pentru ea. Josephine nu trebuia decât să se uite la Marta pentru a şti că dorinţa ultimă a lui Elliott Vintner – că ea ar trebui să fie făcută să sufere dincolo de orice limită înainte de a muri – era un *fait accompli*[1]: putea să vadă că relaţia lui Aubrey cu Arthur fusese o revelaţie la fel de mare ca şi identitatea fetei din tren, iar combinaţia avea să fie în mod cert nimicitoare.

– Asta e esenţa, în orice caz. Vintner împături scrisoarea cu grijă şi o puse înapoi în buzunar, după care luă din nou arma. Nu o să vă plictisesc cu detaliile practice de la sfârşit, trebuie să spun totuşi că erau foarte meticuloase.

Se făcu linişte în cameră şi Josephine se întreba dacă aroganţa lui era atât de mare încât aştepta aplauze. Când Marta vorbi, în sfârşit, vocea ei abia se auzea, dar era surprinzător de fermă:

– Deci nu a fost o greşeală deloc. Când ne-am întâlnit la teatru după aceea, deja ştiai exact ce făcuseşi.

Era o afirmaţie, nu o întrebare, dar fiul ei era nerăbdător să explice mai departe:

– O, da. Nu aveam nici cea mai mică intenţie să o ucid pe Tey – nu atunci, cel puţin. Urma să mă *prefac* că nu am înţeles bine descrierea ta, dar pe deasupra mi-ai spus să mă duc după femeia cu pălărie – deci a sfârşit prin a fi greşeala ta. Nici în visele mele cele mai frumoase nu

[1] Un fapt împlinit (în lb. fr. în orig.)

aş fi sperat la asta. E ironia supremă, nu crezi? Mi-ai dat instrucţiuni să-ţi ucid propria fiică. Cum ar fi râs Tata, spuse el, întorcându-se spre Josephine, ca să parafrazez piesa ta *superbă*.

– Şi apoi m-ai înşelat să fiu de acord să-l ucid pe Aubrey făcându-mă să mă panichez, continuă Marta, ştiind tot timpul că, dacă făceam asta, eliminam ultima verigă către Arthur.

– Da. Bine făcut, nu? Doi s-au dus, mai rămâne unul.

Josephine ştia ca era doar o chestiune de timp până ca Vintner să urmeze întocmai indicaţiile tatălui său şi să o adauge şi pe ea la listă ca bonus. Încercând să câştige timp şi înţelegând că era genul care adora să vorbească despre cruzimea sa, zise:

– De unde ai fi putut şti că Elspeth urma să fie în acel tren? Sau oriunde prin apropiere de mine? Ne-am întâlnit din întâmplare.

– Nu chiar. Am aflat de la bietul Hedley – un prieten de-al meu, ştii – că Bernard Aubrey aranjase biletele ca un cadou pentru nepoata pe care mai avea puţin şi o recunoştea. De fapt, punând lucrurile cap la cap, Hedley m-a scutit de multe necazuri. Ştiam cine era Elspeth şi de ce era interesată – Tata a putut să-mi spună măcar atât pentru şi-a făcut o ocupaţie din a nu pierde lucrurile din vedere după ce a dat-o. Ştiam că pot să aranjez să mă ciocnesc de ea, ori la teatru, ori la magazinul acela caraghios, dar m-am gândit că va trebui să o seduc chiar eu ca să o aduc unde o voiam. Întâmplător, Hedley a făcut treburile murdare pentru mine şi nu a fost deloc nevoie să mă aventurez în acele apele nesigure, deci trebuie să admit că am primit puţin ajutor în privinţa asta. Nu-mi venea să-mi cred norocul când Hedley a coborât într-o zi după spectacol şi mi-a cerut un autograf pentru Elspeth Simmons. Nu a fost nevoie decât de o uşoară încurajare să-i apropii şi, după aceea, mereu puteam să aflu unde era. A fost ridicol de uşor, serios. Era aşa de entuziasmat de venirea ei weekendul ăsta încât nu se mai oprea din vorbit despre asta şi cât de încântată va fi că scumpul său domn Aubrey a pus la cale să o cunoască pe autoarea ei preferată. Era jalnic.

Acum interveni Marta. Spre deosebire de Josephine însă, ea nu încerca să-l distragă pe Vintner, ci să-l înţeleagă.

– Cum era posibil să ai atâta ură în tine pentru cineva pe care nu l-ai cunoscut niciodată? întrebă ea. Nu ţi-a făcut nimic. Nici nu ştia de

existenţa ta, pentru numele lui Dumnezeu. Fata aia – sora ta – a fost o victimă în toată chestiunea asta ca şi tine. Chiar mai mult. Şi totuşi, i-ai luat viaţa doar pentru că ţi-a spus tatăl tău să faci asta. Ce fel de marionetă eşti?

– A fost sora mea vitregă, de fapt. Înţelege odată, Mamă! Am avut îndoielile mele, recunosc, dar tu mi le-ai risipit repede. Dacă am avut cea mai mică intenţie să nu îl ascult pe Tata şi doar să mă mulţumesc cu a avea din nou o mamă, tu m-ai făcut să-mi iau gândul imediat. Ştii cât de disperată păreai când am venit să te văd în locul ăla nenorocit şi m-am oferit să te ajut să-ţi regăseşti fata? Am zis că Tata nu a avut dreptate despre ceea ce ai fi de acord să faci, dar tu chiar o doreai – părticica ta de la grădinar – cu atâta ardoare încât erai dispusă să ucizi. Cândva a fost o perioadă când voiam să mă iubeşti aşa de mult, dar nu ai făcut asta niciodată, deci m-am gândit că mai bine să elimin din pierderi şi să merg înainte cu planul Tatei. El chiar m-a iubit, înţelegi tu, aşa că m-am gândit să-l fac mândru măcar pe unul din părinţi.

– O, cu siguranţă ar fi mândru. Nu ai pereche.

Sfidarea Martei era în mod cert o manifestare a şocului, dar păru să-l neliniştească puţin pe Vintner. Oricare ar fi fost reacţia pe care o aşteptase de la ea – nu fusese aceasta şi, pentru întâia oară, Josephine simţi că o subestimase pe mama sa. El continuă totuşi să o ia în derâdere.

– Şi ce dacă am făcut-o pentru că m-a rugat Tata? strigă el. L-am iubit, şi asta nu mă face o marionetă. L-ai distrus prin ce ai făcut cu atâţia ani în urmă, şi tu cum crezi că a fost copilăria mea de atunci? Crede-mă, sunt mai mult decât fericit să fac cum m-a rugat pentru că amintirea lui merită apărată. Ce amintiri am eu de la mama mea la care să privesc înapoi? O da, cea în care tu te jucai de-a Lady Chatterley şi ţi-o trăgeai cu cineva care nu merita nici să-i sărute picioarele. Deci da, am ucis pentru el şi da, mi-a plăcut. Şi ţi-am găsit aşa-zisa fiică în vagonul de tren şi am înjunghiat-o cu baioneta Tatei. E păcat că nu şi-a cunoscut propriul tată, desigur, dar i-am lăsat un iris în amintirea lui, am zis că ai aprecia. Şi Aubrey a avut unul, numai că al lui era unul original. Grădinarul tău păstra o floare în cutia lui de tutun trimisă de tine din grădina noastră, presupun. Tata l-a găsit pe corpul său când a fost scos din pământ şi a păstrat-o în caz că ar fi odată utilă.

Marta era în picioare acum şi Josephine recunoscu un om căruia nu îi mai păsa de mult dacă trăia sau murea. Vintner făcu câţiva paşi spre ea, strângând mai tare pistolul.

– Şi am făcut şi ceva în onoarea ta, mamă. I-am ras capul. Aşa se face în ospicii, nu? Aş fi făcut o treabă mai bună dacă nu aş fi fost întrerupt. Totuşi, gestul contează, şi măcar atât puteam face pentru tine. Ai zis că mereu te-ai întrebat dacă semăna cu tine. Ei bine, nu prea semăna, aşa că m-am gândit să mă asigur că aveaţi ceva în comun. Mi-ar părea rău pentru ea să fi fost o dezamăgire după atâţia ani.

– Pentru numele lui Dumnezeu, nu ştiţi nimic despre Elspeth – nici unul din voi. Josephine uită de frică în indignarea sa pentru Elspeth. Ai distrus tot ce avea, strigă ea. Copilăria şi familia ei, ideea despre cine credea că este şi cine putea fi, şi acum chiar viaţa ei. Lasă-i nişte respect, cel puţin.

Vorbise fără să se gândească la impactul cuvintelor sale, dar avuseseră efectul şi de a-l distrage pe Vintner, şi de a sfărâma controlul de sine al Martei. Vintner se întoarse către Josephine numai pentru câteva clipe, dar fu de ajuns pentru ca mama sa să se arunce la el furioasă, negândindu-se deloc în ce pericol era. Lui Josephine îi trecu prin minte că era posibil ca Marta să fi vrut ca el să tragă şi să-i pună capăt suferinţei, dar, dacă aşa era, nu avusese noroc. Arma se descărcă în momentul în care ea îi strică echilibrul, dar singura victimă fu un mic idol de alabastru, care fusese făcut Lydiei cadou şi păstrat pe cămin. Vintner căzu pe podea, târând-o pe Marta după el, iar Josephine căută frenetic prin cameră după ceva ce ar putea folosi ca armă, dar nu era nevoie; căzând, Vintner îşi izbise capul de colţul scaunului de pian şi zăcea nemişcat pe covor, cu arma la câţiva centimentri de mână.

Marta nu făcu nici o mişcare imediat şi Josephine începu să se întrebe dacă era şi ea rănită, dar se ridică în cele din urmă în genunchi şi se uită la fiul ei, apoi îi puse mâna la gât.

– Este încă în viaţă, zise ea, iar Josephine păşi să ridice pistolul, dar nu fu îndeajuns de rapidă.

Marta ajunse prima, iar Josephine simţi că o cuprinde din nou sentimentul de frică de mai devreme; indiferent de câtă compasiune avea pentru suferinţa Martei, femeia încercase să o omoare şi acum era aici având o ocazie mult mai directă. Dar nu asta intenţiona Marta.

Stătea uitându-se la fiul său, cu arma la nivelul pieptului său, şi Josephine nu îşi putea închipui trăirile prin care trecea în timp ce ţinea în cumpănă viaţa propriului copil. Pentru o secundă sau două, crezu că Marta chiar va apăsa pe trăgaci, dar, în cele din urmă, îndurarea câştigă bătălia din inima sa. În schimb, ea îi oferi arma lui Josephine.

– Uite, ia asta, spuse ea obosită. Sper că nu o să ai nevoie de ea, dar pentru orice eventualitate. Îi aduci tu ajutor?

Josephine luă arma. Era prima dată în viaţă când ţinea ceva al cărui scop era să ucidă şi fu înmărmurită de cât de cât de firesc părea gestul, de cât de lesne atârna greutatea armei în mâna sa.

– Unde te duci? întrebă ea, deşi credea că ştie deja răspunsul.

– Să termin ce a început el. Sau poate ar trebui să spun să termin ceea ce *eu* am început cu ani în urmă. Ştiu că nu sunt în măsură să-ţi cer nimic, dar aş vrea să pun capăt în felul meu. Nimeni nu mă poate pedepsi mai mult decât mă pot pedepsi eu.

– Marta, te rog, nu e nevoie să faci asta, spuse Josephine şi ridică arma într-o doară.

– Asta ar fi o cale de scăpare uşoară pentru mine, dar nu pentru tine, spuse Marta, coborându-i blând mâna. E imposibil să trăieşti cu sângele cuiva pe mâini – eu ar trebui să ştiu –, deci nu aş vrea să faci asta nici dacă ai fi capabilă. Îngenunche lângă fiul ei şi îi atinse uşor obrazul cu degetele. Ştii, seamănă aşa mult cu tatăl lui! Nu ştiu cum de nu am putut să văd asta. Se ridică repede să plece din cameră, dar se întoarse când ajunse la uşă. Nu poţi explica cuiva de ce ai încercat să-i iei viaţa, dar îmi pare rău, Josephine. Chiar îmi pare.

Apoi se duse, şi Josephine aşteptă ca uşa din faţă să se închidă. Cu privirea aţintită asupra fiului lui Elliott Vintner, merse să-l sune pe Archie.

Întâmplător, Scotland Yardul ajunse mai repede decât se aşteptase Josephine sub forma unui tânăr poliţist zăpăcit, care părea mai speriat de Rafe Vintner decât era ea; „Dumnezeu să-i ajute, dacă Vintner ar fi fost treaz“, se gândi ea. Câteva minute mai târziu, maşina lui Archie se opri cu un scârţâit, flancată de o ambulanţă şi o maşină de poliţie.

– Chiar e Flying Squad[1], nu? spuse ea când el apăru la uşă, dar Penrose nu era deloc în dispoziţia să glumească.

– Ce naiba credeai că faci venind aici singură? ţipă la ea. Îţi dai seama ce ţi se putea întâmpla?

– Am petrecut o oră închisă într-o cameră cu un nebun cu o armă, deci cred că am cât de cât o idee, spuse ea tăios, apoi se domoli când văzu panica din ochii lui. Dar nu mi s-a întâmplat nimic, Archie. Sînt bine – sincer.

În timp ce Vintner era luat pe o targă şi dus din cameră, Josephine explică ce se întâmplase exact.

– Doamne, e ceva ca dintr-o tragedie greacă, zise Penrose după ce ea terminase, şi se uită la Fallowfield, care împacheta arma gata să o ia de la locul scenei. Trebuie să dăm imediat în circulaţie descrierea Martei Fox. Dacă părăseşte Londra, e posibil să nu o mai găsim niciodată.

Josephine îi făcu un semn lui Fallowfield să aştepte un moment.

– Va fi spânzurată pentru ce a făcut? întrebă ea.

Penrose se gândi.

– Probabil că nu. Practic, nu a ucis pe nimeni şi, din câte îmi spui, un bun avocat ar argumenta că nu era în toate minţile când a fost de acord să-l ajute pe Vintner. A trecut prin atâtea şi, în mod ironic, faptul că a fost trimisă la un sanatoriu va funcţiona în favoarea ei în instanţă.

– Atunci cred că pot să-ţi spun unde va fi, Archie. Nu-i decât un singur loc unde ar vrea să meargă acum. Dar trebuie să mă laşi să vorbesc cu ea.

– Categoric nu, zise el. Nici într-un milion de ani nu te-aş lăsa să mergi aproape de femeia aia după ce s-a întâmplat. Te vrea moartă, şi mai avea puţin şi ieşea ca ea.

– Dacă încă voia să mă omoare, putea să o facă uşor adineaori, susţinu Josephine. Ea mi-a dat arma, Archie – nu mai e nici un pericol pentru mine. Dar este pentru ea. E hotărâtă să moară, să ştii, dar poate aş putea să o fac să se răzgândească. Chiar mă vei opri să încerc?

---

[1] În traducere Brigada Zburătoare, ramură a Poliţiei Metropolitane din Londra, formată în 1919 (n.tr.)

Penrose ezită, dar Fallowfield o sprijini.

– Dacă cineva o poate face să se predea, domnule, e domnişoara Tey. Şi putem sta aproape să ne asigurăm că nu i se întâmplă nimic.

– Bine, zise Penrose, înduplecându-se. Dar nu te voi mai pierde din ochi de data asta.

King's Cross nu era la fel de aglomerat ca atunci când Josephine fusese ultima oară acolo, dar gara încă avea un aer de preocupare eficientă. Ceasul mare de deasupra intrării bătu ora 6.00 când ea trecu pe sub el şi merse repede la panourile uriaşe care indicau sosirile şi plecările. După cum hotărâseră, îi lăsă pe Penrose şi pe Fallowfield să aştepte acolo şi se îndreptă spre trenuri cu un scop.

Marta stătea la mică distanţă pe peron, între două trenuri care se pregăteau să plece şi doar la câţiva metri de locul unde murise fiica pe care nu o cunoscuse niciodată. Josephine merse spre ea şi se aşeză pe o bancă din apropiere. Sigură că prezenţa sa fusese observată, ea aşteptă ca Marta să vorbească.

– Aveai pe deplin dreptate, Josephine, spuse ea, întorcându-se în sfârşit. Nu ştiam nimic de fiica mea, nici măcar numele ei. Cum era?

– Era o bucurie, spuse Josephine simplu. Genul de fată care îţi luminează inima fără ca măcar să-şi dea seama de acest lucru. Vezi tu, nu avea pic de înfumurare. Era prietenoasă şi sinceră şi nu încerca să fie nimic din ceea ce nu era – şi asta se găseşte atât de rar. Avea o inocenţă – şi chiar vreau să spun inocenţă mai degrabă decât naivitate. Viaţa fusese grea pentru ea uneori; i se păruse greu de acceptat faptul că nu ştia de unde venea şi erau probleme în familia ei adoptivă, dar şi multă iubire, şi ea părea să fi fost binevântată cu un dar pentru fericire. Foarte puţini dintre noi putem să ne lăudăm cu asta. Cu tristeţe, îşi aminti de stânjeneala ei cu privire la idila sa nouă. Era la o răscruce de drumuri în viaţă, de asemenea; tocmai găsise dragostea alături de Hedley şi asta părea să-i fi dat o nouă încredere, un adevărat entuziasm în faţa viitorului. Ai fi fost încântată, cred, şi ea la fel.

Marta i se alătură pe bancă.

– Unul dintre lucrurile pe care le adoram la Arthur era că mereu putea găsi ceva de care să fie fascinat. Ştii, era atât de deosebit! Ori de câte ori eram cu el, totul nu era decât bucurie – şi, după măritişul cu

Elliott, îţi poţi închipui ce surpriză a fost asta. Acel dar pentru fericire de care ai pomenit – asta făcea aşa de mult parte din el. Mă bucur că asta s-a transmis mai departe prin fiica lui, chiar dacă pentru scurt timp.

– Sunt câţiva oameni în viaţă de care te simţi privilegiat că i-ai cunoscut, zise Josephine, cu gândul la Jack. Elspeth a fost unul dintre ei, cu toate că ar fi râs la ideea asta. Mi-ar fi plăcut să am ocazia să o cunosc mai bine. Se uită la Marta. Nu pot fi sigură, dar nu cred că Rafe avea dreptate când a spus că nu semăna cu tine. Înainte ca toate astea să se întâmple, îmi închipui că erai oarecum altfel.

Marta încuviinţă din cap.

– Atât de mult încât pare o altă viaţă. Nu mă mai recunosc. Femeia pe care Arthur a iubit-o ura violenţa, răzbunarea şi suspiciunea – toate acele lucruri pentru care bărbaţii pleacă la război. Ea ar fi găsit crima respingătoare.

– Şi dorea pace şi frumuseţe? Seamănă foarte mult cu Anna de Boemia despre care a scris Vintner. Privirea fugară tăioasă nu rămase neobservată de Josephine. Nu trebuie să explici de ce ai vrut să mă ucizi, spuse ea. M-ai urât pentru aceleaşi motive ca şi Elliott Vintner. Dar nu el a scris *The White Heart?* Tu ai scris-o. Era opera ta pe care se presupune că am furat-o, nu a lui.

– Nu trebuia să fi dat altui scriitor cartea cea nouă dacă doream să păstrez asta un secret, nu? Da, eu am scris romanul care a făcut numele lui Elliott Vintner. I-am trimis manuscrisul lui Arthur într-unul dintre pachetele cu cărţi care au plecat din biblioteca lui May Gaskall. Elliott trebuie ori să-l fi interceptat, ori să-l fi găsit printre lucrurile lui Arthur după ce a murit. Următoarea dată când am dat de el a fost în ospiciul unde m-a internat soţul meu. Era acolo pe patul cuiva, o carte publicată cu numele lui Elliott Vintner placat pe toată coperta. Tot acel scandal pe care l-a făcut şi prin care te-a făcut să treci, şi culmea, cartea nu a fost a lui şi nu avea de ce să se simtă neîndreptăţit.

– De ce nu ai spus ceva?

– Nu aveam nici o dovadă. Manuscrisul era de mult dispărut şi, oricum, nu mai aveam putere de luptă în mine. Îmi era atât de frică de el, Josephine! Nu am vrut niciodată să mă mărit, dar din afară era

partida perfectă – bogat, puţin mai în vârstă decât mine, un academician – şi părinţii mei au luat de-a gata faptul că îl accept. Eram prea tânără şi prea naivă să mă opun. S-a dovedit a fi foarte diferit între patru pereţi, desigur.

– Te-a rănit?

Marta râse amar.

– O da, dar nu făcând ceva atât de direct ca a mă lovi. Nu, era mult prea inteligent să facă ceva de care să pot vorbi fără să fiu ruşinată. În pat era odios – într-adevăr odios. Obişnuia să fie mândru că venea cu modalităţi noi şi inventive să mă umilească. Într-o zi, a găsit nişte nuvele ascunse pe care le scrisesem şi a fost aşa dispreţuitor faţă de soţioara lui scriitoare. După aceea, ori de câte ori termina cu mine în pat – şi era avid în cruzimea lui –, mă făcea să scriu despre ce tocmai făcusem şi să-i citesc cu voce tare. Trebuia să retrăiesc ruşinea de nenumărate ori. Cred că era garanţia lui pentru nemurire şi ştia că astfel rămânea în mintea mea când nu putea să fie înăuntrul corpului meu. Îmi dădea note de la unu la zece pentru proză.

Josephine era şocată.

– Nu e de mirare că te-ai îndreptat către Arthur, spuse ea. E o minune că ai mai putut fi cu cineva după asta.

– Da, dar Elliott ştia exact cum să mă distrugă pentru ce făcusem, şi lumea nu a făcut decât să-l ajute. Femeile ca mine – însărcinate cu un copil care nu era al soţului – erau proscrise, decăzute şi aveau nevoie de mântuire. Groaznic e că începi să crezi chiar tu asta după ce ai fost acolo o vreme, şi oamenii care conduceau acel loc făceau tot posibilul să rămâi neştiutor în faţa faptului că în lumea de afară lucrurile se puteau schimba puţin în bine. Cel mai rău lucru era felul în care călcau în picioare orice solidaritate între femei; ar fi putut fi suportabil dacă ar fi fost posibil să ne ajutăm reciproc să trecem prin asta, dar eram tot timpul despărţite şi învrăjbite una împotriva celeilalte, şi Dumnezeu să te ajute dacă te implicai în ceea ei minunat numeau o „prietenie specială". Îşi luă o ţigară din cutia din geantă. Josephine i-o aprinse şi aşteptă câtă vreme ea folosi această abatere a atenţiei ca să-şi ţină în frâu emoţiile. Am fost norocoasă, presupun, continuă ea în cele din urmă. Unele persoane au petrecut decenii acolo, închise pe viaţă. Puteai

mereu să-ţi dai seama pentru că erau obsedate de păcat şi religie; nu conta dacă erau prostituate, victime ale incestului sau violului, sau doar slabe de minte – toate erau învăţate să se desconsidere.

– Şi ai fost acolo până a venit Rafe să te găsească? Trebuie să fi fost înnebunită să ieşi de acolo după ani de zile.

– Da şi nu. Arthur murise şi îmi fuseseră luaţi ambii copii, prin urmare, nu prea aveam pentru ce să ies. Depresia e cel mai crud lucru. Întunecă totul – nu mai e nici o plăcere în viaţă, nici o culoare sau vreo bucurie a simţurilor. Doar o absenţă. Nu cred că m-aş fi simţit diferit dacă aş fi fost într-un loc care îmi plăcuse, văzând în fiecare zi lucrurile care îmi aduceau odată bucurie. De fapt, probabil asta ar fi fost mai rău, deci am primit să fiu într-un loc care mă transforma în nimeni. Ţigara fusese fumată repede, şi azvârli chiştocul jos pe calea ferată. Elliott mi-a luat totul – copiii, cartea, creativitatea în orice sens al cuvântului.

– Şi darul tău pentru fericire.

Marta aprobă din cap.

– Exact. E greu să spun prin cuvinte cum m-am simţit. Îmi amintesc că eram cu Arthur la Cambridge imediat după ce Elliott plecase la război. M-a dus la un muzeu, aflat pe drumul cu locul unde lucra el pentru Grădina Botanică, deoarece avea o colecţie de tablouri care îi plăceau. Era un perete întreg de impresionişti şi stăteam ore în şir uitându-ne la un peisaj extraodinar de Renoir – era atât de senzual încât nu-mi puteam lua ochii de pe el. Lângă el erau două picturi mici cu femei, una dansând şi alta cântând la chitară. Eram uimită de cât de îngrozitor arătau prin comparaţie – abia puteai crede că erau de acelaşi artist –, dar Arthur a spus că îi plăceau mai mult acelea pentru că fuseseră pictate târziu în viaţa lui Renoir când mâinile sale erau deformate de artrită, şi socotea că era ceva foarte nobil la faptul că cineva era atât de hotărât să creeze frumosul în ciuda durerii. Nu am uitat niciodată asta, şi presupun că aşa m-am simţit, emoţional vorbind. Ştiam că încă erau atât de multe lucruri frumoase pe lume şi doream aşa arzător să scriu despre ele, dar, după ce a murit Arhur şi am pierdut totul, pur şi simplu nu am mai putut. Cărţi şi artă – toate ar trebui să aibă ceva frumos la ele, chiar dacă încep cu un ţipăt, dar a fost ca şi cum cineva pusese un stilou în mâna mea şi îl îngheţase. Are asta vreo noimă?

– Da, are, zise Josephine. Mai mult decât ai putea şti.

Marta se uită la ea întrebător, dar nu era timp să intre şi în necazul ei pe lângă al Martei; chiar de la această distanţă, îşi închipuia că simte cum creşte nerăbdarea lui Archie.

– Apoi a apărut Rafe şi dintr-odată era o licărire de speranţă, continuă Marta. Cum era discursul acela al Lydiei din piesa ta? „Când bucuria este ucisă, moare pentru totdeauna, dar poţi creşte fericirea din nou." Mereu mi-a plăcut replica asta pentru că este exact cum m-am simţit. Ştiam că bucuria dispăruse odată cu Arthur, dar am crezut că, dacă îmi pot recupera copii, măcar aş putea redescoperi fericirea. Aş fi făcut orice să recuperez acei ani pierduţi. Tăcu apoi, iar Josephine rezistă tentaţiei să o grăbească, intuind că avea mai multe de spus. Ştiam că ce propunea el era rău, desigur că ştiam, dar atunci nu îmi păsa. Şi da, chiar te-am urât, dar niciodată pentru că mi-ai fi furat cartea. A fost mai complicat de atât. Vezi tu, singurul lucru care m-a menţinut în viaţă în locul ăla a fost gândul că într-o zi aş putea să mă răzbun pe Elliott, să-i fac mult rău pentru ce mi-a făcut. Dar tu mi-ai luat-o înainte. Ai câştigat procesul şi l-ai adus la sinucidere înainte ca eu să pot să-l fac să sufere şi habar nu ai cât de mult te-am detestat pentru asta.

Josephine nu o contrazise, în schimb întrebă:

– Chiar ai avut intenţia să-l ucizi pe Aubrey?

– Da, la început. Nu aveam nici o idee că era rudă cu Arthur, fireşte. Eram într-o aşa stare vineri! Când ai apărut la taxi cu Lydia mi-am dat seama ce greşeală făcusem indicând persoana greşită. M-am dus să-l văd pe Rafe la Wyndham imediat după ce Lydia a intrat pe scenă şi, când mi-a spus că a mers până la capăt, am fost îngrozită. Apoi a spus că Aubrey bănuia ceva şi era pe urmele noastre, şi m-am panicat. Ştiam că, dacă aş fi fost prinsă, nu aş mai fi fost cu copiii mei vreodată, şi asta e tot ce-mi doream. Rafe m-a asigurat că va salva lucrurile dacă acţionam rapid şi, la început, am acceptat ideea lui. Dar când a venit timpul pur şi simplu nu am putut merge până la capăt. Aubrey nu ştia nimic, oricum, nu-i aşa? Rafe doar s-a folosit de asta să mă convingă să-i fac eu treburile murdare.

– Ceva ştia, Marta, spuse Josephine liniştit. Dar nu cine erai tu sau ce făcuseşi. Marta ascultă uluită cât timp ea repetă istorisirea lui Alice

Simmons despre moartea lui Arthur şi despre pactul lui Walter cu Vintner, şi Josephine îşi dorea să nu se fi nimerit să fie ea cea care să-i spulbere din nou lumea acestei femei. Deci sinuciderea lui Vintner nu a avut nimic de-a face cu *Richard de Bordeaux* sau cu procesul, adăugă ea. S-a omorât pentru că era pe cale să fie dat în vileag drept criminal. Ucigaşul lui Arthur.

Marta tăcu pentru mult timp, apoi spuse:

– Deci despre asta vorbea Lydia aseară. Am stat acolo ascultând cum vorbea despre o crimă şi habar nu aveam că era vorba despre Arthur. Rafe ştia că tatăl lui a fost un ucigaş?

– Cred, da. Archie e convins că toate astea s-au întâmplat pentru a-i proteja reputaţia tatălui său. Bernard Aubrey tot căuta dovezi de aproape douăzeci de ani să facă dreptate pentru nepotul său şi, în sfârşit, obţinuse ce avea nevoie. Totul urma să iasă la iveală la aniversarea de optsprezece ani a lui Elspeth.

Peronul începea să se umple de călători care aşteptau să se urce în cele două trenuri care plecau, unii cu destinaţia către Midlands, alţii mai departe în nord, dar Marta nu părea să dea atenţie decât celor morţi.

– Aşa de multe minciuni, zise ea în cele din urmă, atât de încet încât Josephine trebuie să vină mai aproape să o audă prin toată agitaţia. Aşa de mulţi oameni care pur şi simplu nu au putut să nu răscolească pământul şi să întoarcă spatele răului. Arthur ar fi îngrozit să afle ce am pus noi doi în mişcare cu mulţi ani în urmă. Cu toţii am contribuit la violenţa lui Elliott în felul nostru. Dacă aş fi refuzat să-l ajut pe Rafe şi, dacă Aubrey ar fi fost destul de tare să renunţe, Elspeth ar fi încă în viaţă.

– Nu ar fi renunţat – nu era genul de om. Bernard avea un simţ puternic despre bine şi rău şi nu i-ar fi trecut prin minte că a-l aduce pe Elliott în faţa justiţiei ar fi deschis mai multe răni decât să vindece. Mereu s-a simţit responsabil pentru moartea lui Arthur şi şi-a iubit sora şi pe fiul ei. Conform soţiei sale, Bernard planta irişi în amintirea lui tot timpul anului.

Josephine se gândi că Marta rămăsese remarcabil de calmă de-a lungul discuţiei, dar simplul act al omagiului o afectă într-un fel în

care alte revelaţii mai zguduitoare nu o făcuseră. Josephine aşteptă, neputând decât să o ţină până când lacrimile se potoliră.

– A fost prima floare pe care a plantat-o pentru mine, explică Marta, întorcându-şi capul ruşinată după ce observă că un curier mai departe pe peron se holba uimit la ele două. Le-a pus peste tot prin jurul casei de vacanţă pentru că numele acestei flori înseamnă „ochiul raiului" şi se presupune că a fost un simbol egiptean al elocvenţei; era pentru a mă ajuta cu scrisul, spunea el. Şi m-a făcut să promit că am să pun o floare cu scrisoarea ori de câte ori îi scriam în Franţa, pentru că Iris era mesagera lui Zeus şi era sigur că ea o va aduce acolo în siguranţă. Zâmbi cu tristeţe. Dar nu şi-a îndeplinit sarcina cu *The White Heart*. Era scrisoarea mea de dragoste pentru el şi nici nu ştiu dacă a citit-o vreodată. E absurd, dar câteodată asta mă face mai nefericită ca orice.

– Atunci ia asta. Cel puţin îţi va răspunde la una dintre întrebări. Josephine luă un vraf de hârtii din geantă şi i le înmâmă Martei, care se uită la ele stupefiată. În timp ce aşteptam poliţia, m-am uitat prin geanta pe care o purta Rafe şi am găsit asta. Trebuie să le fi căpătat de la tatăl lui. Nu e tot manuscrisul, dar mare parte e aici şi sunt şi nişte notiţe pe margine. Mi-e teamă că am fost destul de curioasă să le citesc pe unele dintre ele – numai câteva, dar îndeajuns ca să ştiu că oricine a scris asta a fost foarte îndrăgostit de autor.

Marta se pierdu pentru un moment printre pagini.

– Este scrisul lui Arthur?

Marta încuviinţă din cap, apoi o privi recunoscător pe Josephine.

– Cred că ştii cât de mult înseamnă asta pentru mine, spuse ea, deci nu are nici un rost să încerc să-ţi mulţumesc – niciodată nu ar fi de ajuns. Ştii, nu-mi vine să cred ce am făcut. Nu trebuia să am încredere în Rafe. Ar fi trebuit să ştiu cum l-a afectat faptul că a crescut cu acel om. Am ştiut cât de mult am greşit când v-am ascultat pe tine şi pe Lydia vorbind despre Aubrey noaptea trecută – acela nu era deloc omul pe care mi l-a descris Rafe, la fel cum tu nu eşti femeia despre care mi-a vorbit el. Se ridică şi se uită înapoi la clădirea principală a gării. Este timpul să pun punct la toate astea. Înţeleg că nu ai venit aici singură?

– Nu, Archie e aici cu sergentul şi mă aştept că or fi fiind deja întăriri afară. Mi-a promis că-mi dă timp să vorbesc cu tine, cu toate că nu ştiu cât va mai aştepta. Dar va fi drept, Marta, şi tribunalele la fel. Ai suferit aşa mult – nu vor trece asta cu vederea.

– Vrei să spui că nu mă vor spânzura. Zâmbetul său amar îndulci asprimea cuvintelor pe care Josephine încercase să le evite. Problema e că ultimul lucru pe care vreau să-l fac e să trăiesc, dar nu sunt curajoasă, Josephine. Vreau să mor, dar am nevoie să o fac în felul meu, într-un loc care e deosebit pentru mine. Şi vreau să-i spun rămas-bun lui Arthur mai întâi. Mă tem că nu am vreo credinţă în ideea că aş putea să-l văd din nou în curând. Te implor – lasă-mă te rog să urc în tren şi pur şi simplu să dispar.

– Nu trebuie să se ajungă la asta, Marta. Rafe va trăi şi tribunalul îl va trage la răspundere pentru ce a făcut. Lasă ca asta să fie sfârşitul, nu moartea. Nu ai ucis pe nimeni, până la urmă.

– Nu? Tocmai tu dintre toţi crezi că aş putea să trăiesc cu ce s-a întâmplat? Exista o funie în jurul gâtului meu din momentul în care Elliott s-a aşezat să-i scrie acea scrisoare lui Rafe. Ce contează dacă o fac eu însămi? Dacă mă iau acum, voi pleda vinovat pentru crima lui Aubrey. Am luat carafa ca să o fac, deci amprentele mele sunt peste tot, iar Rafe cu greu se va opune, nu-i aşa? Amândoi trebuie să răspundem pentru ce am făcut, dar astfel e mai bine şi nu doar pentru mine – cu siguranţă vezi asta. Nu vreau ca Lydia să treacă printr-un proces şi o execuţie. Oricum nu mă voi ierta vreodată pentru că i-am permis să găsească cadavrul lui Aubrey. Dar pentru că nu am avut hotărârea să-l omor, nu mă aşteptam să fie vreun cadavru de găsit.

– Nu merită Lydia să trăieşti pentru ea?

– Chiar crezi că aş veni pe primul loc înainte de cariera ei?

Josephine nu putea da cu sinceritate răspunsul dorit de Marta, aşa că rămase tăcută.

– Trebuie să fii pe primul loc cu celălalt, Josephine. Îţi aminteşti ce spuneai despre a avea pe cineva care să facă munca mai puţin solitară? Ştiu exact ce voiai să spui, dar Lydia nu e niciodată singură când lucrează. Ar fi mulţumită să fie distribuită ca „femeia cu legumele" pentru restul vieţii cât timp s-ar afla pe scenă. Zâmbiră amândouă, recunoscând adevărul vorbelor Martei. Ai tu grijă de Lydia pentru

mine, da? Va trebui să afle ce am făcut, dar vreau să înţeleagă de ce şi eşti singura persoană care îi poate explica.

– Ştie ceva despre ce ţi s-a întâmplat înainte să vă întâlniţi?

– Am rămas numai la suprafaţa lucrurilor şi, evident, nu ştie cine a mai fost implicat. E straniu ce se dovedeşte a fi important, nu crezi? Nu mă deranjează să ştie că sunt un potenţial criminal, dar chiar vreau ca ea să înţeleagă că nu doar m-am folosit de ea. A început astfel: aveam nevoie de acces în teatru şi ea îţi era apropiată. Şi avea o anumită reputaţie, fireşte. Dar am iubit-o sincer. Te rog, fă-o să înţeleagă asta!

– Nu e nimic de spus ca să te fac să te răzgândeşti?

Marta zâmbi trist şi Josephine se întrebă la ce se gândea. Părea pe punctul de a vorbi, dar în schimb îi luă mâna.

– Poate ar fi fost odată, dar s-au întâmplat prea multe, chiar şi pentru asta. Se ridică. Nu trebuie să te duci să-ţi găseşti poliţistul? Trenul va pleca în câteva minute.

Josephine încercă cu disperare să se gândească la ceva care ar face-o pe Marta să se răzgândească. Crezuse sincer că va putea să o oprească, ori prin raţiune, ori recurgând la motive emoţionale, dar ce se poate spune cuiva care era atât de decis să moară? Oare Archie şi tribunalele ar fi avut într-un sfârşit mai mult succes? Poate dacă Marta ar fi obligată să trăiască îndeajuns de mult, ar gândi altfel.

Marta intui dilema.

– Până hotărăşti tu ce e mai bine, pot să te rog să mai faci ceva? Te duci tu la înmormântarea lui Elspeth? Spune-i rămas-bun pentru mine. Bună şi rămas-bun.

Cu sentimente contradictorii, Josephine fu de acord. Dorea să-şi aducă şi ea omagiile, bineînţeles, dar întotdeauna urâse manifestarea doliului în public şi detestase că trebuie să spună rămas-bun celor dragi într-o astfel de atmosferă.

– Şi asigură-te că se va publica romanul cel nou – cu numele meu de data asta. Oferă banii unei instituţii de caritate căreia îi pasă de femei. Îi pasă de ele în viaţa asta, mă refer, nu doar le izbăveşte sufletele pentru cea viitoare. Asta dacă se vinde, desigur.

– Desigur că se va vinde. Nu trebuie să-ţi spun eu cât de bun este. Tăcu, apoi făcu o ultimă încercare. Deşi al treilea roman ar fi chiar mai bun.

Se agăţa de un fir de păr, ştia, dar cu toate acestea, Marta părea recunoscătoare pentru consideraţia lui Josephine pentru opera sa.

– Măcar ştiu că manuscrisul este pe mâni bune de data asta, spuse ea. Şi mereu am aspirat la o prefaţă făcută de cineva faimos dacă ai nişte timp liber. Ridică hârtiile, manuscrisul cărţii care cauzase atâtea probleme. Serios, Josephine, indiferent ce se întâmplă cu mine vreau să lămureşti lucrurile în privinţa asta. Scrie o prefaţă care să explice tot şi asigură-te că oamenii ajung să o citească.

O mulţime de oameni binevoitori se adunau să-i vadă plecând în siguranţă pe cei dragi în călătoriile lor, iar Marta se uită înapoi la vagoane. O urmă de fum de la locomotivă semnala apropierea plecării.

– Nu, Marta, zise Josephine hotărâtă, scrie-o chiar tu şi trimite-mi-o de oriunde eşti, spuse ea, împingând-o repede către tren. Mă voi asigura că e citită, dar promite-mi că o vei scrie înainte ca măcar să te gândeşti să faci altceva.

Marta se întoarse şi se uită la ea lung.

– Îţi promit, zise ea. Mulţumesc, Josephine.

– Şi gândeşte-te la ce e de făcut după aceea. Te rog!

Se sărutară ca şi cum călătoria nu anunţa decât o săptămână la mare, apoi Marta se urcă fără să se uite înapoi şi Josephine o pierdu din vedere. Aşteptă până trenul ieşi din gară, apoi se întoarse înapoi să înfrunte mânia lui Archie. Până la urmă ea fusese cea care îşi încălcase promisiunea, nu el, şi mai era de mărturisit şi chestiunea neînsemnată de a-şi vârî nasul în dovezi. Însă făcu numai câţiva paşi şi îşi auzi numele strigat. Ridică privirea şi rămase surprinsă să-l vadă pe Fallowfield venind spre ea. Era singur şi ea se uită la el cu nedumerire, întrebându-se unde se dusese Archie. Ridicând din umeri cât de scuzător putea un poliţist, Fallowfield indică spre tren, care acum aproape dispăruse din perspectivă.

Deci Archie fusese cu un pas înaintea ei în cele din urmă. Trebuia să fi ştiut. Furia şi supărarea ei ameninţau să o copleşească şi, pe punctul de a plânge, împinse braţul lui Fallowfield şi merse înapoi pe

peron, tânjind după câteva momente singură. Acum era rândul celuilalt tren să plece şi ea se depărtă câţiva metri până să aibă parte de puţină linişte departe de forfotă şi îmbulzeală. Tremurând de frig, se uită tristă în urmă spre vagoane, amintindu-şi de călătoria cu Elspeth şi întrebându-se ce se va întâmpla când Archie o va prinde din urmă pe Marta. Îi atrase atenţia aprinderea luminilor din ultimul compartiment şi urmări cum o mamă şi fiica ei se aşezau la fereastră. Ce diferite ar fi putut să fie lucrurile, se gândi ea, şi era gata să se retragă când o altă femeie se strecură prin uşa vagonului şi se aşeză pe unul dintre locurile libere. Privi cu ochii pierduţi uluită, dar Marta pur şi simplu puse un deget la gură. De la distanţă, era greu să fie sigură, dar Josephine putea să jure că zâmbea în timp ce trenul se îndrepta uşor spre seară.

Capitolul 16

În primele ore ale dimineţii de luni, St. Martin's Lane încă şovăia să înceapă o nouă zi. Lydia se furişă din studioul surorilor Motley şi apoi o luă pe strada părăsită, încrezătoare că zgomotul uşor al uşii principale nu va fi observat: toţi cei dinăuntru erau epuizaţi, şi era greu de crezut că se vor trezi mai repede de o oră sau două. Nefiind capabilă să înfrunte întoarcerea la locuinţa sa în seara trecută, se bucurase de companie – dar somnul era cu neputinţă. De fapt, având starea de spirit pe care o avea acum, se întreba dacă va mai reuşi vreodată să doarmă.

Peste stradă, New Theatre părea în mod straniu neatis de violenţă: pereţii săi erau la fel de solizi ca întotdeauna; scările sale erau lustruite; şi fotografiile de pe panourile de afară – acum acoperite pe jumătate cu un anunţ cu „Săptămâna finală" – promiteau cunoscuta licărire a idilei şi emoţiei. Ce grozav ca această strălucitoare lume a fanteziei să existe încă în ciuda unei asemenea orori, se gândea ea, dar era pe cât se poate de reală – şi piesa într-adevăr va continua. Archie confirmase că spectacolele vor putea începe din nou ca de obicei de marţi şi, deşi Johnny se oferise să pună pe scenă o dublură pentru Lydia sau să anuleze restul săptămânii în semn de respect, ea refuzase ambele variante, ştiind că munca ar face timpul să treacă mai bine ca orice altceva şi că Bernard nu ar dori ca prima săptămână a lui Terry la conducere să fie adumbrită de ceva. Avea puţine îndoieli că Johnny va face un succes din ceea îi fusese lăsat, dar nu putea spune ce va însemna pentru ea prezenţa lui în funcţia de director.

Traversă strada şi se aşeză jos în afara teatrului, privind cum luminile se răspândeau prin oraş. Oare Marta aştepta pe undeva ca ziua să înceapă, sau făcuse deja primul pas cumplit? Lydia fusese furioasă pe Josephine că o lăsase să plece şi ştia în adâncul sufletului că era o reacţie egoistă care venea în parte din gelozie: acele momente decisive creaseră o legătură între iubita şi prietena sa din care ea fusese exclusă şi, în durerea ei, găsea asta greu de acceptat. Voia să creadă că ar fi putut să reuşească acolo unde eşuase Josephine, dar era prea sinceră ca să mai ignore mult adevărul. Acum, neajutorarea şi regretul luând locul mâniei, îi rămânea doar să reflecteze la ceea ce ar fi putut face să o convingă pe Marta să trăiască. Ar fi putut să pună cariera pe locul doi de dragul Martei? Zâmbind cu tristeţe, avu destul curaj să admită atât răspunsul, cât şi vina care venea cu el. O iubise, cu siguranţă, dar asta nu fusese îndeajuns – pentru nici una din ele.

Doar pentru o clipă, Lydia se imagină peste zece ani – recunoscătoare pentru rolurile neînsemnate prin care putea să rămână pe scenă; suportând turnee lungi, de mâna a doua, în locuinţe reci cu companie neplăcută şi trăgând după sine un şir de relaţii ratate. Îi era recunoscătoare lui Aubrey pentru că îi asigurase un confort financiar şi mereu năzuise la o casă la ţară, un loc unde să se retragă după ce nu ar mai fi pe scenă, dar poate ar trebui să se gândească la schimbări mai de durată?

O dubă o luă pe St. Martin's Lane şi îşi făcu leneş loc pe stradă, oprindu-se doar la câţiva metri depărtare. Lăptarul ieşi să pună două bidoane la pragul uşii Salisbury şi se uită mirat să vadă pe cineva stând afară la teatru la capătul greşit al zilei. Când o recunoscu, îşi ridica bereta politicos şi se întoarse la dubă. În loc să conducă mai departe însă, turnă un pahar de lapte şi i-l aduse cu o bucată de hârtie.

– Repetiţie matinală, domnişoară? glumi el şi îi oferi laptele. Asta vă va prinde bine până vă lasă înăuntru. Am fost şi eu la spectacol de vreo două ori, dar soţia practic trăieşte acolo. Cu tot respectul, dar slavă Domnului că se termină sau aş da faliment.

Lydia râse şi făcu un semn spre hârtie.

– Aţi dori să semnez asta pentru ea? întrebă ea, luând creionul scurt şi gros care îi fusese oferit şi stând de vorbă amabilă până când lăptarul se simţi îndatorat să plece.

Cât de uşor căzuse masca, se gândi, după ce acesta plecase. O nouă carieră? Pe cine încerca să prostească? Sătulă de propria companie, Lydia se ridică şi traversă înapoi strada, sperând că până acum poate se trezise cineva, gata să o ţină la adăpost de sine.

De îndată ce poliţia terminase să-l interogheze cu privire la Swinburne, Hedley White ceru să o vadă pe Elspeth. Sergentul Fallowfield se uită binevoitor la el, dar cu îngrijorare.

– Eşti sigur că e o idee bună, băiete? Morga e un loc teribil, chiar şi pentru cine e obişnuit cu ea. Nu ai aştepta mai bine până o ducem în altă parte? Asta se poate întâmpla din clipă în clipă.

Dar Hedley insistase, nesuportând gândul ca Elspeth să fie total singură, şi luă un loc într-o cameră înghesuită dincolo de Gower Street, şi aşteptă să vină cineva să îl ia. Morga era un loc aglomerat, cu oameni din personal care erau preocupaţi, dar amabili; bănuia că apelau la umor în culise ca să poată trece prin ziua posomorâtă de muncă, dar în public cu toţii erau sobri şi respectuoşi. Chiar şi în supărarea lui, nu i se părea corect ca Elspeth să fie într-un astfel de loc de o asemenea tristeţe când fusese mereu aşa de veselă. Privi în urmă la copilăria lui, când mergea uneori să stea la mătuşa şi unchiul său în orăşelul cel mai apropiat de casă. Locuiseră vizavi de o firmă de pompe funebre, iar mătuşa sa îi spusese mereu că nu ar trebui să îi fie frică de loc, că morţii nu îi puteau face rău. Dar nu morţii îl îngrijorau, ci urma nesfârşită de mâhnire adusă de cei vii. Era o forţă palpabilă, o umbră ce părea să acopere strada, şi – oricât de mult şi-ar fi iubit mătuşa şi unchiul – era mereu bucuros să stea departe. Nu era drept ca voioşia lui Elspeth să fie întinată de o astfel de atmosferă. Dacă ar fi fost mai curajos, le-ar fi spus îngrijitorilor că nu era deloc nevoie să fie solemni, că ei îi plăcea să audă râsete.

Uşa se deschise şi o altă doamnă intră, dar nu era un membru al personalului: ţinuta şi cearcănele arătau limpede că relaţia sa cu moartea era departe de a fi una profesională. Nerecunoscând-o, fu surprins când ea îi pronunţă numele.

– Sunt Alice Simmons, adăugă ea, şi îi aşteptă răspunsul.

Prin urmare, aceasta era mama lui Elspeth – mama care o crescuse şi de care Elspeth vorbea cu mare drag. Se ridică şi îi întinse mâna,

ştergând-o înainte cu nervozitate de pantaloni. Alice Simmons se uită la el pentru mult timp, cântărindu-l din priviri pe băiatul care câştigase iubirea fiicei ei, şi se întrebă ce vedea şi cum se potrivea cu orice i-ar fi povestit Elspeth despre el.

– Nu e genul de loc în care o mamă visează să-l cunoască pe prietenul fiicei sale, spuse ea în cele din urmă, dar *sunt* încântată de cunoştinţă şi mă bucur că eşti aici. Cu cât mai multă companie pentru Elspeth, cu atât mai bine, nu crezi?

El aprobă, apoi se aşezară. Doamna Simmons făcu genul de conversaţie măruntă la care orice potenţială soacră ar apela, iar Hedley îşi dădu seama că şi ea şovăia la fel de mult să facă referire la răul care îi adusese acolo.

– Ce ai să faci acum? întrebă ea, şi Hedley fu impresionat să-i citească pe chip o preocupare sinceră, dar nu avea idee care era răspunsul. Făcuse un jurământ să nu mai intre vreodată în teatru şi vorbise serios. Întreaga sa dragoste pentru teatru fusese călăuzită de entuziasmul lui Elspeth şi de încrederea lui Aubrey în el şi nu ar mai fi niciodată la fel acum că ambii se duseseră. Lydia mereu glumise că el avea o slujbă la ea să aibă grijă de iluzoria casă la ţară, dar cine putea spune că asta va fi vreodată realitate? Chiar şi aşa, ştia că putea fi sigur pe prietenia Lydiei, întotdeauna se înţeleseseră bine şi acum erau legaţi de sentimentul comun de pierdere pentru o fiică şi pentru mama ei, o victimă şi... ei bine, nu ştia exact ce părere avea despre Marta Fox, dar, de dragul Lydiei, va încerca să se concentreze pe compasiune mai degrabă decât pe amărăciunea care îi izvora repede în minte. Cât despre Swinburne, va fi în faţa temniţei să audă ceasul bătând ora nouă în dimineaţa în care nenorocitul va fi spânzurat.

– Oricum, vei veni sper să stai cu noi la Frank şi Betty, pentru acum? zise ea. M-au rugat să-ţi spun că vei fi mai mult decât bine-venit. Nu e mult spaţiu, ştiu, dar va fi bine pentru toţi să ne avem unii pe alţii.

Hedley acceptă, mulţumit să-i fie trasaţi următorii paşi. Când o femeie veni să-i conducă în sfârşit, intrară să o vadă împreună pe Elspeth.

Manuscrisul noului roman al Martei stătea pe masă, neatins de când Josephine îl lăsase acolo cu o zi în urmă. Nu se simţise capabilă

să se uite din nou la el, dar citise îndeajuns să știe că subiectul era o relatare fictivă a căsniciei Martei, puternică prin adevărul său și nici pe departe îngăduitoare cu sine, dar totuși tulburător de autobiografică. Josephine deja putea să-și închipuie un editor frecându-și mâinile încântat. Ce fel de final scrisese Marta pentru ea însăși? se întreba. Va afla cu timpul, dar nu încă. La momentul de față, manuscrisul îi amintea prea acut de propriile îndoieli și temeri. Ieri fusese sigură că făcea ce trebuie, dar acum punea la îndoială decizia.

Archie se învinețise de furie când a prins-o din urmă la Yard. Nu îi luase mult să-și dea seama ce greșeală făcuse, dar celălalt tren oprise după stații înainte ca el să poată să caute peste tot, dându-i Martei destul timp să dispară. Dumnezeu știe ce se va întâmpla cu ea acum: Archie jurase că o va găsi chiar dacă ar fi ultimul lucru pe care îl face, iar Josephine nu îl văzuse niciodată atât de înfuriat; amenințase chiar să o aresteze pentru că ajutase și fusese complice la scăparea Martei. În parte, era mânios pe sine: acționase nechibzuit subestimând-o pe Marta Fox și găsea asta nejustificabil. Dar Josephine înțelegea și că îi trădase încrederea și îi subminase integritatea, și că el ar putea găsi asta greu de iertat, indiferent cât de mult ar fi iubit-o. Ieri, când o acuzase că dorise să facă dreptate singură exact ca Vintner, Marta și Aubrey, adevărul cuvintelor sale fusese mușcător.

Ca să facă ceva, merse până în bucătăria mică să pregătească micul dejun și găsi niște șuncă în frigider. O scoase, apoi o puse imediat înapoi și se mulțumi în schimb cu un ibric de ceai. Mâncarea era prea mult de suportat.

– E destul în ibricul ăla pentru doi? zise Lydia șovăind, ca și cum se întreba ce fel de întâmpinare va primi.

– E din belșug, spuse Josephine, încântată să o vadă. Dar mă tem că e ceai adevărat, nu așa-zisa băutură caldă, aromată pe care o preferi tu.

– Mă sacrific, doar de data asta. Lydia zâmbi, împărtășind ușurarea lui Josephine și găsi niște cești și farfurioare în dulap. Îmi pare rău, Josephine, zise ea dintr-odată serioasă. A fost mult mai ușor să dau vina pe tine pentru că ai lăsat-o pe Marta să plece decât să mă gândesc la cum e posibil să o fi dezamăgit. Cine știe, dacă aș fi alocat mai mult timp să o ascult și aș fi citit printre rânduri, poate s-ar fi simțit destul

de tare să-şi refacă viaţă într-un alt mod. Îmi este atât de dor ea, dar am fost o nesimţită să dau vina pe tine pentru că nu mai este aici.

Josephine o luă de mână.

– Şi mie îmi pare rău, zise ea. Am crezut cu adevărat că fac ce trebuie, dar, pe de altă parte, aşa au crezut şi Marta, şi Bernard, chiar şi Vintner în felul lui, şi uite unde au ajuns. E posibil ca doar să fi înrăutăţit lucrurile. Dar ea te iubeşte, să ştii. Voia să fii sigură de asta.

Timpul prezent nu rămase neobservat de Lydia.

– Crezi că e vreo şansă să se poată răzgândi acum că este departe de tot?

– Chiar nu ştiu, spuse Josephine, conştientă cât de ironic era că, dacă Marta şi-ar fi schimbat atitudinea, datorită muncii ar rămâne în viaţă. Sper să facă aşa şi am rugat-o, dar, sincer, nu sunt sigură dacă ar putea să trăiască cu ce ştie. Turnă apa fierbinte în ibric şi se uită la Lydia. Şi Archie e hotărât să-i dea de urmă. A devenit o luptă de voinţă între ei doi de când s-au ciocnit în cuvinte prima oară. Probabil mizează pe Cambridge în timp ce noi vorbim.

– Acolo s-a dus, crezi tu?

Josephine se gândi.

– Ar fi prima mea bănuială, cu toate că nu am întrebat cu bună ştiinţă – nu aş fi putut să-l mint pe Archie în starea în care eram. Acolo l-a cunoscut pe Arthur, deci, în ciuda lui Vintner, a fost fericită acolo. Dacă s-a dus la Cambridge însă, nu cred că putea să se ascundă. E un loc retrâns, şi Archie îl cunoaşte bine.

– Toate astea au cauzat probleme între voi doi?

– Cu siguranţă că nu a simplificat lucrurile, dar nu e mai puţin adevărat că relaţia mea cu Archie nu a fost niciodată uşoară.

– De ce asta? Pentru că te iubeşte şi ştie că tu nu simţi la fel?

– E mai complicat de atât. Totul revine la acum douăzeci de ani.

– Ca orice altceva, nu? Lydia ridică o sprânceană confuză. Nu trebuie să vorbeşti despre asta dacă nu vrei.

– Nu e vorba de asta. Doar că pare o lipsă de loialitate faţă de Archie.

– Atunci ar trebui să vorbiţi – să daţi totul pe faţă. Uite ce îţi pot face secretele.

Josephine aprobă, ştiind că Lydia avea dreptate. După ce se întâmplase în ultimele două zile, ezita să lase vechile necazuri să mocnească în continuare.

– Voi vorbi cu el când voi avea ocazia, zise ea.

Voci veniră spre bucătărie dinspre studioul central, confirmând că Ronnie şi Lettice se treziseră într-un sfârşit, aşa că Josephine puse încă două ceşti pe tavă, apoi o duse înăuntru. Lettice căzu pe sofa lângă Lydia şi o strânse tare în braţe.

– Priveşte partea bună a lucrurilor, dragă – ai detestat statuia aia de alabastru din momentul în care Hephzibar ţi-a dat-o.

Lydia trebui să zâmbească, Ronnie înclinându-se şi înghiontind-o pe sora sa în umăr.

– Ce îţi spuneam eu? spuse ea victorioasă. Pe tot ce pune mâna Hephzibar e blestemat. Apoi îngâmfarea dispăru. Nouă nu ne-a dat niciodată nimic, nu?

– Nu fi ridicolă, izbucni Lettice, dar Josephine fu amuzată să o vadă aruncând o privire nervoasă la micul Buddha de lângă uşă. Ascultă, continuă ea, cu toată agitaţia, am uitat să-ţi spunem că a sunat Johnny aseară. Vrea să vorbească cu tine despre adăugarea unei săptămâni la turneu şi despre a face finalul în Hammersmith ca un tribut pentru fata lui Hedley – s-a gândit să-i dedice spectacolele din săptămâna cu pricina. Crezi că familia ar aprecia sau e prea devreme?

– Cred că ar fi impresionaţi, spuse Josephine. Dacă se poate pune în practică, e o idee minunată.

– Bine. Urmează să vadă dacă sunt disponibili oamenii. Dar e posibil ca asta să însemne amânarea repetiţiilor pentru *Regina scoţienilor* cu o săptămână sau mai bine.

– Sunt sigură că nu se va supăra nimeni, zise Josephine, spunându-şi în sinea ei că era cu atât mai bine, cu cât se amâna momentul să mai treacă printr-o piesă.

– De fapt, am rămas cu gura căscată la restul conversaţiei, adăugă Lettice. Cu greu părea Johnny cel adevărat. Se pare că i-a dat lui Fleming trei luni de concediu plătit să-şi rezolve nişte probleme

personale. Nu ştiu ce l-a apucat. Aproape că ne întrebam dacă ar trebui să facem nişte schiţe pentru *A Christmas Carol*[1].

Deodată, se auzi o bătaie la uşă. Ronnie se ridică să răspundă.

– Archie, dragă, spuse ea, lăsându-l să intre. Azi unde te duci? Cred că poţi lua bilete de sezon dacă vrei să faci un obicei din călătoria cu trenul.

Josephine fu uşurată să vadă că urgia lui Archie făcuse loc unui calm cu o tentă de stinghereală.

– E vreo veste de la Marta? întrebă Lydia îndată ce îl văzu.

– Mă tem că nu, spuse el, luând un loc şi acceptând nişte ceai. Îmi pare cu adevărat rău, Lydia. Ştiu că indiferent de orice datorie de serviciu am ca să o găsesc, e nimic prin comparaţie cu cât de mult trebuie să râvneşti tu să auzi veşti. Promit că te anunţ imediat cum aflu ceva. Şi îţi datorez şi ţie scuze, Josephine. Se uită la ea puţin timid, dar un zâmbet îi apăru pe chip. Deci am decis până la urmă să nu te arestez. Îşi bău ceaiul şi continuă cu mai multă convingere: Am verificat însemnările de la spital însă, şi adeveresc ce i-a spus Marta lui Josephine despre perioada ei acolo. În realitate, nu ţi-a spus cât de rău era.

O privi fugar pe Lydia.

– Continuă, Archie, zise ea. Nu-ţi face griji pentru mine.

– Ei bine, am reuşit să vorbesc cu cineva care la acel timp era o tânără asistentă acolo – lucrează altundeva acum – şi îşi aminteşte de Marta foarte clar. Depresia a fost severă, se pare, şi asistenta asta nu s-a zgârcit cu vorbele cu privire la cum a fost Marta tratată de cei răspunzători. Aparent, a încercat de vreo două ori să-şi ia viaţa exact după ce a fost născută Elspeth, apoi pur şi simplu s-a resemnat cu soarta.

– E greu de imaginat cum a trecut prin toate astea, spuse Josephine.

– Da, dar asta nu e tot. Motivul pentru care femeia asta îşi aminteşte de Marta atât de bine este din cauza a ce s-a întâmplat când i-a fost luat copilul câteva săptămâni mai târziu. Soţul a venit să-l ia, a povestit ea, şi a adus un băieţel cu el de vreo cinci, şase ani. Marta s-a

---

[1] *Un colind de Crăciun* de Charles Dickens (n.tr.)

lipit de fetiţă, înnebunită să nu o lase să plece, dar desigur că nu a folosit la nimic. Când soţul ei – Vintner – a avut-o pe Elspeth în braţe, s-a întors spre băieţel şi i-a zis să se ducă şi să-i dea lui mami cadoul. Copilul s-a dus la Marta şi, când ea s-a aplecat către el, el a scuipat-o în faţă. Surorile doar au stat şi au privit. Femeia cu care am vorbit eu a plecat de la spital chiar a doua zi – a spus că nu putea suporta asemenea cruzime.

În momentul acela, Lydia era palidă, până şi Ronnie şi Lettice erau prea şocate ca să vorbească.

– Ai vorbit deja cu Rafe Vintner? întrebă Josephine într-un sfârşit. Se pare că toată lumea a fost o victimă în povestea asta. Nu-mi pot închipui cum l-a afectat la acea vârstă să fie cuprins de atât de multă ură.

– Da, şi nu pot să-ţi spun cum s-a amplificat de-a lungul anilor. Nu am vorbit decât puţin cu el pentru că e încă în spital şi e destul de slăbit de la lovitura la cap, dar nu cred că am văzut vreodată atât de puţine remuşcări. Încearcă să dea vina pe mama lui pentru tot, dar asta nu mă uimeşte.

– Dar sigur nu va scăpa, da?

Josephine era îngrozită.

– A nu, chiar şi numai din cauza faptului că nu s-a putut abţine să explice cât de inteligent a fost, în timp ce încearcă să paseze toată responsabilitatea spre Marta. Este pentru sine cel mai prost sfătuitor – aşa de dornic să se asigure că am apreciat micile semne pe care le-a lăsat pe drum. Ştii, eu tot mai cred că asta e partea cea mai înfiorătoare a crimelor – felul în care fiecare scenă era menită să umilească victimele.

– Erau păpuşile sale? întrebă Josephine.

– Vom afla când îl putem interoga cum se cuvine, dar sunt sigur că erau. Acum că ştim ce ştim, păpuşa cu mâna ruptă şi verigheta au fost limpede o referire la infidelitatea Martei. Irisul a fost o lovitură către Arthur şi, cu cât mă gândesc mai mult, cu atât sunt mai convins că şi cu alegerea nicotinei a fost la fel. Este folosită de grădinari, nu uita, şi sunt sigur că a sesizat ironia când punea la cale cea mai rea moarte posibilă pentru Bernard Aubrey.

– Şi uşa încuiată?

Întrebarea venea de la Lydia, şi Archie îşi putea imagina cum stăruise amintirea acelei descoperiri îngrozitoare.

– Încă nu sunt sigur, dar nu e nici o îndoială că Swinburne a folosit podul dintre cele două teatre să ajungă la biroul lui Bernard în acea seară şi să lase baioneta pe birou, spuse el. Nu m-aş mira dacă se aştepta să găsească încăperea goală – nicotina i-ar fi ucis pe cei mai mulţi oameni înainte să urce scările alea – şi, dacă a fost aşa, trebuie să fi avut şocul vieţii sale să-l găsească pe Bernard acolo, mort sau viu. Poate doar s-a panicat şi a încuiat uşa fără să se gândească – toată lumea face o greşeală până la urmă. Indiferent de ce s-a întâmplat, vom ajunge la adevărul lucrurilor. Reflectă pentru o clipă, amintindu-şi promisiunea către Grace Aubrey. Vintner şi cu mine avem mult de vorbit, deci abia aştept să-şi revină mai repede.

– Dar vor fi destule dovezi să fie condamnat? întrebă Lydia, cu insistenţă în voce.

Archie o privi liniştitor.

– Da, avem un caz foarte bun, avocatul lui Aubrey a pus chezaş pentru confesiunea lui Walter, ceea ce ajută extraodinar de mult. Se întoarse către Josephine cu nelinişte. Mă tem că va trebui să depui mărturie împotriva lui, totuşi. Nu putem risca fără tine.

– Împotriva unui Vintner în instanţă e ghinion, dar de două ori pare neglijenţă.

Josephine vorbea cu inima uşoară, dar perspectiva unui alt proces o umplea de panică. De această dată, dacă avea succes, ar trimite cu adevărat un Vintner la moarte. Oare nu se va termina niciodată?

Archie se uită la ceas.

– Îmi pare rău, dar trebuie să plec acum – mă aşteaptă Bill înapoi la secţie. Mă conduci? întrebă el, iar Josephine încuviinţă.

– De fapt, merg cu tine, zise ea. Mi-ar prinde bine nişte aer curat.

Traficul şerpuia în jurul lui Trafalgar Square în timp Josephine şi Archie înaintau spre Whitehall, iar vânzătorii de ziare începeau să apară, gata să prindă negoţul orei de prânz.

– Vor avea o zi plină când iese asta la iveală, zise Archie. Sper doar să o putem găsi pe Marta înainte ca povestea vieţii ei să fie împroşcată

din plin în primele pagini. Nu am vrut să-ţi spun de faţă cu Lydia, dar Bill şi cu mine ne ducem la Somerset House în după-amiaza asta. Aparent, Aubrey a sunat acolo vineri să stabilească o întâlnire. Nu sunt încă sigur, dar aş spune că urma să treacă prin arhive să afle cine era mama lui Elspeth. Numai dacă ar fi făcut-o mai curând.

Josephine se gândi din nou la cât de diferit ar fi putut să iasă lucrurile – pentru Marta şi pentru Elspeth.

– Mă bucur că nu am pomenit de asta, zise ea. Lydia a primit cam cât poate duce pentru acum – cred că toţi am trecut prin destul. A vorbit cu Hedley aseară şi a spus că era de neconsolat.

– Măcar nu trebuie să fie de unul singur – soţii Simmons au spus că poate sta la ei dacă vrea.

– Ai fost deja să-i vezi?

– Da, primul lucru pe ziua de azi. Când am ajuns acolo, Frank Simmons era afară în spate arzând păpuşa pe care o trimisese Hedley. A zis că nu poate să suporte gândul ca un lucru atins de Vintner să se apropie de Elspeth şi deja a împachetat toate obiectele lui de teatru, gata să le vândă unui alt colecţionar. Dar el şi Betty păreau să se înţeleagă mai bine; era o căldură între ei azi pe care nu am văzut-o ultima oară când am fost acolo. E ciudat cum oamenii pot fie apropiaţi de moartea cuiva drag.

– Sau să se îndepărteze şi mai mult. Se opri şi se uită la Archie. De ce nu mi-ai spus niciodată?

– Ce să-ţi spun? întrebă el, dar ea putea să-şi dea seama din felul în care el ezita că ştia la ce se referea.

– Soldatul pe care l-a salvat Jack – omul pentru care el a murit – tu erai, nu-i aşa? Aşteptă ca el să spună ceva, întru câtva sperând că va tăgădui, dar el doar se uită la ea cu un amestec de şoc şi uşurare. E singurul lucru care are vreun sens, continuă ea. Ştiu că ai fost rănit cam în acea perioadă, şi explică de ce m-ai evitat atâta timp după ce a murit Jack. Numai Dumnezeu ştie, am avut destul timp să mă gândesc la asta. Tăcerea lui o înfuria acum. Cum de ai putut să mă laşi să mă frământ cu întrebări ani de-a rândul? Ai făcut să fie imposibil pentru noi să avem orice gen de relaţie bazată pe încredere şi nici măcar nu poţi vorbi cu mine despre asta acum.

– Nu ştiam că ai vreo idee, spuse el într-un sfârşit. Presupun că din acest motiv nu am spus nimic – pentru că nu am vrut să afecteze prietenia noastră.

Scuza părea slabă, chiar şi lui însuşi; lui Josephine îi era insuportabilă.

– Şi nu crezi că a fost afectată?! exclamă ea cu dispreţ. Pentru numele lui Dumnezeu, Archie, mereu e tristeţea asta la tine când eşti cu mine. Am crezut la început că este pentru că îmi aminteai de Jack, dar ai avut ani să treci peste asta şi, dacă eu pot reuşi, şi tu ar trebui să poţi. Te-am urmărit cu alţi oameni şi ai în tine o sclipire. Dar nu cu mine. Eşti atât de al naibii de grijuliu cu mine tot timpul! Ştii, a fost destul de mulţumitor ieri când ai fost furios pe mine – măcar mi s-a părut o reacţie sinceră.

– O, nu vorbi cu mine despre corectitudine, spuse el, uşurarea lăsând loc resentimentelor. Tu de ce nu ai spus ceva? Dacă voiai această aşa-zisă relaţie sinceră, ai fi putut face situaţia mai uşoară pentru mine ca să vorbesc cu tine. Dar nu – în schimb, trebuie să pui totul cap la cap ca pe un fel de poveste detectivă ieftină, construindu-ţi dovezile din sentimentele şi din tăcerea mea. Ai idee cât de insensibil e asta?

Temându-se de ce ar spune în continuare, Archie se întoarse să meargă mai departe, dar Josephine îl prinse de braţ.

– Bine, şi eu trebuie să fi făcut lucrurile altfel. Ştiu asta şi sunt la fel de furioasă pe mine cum sunt şi pe tine. Dar am avut nevoie să simt că *îmi puteai* spune – nu înţelegi asta?

– Dar nu puteam, spuse el. Înfruntând situaţia cu tine ar fi însemnat că eu însumi trebuie să-i fac faţă, şi asta era prea mult de cerut. Făcu o pauză, întrebându-se cum ar putea să-i dea vreodată lui Josephine explicaţia pe care o dorea când el însuşi abia o înţelegea. Vezi, nu am ştiut multe la acel moment. Am fost inconştient zile întregi şi a trecut mult timp înainte să creadă cineva că eram îndeajuns de bine să vorbesc despre asta. Nu ştiu dacă mi-ar fi spus vreodată exact ce se întâmplase dacă nu începeam să-mi amintesc fragmente şi să pun întrebări despre Jack. Când am auzit toată povestea, era ca şi cum i s-ar fi întâmplat altcuiva. Nu ştiu dacă a fost un fel de mecanism de apărare sau doar laşitate, dar m-am distanţat de toată întâmplarea, m-am purtat

ca şi cum nu fusesem acolo. Vorbeam despre acel soldat la persoana a treia, ca şi cum îmi era complet străin. În cele din urmă, am ajuns la un fel de împăcare cu mine – ei, mai degrabă acceptare decât împăcare –, dar nu am putut ajunge vreodată la asta cu tine. Nu mă puteam gândi decât la ultima vară când am venit să stau cu Jack în Scoţia şi când mă uitam la voi doi împreună, şi mă minunam ce fericiţi eraţi. Deci nu, nu am putut să recunosc deschis ce îţi răpisem şi, cu cât amânam, devenea mai imposibil să spun ceva vreodată.

– Ţi-a trecut vreodată prin minte că ar fi fost mai uşor pentru mine să ştiu că Jack murise pentru cineva la care ţin?

Îndată ce cuvintele fură rostite, simţi cât de egoiste păreau. Archie zâmbi, dar nu era nici o asigurare în zâmbet.

– Asta e un sentiment plăcut, dar mă îndoiesc că e adevărat, oricât de mult ţii la mine. Nu este meritul meu să fiu gelos pe un bărbat mort, mai ales pe unul pe care l-am iubit, dar dacă ai fi avut ocazia să te joci de-a Dumnezeu atunci, nu aş fi fost cel pe care l-ai fi lăsat să trăiască.

Acum era rândul lui Josephine să dea înapoi.

– Ascultă ce spui, Archie, zise ea, nedându-şi seama de scena pe care o creau. Cum poţi vorbi despre jocul de-a Dumnezeu după tot ce s-a întâmplat? Ştii, m-am săturat până peste cap ca alţii să ia decizii pentru mine, să-mi spună ce aş crede sau ce n-aş crede. Mai întâi sunt prinsă într-un război personal între Vintner şi Aubrey, şi acum m-ai adus într-un fel de front al nimănui între tine şi Jack.

– Nu fi ridicolă, spuse el, încremenit. Nu e deloc acelaşi lucru.

– Nu e? Mă manipulezi din cauza propriei tale vine, şi de unde stau eu e exact acelaşi lucru. Cum îndrăzneşti să-mi spui ce aş fi simţit când nu mi-ai dat niciodată ocazia să aflu? Da, am fost îndrăgostită de Jack, dar a fost o dragoste de tinereţe şi nu avea multe cerinţe. Ar fi putut să crească, fireşte – am presupus că aşa va fi cu timpul –, dar aş fi căutat ceva mai devreme sau mai târziu. Nu am de gând să-mi trăiesc toată viaţa după opţiunile pe care le aveam la nouăsprezece ani. Deci să nu crezi că ştii ce e mai bine pentru mine, pentru că nu ştii.

– Şi când va veni exact acest mai devreme sau mai târziu? Ai fost scoasă din încurcătura de a decide să-ţi iei sau nu angajamentul faţă de Jack şi, de atunci, te-ai folosit de moartea lui ca o scuză să nu-ţi iei

angajamentul faţă de nimeni. În schimb, doar te arunci în munca ta, trăind cu oameni care nu există şi nu vor exista niciodată.

Se opri şi îşi mută privirea, neputând să se încreadă în sine că nu ar merge mai departe şi bănuind că deja spusese mai mult decât putea fi iertat.

Josephine îl lăsă să plece. Zguduită de replica sa finală, se aşeză pe treptele reci, de piatră ale uneia dintre clădirile guvernamentale care se înşirau de-a lungul străzii şi îl urmări cum mergea nervos cu paşi mari spre Whitehall. Se opri la Cenotaf şi se aplecă să ia ceva de la baza monumentului. În timp ce el stătea acolo, uitându-se la ce luase, ea se întrebă ce îi trecea prin minte şi-şi dădu seama cu tristeţe că nu va şti niciodată cu adevărat: oricât de mult ar fi încercat să se pună în locul lui sau cât de tare ar fi fost dorinţa de iertare şi împăcare, acceptarea era una dintre victimele războiului; chiar şi acum, exista un pustiu de nesuportat între cei care luptaseră şi cei care rămăseseră acasă, o emoţie sufocantă care nu era foarte diferită de întunecarea bucuriei de care vorbise Marta. „Câte generaţii va mai dura?“ se întreba ea. Şi ce ar fi rezervat viitorul pentru Elspeth dacă cei care au iubit-o nu ar fi fost atât de schilodiţi de trecut? La distanţă de ea, Archie înlocui ceea ce luase şi se îndrepta spre Derby Gate. Înainte să se îndepărteze prea mult, ea se ridică şi merse după el.

Nota autorului

A scrie ficţiune despre fapte
istorice este aproape de nepermis.
Gordon Daviot, *The Privateer*

Un expert în crimă este o operă de ficţiune, inspirată de vieţi şi evenimente reale.

Gordon Daviot a fost unul din cele două pseudonime create de Elizabeth Mackintosh (1896–1952) în timpul unei cariere versatile ca dramaturg şi romancier; celălalt, Josephine Tey, a fost preluat de la stră-stră-străbunica sa din Suffolk şi nu a apărut în realitate decât în 1936 odată cu publicarea cărţii *A Shilling for Candles*[1]. A fost rezervat pentru ficţiunea poliţistă şi este numele sub care astăzi e mai bine cunoscută.

Până în 1934, scrisese trei romane, dintre care unul poliţist ca Daviot, dar *Richard de Bordeaux* a fost piesa care i-a creat numele şi i-a prilejuit o serie de prietenii şi relaţii profesionale importante. Mackintosh îşi împărţea timpul între Londra şi oraşul ei natal, Inverness, unde avea grijă de tatăl său, şi, când a murit, a lăsat în întregime considerabila sa avere Instituţiei National Trust[2] din Anglia. Josephine Tey, personajul din *Un expert în crimă,* combină ceea ce ştim despre Elizabeth Mackintosh cu personalitatea care iese la iveală atât de puternic în cele opt romane poliţiste ale sale – romane îndrăgite

---

1 *A Shilling for Candles – Un şiling pentru lumânări* (n.tr.)

2 National Trust – Fondul Naţional (n.tr.)

pentru căldura şi originalitatea lor de cei care le-au descoperit, dar care sunt în general subestimate în comparaţie cu operele contemporanilor săi.

Richard de Bordeaux a fost jucat în 463 de reprezentaţii la New Theatre (acum Teatrul Noël Coward) în St. Martin's Lane, până la data de 24 martie 1934. A încasat mai mult de 100 000 lire la casa de bilete sub managementul lui Howard Wyndham şi al lui Bronson Albery (care au trăit să vadă succesul) şi a dobândit genul de popularitate de care filmele se bucură azi: sute de Elspeth se duceau de treizeci sau de patruzeci de ori să o vadă; distribuţia a luat parte la ştiri de senzaţie de publicitate de primă clasă; s-au produs păpuşi suvenir; şi a transformat actorul principal, John Gielgud, dintr-un strălucit tânăr actor într-o celebritate peste noapte. Frumuseţea decorului şi a costumelor create de „Motley" (Margaret, Sophia Harris şi Elizabeth Montgomery), au fost esenţiale pentru succesul piesei, ca şi interpretarea lui Gwen Ffrangcon-Davies ca Anna. *Bordeaux* a mers în turneu în teatre din provincie şi a fost produs pe Broadway, dar experienţa generală nu a fost cu totul benefică pentru autoarea sa: faima nu a fost bine-venită, mai ales în Inverness şi, potrivit lui Gielgud, ea fost subiectul unor acuzaţii nedrepte de plagiat care au jignit-o profund. De asemenea, speranţele lui Gielgud pentru un film în care să joace alături de Lilian Gish nu au fost niciodată îndeplinite.

Daviot a scris multe alte piese – *The Laughing Woman*[1] şi *Queen of Scots*[2] au fost produse la New mai târziu în 1934 –, dar nici una nu a avut succesul lui *Bordeaux,* care prin umanitate şi romantism a atins inimile audienţei tulburate de un război şi ameninţate de altul. Semnificaţia războiului în răspunsul publicului a fost o surpriză chiar şi pentru autoare: ceea ce gândise ca o poveste de răzbunare, recunoscu ea mai târziu, s-a dovedit a fi o piesă despre pacifism.

Pentru o autoare care a scris mai multe piese şi romane istorice, Elizabeth Mackintosh a privit sceptic amestecul dintre fapte şi ficţiune – dar l-a îngăduit dacă autorul spunea unde putea fi găsit adevărul şi dacă invenţia nu denatura imaginea generală. Cititorii care doresc să afle mai multe despre oamenii adevăraţi implicaţi în

---

1 Femeia râzătoare (n.tr.)

2 Regina scoţienilor (n.tr.)

Richard de Bordeaux pot consulta scrierile autobiografie ale lui Gielgud, biografiile de Sheridan Morley şi Jonathan Croall, şi *Design by Motley* de Michael Mullin. Crima, desigur, deformează într-o anumită măsură imaginea generală, dar sper că nu va eclipsa în totalitate un moment unic din istoria teatrului şi adevăratul început al unei cariere scriitoriceşti remarcabile.

Mulţumiri

Un expert în crimă a făcut parte din Escalator Literature Awards Programme şi a fost sponsorizat de Arts Council England, şi sunt în mod deosebit recunoscătoare New Writing Partership şi lui Michelle Spring, şi tuturor de la Arts Council England, Est, pentru sprijinul lor.

Cartea a fost un omagiu adus oamenilor a căror muncă stăruitoare şi ale căror reuşite au creat o lume atât de specială în anii 1930, mai ales lui Sir John Gielgud şi lui Margaret Harris de la Motley, ambii fiind foarte amabili să vorbească cu mine pe larg despre teatrul din acea perioadă, şi bineînţeles, lui Josephine Tey, ale cărei scrieri se află la baza acestui roman.

Mulţi alţi oameni au participat – cu intenţie sau fără – şi îi datorez mulţumiri speciale lui Karoline Sutton şi ICM pentru sfaturile minunate şi pentru încurajări; lui Walter Donohue, David Watkins şi Faber & Faber pentru intuiţie şi grija pentru manuscris; doctorului Peter Fordyce şi lui Stewart P. Evans pentru consilierea lui în variate domenii supărătoare; lui Richard Reynolds pentru pasiunea şi cunoştinţele lui privind ficţiunea poliţistă; lui Jane Munro şi Muzeului Fitzwilliam, Cambridge, pentru că a influenţat atât de frumos gustul artistic al lui Archie; lui Helen Grime şi lui Margaret Westwood pentru interesul lor deosebit şi pentru ajutor cu proiectul; lui Josceline Dimbleby pentru povestea lui May Gaskell în cartea sa *A Profound Secret*[1], şi Virginiei Nicholson pentru bogăţia informaţiilor în *Among the Bohemians*[2]; lui

[1] *Un secret profund* (n.tr.)

[2] *Printre boemi* (n.tr.)

Ian Ross, pentru timpul de a începe lucrul la această carte; lui H.W. pentru dactilografierea adiţională; şi lui Sir Donald Sinden, Frith Banbury, Dulcie Gray şi regretatului Michael Denison pentru generozitatea în împărtăşirea amintirilor şi poveştilor cu mine.

Ca întotdeauna, dragoste şi mulţumiri merg la părinţii şi familia mea – pentru mult, mult mai mult decât entuziasmul lor pentru acest roman.

Şi lui Mandy, care a fost atât de capabilă în orice moment – de la ideea originală şi începuturile sălbatice până la detaliul ales şi cartea finalizată – bucuria din toate acestea ţi se datorează ţie.

Un expert în crimă este prima carte dintr-o excelentă serie care are ca personaj principal pe autoarea de romane polițiste Josephine Tey.

Suntem în anul 1934, luna martie, iar Josephine Tey călătorește din Scoția spre Londra pentru ultima săptămână de spectacole a aclamatei ei piese *Richard de Bordeaux*. Bucuria i se transformă în groază, căci sosirea ei coincide cu o crimă. Inspectorul Archie Penrose este convins că omorul are legătură cu piesa de teatru. *Richard de Bordeaux* a fost surprinzătorul succes al sezonului, având un subiect pacifist ce a emoționat oamenii încă marcați de război.
Acum se pare însă că Josephine va deveni victima propriului succes, căci sunt în joc atât viața, cât și reputația ei.
O a doua crimă confirmă suspiciunile inspectorului Penrose că printre cei care lucrează la teatru se află un ucigaș cu sânge rece. Investigațiile sale îl poartă din romanțata viață a West Endului londonez în tranșee, iar el și Josephine trebuie să se confrunte și cu propriile stafii, dar și cu cineva care nu se va da în lături de la nimic pentru a îndrepta răul făcut de o generație mai veche.

Cu un amestec ingenios de frânturi din viața reală a lui Josephine Tey, pseudonimul scriitoarei scoțiene de romane polițiste Elizabeth Macintosh, și ficțiune, *Un expert în crimă* reprezintă nu doar un tribut adus unei cunoscute scriitoare, ci și un roman polițist de atmosferă, cu o acțiune ce va captiva cititorii.

rao
rao international publishing company

ISBN 978-973-54-0014-9
9 789735 400149
www.rao.ro
www.raobooks.com